

Alec Maclellan

AGHARTI KADUNUD MAAILM - SALAPÄRANE VRIL JÕUD

Tunnelid ja labürindid on mänginud iidsetes tsivilisatsioonides salapärast rolli paigus, mida võib-olla õigustamatult on kutsutud Vanaks Maailmaks - Euroopas, Aasias ja Aafrikas. Kes oskaks öelda, mida teadsid või olid pärinud iidse Peruu preestrid neist kadunud tsivilisatsioonidest, millest pole meie päevadeni säilinud isegi mitte nime – on üksnes mingi hääbuv tontlik vari? Hindustani brahmaanide kaugetes pärimustes on räägitud „võrreldamatult kaunist saarest”, mis väga ammustel aegadel asus Aasias, põhja pool praegu Himaalajana tuntud mäeahelikku, keset suurt merd. Sellel saarel elasid nephili-mid, kuldajastu inimeste rass. Nende ja maismaa vahel polnud mingit muud ühendust kui tunnelid, mis hargnesid sealt igas suunas ning olid sadu miile pikad. Kuulu järgi olid neil tunnelitel maskeeritud sissekäigud India kunagiste linnade varemets, nagu Elloras ja Elephantas, samuti Chandore'i mäeaheliku Ajanta koobastes.

Mongoolia sisemaal liigub veel praegugi jutte tunnelitest ja maa-alustest maailmadest. Oma fantastilisuses ei jää need millegi poolest alla tänapäeva romaanidele. Ühes legendis - kui see ikka on legend - räägitakse, et need tunnelid viivad välja veeputuseelsesse maa-alusesse riiki, mis asub kusagil Afganistanis või Hindukuši piirkonnas see on Shangri-la, kus teadus ja kunstid, mida pole iial ohustanud ükski sõda, arenevad rahumeelselt ning kus elab rass, kes valdab tohutuid teadmisi. Isegi nimi on sellele riigile antud: Agharti. Legendis lisatakse, et tunnelite ja maaaluste käikude labürint seob hargnedes ja ühenduslülisid moodustades Aghartit kõigi teiste selletaoliste maa-aluste riikidega. Tiibeti laamad väidavad koguni, et Ameerikas - pole küll öeldud, kas Põhja-, Lõuna- või Kesk-Ameerikas - elavad allilma tohututes koobastes, mis on ühendatud salajaste tunnelitega, iidsed rahvad, kes tuhandeid aastaid tagasi päätsid end nende kaudu hiiglaslikust kataklüsmist. Nii Aasias kui Ameerikas valitsevat neid fantastilisi iidseid rasse kuulu järgi õilsad valitsejad, kuningad või preestrid. Neis maaalustes riikides paistvat kummaline rohekas valgus, mis soodustab taimede kasvu ning hoiab inimesed kõrge eani nooruslikud ja terved.

Ülaltoodu on katkend kõnest, mille 1945. aastal pidas Londonis Harold T. Wilkins, maadeuurija ja ajaloolane, üks maailma suuremaid autoriteete maaaluste tunnelite ja käikude alal.

1. peatükk

KUMMALINE SEIKLUS MAA ALL

Päev, mil sain oma elu kummalisima, judinaid ihule ajava, kuid lõppkokkuvõttes kütkestava elamuse, algas üpris tavaliselt.

Viibisin puhkuse ajal Yorkshire'is West Ridingis külas oma sugulastel, kes elasid igavavõitu, kuid muidu kõigiti meeldivas Keighley linnakeses. Oli suvine

päev ning tugevas päikesevalguses joonistusid põhja pool asetsevad mäeahelikud ja künkad ääretu sinise taevalagendiku taustal teravalt ja reljeefselt välja. Vaevalt küll väärivad need paljandid mägede nimetust, sest nad on laiad ja tõmbid ning kõrgeim neist, Great Whernside, ei tõuse üle 2314 jala.

Just nimelt Great Whernside oligi tegelikult see paik, kuhu poole ma tol hommikul oma sammud seadsin. Wharfe'i jõe orus paiknev Grassington on paik, millest muinasajaloo uurijal on raske huvitavamalt leida. Seal asuvad rauaaja asula jäänused. Aastail 200 eKr. kuni 400 AD oli see tihedasti asustatud küla. Hiljem, roomlaste vallutuste järel rajati ümbruses tinakaevandused, mis andsid kohalikele elanikele sajandeiks tööd. Hiljem armastasid sealsetesse käikudesse elamuste jahile laskuda turistid, kuni šahtid sajand tagasi suleti. Nüüd oli neis paigus valitsemas rahu ja vaikus.

Ausalt öeldes polnud need ainuüksi kaevandused, mis mind Wharfe'i jõe orgu olid meelitanud. Mu huvi olid sütitanud lood, milles räägiti koobastest ja iidsetest tunnelitest, mida sealkandis hulgaliselt leiduvat. Mõned neist koobastest ja tunnelitest pärinevat mesoliitikumist, neoliitikumist, pronksi- ja rauaajast, samal ajal kui teised olevat veel märksa mõistatuslikumad, sootuks salapärasemad ja enamikus lõpuni uurimata. Mu mällu oli sööbinud kellegi dr. Bucklandi väide. Oles uurinud 1882. aastal Kirkdale'i koobast, üritas ta oma raamatus „Reliquiae Diluvinae” („Veeuputuse jäänukid”) tõestada, et jäänused, mis ta koopas leidis, „kuuluvad inimestele, kes langesid Noa-aegse veeuputuse ohvriks”.

Jalutuskäik mööda orgu oli sel suvepäeval selge rõõm ning ei läinudki palju aega, kui leidsin end Great Whernside'i varjust. Olin näinud juba üsna rohkeid märke hiiukirnudest, mis moodustavad siinses lubjakivis omapäraseid maa-aluseid süsteeme ja meelitavad igal aastal kohale hulga huvilisi, kuid mind köitsid rohkem koopad. Olin jõudnud umbes poolele maale Kettlewelli ja Starbottoni küla vahel, paika, kus orgu palistab järsuvõitu katkematu mäeahelik, kui märkasin silmanurgast ühes mäeküljes midagi, mis sarnanes koopasuuga. Sealt, kus ma parasjagu seisin, polnud võimaik päris täpselt öelda, kas üldse oligi tegemist koopaga, kuid mul oli nüüd juba kange isu midagi uurida ning nõnda ma siis seadsingi sammud sinnapoole.

Lähemale jõudes nägin, et ma ei olnud eksinud, olgugi et koopa sissekäik oli väga madal ja kitsas. Otsisin välja kaasas oleva taskulambi ja suunasin selle kiire ahtakesest koopasuust sisse. Ees oli ainult pimedus, kostis koopa laest tilkuvat vee tasaseid kilksatusi. Niipea kui olin sisse astunud, tundsin külma tuuletõmbust. Lõin hetkeks kõhklema, mõeldes, kas nii ebameeldivalt alanud üritus on üldse väärt jätkamist. Aga siis küsisin eneselt, kas mu kõhkluste tõeliseks põhjuseks pole hoopis naha vahele pugunud hirm.

Nõnda jõudsingi otsusele: olin jalutanud nii kaugele, et uurida mõnda koobast, ega kavatsenud sellest mõttest niisama kergesti loobuda. Tõmbasin krae üles ja nõõpisin jaki eest kinni. Siis astusin oma taskulambi valgusvihu kannul teele. Koobas näis suunduvat pikkamööda allapoole ja võtvat kaugemal korrapärasema tunneli kuju. Mu jalgealune oli kõva ja kivine ning iga natukese aja järel sattus jalg veelompi.

Kuulda oli ainult mu enese hingamist ja sammude kaja, valguskiir mu ees näitas mulle pikkamisi laskuvat tunnelit, milles silma järgi hinnates polnud märgata ainsatki käänakut. Vaatasin korraks tagasi: selja taga oli läbipaistmatu pimedus.

Pidin olema kõndinud juba oma kümme minutit, enne kui peatusin. Tunnel jätkas laskumist, ilma et selle kõrguses või kujus olnuks mingeid muutusi, ning küsisin eneselt, kui kaua ma kavatsen veel edasi minna. Ma polnud ju õigupoolest ei hiukirnuhuviline ega speleoloog, nii et mis mul sealt kaugemalt veel leida võiks olla. „Pane niiviisi veel oma elu ohtu,“ mõtlesin kõhedust tundes.

Kaine mõistus ja võib-olla mingi ohutunne said mu üle võimust. Suunasin taskulambivalguse tahapoole ning olin just valmis tagasiteele asuma, kui miski naelutas mu paigale. Hetkel, kui kiirtevihk kõrvale kaldus, olin vilksamisi märganud eestpoolt tunnelist kumavat nõrka valgust. Hele taskulambikiir oli nähtavasti takistanud mul seda varem märkamast.

Pingutasin silmi, et näha, kas ma polnud eksinud. Ei, päris kindlasti paistis tunnelist valguskuma. Taas oli mul põhjust kõhelda: kas peaksin oma uurimist jätkama või tagasi pöörduma?

Kui ma seal seisin ja mõtlesin, näis valgus tunneli lõpus heledamaks muutuvat, ehkki see võis mulle nii ka üksnes tunduda. Ettevaatlikult hakkasin taas edasi liikuma, kiirtevihk targu otse jalge ette suunatud. Hiilisin vaikselt, peaaegu hinge kinni pidades võib-olla 50 jardi. Nüüd võisin juba öelda, et valgus oli rohekas ja tundus pulseerivat. Mis võis olla selle allikas, polnud mul õrna aimugi. Jäin uuesti seisma.

Siis juhtus midagi õige kummalist. Algul pidasin seda häält omaenese hingamiseks, seejärel tabas mu kõrv kergelt suminat, mis pikkamööda tugevnes. Sedaaegu tundsin maapinda oma jalge all vibreerima hakkavat, esialgu üsna nõrgalt, aga järjest jõudu kogudes. Sumin paisus kõminaks ja roheline valgus näis pulseerivat järjest intensiivsemalt. Tundsin, kuidas mu süda kloppima hakkas, ning keset koopapimedust valdas mind lausa surmahirm. Tundus, otsekui tuleks miski mulle lähemale.

Mida pidi see kõik küll tähendama? Mis kummaline valgus see oli? Ja mis pani maa mu jalge all niiviisi värisema? Olin arvanud, et viibin mingis ammu unustatud Yorkshire'i kaevanduskäigus, kuid nüüd ütlesid mu vaistud mulle, et olin komistanud millelegi sootuks ebatavalisemale.

Hetk-hetkelt muutusid pulseeriv valgus ja maa vappumine järjest tugevamaks, kuni tundsin, et nüüd peab tunnel iga hetk mu pea kohal kokku varisema. See mõte näis mind ühtäkki mu tardumusest vabastavat ning sekunditki kauem raiskamata pöördusin ja tormasin tulnud teed mööda tagasi.

Ma ei peatunud enne, kui olin sööstnud õhku ahmides läbi koopasuu välja soojasuvise päikese kätte. Täiesti omadega läbi, varisesin maha ja ootasin, kuni mu lõõtsutamine vaibub ning olen taas suuteline normaalselt hingama. Mu surmahirm andis pikkamööda järele ja püüdsin kainelt analüüsida, mis minuga õieti oli juhtunud.

Polnud mingit kahtlust, et olin näinud rohelist valgust ja tundnud maad oma jalge all värisevat. Kui nende paikade kaevandused oleksid veel kasutusel olnud, võinuksin arvata, et olin sattunud liiga lähedale mõnele maa-alusele lõhkamise-

le. Kui selles Yorkshire'i nurgakeses oleks tegemist olnud metrooga, võinuksin kujutleda, et olen kuidagimoodi juhtunud mõnesse ventilatsioonišahti, kuid asjade praeguse seisu juures ei tundunud ükski seletus käivat kokku nende tööka-dega, mis mina olin just äsja läbi elanud.

Rohekas valgus, mis mulle hirmu nahka oli ajanud, ei sarnanenud mitte mille-
gi varem nähtuga. Tüminat, mida ma olin kuulnud, võinuks peaaegu et tekitada
mingi tohutult suur masin. Kas polnud äkki ühe puhul tegemist maa-aluse riigi
valgusega ja teise puhul mingi eriskummalise allmaatranspordivahendiga?

Tookord ei teadnud ma, miks tulid just nimelt need mõtted mulle pähe, ning
nüüd, 10 aastat hiljemgi, pole ma kindel, kas see on õige lahendus, ehkki, nagu
ma selles raamatus püüan tõestada, ei pruugi nad tõest sugugi kaugel olla. Pean
tunnistama, et ma ei pöördunud hiljem kunagi sinna kohta tagasi, et seda tunne-
lit uuesti üles otsida, ning kahtlen, kas see mul nüüd veel üldse õnnestuks.

Oma järgnevates püüetes tolele seiklusele mingisugust selgitust leida sattu-
sin õige mitmes kirjandusteoses huvitavatele detailidele. John Hotten kirjutab
oma 1781. aastal ilmunud teoses „Matk koobastesse”, et Wharfedale'i koopaid
on „peetud vaheldumisi küll hiiglaste, küll haldjate asupaigaks, olenevalt sellest,
millised uskumused parajasti paikkonnas valitsesid”. Aga kõige hämmastama-
panevaid tõendeid leidsin raamatust, mille autor elas ise kunagi nimelt
Wharfedale'is. See mees oli Charles James Cutcliffe-Hyne (1865-1944). Ehkki tä-
napäeval on see autor sama hästi kui unustatud, mäletavad vanemad lugejad te-
da ehk kui kirjanikku, kes lõi vintske ja vankumatu seikleja, kapten Kettle'i kuju.

Mis mind Cutcliffe Hyne'i juures kõigepealt huvitas, oli töö; et ta oli elanud
Kettlewellis, kõigest mõni miil eemal sellest koopast, milles mina olin käinud.
Teiseks intrigeeris mind tõsiasi, et tal oli seikleja ja maadeavastaja kuulsus ning
et tema erilise huvi objektiks oli kadunud Atlantise legend. (Cutcliffe-Hyne kirju-
tas Atlantise viimaseid päevi käsitleva suurepärase romaani „Kadunud manner”,
mis ilmus aastal 1899 ja mida on paljudes ulmekirjandusalastes kirjutistes laie-
malt tsiteeritud.) Kolmas huvipakkuv asjaolu oli see, et ta oli kirjutanud praegu
tõeliseks harulduseks muutunud raamatu „Otse teie jalge all” (ilmunud 1889),
milles oli juttu maa-alusest kuningriigist ja mis Wharfedale'i inimeste kinnitust
mööda põhines faktidel, mis ta oli tegelikult avastanud.

Kui mul õnnestus hankida endale üks selle raamatu eksemplar, avastasin lu-
gedes, et mõned tööigad langesid täpselt kokku sellega, mida mina olin kogunud.
Loos oli juttu kellestki Anthony Haltounist, kes seikleb allmaailmas, kuhu ta sa-
tub „Wharfe'i oru alguses” asuva koopa kaudu. Koopasuu on „oru põhjapoolses
küljes” ja noormees asub retkele, hoolimata sellest, et kohalikud inimesed soo-
vitavad tal "koopad rahule jätta, et ta ei satuks kooparahva kätte vangi".

Haltouni kirjeldust mööda polnud maa-alune käik kindlast mitte tinakaevan-
duse oma, "sest Wharfedale'i kaevandused on peaaegu kõik horisontaalsed",
aga see kulges libamisi järjest allapoole. Seda mööda edasi minnes näeb ta äkki
enese ees "eredat valgust, mis äkitselt läbibistas pimedust ning tõi nähtavale
salkkonna mehi, kes mulle lähenevad". Kui nad lähemale tulevad, hakkab maa
samuti vappuma ja värisema ning kohkunud Haltoun langeb minestusse.

Taas meelemärkusele tulles avastab jutustaja, et on langenud vanggi allmaarahva kätte, keda kutsutakse nradadeks. Need heleda nahavärvusega blondid inimesed on siin elanud juba eelajaloolistest aegadest üksmeeles ja rahu. Sõda on neile vastuvõetamatu ja põlgus vägivalda vastu sundiski neid põgenema maalt, mis oli küllastumas tapatalgutest.

Haltoun küsib oma võõrustajailt: „Kas ma olen õigesti aru saanud, et selles koopas on püsivasustus?” „Jah, nii see osalt ongi, ainult et asustuse asemel öelge rahvas ja koopa asemel lausa lõpmatu labürint. Teisi elupaiku ja neid ühendavaid tunneleid leidub kõikjal Briti saarte all ning peale selle veel ka paljudes merealustes paikades!”

Nradad jutustavad, et nende valitseja on Radoa, „kes on täiuslik nii ajalistes kui ka vaimsetes asjades. Ta on ühtaegu nii valitseja kui ka jumalus”. Radoa öeldakse olevat majesteetlik kuju, kes kannab kuldset rüüd ja elab imeilusas koobaslinnas. Selle maa-aluse pealinna elanikkond on „pisut üle 10 000, kuid... selle ümber elab 10 miili ulatuses veel kaks korda rohkem”.

Nradad räägivad Haltounile sedagi, kuidas nad maakera ehitust ära kasutades endile selle maa-aluse riigi löid. „Kõigepealt tuleb mainida, et maakoos on poorne, täis auke, mis on moodustunud kas hiiglaslike konvulsioonide või vee erosiooni tagajärjel, ja teiseks on need koopad peaaegu kõik õhustatud nähtamatute kapillaarsete õhušahtide kaudu.” Paljud tunnelid olid looduslikku päritolu, aga siin-seal näis „mõni sümmeetrilisema kujuga tunnel olevat ka inimeste kätetöö”. (Edaspidi jõuab Haltoun arusaamisele, et käikude rajamisel oli kasutatud puurmasinaid, mille teemandist otsikud olid kaevandatud siitsamast maa alt.) Et saada valgust ja käitada masinaid, millega nad läbi tunnelite liiguvad, „ammutavad nradad sügavate puuraukude kaudu maa sisemusest energiat”.

Paljuski on Cutcliffe-Hyne'i jutustus puhtal kujul fantaasia vili, olles sellisenaigi nauditav, kuid kogu tööd näib läbivat katkematu autentsuse niit. Lugejat ei jäta maha tunne, et nii mõnelgi kirjeldatud asjal on taga faktimaterjal ning kui seda mõne sündmuse puhul polegi, siis põhinevad need vähemasti vanadel rahvajuttudel, kus on alati sees mingi autentsuseiva.

Oma autobiograafias „Minu röömurikas elu”, mis ilmus 1935. aastal, lisab ta sellele romaanile viidates kogu loole täiesti uue dimensiooni, mis lõppkokkuvõttes ajendaski mind alustama uurimistööd ja selle tulemusena kirjutama käesolevat raamatut.

Cutcliffe-Hyne arvab, et temas on välja löönud mõne kauge koopaelanikust esivanema veri, sest tema maitse on alati olnud, nagu ta ütleb, pisut troglodüütiline. Juba lapsena laskus ta kaevurite ja ülevaatajate seltsis sageli kaevandusse ja õppis üle saama klaustrofoobiast ning olema valvel igasuguste hädaohtude ees.

Tudengipõlves ja hiljem sai koopajaht tema peamiseks hobiks ja ta kirjeldab oma autobiograafias maa-aluseid käike, mida ta on uurinud Yorkshire'is ning mitmes teises Euroopa ja Aafrika paigas, samuti inkade kadunud aarde otsinguid Mehhiko koobastes. Just nimelt neil ekspeditsioonidel puutus talle esimest korda kõrvu kumu allmaakuningriigist, mis olevat ühenduses kõikide riikide rahvastega. „Lõuna- Ameerikas kuulsin kõneldavat, et kogu mandri ulatuses kulge-

vad maa all tohutud tunnelid, mis viivad lõpuks välja sellesse keelatud paika. Kummaline küll, kuid niisamasugust juttu võis kuulda ka Euroopas. Isegi West Ridingis teadsid mõned vanad inimesed seda ja uskusid, et nende endi koopad kujutasid enestest selle riigi sissepääse. Riigi nimi öeldi olevat Agharti.”

Lugesin Cutcliffe-Hyne'i raamatut täielikult lummatuna. Maa-alune kuningriik, mida gigantne käikude ämblikuvõrk ühendas kõigi maailma mandritega - juba ainuüksi niisugune mõte võis meeled segi ajada. Kui see legend peaks tõele vastama, on ju meie maailma all teine, kadunud maailm, mida inimpõlvede vältel pole häirinud ei aeg ega inimkonna sekeldused!

Nii juhtuski, et hakkasin otsima seda kadunud maailma, mida kutsutakse Aghartiks, uurima tema ebatavalist ja iidset ajalugu. Kõigest sellest tuleb juttu alljärgnevatel lehekülgedel.

Mõte, et meie planeedi pealispinna all asub veel teinegi, varjatud maailm, on väga vana. Paljudes maailma maades leidub hulgaliselt rahvajutte ja suulisi pärimusi, milles kõneldakse allmaarahvast, kes on loonud endale harmoonia- ja heaoluriigi muust inimkonnast eemal ja sellest häirimatult. Ka kirjandusest võib sel teemal mõndagi leida – esimesena peaks võib-olla mainima taanlase Ludvig Baron von Holbergi „Niels Klimi maa-alust teekonda”. Kunstnikud ja poeedidki on ikka ja jälle selle motiivi juurde tagasi pöördunud.

Esmapilgul võib neid lugusid vaevalt enamaks kui fantaasiamänguks pidada. Kuid kui nad kokku võtta ja kõrvuti seada, tuleb nende vahel ilmsiks hämmastavaid sarnasusi. Ükskõik millisest allikast nad ka ei pärineks, neid seob mingi eriskummaline ja kõitev süvahoovus - tõde. Vene maadeuurija, kunstnik ja teadlane Nikolai Roerich, kellest selles raamatus edaspidi üksikasjalikumalt juttu tuleb, on seda mõtet võib-olla kõige veenvamalt väljendanud oma raamatus „Valguse koda” (1947): „Paljude maade loendamatu legendide ja muinasjuttude hulgas võib leida lugusid, milles räägitakse kadunud hõimudest, kes elavad maa all. Üksikasjad varieeruvad väga laias ulatuses ja mitmes suunas, kuid faktid on ühed ja needsamad. Neid jutte kõrvutades ei ole raske märgata, et tegemist pole millegi muuga kui ühe loo eri peatükkidega. Esialgu võib tunduda uskumatu, et nende ebamääraste sosinate taga võiks eksisteerida mingi seos, kuid läheb aega ning te hakkate hoomama seda kummalist kokkusattumust, mis ühendab neid legende, mida on suust suhu, põlvest põlve edasi kandnud rahvad, kes pole isegi iial kuulnud üksteise nime.”

Te tunnete need ühisjooned ära Tiibeti, Mongoolia, Hiina, Turkestani, Kašmiiri, Pärsia, Altai, Siberi, Uurali, Kaukaasia, Venemaa stepirahvaste, Leedu, Poola, Ungari, Prantsusmaa ja Saksamaa folklooris. Kõrgmägedest ookeanini kõnelevad need ühest ja sellest samast, kuidas üks püha hõim langes türanni tagakiusamise alla ning kuidas rahvas, soovimata julmusele alistuda, sulges end mäestikukoobastesse. Teilt küsitakse isegi, kas soovite näha koopasuud, mille kaudu see püha rahvas põgenes...”

Aastate jooksul on selle põgenikrahva elukohale antud mitmeid nimesid... Enamasti on nähtud seda headuse ja valguse asupaigana ning kutsutud Shangri-la, Shamballah või veelgi sagedamini Agharti. (Võib-olla väärub mainimist, et se-

da viimast on kirjutatud mitut moodi - küll Asgartha ja Agartha, küll Agharti. Olen jäänud Agharti juurde, sest see on kõige sagedamini ettetulev vorm.)

Kõige üldisemal kujul võetuna asub Agharti, see salapärase maa-alune kuningriik, legendi kohaselt kusagil Aasia all ning on teiste maailma mandritega seotud hiiglasliku tunnelite võrgu abil. Need maa-alused käigud, mis on osaliselt looduslikku päritolu ning osaliselt selle allmaarahva kätetöö, võimaldavad kõigi paikade vahel ühendust pidada ning nõnda ongi tehtud mäletamata aegadest peale. Legendi järgi eksisteerib suur osa neist tunneleist veel tänapäevalgi, ehki muist on kataklüsmides hävinud. Kus need käigud asuvad ja kuidas neisse pääseda, olevat teada ainult üksikutele pühitsetuile ning üksikasju hoitakse kiivalt saladuses, sest maaalune kuningriik ise kujutab endast tohutute salateadmiste varamut. Seal talletatavat kadunud Atlantise tsivilisatsiooni ja isegi veel enne neid elanud rahva, Maa esimeste mõistuslike asukate käsikirju.

Selles, et allpool maapinda on salapäraseid käike, pole mingit kahtlust John Michell ja Robert J. M. Rickard kirjutavad oma 1977. aastal ilmunud raamatus „Nähtused” („*Phenomena*”) järgmist:

„...Baring Gould kirjeldab oma „Euroopa kaljulossides ja koopaelamutes” ulatuslikku koobaste ja tunnelite struktuuri, mis asub Prantsusmaa ja teiste riikide all. Harold Bayley „Arhailises Inglismaas” on toodud ära vanaaja rännumeeste lugusid suurtest tunnelitest, mis kulgevad Aafrika mandri all, nende seas üks, Kaoma jõe alune, „mida mööda karavanil tuli olla teel päikesetõusust loojakuni, enne kui see taas välja jõudis”.

Kui kirjutati aasta 1976, on uudistes juttu sõjaväelisest ekspeditsioonist, mille eesmärk oli ühelt poolt uurida saladust, mida kujutavad endast „tehnoloogilisest vaatevinklist võimatud” kõrgmäestiku kivilinnad, ning teisest küljest mõistatuslike tunneleid, mis kulgevad kogu Andide mäeaheliku ulatuses. Kui eesmärk olnuks tõestada, et meie maailmast allpool eksisteerib teinegi elav maailm, poleks meile valmistanud mingeid raskusi näidata selle sissepääse ega olnuks meil ka puudust ajaloolisest tõendusmaterjalist inimeste ja allmaarahva kontaktide kohta.”

Kui pöörduda budistliku doktriini poole, võib Agharti kohta leida samuti hulgaliselt spetsiifilisi fakte. Nende õpetuse kohaselt asub see kuningriik sügaval planeedi sisemuses ja seal elab miljoneid heatahtlikke ja rahumeelseid inimesi. Selle rahva üle valitseb tark ja uskumatult võimas olevus, Rigden Jyepo, kogu maailma kuningas, kelle suurejooneline eluase paikneb Agharti pealinna Shamballah's. Sealt hoidvat ta ühendust ülamaailma esindajatega ning niiviisi on tal võimalik mõjutada ka maapealsete inimeste tegemisi. Kogu maailma kuningas suhtlevat vahetult ka Tiibeti dalai-laamaga.

Ameerika budist Robert Ernst Dickhoff lisab sellele informatsioonile veel nii palju:

„Nende iidsete tunnelite sissepääsud on nüüd enamasti hävinud ammustes maalihetes, üleujutustes ja tervete mandrite vajumise tagajärjel. Need vähesed, mis tänapäeval veel säilinud on, asuvad Tiibetis, Siberis, Aafrikas, Põhja- ja Lõuna-Ameerikas ning saartel, mis kunagi kujutasid endast Atlantise mäetippe”

Dr. Dickhoff väidab, et veeuputuseelne tsivilisatsioon, millest Agharti võrsunud on, õitses kunagi Atlandi ookeani mõlemal kaldal ning lisab:

„Tiibeti laamad on arvamusel, et Ameerikas elavad suurtes koobastes need, kes pääsesid eluga katastroofist, mis Atlantisele osaks langes. Nad väidavad, et nimetatud koopad on omavahel ühendatud tunnelitega, mis seovad Aasia ja Ameerika mandrit; neid koopaid täitvat rohekas valgus, mis soodustavat taimekasvu ja pikendavat inimelu.”

Teine ameeriklane ning tuntud maa-aluste riikide kohta käivate legendide uurija dr. Raymond Bernard kirjutab oma raamatus „Maa-alune riik” järgmist:

„...Budistlikes pärimustes väidetakse, et Agharti asustati palju tuhandeid aastaid tagasi. Üks hõim, keda juhtis keegi pühamees, kadus maa alla. See peaks meile meenutama Noad, kes oli tegelikult atlantislane ning päästis hukust need inimesed, kes seda väärised. Pärast tuli veeuputus, milles Atlantis hävis. Selle maa-aluse kuningriigi praeguste asukate käsutuses arvatakse olevat kõrgesti arenenud teadus, mille taolist maa peal ei tunta. Selle abil allutavad nad endale loodusjõude, millest meie kuulnudki pole...”

Dr. Bernardi uskumist mööda on Tiibeti pealinna Lhasa all tunnel, mille kaudu pääseb Shamballah'sse ning mida pidevalt valvavad laamad. Veel väidab ta, et budism on tegelikult Agharti filosoofia, mille tõid kord maapealsele inimkonnale maa-alusest riigist tulnud õpetajad. Võib-olla kõige tähelepanuväärsem väide, millega see tavaline mees lagedale tuleb, on teooria, et too allamaarahvas kasutab oma tunnelites reisimiseks kummalisi sõidukeid, mis aeg-ajalt maapinnale tõusevad ning meie taevasse ilmuvad - nähtus, mida me tunneme UFO-dena ehk lendavate taldrikutena! Tema sõnutsi paneb neid liikuma saladuslik loodusjõud, mida need inimesed valdavad.

Lugejal ei ole vist raske mõista, miks Agharti legend nii kaua ja nii paljusid on kütkestanud. Millised neist hulgaliselt käibivatest üksikasjadest vastavad tõele ja milliseid tuleb pidada väljamõeldisteks, seda püüangi oma raamatus selgitada. Olgu siinkohal otsekohe öeldud, et tegemist ei ole järjekordse „Õõnsa maakera” raamatuga. Neid on viimasel ajal trükitis ilmunud rohkesti ja kõik, nii uued kui vanade kordustrukid, püüavad tõestada, et meie maakera on seest õõnes ning et selle sisemuses elavad inimesed. See on teooria, millele mina alla ei kirjuta. Selles teoses ei püüa ma väita midagi muud, kui et maa on lapergune kera, mis on läbinisti ühes tükis. Mida ma aga tõepoolest usun, on see, et maa all võib olla looduslike koopaid, mida on koos looduslike ja tehislake tunnelitega kasutatud, et rajada meie jalge all salajane riik. Kui suur osa sellest on veel tänapäevalgi säilinud, kas seal elab inimesi ning kuidas see riik algselt tekkis, need ongi küsimused, millele olen püüdnud vastust leida.

Agharti looga on tihedasti seotud teinegi, võib-olla isegi veel saladuslikum teema - kummaline jõud, mida tuntakse Vril-jõu nime all ja mida on juba ammust ajast seostatud maa-aluse kuningriigiga. See hämmastamapanev jõud annab neile, kes teda valdavad - ja himustajatest pole puudust olnud, teiste seas ka kahekümnenda sajandi kõige kurjakuulutavam kuju Adolf Hitler -, peaaegu piiramatu võimu. Nii Vril-jõust enesest kui ka Hitleri sellealastest otsingutest tuleb edasistes peatükkides juttu.

Aga kõigepealt, enne kui püüame määratleda, kus Agharti asub, kas maa-alused käigud eksisteerivad või isegi mida salapärase Vril-jõud endast kujutab, peame tungima selle tähelepanuväärse allmaakuningriigi ajalukku ja seda ümbritsevasse salapärasse. See lugu viib meid paljude rahvaste kirjapanekute ja aja-looraamatute kaudu kaugemale sajanditetagusesse aega...

2. peatükk

AGHARTI LEGEND

Agharti legend, usk, et eksisteerib maa-alune riik, mis on tunnelite võrgu abil ühendatud maakera kaugeimategi paikadega, pärineb juba väga iidsetest aegadest. Louis Pauwels ja Jacques Bergier mainivad oma teoses „*The Morning of the Magicians*” („Maagide hommik”, 1960) sumeri eepose kangelas Gilgameši, kes laskus Maa sisemusse, et külastada oma esivanemat Utnapištimi.

Samuti tegid selle käigu Orpheus ja Ulysses. Varased kristlased uskusid, et neetud hinged lähevad elama maa-alustesse koobastesse.

Et loole suuremat rõhku panna, pruugib nimetada veel Sabine Baring-Gouldi, kes on öelnud nii:

„Imepäraseid koopaid, salapärase allmaailma sissekäike leidub paljudes maades. Sakslased räägivad Veenuse mäest, kus elutseb Tannhäuser, Unterbergis asub Frederick Barbarossa, Walesis liigub lugusid kuningas Arturist, kes ennast mäe sisemusest aeg-ajalt mõnele inimesele ilmutab. Taanlased kõnelevad oma muistendeis Kronenburgi alustes koobastes elavast Holger Danskist. Kõik need pärimused viitavad laialt levinud usule, et on olemas allmaailm, mis on asustatud vaimudega.”

Arheoloog Harold Bayley oma „Arhailises Inglismaas” läheb veelgi kaugemale ja juhib tähelepanu asjaolule, et paljud meie maailma legendaarsed kangelas väidetakse olevat pärinenud tegelikult just nimelt allmaailmast. Tema sõnuti kuuluvad koopas sündinute hulka Jupiter, Dionysos, Hermes. Koobast, mida praegu Petlemmas näidatakse Jeesuse Kristuse sünnipaigana, olevat paganad omal ajal kummardanud kui Adonise kultuse paika.

Bayley toob vanadest tekstidest näiteid, et iidsetel aegadel on igasuguseid koopaid peetud omamoodi ürg-üsaks, millest ongi sündinud kogu inimkond. Sellele viitavad peaaegu kõik Ameerika loomemüüdid ja mitmete paikade koopa- ja kaljujoonised.

Kuid jätame nüüd primitiivsed rahvad sinnapaika ja keskendume juba spetsiifilisematele viidetele, milles on juttu maa-alusest kuningriigist Aghartist. Professor Henrique Jose de Souza avaldas Brasiilia Teosoofilise ühingu ajakirjas 1960. a. artikli „Kas Shangri-la on olemas?” Selles kirjutas ta järgmist:

„Kõikidel inimrassidel on aegade koidikust peale püsinud uskumus, et on olemas mingi Püha Maa või maine paradiis, kus inimkonna kõrgeimad ideaalid pole midagi muud kui igapäevase elu reaalsed. Seda mõtet on väljendatud enamiku Euroopa, Väike-Aasia, Hiina, India, Egiptuse ja Ameerika rahvaste ürikutes ja

pärimustes. Seda Püha Maad võivad tunda saada ainult need, kes on kõbelised, puhtad ja süütud. Vana-Kreekas arvati see asuvat Olümposel või Elüüsiumi väljadel, varaste vedade aegadel oli sel paigal Indias mitu nime, nagu Ratnasanu (kalliskivi, mäetipp), Hermadri (kullamägi), Mount Neru (jumalate kodu)..."

Viiteid imepärasele linnale leidub Skandinaavia „Eddades”, Mesopotaamia rahvastel oli see maa-alune riik nimega Asar, Egiptuse „Surnute raamatus” oli selle maa nimi Amenti, juudi traditsioonides kõneldakse seitsme Eedeni kuninga linnast. Teisisõnu - see oli maine paradiis.

Väike-Aasias usutakse tänapäevalgi, et on olemas salajane linn Shambal-lah, kus asub Jumalate Tempel. Tiibetlased ja mongolid nimetavad seda paika Erdemiks.

Pärslastel on see Alberdi või Aryana - esivanemate maa, Heebreas tunti seda Kaananina ja Mehhikos Tula või Tulanina. Asteekidel oli sellele antud nimeks Maya-Pan. Hispaania konkistadoorid uskusid selle olemasolusse ning organiseerisid El Dorado ehk Kuldse linna leidmiseks mitu ekspeditsiooni. Nähtavasti olid nad sellest kuulnud pärismaalastelt, kes kõnelesid Maneost, linnast, mille kuningas kannab kullast rõivaid.

Keskajal viidati sellele kohale kui Avaloni saarele, kuhu kuningas Arthur siirdus oma ümarlaua rüütlitega maag Merlini juhtimisel otsima püha graali, alandlikkuse, õigluse ja surematuse sümbolit. Kui kuningas Arthur oli lahingus tõsiselt haavata saanud, käskis ta oma seltsilisel Bediverel paadiga maale sõita ning lausus talle järgmised sõnad: „Jumalaga, mu sõber ja seltsiline Bedivere. Ma lähen maale, kus ialgi ei saja, kus pole haigusi ja kus keegi ei sure.” See ongi surematuse riik, see on sakslaste Valhalla, püha graali rüütlite Monte Salvat, Thomas Moruse Utopia, Campanella Päikeselinn, tiibetlaste Shangri-la ja budistliku maailma Agharti.

Mida lähemale meie aegadele, seda spetsiifilisemaks muutuvad viited maa-alusele riigile.

Üks huvitavamaid pärimusi on meieni jõudnud Idamaadest ning räägib, et esimene inimene, Adam oli tegelikult pärit maa-alusest riigist. Tema kodu olevat olnud maa sisemuses ja tema viimaste sõnade järgi pidi sealtsamast tulema ka tema ja ta järglaste lunastaja. Pärimuses öeldakse veel, et Aadama surnukeha palsameeriti ja seda säilitati nii kaua, kuni keegi preester Melchi-zedek lõpuks mõne aasta pärast maa-alusest ilmast tuli, et teda tunneli kaudu tagasi viia ja viisipäraselt matta. Seda lugu kinnitatakse ka koraanis, kuna hindude muistendid peavad teda mingi ülikute grupi kuningaks. See grupp olevat kunagise kataklüsmi ajal maa alla varjunud ning saatis nüüd oma esindaja juhendama maa-pealse ilma taastasustamist.

Klassikalistest tekstidest võib samuti leida rohkesti viiteid maa-alusele kuningriigile. Näiteks võib tuua Kartaago meresõitja Hanno, kes aastal 500 e.Kr. võttis ette reisi piki Aafrika läänerannikut. Oma teoses „Periplous” kordab ta jutte, mida, talle oli räägitud allmaaelanikest, kes olid teistest inimestest mõistuse poolest kaugelt üle ja „jooksid kiiremini kui hobused”, kui keegi püüdis neile tunnelitesse järgneda. (Nagu hiljem näeme, viitavad paljud allikad sellele, et Agharti tunnel saab alguse Aafrikast.)

Platon, kadunud Atlantise ajaloo uurija, kõneleb samuti seda mandrit läbivatest ja ümbritsevatest salapära-
stest maa-alustest käikudest ja tunnelitest ning maa sisemuses elavast suurest valitsejast, kes vahendab religiooni kogu maailmale. Atlantise legend on tõepoolest Agharti omaga lahutamatu läbi põimunud. Seda näeme selgelt, kui jõuame oma käsitluses tunnelini, mis on ühendanud Ameerika mandrit Aafrikaga.

Atlantise hukust pääsenud maaelanikele viitab ka roomlane Gaius Plinius Secundus, kes usub ühtlasi, et nende tunnelitesse on peidetud tohutud iid-
sed aarded.

Aardejutt on köitnud loomulikult paljude valitsejate tähelepanu ja kurikuulus Rooma imperaator Nero saatis koguni välja ekspeditsiooni, et neid peitvarasid kätte saada. Kaheksa aasta jooksul, 60-68 AD läkitas Nero Aafrikasse mitu leegionäride armeed, kes hullu keisri raevu kartes kammisid läbi kogu mandri, eelistades surma tühjade kätega tagasipöördumisele. Alles pärast Nero surma julgesid nad lõpuks Rooma naasta. Ning ehkki nad polnud leidnud ei varandust ega tunneleid – osaliselt on selles võib-olla süüdi pärismaalaste sihilikult eksitavaid juhendid - ei vaibunud legendid, mis rääkisid maaalusest kuningriigist.

Üks legendaarseid kuningaid, kelle nime seostatakse Aghartiga, on Preester John, kes väidetavalt valitses XVIII sajandil suures hiilguses kusagil umbmäär-
asel Idamaal. Nii ütleb Sabine Baring-Gould oma „Keskaja kummalistes müütides” (1894). Kuigi mõned allikad kinnitavad, et Preester John oli võimas kristlik valitseja, kelle ülevõimu all oli suur osa Kesk-Aasiast, on kõik katsed seostada teda Euroopa ristiusu kuningate ja preestritega osutunud asjatuks. Sellest hoolimata oli Euroopas liikvel hulgaliselt vaimustavaid lugusid tema riigist, vägevusest ja varandusest.

Teataval ajal ringles isegi kiri, mille olevat kirjutanud võimas valitseja Prester John ise. Ehkki see hiljem osutus vaieldavaks, sisaldas see ühe eriskummalise lause, mis on pärinud paljude teadlaste tähelepanu. Prester John ütleb nii: „Kõrbe piiril kõledate mägede vahel asub maa-alune riik, kuhu ainult juhtumisi võib sattuda, sest vaid mõnikord avaneb maapind. ja see, kes soovib maa alla laskuda, peab olema kärmas, et maapind ei jõuaks jälle sulguda.”

See lause ning kinnitab, et Prester John oli valitsejate valitseja, kes ületas siin taeva all kõiki teisi vooruste, rikkuste ja vägevuse poolest, on andnud alust usu-
le, et tema oligi tegelikult see müütiline Agharti maailma kuningas. Seda usku-
must väljendas kõigepealt Athanasius Kireher oma teoses „*Mundus Subterraneus*” („Maa-alune riik”, 1665), milles ta asetab Prester Johni kuningriigi südame Mongooliasse. Hilisemad selle teooria pooldajad toovad tõendeid, et impeerium hõlmas „kolme Indiat ja maid, mis asetsevad India ümbruses”. Ja alles hiljaaegu, 1978. aastal, on Andre Chaleil oma teoses „Les Grands Initiés de Notre Temps” kinnitanud: „Lõppude-lõpuks on ju kõik esoteerikud läbi aegade rääkinud maa-alusest kuningriigist nimega Agharti; keskajale tagasi mõeldes saab ilmsiks, et mõistatuslik Prester John polnud keegi muu kui tohtu ja tund-
matu; kuningriigi valitseja.”

Meie legendidest ei puudu ka suur maadeavastaja Christopher Columbus, kel-
lele omistatakse Uue Maailma avastamise au. Tema reise arvukates kirjeldus-

tes räägitakse lugudest, mida Columbus olevat kuulnud Lääne-India saarte ümb-
ruses paiknevate hiigelsuurte maa-aluste käikude kohta. Neid jutte rääkisid talle
1493. aastal arvatavasti kariibid.

Pärismaalaste kinnitust mööda olevat iidsetes naissõdalaste, amatsoonide ku-
ningriigis - väidetavasti asus see Martinique'il - olnud tunneleid, mis kulgesid
kaugemale, kui ulatusid inimeste teadmised. Amatsoonid ise kasutasid neid var-
jupaigana vaenlaste rünnakute või armujanus kosilaste korral.

Selle kohta, et nii Põhja-, Lõuna- kui ka Kesk-Ameerikas eksisteerib tohtu
maa-aluste tunnelite võrk, on rohkesti ajaloolist tõendusmaterjali, kuid nende
juurde jõuame hilisemates peatükkides koos sellekohaste järeldustega. Sama
kehtib Aafrika, Euroopa ja Aasia kohta. Praeguseks piisab ehk kui väita: see
tõendusmaterjal kinnitab, et Agharti legend oli maailmale tuttav juba väga am-
mustel aegadel.

On siiski veel üks maa, millele peame siin tähelepanu pöörama, sest just selle
iidsetest õpetustest ja pärimustest hakkas kõigepealt kuju võtma Agharti detail-
sem ja täiuslikum pilt. See maa on India ning nagu me näeme, lakkas maa-alune
riik just siinsete uurimuste tulemusena olemast lihtsalt legend – kuigi väga laialt
levinud legend - ja muutus tõsimeelse teadusliku uurimise objektiks.

Need, kellel Indiast vähegi aimu on, teavad, kui rikkalik iidsete pärimuste ja
kosmiliste legendide allikas see maa on. Ehkki tema ajaloo kohta on usaldus-
väärseid dokumente juba kuuendast meie ajaarvamise eelsest sajandist, on pal-
jugi sellest, mis sündis kaugetel eelajaloolistel aegadel, aidanud vormida India
tsivilisatsiooni ja pannud aluse moraalifilosoofiale, mis veel tänapäevalgi mõjus-
tab miljoneid Idamaade inimesi. Vanimad India kirjandusteosed on Rigveda
hümnid, mis rajanevad loomulikult märksa vanematel suulistel pärimustel ja kir-
jeldavad aaria hõimude vallutusretki. Meile pakub suurimat huvi neile kirjapan-
kuile eelnev aeg, sest just sealt pärinevad esimesed kuuldused maa-alusest ku-
ningriigist.

Paljud asjatundjad on ühel meelel, et neil vedaeelsetel aegadel võttis India
enda alla hoopis suurema maa-ala kui praegu. Professor Friedrich Max Muller
väidab oma ulatuslikus uurimuses „Ida pühad raamatud” (alustatud 1875. a., 51
köidet), et India koosnes siis Ülem-, Alam- ja Lääne-Indiast. „Neil iidsetel aega-
del,” kirjutab ta, „kandsid paljud maad, mida meie praegu tunneme teiste nimede
all, kõik ühist nime India.” Ta väidab, et Lääne-India oli tänapäeva Iraan. Veel
kuulusid Indiasse Tiibet ning Mongoolia ja Tatari piirkond. Professori sõnutsi on
palju põhjust oletada, et kunagised Egiptuse, Kreeka ja Rooma õitsvad tsivilisat-
sioonid said tegelikult oma seadused, kunstid ja teaduse just nimelt vedaeelsest
Indiast, kus enne meie rassi teket elasid teised inimtõud. Ta kirjutab nõnda:

„Kõik vanad rahvad usuvad, et enne kui ilmusid praegused. rassid, elas Maal
palju teisi. Igaüks neist erines eelnevatest ja kadus omakorda hiljem, andes
maad järgmisele.”

Professor tsiteerib iidset brahmanistlikku käsikirja „Manu koodeks” („The
Code of Manu”). See räägib kuuhest inimtõust, mis on eelnenud meie omale.
Inimkonna häll asus ühe suure sisemere saarel. Meri laius põhja pool praegust
Himaalaja mäeahelikku paigus, kus praegu on kõrbed ja soolajärved.

„See rass võis elada ühtviisi nii vees, õhus kui tules, sest ta valitses neid elemente piiramatult. Nad olid jumalate pojad. Just nemad andsid inimestele edasi kõige kummalisemaid looduse saladusi. See sõnum on kandunud üle kogu maa ja püsib veel praegugi vaibuva kajana mõne üksiku väljavalitu südames”.

Hoolimata erakordsetest võimetest ei suutnud nad ära hoida hävingut ega oma saare, Shangri-la kadumist. On viiteid, et selle pühkis minema mingi kohutav katastroof.

Võib-olla tähtsaim, mis me sellest uurimistööst teada saame, on tõdemus, et see kadunud saar oli maismaaga ühenduses salakäikude kaudu!

„Meritsi selle kauni saarega ühendust polnud,” ütleb professor Muller, „kuid maa-alused käigud, mida teadsid ainult pealikud, kulgesid selles igas suunas. Pärимused viitavad paljudele India iidsetele varemetele, Ellorale ja Elephantale samuti. Chanoori mäeaheliku Ajunta koobastele, milleni need käigud olevat kulgenud.”

Ajal, mil professor Muller oma töö kirjutamise ja kirjastamisega ametis oli, jõudis selle legendi jälile täiesti iseseisvalt Indias elav prantsuse advokaat. Tema nimi oli Louis Jacolliot ning just tema uurimused hakkasidki Aghartilt saladuskattet eemaldama.

3. peatükk

KADUNUD MAAILMA OTSIJAD

Vaevalt äratas mees, kes endale Kalkutta bazaaril tihedasti asetsevate laudade vahel teed tegi, üldse teda ümbritseva rahvasumma tähelepanu. Paiga lärm ja lehk ei tundunud seda kõhetut kuju põrmugi häirivat, ehkki tema üsna korratust ülikonnast ja kahvatutest näojoontest võis otsekohe aru saada, et tegemist pole hinduga. Luitunud valge kaabu varjas pooleldi tema habetunud nägu. Hele pintsak ta seljas oli tagantpoolt juba higilaiguline ning selle määrdunud hõlmad andsid tunnistust, et neid oli kitsastes vahekäikudes nühitud vastu lette või mõnda räpast žestikuleerivat pärismaalast.

See mees oli Louis Jacolliot, prantsuse konsulaarametnik Briti India pealinnas, kirglikult pühendunud salateaduste uurimisele ja talletamisele. Ta polnud mõni vagur raamatukogu teadusmees, kes kombekalt ja korrapäratult juba talletatud fakte kõrvutab. Tema eelistas seni kogumata materjali, suulisi pärimusi, mida võis leida ainult kohalike elanike hulgast. Et neid omandada, oli tal tarvis sukelduda linnaelu kõikidesse kihtidesse, alates kõrgkasti hindude hiilgavatest paleedest ja härrastemajadest kuni haigustest kubisevate agulite ja bazaarideni, kus Kalkutta vaesem elanikkond vireles.

Ehkki näiliselt mõttesse vajunud, leidis vähe sellist, mida Jacolliot kahe silma vahele jättis, kui ta nõndaviisi bazaaril ringi uitas. Ta oli juba ammu õppinud tegema end silmatorkamatuks. Niisuguses ümbruses aitas see tal inimeste usaldust võita. Mündil oli teinegi külg. Kui olukord nõudis, võis ta end ülal pidada ka väga peenekombeliselt ja väärakalt. Lühidalt: ta oli oma erksat vaimu ja teravat

mõistust hoolega treeninud, et kasutada neid üheks otstarbeks, kustutada tema põletavat janu India iidset ajalugu puudutavate teadmiste järele.

Jacollid ajendas lihtne ja tungiv veendumus. „Uurida Indiat”, väitis ta, „tähendab liikuda inimsoo allikate poole.” Juba esimeses oma kahekümne ühest raamatust, mis temalt eluajal ilmusid, tõendas ta, et oli jõudnud samadele järeldustele, mis Friedrich Muller ja tema kaasaegsed. Jacolliot kirjutas: „Samamoodi nagu tänapäeva ühiskond igas asjas antiikaega eeskujuks seab, nagu meie poeedid on matkinud Homerost, Vergiliust, Sophoklest ja Euripidest, Plautust ja Terentiust, nagu meie filosoofid on ammutanud inspiratsiooni Sokrateselt, Pythagoraselt, Platonilt ja Aristoteleselt, nagu meie ajaloolased kõrvutavad end Titus Liviuse, Sauustiuse või Tacitusega ning kõnemehed Demosthenese või Ciceroga, meie arstid uurivad Hippokratest ja seadusandjad kirjutavad ümber Justinianust - just samuti oli ka antiikajal oma antiikaeg, mida uurida, matkida ja järgida. Mis võiks olla veel lihtsam ja loogilisem? /---/ On's midagi ennekuulmatut väites, et 6000 aasta tagune India, särav, tsiviliseeritud, suure rahvaarvuga, jättis Egiptusele, Pärsiale, Juudamaale, Kreekale ja Roomale niisama kustumatu pitseri, niisama sügava jälje, nagu viimased meile on jätnud?”

Just sellest veendumusest lähtus Jacolliot suuremas osas oma uuringutest ning faktid, mida tal õnnestus koguda ja mis on tema hilisemas kahekümnes töös avaldatud, rõhutavad neid sõnu veelgi. Imestama paneb tänapäeval üksnes see, et ta on nii kurval kombel unarusse jäetud ja teda on nii vähe tsiteeritud. Nagu tema "õpilased" Pauwels ja Bergier oma raamatus „Maagide hommik” kinnitavad, ei ole vähimatki kahtlust, et tema töö on väga tähtis - ehkki nad ise ei pühenda talle isegi mitte tervet lehekülge. Nad väidavad:

„Jacolliot on kirjutanud mõned üsna tähtsad ja prohvetlikud teosed, mis on võrreldavad Jules Verne'i omadega või neist isegi üle. Ta on jätnud meile ka raamatuid, milles on juttu inimsoo suurtest saladustest. Paljud okultistlikud kirjanikud, prohvetid ja imetegijad on ammutanud tema kirjatöödest, mis, olles Prantsusmaal küll täielikult unustusehõlma vajunud, on selle eest hästi tuntud Venemaal.”

Helena Blavatsky, vene emigrant, kellest selles peatükis hiljem juttu tuleb, laenas Jacolliot'lt üsna sageli ja tihtipeale vähimagi viiteta. Blavatsky hindas samuti tema tähtsust, kuigi kiitusega oli ta üsna kitsi. Oma teoses „Saladusteta Isis” („*Isis Unveiled*”, 1877) ütleb ta nõnda:

„Tema (Jacouliot') kakskümmend või enamgi köidet idamaistel teemadel kujutavad endast tõepoolest huvitavat segu tõest ja väljamõeldisest. Nad sisaldavad tohutul hulgal fakte India pärimuste, filosoofia ja kronoloogia kohta ning enamik õigeid vaateid on julgesti esile toodud. Ometi tundub, et romantik kipub filosoofi pidevalt eksitama. Näib, otsekui oleks tegemist kahe mehe kaasautorlusega: üks on hoolas, tõsine, erudiitne ja õpetatud, teine sensatsioonimais ja meeleline prantsuse unistaja, kes ei võta fakte mitte selle pähe, mis need tõepoolest on, vaid sellisena, nagu tema arvab neid olevat. Tema „Manu” tõlked on imetlusväärased, tema vaidlustamisoskus silmapaistev, tema vaated preestrite moraalile kummatigi ebaõiglased ja budistide koha pealt lausa laimavad. Kuid

kogu selles teoste sarjas ei leidu ühtainsatki igavat rida. Tal on kunstniku silma ja looduslühiriku sulge.”

Louis Jacolliot sündis 1837. aastal Charolles'is Saone-et-Loire'is väikelinna advokaadi pojana. Ehkki tema haridus jäi üsnagi pealiskaudseks, sai ta tänu oma ülevoolavale õppimisihale ja suureke töövõimele koha Prantsuse Tsiviilametkonnas, millele järgnes konsulaarteenistuse karjäär Indias ja Tahitil. 1874. aastal pöördus ta Prantsusmaale tagasi ja pühendas kogu oma ülejäänud elu kirjutamisele. 1890. aastal suri ta võrdlemisi noorelt, viiekümne kolme aastasena oma kodus Saint-Thibaut-les-Vignes'is.

Nendest nappidest faktidest ei ilmne vähimalgi määral, kui täisverelist elu elas Indias see mees, kes oli tunnistajaks paljudele okultistlikele rituaalidele ja tseremooniatele, uuris intensiivselt fakiiride müstilisi võimeid, oli pühitsetud mitme salaühingu liikmeks ning tõi päevavalgele suure hulga iidseid dokumente ja algallikaid, mis heitsid uut valgust India eelajaloole. Iial ei kõhelnud Jacolliot minemast rahva sekka, hoolimata ohtudest, millesse ta seetõttu nii mõnigi kord sattus. Tema vaev sai tasutud rohke informatsiooniga, mis tema raamatud nii huvitavaks ja elavaks teeb, nende seas tähtsa teose „India salateadused” (1884), üks väheseid, mis on ka inglise keelde tõlgitud. Hilisemas teoses „L’Indie Brahmanique” (1887) tuleb ta lagedale isegi niisuguse pihtimusega: „Meie silmad on näinud asju, mida ei saa iial paberile panna kartusest, et lugeja võiks hakata kahtlema kirjutaja mõistuses... aga sellegipoolest oleme me neid näinud.”

Jacollioti uurimisretked viisid teda ka väljapoole Kalkutta piire. Teda kohati Lõuna-Indias, kus ta pidas India iidse ajaloo teemadel Villenoori ja Chelamb-rumi templeis jutuajamisi vanade brahmaanidega. Nendelt pühameestelt kuuliski ta nähtavasti esimest korda maa-alusest kuningriigist, mis pidi asuma kusagil Indiast põhja pool. Need lood haakusid siin-seal Kalkutta bazaaridel kuuldu salasosinatega allmaariigist, mis arvati olevat Himaalaja mäeaheliku taga. Tema kõrvu oli jõudnud kuuldu ka tunnelite võrgust, mis öeldi hargnevat Gangesest suure mäeaheliku all teadmata suunas. Seal, kuhu need suundusid, pidi elama suurim pühamees koos oma kaaskonnaga.

Tuginedes just neile suusõnalistele teadetele, millele ta ammutas lisa, uurides Kalkuttas vanu sanskriti käsikirju, oli Jacolliot suuteline kirja panema esimese tähtsama tänapäevase kirjelduse, mis meil praegu on olemas allmaailma kohta, mida tema nimetas Asgarthaks, kuid mida me nüüd teame olevat Agharti.

See uurimine süvendas ühtlasi Jacollioti usku eelajaloolistel aegadel õilmit-senud iidsetesse tsivilisatsioonidesse, nagu ta oma hilisemas teoses „His-toire des Vierges” kirjutas:

„Üks India vanimaid legende, mida nii suuliste kui kirjapandud pärimustena säilitatakse templites, jutustab, et mitu tuhat aastat tagasi eksisteeris tohutu suur kontinent, mis geoloogiliste võngete käigus hävis. Brahmaanide kinnituste kohaselt oli sel maal arenenud tsivilisatsioon ning Hindustani poolsaarel, mis suure kataklüsmi aegse vete ümberpaiknemise tagajärjel suurenes, on selle paiga iidset tavade jätkamist leidnud. Osa intelligentsemat rahvast, kes India tasan-dikelt välja rändas, säilitas ja hoidis elus indo-helleeni traditsiooni, mis on niisiis samuti seotud kunagi eksisteerinud mandri ja kadunud rahvaga.”

Sellest tegi Jacolliot niisuguse järelduse:

„Mis ka ei peituks nende pärimuste taga ja kus ka poleks asunud paik, milles arenes Rooma, Kreeka, Egiptuse ja India omast vanem tsivilisatsioon, üks on kindel - see tsivilisatsioon eksisteeris ning on ülimalt tähtis, et teadus jõuaks selle jälile, olgu need jäljed nii põgusad ja hajuvad kui tahes.”

Siiski mitte selles, vaid järgmises teoses, „*Le Spiritisme dans le monde*”, mis ilmus aasta hiljem, 1875, avaldas Louis Jacolliot ettevaatlikult üksikasju usku-matult vana maa-aluse kuningriigi kohta, millest ta oli oma sõnutsi saanud „tõl-kida ära viimase kui ühe igivana palmilehekäsikirja, mida mul õnnestus pagoo-dide brahmaanidelt näha saada”. Kõige üksikasjalikuma kirjelduse leidis ta teo-ses nimega „Agroušada Parikšai” („Vaimude raamat”). See rääkis maa-alusest paradiisist, mis oli õilmitsenud „sajandeid enne meie ajaarvamist”. Selles valit-ses Braahm-atma ehk ülilm pealik. Tema juhtida oli hulk initsiaale, pühitsetud, andunud jüngreid, kes kõik põlvnesid mingist varasemast tsivilisatsioonist.

See ülempreester Brahm-atma valdas ainuisikuliselt salavormelit, mis olevat „sümboliseerinud kõiki okultsete teaduste pühamaid saladusi” ja mida tähista-sid tähed AUM! Nende tähendus oli järgmine:

A - loomine

U - säilitamine

M - ümberkujundamine

„Agroušada Parikšais” on öeldud: „Brahm-atma tohtis selle vormeli tähendust tõlgendada ainult kõige kõrgema, kolmanda astme initsiaalide juuresolekul”.

Jacolliot kommenteerib seda niiviisi:

„See tundmatu maailm, mida ükski inimvõim pole suutnud mitte mingil väel avastada, isegi mitte pärast seda, kui maapind selle kohal on olnud allutatud Mongoli ja Euroopa invasioonile, on tuntud kui Asgartha tempel... Need, kes seal elavad, valdavad suuri võimeid ja kõik maailma asjad on neile teada. Ühest kohast teise reisivad nad mööda käikusid, mis on niisama vanad kui see kuningriik ise.”

Nimetada Asgartha asukonna paika, mille kohal „maa on allutatud invasioonidele” on Jacolliot’le iseloomulik viis väljendada oma veendumust – mis nagu kõik tema tõekspidamised põhines ühtaegu nii teadusuurimustel kui intuitsioonil -, et nimetatud kuningriik paikneb kusagil Aasia südame all. /---/

Enne Indiast lahkumist juhtus Louis Jacolliot’ga veel üks kummaline lugu, mis minu arvates väärrib siin äratoomist. Ta oli oma sõnul jõudnud veendumusele, Asgartha elanikud olid vedaeelse tsivilisatsiooni järeltulijad ja valdasid salajõude. Ühe vana fakiiri seltsis jälgis ta rituaali, milles kutsuti esile vaim, kes tema arvates võinuks olla üks nende kadunud inimeste hingedest. Ma rõhutan sõna „võinuks”, sest Jacolliot pole ise seda kusagil selgesõnaliselt väitnud, ehkki vähemalt üks tema teoste kommenteerija peab seda üpris tõenäoliseks. Sündmus on kirja pandud tema raamatus „Phenomenes et Manifes-tations” (1877), milles ta kirjeldab fakiire kui „ainsaid ühenduslülisid, mis seovad siinset maailma ja

initsiaate, kes vaid harukorral astuvad üle oma püha eluaseme läve". Mehed istusid kahekesi iidse templis ja järgnevaid sündmusi kirjeldab Jacolliot nõnda:

„Fakiir jätkas oma manamisi üha tungivamalt ning väike pilveke, küütlev ja tuunjas, hakkas hõljuma söepanni kohal, mida ma hindu palvel olin pidevalt täitnud hõõgivate sütega. Vähehaaval omandas see inimese kuju ning ma nägin kummitust - kuidas teisiti peaksin ma seda nimetama - söepanni kõrval põlvitas vana brahmaan.

Tema laubal olid Višnu pühad märgid ja keha ümber kolme keermega nõör, mida kandsid preestrite kasti kuuluvad initsiaalid. Ta pani käed oma pea kohal kokku nagu tehakse ohvritalitusel ja tema huuled liikusid, otsekui loeks ta palveid. Mingil hetkel puistas ta sütele näpuotsatäie lõhnavat pulbrit. Tegemist pidi olema millegi väga tugevatoimelisega, sest silmapilk hakkas tupruma paksu suitsu, mis täitis mõlemad kambrid.

Kui see haihtus, nägin kummitust seismas endast kahe sammu kaugusel ja sirutama minu poole oma luisset kätt. Võtsin selle tervituseks vastu ning minu üllatuseks oli see oma kondisusest hoolimata soe ja elav.

„Oled sina siis tõepoolest” küsisin ma otsekohe valju häälega, „maa iidne asukas?” Ma ei jõudnud oma küsimust veel lõpetadagi, kui sõna „AM” (jah) ilmus tulikirjas vana brahmaani rinnale ja kadus taas. Efekt oli umbes selline, nagu oleks sõna fosforpulgaga pimedusse kirjutatud.

„Ehk jäta mulle midagi oma külaskäigust mälestuseks,” jätkasin. Vaim tõmbas puruks kolmekordse nõöri, mis oli keeraatud kolmest puuvillakeermest ja rippus ta puusadel, ulatas selle mulle ning kadus otse mu silme all.”

Pole imeks panna, et Jacolliot oli nähtust jahmunud ja hämmingus. Hiljem kirjutas ta nii:

„Ainus selgitus, mis mul ühelt haritud brahmaanilt, oma healt sõbralt õnnestus selle kohta saada, oli järgmine: „Teie olete uurinud füüsilist loodust ning saanud looduseadustele tuginedes suurepäraseid tulemusi - auru, elektri ja nõnda edasi. 20 000 aastat või enamgi oleme meie uurinud intellektuaalseid jõude. Me oleme avastanud nende seadused ja, pannes need toimima kas eraldi või üheskoos ainega, võime saavutada imetlusväärsemaid asju kui teie.””

Kui me võtame Jacolliot' nähtut ja kirjeldatut tõe pähe - ning ma ei näe põhjust, miks me ei peaks seda tegema - siis võis tal olla õnne näita oma silmaga tegelikult toimumas mõistatuslikku Vril-jõudu, mida Agharti inimesed öeldakse valdavalt!

Ehkki tema 21-köitelise India vanaajaloo käsitlemise kontekstis olid Louis Jacolliot' viited Asgarthale õigupoolest üsnagi põgusad, olid need sellegipoolest küllalt intrigeerivad, et äratada kahe tema kaasaegse tähelepanu. Mõlemad olid temast ja ka teineteisest nii erinevad, kui üldse on võimalik ette kujutada üks neist oli veider ilukõneline prantsuse okultist nimega Saint-Yes d'Alveydre ja teine ebatavaline venelanna, kes asutas Teosoofia ühingu, Helena Blavatsky. Nad mõlemad püüdsid Agharti saladuse jälile saada ja ehkki nad lähenesid asjale erinevaid teid pidi, andsid mõlemad oma panuse sellesse, et Agharti teema tõuseks laiema huvi orbiiti.

Joseph Alexandre Saint-Yves d'Alveydre oli huvitav kuju, kes oleks nähtavasti jäänud järeltulevatele põlvedele tundmatuks ega olnuks suuteline rahuldama oma täitmatut huvi antiikajaloo ja kaasaegsete pseudoteaduste vastu, kui tal poleks olnud õnne abielluda varaka daamiga. Ta oli sündinud 1842. aastal Pariisis üsna tagasihoidlikes tingimustes ning veetis oma noorusaastad mingil meile teadmata põhjusel nähtavasti eksiilis Jersey saarel. Siis pöördus ta Prantsusmaale tagasi ja asus taas pealinna elama. Siin sõlmis ta abielu krahvinna Kelleriga. See ühendus oli ühe kaasaegse sõnutsi küll õnneliku tähe all sõlmitud, kuid andis siiski põhjust üsna laialdasteks kuulujuttudeks. Peale selle tõi see endaga kaasa veel markii tiitli ja üsna kenakese varanduse.

Olles sel moel argielu murede eest kaitstud, pühendas d'Alveydre end ihu ja hingega vanade tekstide, keelte ja okultsete teaduste uurimisele. Et paremaid tulemusi saavutada, õppis ta ära sanskriti, heebrea ja araabia keele ning muretses endale tohutul hulgal raamatuid - nii antiik- kui moodsat kirjandust. Kõige enam näis teda kütkestavat Atlantise legend ning ta pani aluse teooriale, et valge rass, erinevalt kõikidest teistest, põlvneb kadunud mandrilt ja esindab inimsoo kõrgeimat tüüpi. Selle rassistliku fantaasia edendamise kõrval oli d'Alveydre veel leidur ning tuli lagedale plaaniga, kuidas inimkonda merevetikatest ära toita, ja konstrueeris arheomeetriks kutsutud aparadi, mis tema sõnutsi pidi pakkuma võtme kõigi vana-aja teaduste ja religioonide juurde. /---/

Paljud d'Alveydre'i teooriad olid tavalisele lugejale muidugi võõrastamapanevad ja mõned pidasid teda isegi hulluks - kaasa arvatud ta enda isa, kes väitis: "Kõikidest hulludest, keda mina olen juhtunud nägema, on minu poeg kõige ohtlikum!" Omalt poolt püüdis markii nimme kultiveerida oma ekstsentriku reputatsiooni, kuulutades, et saab enamiku ideid transis viibides ning dikteerib need samal ajal kohe oma sekretärile!

Pealiskaudsel vaatlusel on muidugi suur kiusatus kleepida Saint-Yves d'Alveydre'ile külge ilukõnelise suurusehullu silti ning tema eluajal paljud seda tegidki, aga teised seevastu on toonud esile asjaolu, et ta oli samal ajal tõsine ja pühendunud teadusmees, kes oli alati valmis uurima tundmatuid nähtusi ega peljanud kunagi oma arvamust välja, öelda. Tema ekstravagantne elustiil lihtsalt jättis kõik muud omadused varju.

Niisugune oli siis mees, kes tuhnides raamatuis, et rahuldada oma lõpmatut informatsiooninälga, eriti mis puudutas kõikisugu utoopilisi ühiskondi, sattus Louis Jacolliot' Asgartha viidetele. /---/

Salapärased koopad, mis varjavad endas iidseid müsteeriume, olid Saint-Yves'i huvitanud nähtavasti juba tema tulipäises nooruses, aga kui ta avastas viited tervele maa-alusele riigile, võttis tema kujutlusvõime alles õigel käel tuld. Sellest punktist said alguse uuringud, mida lõpuks kroonis tüüpiliselt ilukõnelise pealkirjaga raamat „India missioon Euroopas ning mahatma mõistatus ja selle lahendus”. See ilmus 1886. aastal.

„Missioon” on ebatavaline raamat, mis kandi pealt seda ka ei hindaks.” Veelgi põnevamaks teeb asja see, et d'Alveydre'i sõnutsi pärinevat suur osa selles sisalduvast informatsioonist otse Asgartha saadikult eneselt! /---/ Ühe kaasaegse sõnade kohaselt olevat d'Alveydre väitnud, et teda oli külasthanud salapärane

saadik, Afganistani prints Hadji Scharif, kelle oli läkitanud maa-aluse riigi valitseja ehk maailma kuningas. See vägev isik oli nähtavasti kuulnud huvist, mida markii Agartha vastu tundis, ja oli nõus ilmutama talle mõningaid saladusi. Ülejäänud informatsiooni oli ta saanud telepaatiliste teadete kujul Tiibeti dalailaamalt, kes maa-alusest riigist samuti teadlik oli.

Tõsiasi on see, et Saint-Yves oli saanud tuttavaks ühe hindu brahmaanist preestriga, kes oli pärast ülestõusu oma kodumaalt lahkunud ja Prantsusmaale elama asunud. See mees aitaski tal õppida sanskritti ja andis informatsiooni ka maa-aluse riigi kohta.

Brahmaan rääkis d'Alveydre'ile, et Agartha on suur Aasias asuv initsiatsioonikeskus ja selle elanikkond ulatub miljonitesse. Seda valitsevad 12 liikmest koosnev Suur Initsiatsioon ja maailma kuningas, kes „diskreetselt ja nähtamatult juhib kõiki planeedi asju”.

Vana hindu ilmutas veel, et kuningriigil arvatakse olevat palju sissepääse, mis kõik on hoolikalt peidetud. Ainult eriti valitud maapealsetele elanikele on teatavaks tehtud nende asukoht ja lubatud sisse pääseda. Maa-alustel inimestel olevat oma keel, *vattan*, mis on lingvistidele ja õpetlastele tundmatu, ühtlasi olevat neil loodud „inimkonna salaarhiiv”, millesse on kantud „kõige tähtsamad masinad ning kõik kadunud loomade ja olendite liigid. Kõik see moodustab oma-moodi poliitiliste ja vaimsete kaitseabinõude süsteemi.” Ning lõpuks olevat seal veel tohtud maa-alused raamatukogud, täis kõiteid, mille vanust mõõdetakse tuhandete aastatega. (Mis tundeid pidi see äratama d'Alveydre'i suguses paadunud raamatukois!)

Saadud informatsiooni analüüsidest jõuab markii tema jaoks loomulikule järeldusele, et Agartha kujutab endast sünarhilist ühiskonda. /---/

(Kommentaarina sellele lisab ta tähelepanuväärse väite, et India iidne joogakunst on omandatud allmaa kuningriigiga peetud kontaktide käigus!)

Markii väidete kohaselt mängib allmaa-asukate elus tähtsat osa palvetamine.

„Kosmiliste müsteeriumide tseremoonia palvetundide ajal, olgugi et pühasid hierogramme lausutakse tohtute maa-aluste võlvide all üksnes sosinal, leiavad maapinnal ja taevas aset eriskummalised nähtused. Isegi neist paigust kaugel viibivad rändajad ja karavanid, nii inimesed kui ka loomad peatuvad ja jäävad pingsalt kuulama.”

(See tähtis ja intrigeeriv kommentaar tasub lugejal meelde jätta, sest see omandab erilise tähenduse peatükis, kus tuleb juttu vene maadeuurijast Ferdinand Ossendovskist, ja teose selles osas, kus on vaatluse all Agharti ja „lendavate taldrikute” vahelised seosed.)

Saint-Yves väidab, et just nimelt Aghartist on maa peale tulnud sellised saadikud nagu Orpheus, Mooses, Jeesus ja paljud teised, „kui inimkond on neid vajanud”.

Niisugused on olulisemad faktid, mida markiis loetleb oma „Missioonis”. Kuid Andre Chaleil' sõnutsi jõudis raamat vaevalt ilmuda, „kui Saini-yves d'Alveydre laskis selle hävitada”. Ehkki mõni eksemplar pääses, on seniajani jäänud saladuseks, miks pidi teisi tabama niisugune saatus pärast kogu seda vaeva, mis oli kulunud raamatu koostamiseks. Chaleil tunnistab, et tõde ei tea mitte keegi, kuid

mõtiskleb niiviisi: „Kas oli ta oma selgeltnägemisvõimega, mida ta väitis end valdavat, näinud paiku, mis peaksid tundmatuks jääma? Oli ta temale usaldatud salajast informatsiooni äkki kurjasti kasutanud ning kohustatud selle täielikult hävitama?”

Mida me aga kindlapeale teame, on tõsiasi, et otse enne raamatu avaldamist tuli Pariisi veel üks hindu, kes otsis markiid. See salapärane tegelane, kellest on väga vähe teada, oli okultismispetsialist Paul Chacornaci teatel olnud Saini-Yves'i peale väga pahane, sest too oli kurjasti kasutanud informatsiooni, mida polnud teenijale usaldatud „mitte nii nagu tavaliselt - vastuvõtmiseks ja omandamiseks, vaid koostisosadena tema isiklikku süsteemi integreerimiseks”. Mees oli öelnud, et „maailma kuningas tekitas pahameelt, et Agarthat määriti, seostades seda sünarhiaga”.

Me ei tea, kas see visiit mõjutas mingil määral markii otsust teos hävitada. Kuni oma surmani aastal 1910 ei rääkinud ta sellel teemal enam kunagi. Veelgi enam: ta ei kirjutanud enam Agartha kohta sõnagi ja tõmbus avalikust elust kõrvale. Tänapäeval võib tema nime harva kohata mujal kui ainult okultismi ajalugu käsitlevate teoste ääremärkustes ja enamasti on neil juures halvustav maik.

Kolmas autor, kes tõi maa-aluse kuningriigi teema avalikkuse ette XIX sajandi viimasel veerandil, oli Helena Blavatsky (1831-1891). Tõsiasi on see, et ehkki mõnedes ringkondades peetakse just teda isikuks, kes Agharti maailmale avaldas, ei lisanud ta kuigi palju informatsioonile, mida oli kättesaadavaks teinud juba Jacolliot. /---/

Oma teoses „Saladusteta Isis” (1877) puudutab Blavatsky teiste teemade hulgas ka Agartha salamaailma. Ainult põgusalt mainides Louis Jacolliot'd, toob ta ära allmaakuningriigi kohta käivad üksikasjad ning kõneleb Brahm-atmast, initsiaalide suurest pealikust, kes ainukesena teab sõnasse AUM kätketud müstilise vormeli saladust.

Midagi uut ta Agartha materjalile siiski lisas. Analüüsides legendi, et maaalune kuningriik olevat teiste maailma osadega tunnelite kaudu ühenduses, teatas ta, et teab isiklikult ühte niisugust tohutu pikka maa-alust käiku, mis kulgeb rohkem kui 1000 miili ulatuses läbi Peruu ja Boliivia. 1850. aastal Lõuna-Ameerikas rännates olevat ta koguni omandanud selle tunneli plaani. Ehkki inkad olid nähtavasti omal ajal kasutanud käiku selleks, et hoida oma aardeid saamahimuliste Hispaania konkistadooride kätte sattumast, pidas Blavatsky selle päritolu hoopis varasemaks, võib-olla isegi Atlantise-aegseks.

Oma „Isises” kirjutab ta nii:

„Meie käsutuses oli tunneli täpne plaan: hauakamber, suur varakamber ja salajane sissepääs, mida varjas kivist pöörduks. Selle andis meile üks vana peruulane, kuid kui me oleksime iganes mõelnud sellest saladusest mingit kasu lõigata, läinuks meil vaja laiaulatuslikku koostööd Peruu ja Boliivia valitsustega. Isegi kui füüsilised takistused kõrvale jätta, ei suudaks ükski isik ega väike grupp korraldada niisugust ekspeditsiooni, ilma et tal tuleks tegemist teha terve armee teeröövlite ja salakaubavedajatega, kellest rannik lausa kubiseb ja kellest, võiks öelda, elanikkond koosnebki. Juba ainuüksi sajandeid kasutamata tunnelite läppunud õhu puhastamine on tõsine ülesanne.

Seal asubki aare ja pärimuse kohaselt jääb see sinna seni, kui viimane Hispaania ülemvõimu jäänus on Põhja- ja Lõuna-Ameerikast kadunud.”

Vana peruulane, kes Blavatskyle kaardi andis, väitis; et on ise maa-aluses laürindis käinud. „Seda pole keegi suuteline ette kujutama,” ütles ta. „Midagi niisugust võis näha Aladdin. Vanad maagid ja inka preestrid ütlevad, et kui nende rahvas Ameerikasse tuli, olid tunnelid juba olemas.”

Blavatsky viimane teos „Saladoktriinid”, mis ilmus 1888. aastal, sisaldab samuti Agartha kohta käivaid vaateid, iseäranis mis puudutab suurt Brahmatmat. Ta väidab, et „just nimelt nende „jumalate poegade” õpilased on andnud oma teadmisi põlvkonnalt põlvkonnale edasi. Nende jumalikule arhitektuurilisele proportsioonitaiusele tuginedes on järgmistel sajanditel ehitatud püramiidid, kaljutemplid, kromlehhid, kultusepaigad, mis eeldavad masinaid ja teadmisi, millega võrreldes tänapäeva omad on nagu lapsemäng.”

Selles teoses kinnitab Blavatsky ka oma varasemat veendumust, et Agartha'ga on ühendatud tunnelite võrk. „See tõsiasi,” ütleb ta, „on teada igale India pühitsetud brahmaanile ja iseäranis joogidele, et kogu maal pole ühtki kaljutemplit, millest ei lähtuks igasse suunda maa-aluseid käike. Ning neil maaalustel koobastel ja koridoridel on veel omakorda koopad ja koridorid.”

Meie uurimuse seisukohast on arvatavasti kõige olulisem tõsiasi, et madame Blavatsky on andnud peaaegu täpse viite Agharti asupaiga kohta. Brahmatma initsiaalide teemat käsitledes lisab ta, et möödunud aegade suure katastroofi järel leidis „valitud osa sellest rahvast varjupaiga „pühal saarel”, müütilisel Shamballah'i Gobi kõrbes”.

Esmapilgul võib tunduda, et madame Blavatsky annab selle üsna mõistatusliku lausega allmaa kuningriigile lihtsalt veel ühe nime. Nagu ma esimeses peatükis möödaminnes mainisin ja loodan hiljem tõestada, on Shamballah üldiselt tuntud kui nimi, mis on antud Agharti pealinnale, kus elab „maailma kuningas”.

Jääb saladuseks, miks ei haaranud keegi sellest viitest kinni ega püüdnud välja selgitada, kas see vastab tõele. Kahtlemata aitas asjade niisugusele käigule suuresti kaasa skandaal, millest olid ümbritsetud Blavatsky viimased eluaastad. Fakt on see, et möödus peaaegu veerand sajandit, enne kui Agharti teema uuesti avalikkuse tähelepanu köitis. Sedapuhku olid põhjuseks teise vene emigrandi läbielamised Nende tulemusena sai ilmsiks, et õelgu madame Blavatsky halvustajad tema ideede ja järelduste kohta mida tahes, vähemasti Agharti asupaiga kohta tehtud vihje ei saanud märgist väga kaugelt mööda minna...

4. peatükk

FERDINAND OSSENDOWSKI KUMMALISED OTSINGUD

Kuni XX sajandi alguseni jäi Agharti legend suures osas ikkagi ainult legendiks. Siin ja seal püsisid muistsed lood, mis kõnelesid salajasest allmaakuningriigist, kuid mitte kellelgi ei õnnestunud hankida nende juttude tõepära kinnituseks tõendeid. Mõni ime siis, et uuel, materialistlikul ja ratsionalistlikul ajastul

pidi need lood lõpuks paratamatult fantaasia valdkonda arvatama kui veel üks värvikas pärimus Atlantise kadunud mandri ja teiste muistsete saladuste kõrval.

Need, kes nõnda oletasid, ei võtnud kummatigi arvesse kahte vankumatut maadeuurijat, kes 1920.. aastatel rändasid Aasia avarustes ja töid seal Agharti kohta päevavalgele tõendeid, mis kõik seni teadaoleva kaugelt ületasid. Nende andmed panidki tegelikult aluse kõigele, mida praeguseks maa-aluse kuningriigi kohta teatakse.

Imelik on see, et kumbki mees ei tundnud teist, ja on teada, et nad ei kohtunud kunagi ega lugenud teineteise raamatuid. Ometi olid mõlemad pärit Vene-maalt, mõlemad olid nii julged kui ka targad. Kumbki polnud seda sorti, et oleks end kergesti lollitada lasknud või udujuttude õnge läinud. Üks neist tegi oma Agharti avastused, põgenedes Vene bolševistliku revolutsiooni terrori eest, teine pöördudes tagasi Ameerikast, kus ta oli viibinud vabatahtlikus eksilis, ning püüdes tungida Tiibeti, selle Himaalaja kauge, müstilise ja välismaalastele kättesaamatu kuningriigi saladustesse.

Need mehed olid Ferdinand Ossendowski ja Nikolai Roerich ning järgnevalt tulebki vaatluse alla see suur panus, mille nad andsid Agharti loosse.

Ferdinand Ossendowski oli igas mõttes tähelepanuväärne mees ning pole kerge seletada, miks on tema nimi tänapäeval nii kurval kombel unarusse jäetud. Tema nime võib leida vaid vähestest teatmeteostest ja ta raamatud on suisa rariiteetideks muutunud. Nagu hiljem näeme, on teisel Agharti legendi uurijal, Nikolai Roerichil selles mõttes sootuks paremini vedanud.

Ossendowski sündis 1876. aastal Vitebskis. Juba lapsepõlves ilmutas ta piiratud armastust oma koduse Siberi, iseäranis tema looduse ja ajaloo vastu. Kooliajal näitas end terase ja hoolsa õppurina, kes oli eriti võimekas geograafia ja geoloogia vallas. Selle loogilise jätkuna alustas ta kaevanduskarjääri ja uue sajandi algul oli ta juba laialdaselt tuntud kui parim spetsialist Siberi kullakaevanduste alal. Ühtaegu oli ta mõneski mõttes mässaja ja idealist.

1905. aastaks oli ta jõudnud pettuda tsaarivõimus, mis pööras liiga vähe tähelepanu tema armastatud Siberi vajadustele. Ta ühines liikumisega, mis taotles Siberi muust Venemaast eraldumist, ning kuulus Kaug-Ida Revolutsiooniliseks Valitsuseks nimetava grupi juhtide hulka. Grupi peakorter asus Harbiinis.

See meeleheitlik ja algusest peale nurjumisele määratud katse tsaari võimule vastu hakata suruti kiiresti maha. Ossendowski ja veel 37 meest arreteriti ja anti kohtu alla. Kuigi sõbrad pakkusid Ossendowskile põgenemisvõimalust, eelistas ta koos teistega kohtu ette astuda ning mõisteti reetmise eest surma. Et nii paljud mõjukad inimesed taotlesid tema vabastamist ja et tema kaevandusalased teadmised olid valitsusele kahtlemata vajalikud, muudeti surmanuhtlus kaheaastaseks vanglakaristuseks ning 1907. aastal pöördus Ossendowski tagasi vabadesse. Siberi vangilaagri karmid kogemused olid andnud talle karastust ja elutarkust.

Järgnevatel aastatel pühendas Ossendowski end kaevandusalastele uuringutele, töötades Peterburi ja Omski ülikooli geoloogiaprofessorina ning avaldades Vene ja Poola ajakirjades rohkesti artikleid, milles käsitles kulla- ja platinakaevandamist. Esimese maailmasõja ajal võttis ta ette mitu eriotstarbelist uurimis-

retke Mongooliasse, siin-seal leidub vihjeid, et muude uuringute varjus tegutses ta valitsuse saadetud spioonina!

1920. aastal, kui võimule olid tulnud bolševikud, võttis Ossendowski elu väga dramaatilise pöörde. Olles üks Venemaa elu suurkujusid, kodanlane ja väideta-vasti valitsuse agent, kujutas ta endast punastele hästi märgatavat jahilooma ning kui revolutsioon haaras Siberi, oli Ossendowski kõige tagaotsitavamate meeste nimekirja alguses. Kuid ta ei hakanud ootama teistkordset vangistamist. Ähvardava surmaohu eest põgenes ta Siberi avarustesse, võttes sihiks Mongoolia.

Lewis Stanton Palen, kes tegi hiljem Ossendowskiga koostööd raamatu „Aasia inimesed ja saladused” („Man and Mystery in Asia”, 1924) väljaandmisel, selgitab, et algul jahtisid punaväelased oma saaki raugematu innuga, kuid loobusid äkki tagaajamisest, pidades Ossendowskit hukkunuks.

Jenissei-äärsetest metsadest leiti huntide näritud skelett ja selle juurest dr. Ferdinand Ossendowski pass.

„Et ta oli bolševistlike võimumeeste seas nii tuntud ja tagaotsitav, võeti tema dokumentide leidmine vastu suure juubeldamisega ning uudis, et suur bolševismi vaenlane on surnud, levis kiiresti kõigis Siberi ja Venemaa punaorganeis,” ütleb Palen.

Tegelikult polnud Ossendowski hoopiski mitte surnud, ta oli oma jälitajad lihtsalt kavalusega üle trumbanud.

Ehkki Ossendowski oli nüüd jälitajatest vabanenud, teadis ta et Siberisse ei tohi jääda. Pärast vaevarikast teekonda, olles peaaegu kaotanud elu marodööritsevate bandiitide käe läbi, jõudis ta Mongooliasse. Oma teekonnal sattus ta kokku üpris ebatavalise kaasmaalasega, kes samuti põgenes punaste eest – see oli preester Tushegoun-laama. Laama oli põnev kuju, kes iial ei lahkunud sinise vöö vahele pistetud suurest koltpüstolist ning võis oma sõbraks nimetada koguni Tiibeti valitsejat dalai-laamat.

Järgnevate kuude jooksul tekkisid nende kahe põgeniku vahel tugevad sõprus-sidemed. Nad õppisid teineteise andeid hindama ja imetlema.

See oli Tushegoun-laama, kellelt Ossendowski esimest korda kuulis Aghartist ning sai innustust edasisteks uuringuteks, mille tulemusena hiljem valmis tänapäeva esimene üksikasjalik maa-aluse kuningriigi käsitletus. Tema teos, mis seab muistsete legendide tõepära täiesti uude valgusesse, kannab nime „Loomad, inimesed ja jumalad” („Beasts, Meil and Gods”, 1923) ning on nüüd muutunud väga nõutavaks harulduseks.

Oma kaaslaste kohta kirjutab Ossendowski nõnda:

„Tušegoun-laama! Kui palju eriskummalisi lugusid olen ma tema kohta kuulnud! Päritolult on ta Vene kalmõkk, kes kalmõki rahva iseseisvuse propaganda pärast tegi juba tsaariajal tutvust paljude vanglatega ning on samadel põhjustel mustas nimekirjas ka bolševikel. Ta põgenes Mongooliasse ning omandas seal-se rahva hulgas otsekohe suure mõjuvõimu. Selles pole midagi imelikku, sest Lhasas viibides oli ta olnud dalai-laama lähedane sõber ja õpilane. Ta kuulus kõige õpetatumate laamade hulka ning oli tuntud imetegija ja arstina. Tema mõjuvõim oli vastupandamatu, sest tugines väga heale salateaduste tundmisele.

Kes iganes sõandas tema kärke eirata, oli kadunud iial ei võinud ta teada, millal jõuab kätte päev või tund, millal tema jurtasse või tasandikul galopeeriva hobuse kõrvale ilmub keegi tundmatu - laama võimas sõber. Noatorge, kuul või kõri ümber klammerduvad raudsed sõrmed panid õiguse maksma, nii nagu imetegija plaanid ette nägid.”

Kui nad koos matkasid; kõneles Tušegoun-laama Ossendowskile ühtteist Tii-beti preestrite imepärasest võimetest, iseäranis dalai-laama omadest, mida tema sõnutsi välismaalasel olevat raske endale isegi ette kujutada. „Kuid see pole veel kõik,” jätkas ta. „Eksisteerib veelgi võimsam ja püham mees... See on maailma kuningas, kes elab Aghartis.”

Viivu oli Ossendowski hämmingus, taipamata, mida kaaslane silmas peab. Ta palus teist selgitada.

„Ainult üks inimene teab tema püha nime,” vastas laama aeglaselt ja salapäraselt. „Ainult üks inimene siin maa peal on Aghartis viibinud. See olen mina. See ongi põhjus, miks Kõige Püham dalai-laama on osutanud mulle au ja miks elav Buddha Urgas kardab mind. Seda teeb ta asjata, sest iial ei istu ma kõrgeima preestri pühale troonile Lhasas. Ma ei ole munk, vaid sõjamees ja kättemaksja!”

Sellest kõnest katkestatud Ossendowskil keerles peas hulk küsimusi, millega ta plaanitses just lagedale tulla, kui Tušegoun-laama hüppas nõtkelt sadulasse ja tuiskas minema, hüüdes mahajääjale mongolikeelse lahkumisfraasi: „Sayn! Sayn bayna!”

Hämmastunud venelane jäi seisma keset hajuvat tolmupilve, peas mõtete keeristorm. Maailma kuningas? Agharti? Mida oli laama küll silmas pidanud? Ja kus võis asuda see salapärane paik?

Läks mööda mitu kuud, enne kui Ossendowski hakkas aegamööda saama vastuseid oma küsimustele, mis talle tema Mongoolia-rännul ööl ega päeval rahu andnud. See juhtus kord, kui ta oli oma retkel jõudnud suurele Tzagan Lucki tasandikule, kaasas grupp mongoli teejuhte, keda Tušegoun talle oli jätnud, et ta ei pruugiks teel olles muret tunda. Äkki hõikas üks teejuht, et peatutakso Mees hüppas kaameli seljast ja see heitis otsekohe maha, ilma et tal oleks kästud seda teha. Teised mongolid järgisid oma kaaslaste eeskujul ning kõik nad tõstsid käed palves taeva poole, korrates: „Om! Mani padme Hung!”

Jahmunud nii äkilisest asjade käigust ja mõistmata, mis võis olla selle põhjus, ootas Ossendowski, kuni mehed olid palvetamise lõpetanud, ning nõudis siis, et teejuht talle toimunut seletaks.

„Kas sa ei näinud, kuidas meie kaamelid ehmunult kõrvu liigutasid?” küsis mees pärast hetkelist kõhklust. „Kuidas tasandikul hobused pingsalt kuulutama jäid ning lehmad ja lambad maha lömitasid? Sa pidid ju ometi märkama, et linnud ei lennanud, koopaoravad jäid paigale ja koerte haukumine vaikus. Vaikselt värelev õhk kandis kaugusest lauluheliseid, mis läksid ühtviisi südamesse nii inimestele kui ka loomadele ja lindudele. Maa ja taevast hoidsid hinge kinni. Tuul ei puhunud, päike seisatas taevavõlvil.

Lambakarjale ligihiiliv hunt tardub sellisel hetkel, hullunult kihutav antiloobikari peatub äkitselt, lambakarjus, kes hoiab pussi lamba kõril, laseb terariistal

langeda, pahaaimamatut saigat luurav näljane hermeliin kaotab ohvri vastu huvi. Kõik, mis elab ja on suuteline hirmu tundma, pühendub tahtmatult palvetele ja ootab, mida saatus talle toob. Nõnda juhtus just praegu. Nii on see ikka ja alati olnud, kui maailma kuningas oma maa-aluses lossis palvetab ning püüab teada, mis on maailma rahvastele määratud osaks saada.”

Ossendowski kergitas hämmastunult kulme: tema polnud näinud midagi sellist, mida vana mongol oli kirjeldanud. Kuid taas oli tema huvi äratanud mõistatuslik „maailma kuningas”. Ning nagu ta oma raamatus „Loomad, inimesed ja jumalad” kirjutab, hakkas ta sestpeale tõsiselt ajama „saladuste saladuse” jälgi, nagu seda legendi Kesk-Aasias tunti. Ta uuris ja kõrvutas saadud juhuslikke, ähmaseid ning sageli üksteisele vasturääkivaid andmeid, et seada nendest kokku vähegi terviklikumat pilti.

Amöli jõe kallastel kuulis ta vanadelt meestelt muistse legendi, mis rääkis mongolite hõimust, kes, soovimata alluda Džinghis-khaanile, põgenesid tema eest maa-alusesse riiki. Ja Nogan Kutu järve ääres kõneldi talle mehest, kes oli leidnud Agharti sissekäigu ja käinud seal all ära, kuid tagasi tulles olid laamad tal keele suust lõiganud, et ta ei saaks nähtust kellelegi jutustada.

Esimese käegakatsutava tõendi allmaakuningriigi kohta andis Ossendowskile siiski üks vana tiibetlane, vürst Chultan Beyli, kes koos oma lemmikpreestri Gelong-laamaga viibis Mongoolias pagenduses. Mõistes, et Ossendowski tundis asja vastu sügavat ja siirast huvi, rääkisid need kaks talle nii mõndagi. Kõigepealt kõneles laama.

„Kõik asjad siin ilmas,” ütles Gelong, „on pidevas muutumises ja teisenemises. Suured impeeriumid ja õitsvad kultuurid on pidanud varisema. Muutumatu on üksainus asi - see on Kurjus, pahade vaimude tööriist. Rohkem kui 60 000 aastat tagasi kadus üks pühamees koos terve oma hõimuga maa alla ega ole enam iial maapinnale ilmunud. Küll on aga nii mõnigi inimene seda kuningriiki külastanud - Sakkia Mouni, Undur Gheghen, Paspas, Khan Baber ja teised. Keegi ei tea, kus asub see koht. Ühed ütlevad, et Afganistanis, teised, et Indias. Inimesed, kes seal elavad, on kaitstud Kurja eest ja selle riigi piirides ei tunta kuritegevust.

Teadus on seal saanud rahulikult areneda ja mitte midagi ei ähvarda hävingu. Allmaarahvas on jõudnud kõrgeimate teadmiseni. Nüüd kujutab see endast suurt kuningriiki, milles elab miljoneid inimesi, ning nende valitseja on maailma kuningas. Tema tunneb kõiki maailma jõudusid, inimhingede saladused on talle teada ning ta loeb nende saatuseramatut. Nähtamatult valitseb ta 800 miljoni maapealse inimese üle ning kõik tema käsud saavad täidetud.”

Laama hämmastavatele avaldustele oli vürstil veel üht-teist lisada:

„Seda kuningriiki,” ütles ta, „kutsutakse Aghartiks. Rohkete maa-aluste tunnelite kaudu ulatub see üle kogu maakera. Kuulsin kord ühte õpetatud Hiina laamat Bogdo-khaanile rääkimas, et kõigis Ameerika maa-alustes koobastes elavad vana-aja inimesed, kes kunagi on sinna varjunud. Ka maa peal võib veel leida nende jälgi. Neid maa-aluseid rahvaid ja paiku valitsevad isikud, kes alluvad maailma kuningale. Kõiges selles pole midagi imekspandavat. Sa tead ju, et kahes suurimas Ida ja Lääne ookeanis oli kunagi kaks mandrit. Vesi mattis need

enda alla, kuid inimesed läksid maa-alusesse riiki varjule. Maa-alustes koobastes paistab eriline valgus, mis soodustab tera- ja juurviljade kasvu ning võimaldab inimestel elada haigusteta väga kõrge vanuseni. Seal elab palju rahvaid ja hõime. Keegi Nepaali vana brahmaan tegi jumalate meeleheaks külaskäigu iidse Jenghizi (Siiami) kuningriiki. Seal kohtas ta ühte kalameest, kes käskis tal paati istuda ja koos temaga merele purjetada. Kolmandal päeval jõudsid nad saarele, kus ta kohtas inimesi, kellel oli kaks keelt, mis võisid rääkida eri keeli. Talle näidati iseäralikke tundmatuid loomi - 16 jala ja ühe silmaga kilpkonni, tohutu suuri madusid, kelle liha oli väga maitsev ja hambulisi linde, kes oma peremeestele merest kala püüdsid. Need inimesed rääkisid talle, et olid tulnud allmaakuningriigist üles maa peale, ning kirjeldasid talle mõningaid selle paiku.”

Mõistagi jäi Ossendowskile nendes kahes jutustuses nii mõndagi kahtlaseks ja arusaamatuks. Sellegipoolest oli ta veendunud, et see, mille jälile ta oli sattunud, kujutas endast midagi enam kui pelka legendi või massihüpnoosi ilmingut. Kõige tõenäolisemalt oli tegemist mingi võimsa jõuga, mis selles maailma jaos inimeste elu väga tugevasti mõjutas. Ning kui uskuda vürst Chultun Beyli sõnu, siis mitte üksnes selles, vaid teisteski maailmajagudes.

Nüüd, mil põgenikud olid oma retkel läbi Mongoolia jõudnud Hiina piiri äärde, hakkas ta pidama plaani üle piiri minna ja rongiga Pekingisse sõita.

Sealt õnnestuks tal jõuda Läände ja alustada uut elu, juhul kui ta kartused tõeks osutuvad ja bolševikud võimule jäävad.

Kuid enne, kui tal õnnestus asuda oma paguretkes viimasele etapile, sai Ossendowskile osaks võib-olla tema elu suurim üllatus.

Urga linnas sattus ta kokku vana laamaga, kes poolkogemata andis olulist liisa sellele, mida Ossendowski Agharti mõistatuse kohta juba varem teada oli saanud. Nagu Ossendowski oma raamatus „Loomad, inimesed ja jumalad” kirjutab, ei alanud see kohtumine põrmugi paljutootavalt:

„Urgas viibimise ajal katsusin kõigest väest saada selgitust tolele maailma kuninga legendile. Oli ilmselge, et kõige enam võis mulle sellest rääkida elav Buddha, seepärast püüdsin teda sellele jutuotsale juhatada. Temaga vesteldes mainisin möödaminnes maailma kuninga nime. Vana ülempreester pööras oma pea järsult minu poole ning tema liikumatud pimedad silmad jäid minul peatuma. Vaikisin tahtmatult. Pikka aega kestis see vaikus, enne kui preester jätkas juttu, tehes seda sellisel moel, et ma pidin mõistma: minu vihjet oli peetud sobimatuks. Juuresolijate nägudel märkasin hämmastust ja hirmu, mida minu sõnad olid põhjustanud. Eriti rabatud näis olevat raamatukoguhoidja Bogdo-khaan. Iseenesest mõista kruvis see mu huvi veelgi rohkem üles.”

Ülemlaama toast lahkus Ossendowski üsna rusutuna. Teda saatis raamatukoguhoidja, kes oli heitnud talle nii hirmunud pilgu, kuuldud teda mainivat maailma kuninga nime. Ossendowski otsustas teha veel ühe katse Agharta ja tema valitseja kohta midagi teada saada. Ta pöördus vana raamatukoguhoidja poole ja küsis, kas ta tohiks näha sealset raamatute kollektsiooni. Oma sõnul võttis ta kasutusele väga lihtlabase kavaluse:

„Kas tead, mu armas laama,” ütles Ossendowski. „Kord ratsutasin ma tasan-
dikul just sel ajal, kui maailma kuningas vestles Jumalaga, ning mul oli õnn selle
hetke ülevusest osa saada.”

Tema suureks üllatuseks vastas laama otsekohe:

„Budistid ja meie kollane kirik ei tohiks seda salajas pidada,” ütles ta peaaegu
sosinal. „Teadmine, et eksisteerib see püha ja võimas mees, see imeline kuning-
riik, pühade teaduste suur tempel, pakub meie patustele südametele selles riku-
tud maailmas nii suurt lohutust.”

Juhust kasutades küsis Ossendowski kiiresti, milliseid võimeid maailma ku-
ningas siis valdab.

„Ta on mõttelises kontaktis kõigi selle maailma vägevatega, kes juhivad inim-
konna elu ja saatust. Ta loeb kuningate, tsaaride, khaanide, väepealikute, kõrge-
te preestrite, teadlaste ja teistegi võimsate meeste mõtteid. Tema see on, kelle
abil nende ideed ja plaanid teostuvad. Kui need on Jumalale meelepärased, aitab
maailma kuningas nähtamatult neid ellu viia. Kui need Jumala silmis armu ei
leia, laseb maailma kuningas neil nurjuda. Selle võimu annab Aghartile salapä-
rane teadus „om”. Sellega alustame me kõiki oma palveid. Om – seda nime kan-
dis muistne pühamees, esimene guru, kes elas 330 000 aastat tagasi. Ta oli esi-
mene inimene, kes sai tundma Jumalat ning õpetas inimkonda uskuma, lootma
ja kurjuse vastu võitlema. Siis andis Jumal talle võimu kõikide jõudude üle, kes
juhivad nähtavat maailma.”

Kiiresti esitas Ossendowski vanale laamale järgmise küsimuse, kui nad astu-
sid raamatuid täis tuppa, mis kujutas endast raamatukogu.

„Kas kellelgi on õnnestunud maailma kuningat näha?” küsis ta.

„Oh jaa!” vastas laama. „Siiani ja India suurte budistlike pühade ajal on maa-
ilma kuningas viis korda maa peale ilmunud. Ta istus uhkes sõidukis, mida ve-
dasid viis elevanti ja mis oli kaunistatud kulla, kalliskivide ja peenimate kangas-
tega. Ta kandis valget rüüd ja punast tiaarat, mille teemantripatsid varjasid ta
nägu. Kuldse õunaga, mille peal oli tallekese kuju, õnnistas ta inimesi. Pimedad
said nägijaks, tummad hakkasid rääkima, kurdid kuulma, vigased olid suutelised
vabalt liikuma ja surnud tõusid üles, kus iganes peatus maailma kuninga pilk. /---
/

Uks meie elavatest Buddhadest ja üks taši-laama said temalt sõnumi, mis oli
kirjutatud tundmatute märkidega kuldtahtlile. Keegi ei mõistnud neid märke lu-
geda. Taši-laama läks templisse, asetas kuldse tahvli oma pealaele ja hakkas
palvetama. Kui ta nii tegi, siis kandusid maailma kuninga mõtted tema ajusse
ning ilma et ta oleks mõistatuslikke märke lugenud, sai ta kuninga sõnumist aru,
ja toimis selle kohaselt.”

Ossendowski tundis südant rinnus vasardamas, kui ta erutatult jätkas küsit-
lemist.

„Kui palju inimesi on Aghartis käinud?” „Väga palju,” vastas laama, "kuid
kõik nad hoiavad seal nähtut saladuses. Kui vallutajad Lhasa maatasa tegid,
jõudis üks nende väeosa edelas asuvates mägedes Agharti ääremaille. Seal õp-
pisid nad ühtteist vähem salajastest teadustest ning tõid need teadmised enda-
ga maa peale kaasa. Sellepärast ongi siberi rahvaste, eriti kalmõkkide hulgas

tarku nõidu ja prohveteid. Ida poolt jõudsid mõned mustad hõimud Aghartisse ja elasid seal palju sajandeid. Pärastpoole aeti nad kuningriigist välja ja nad pöördusid tagasi maa peale, tuues endaga kaasa salapärase kaartide, rohtude ja käejoonte järgi- ennustamise kunsti. Need on mustlased... Kusagil Aasia põhjaosas elab üks hääbuv rahvas, kes on tulnud Agharti koopast ning tunneb hästi surnute vaimude tagasikutsumise kunsti.”

Mõne hetke vältel ei lausunud Ossendowski sõnagi. Kõrge laega ruumi laskus sügav vaikus. Vanake oli rääkinud talle juba nii palju, et Ossendowski mõistis: kui tal on veel midagi lisada, peab see tulema tema enda vabal tahtel. Ta oli arvanud õigesti.

„Lhasa ja Uрга ülempreestrid on korduvalt saatnud maailma kuninga juurde saadikuid,“ ütles auväärne raamatukoguhoidja viivu pärast. „Aga nad ei suutnud teda leida. See õnnestus ainult ühel Tiibeti väejuhil, kes pärast sissetungijatega peetud lahingut leidis koopasuu, millel oli raidkiri: „Siin on Agharti värav.“ Koopast tuli välja suursuguse välimusega mees, ulatas talle kuldse tahvli, mis oli täis kummalisi märke, ja lausus: „Maailma kuningas ilmub kõigi inimeste ette, kui on saabunud aeg, mil ta peab juhtima kõiki häid inimesi sõjas kõikide halbade vastu, kuid see aeg ei ole veel käes. Kõige kurjemad inimsoo esindajad ei ole veel ilma sündinud.””

Vaevalt oli vanake jõudnud oma jutu lõpetada, kui sisse astus veel kaks laamat. Enne kui Ossendowski jõudis veel midagi küsida või teist tänada, oli too kärmelt ja sõnatult lahkunud. Reisimees ei kohanud enam kunagi laamat, kes oli Agharti saladusele nii rohkesti valgust heitnud.

Meie loo seisukohast on tähtsad veel kaks asja, mida peaks mainima seoses Ferdinand Ossendowskiga ning tema raamatuga „Loomad, inimesed ja jumalad”, mis valmis ja ilmus trükis aasta hiljem, kui põgenik oli leidnud endale peatuspaiga Pariisis. Esimene on see, et teos nägi trükivalgust just ühel ja samal ajal hoopis teistsuguse kirjatööga, mis pidi saama põhjanevaks sootuks teises valdkonnas. Mõlemad raamatud osutusid hiljem kummalisel ja seletamatul kombel seotuks. Too teine oli „Mein Kampf”, autoriks noor sakslane Adolf Hitler, kes oma unistustes nägi iseennast maailmakuningana. Seda eriskummalist seost käsitleme ühes hilisemas peatükis.

Teine punkt puudutab Ossendowski kinnitust, et Agharti rahva käsutuses on tohutu võimas jõud. Selle abil, ütles ta, olevat võimaliku hävitada suure osa meie planeedist, kuid samuti võivat seda kasutada, et panna liikuma kõige eriskummalisemaid transpordivahendeid.

Nüüd on oletatud, et „juttu on tuumaenergiast ja lendavatest taldrikutest. („Loomad, inimesed ja jumalad” ilmus muidugi 1923. aastal, mil selliseid teemasid ei tulnud kellelgi pähe isegi arutada.) Teine võimalus on, et viidatud on salapärasele jõule, mida tuntakse kui Vril-jõudu. Sellegi köitva ning paljulubava hüpoteesi juurde pöördume tagasi hiljem Mis meile otsekohe huvi pakuvad, on avastused, mida tegi teine Agharti otsinguile suundunud mees. See oli kuulus rännumees ja kunstnik Nikolai Roerich, kes nagu tema kaasmaalane Ossendowskigi matkas Aasia metsikutes ja inimtühjades piirkondades ning jõudis seejärel veelgi lähemale saladuse olemusele...

5. peatükk

SHAMBALLAH OTSINGUIL

Nikolai Roerich on ebatavaline isiksus, kelle nimi on müstitsismihuvilistele hästi tuttav. Filosoofi, selgeltnägija, prohveti ja vaieldamatult andeka kunstnikuna figureerib ta paljude XX sajandi suurkujude eluloos. Olgugi et ta nüüd on juba kümneid aastaid surnud, trükitakse tema raamatuid ikka veel, tema maale on väljas paljudes maailmagaleriides ja tema filosoofia on inspireerinud mitut põlvkonda mõtlejaid. New Yorgis kannab üks muuseum Roerichi nime.

Selle 1874. aastal Sankt Peterburgis sündinud tähelepanuväärse mehe mõjutusi võib leida väga paljudest valdkondadest, kuid keskendugem siinkohal nendele, mis seonduvad Agharti legendiga. Nagu näeme, oli see teema, mis teda jäägitult kaasa kiskus.

Roerich pärines suursugusest vene perekonnast, mis teadis oma sugupuud kuni X sajandi viikingiteni välja.

Tegemist oli julgete ja seiklushimuliste meestega, kes olid niihästi intelligent- sed kui ka täis tegutsemisiha. Kõik need jooned löid Nikolais välja juba väga noores eas. Võib-olla oma põlvnemise tõttu hakkas ta huvi tundma arheoloogide vastu, iseäranis kütkestas teda viikingite ajastu.

K. P. Tampy kirjutab oma monograafias „Nikolai Roerich” (1935), et kui Roerich oli kõigest 10-aastane, tegi ta väljakaevamisi ja avastas viikingiteaeg- seist kalmeist esemeid, mis ta seejärel täis õiglast uhkust arheoloogiaühingule annetas. Tampy kõneleb veel poisi iluihalusest ning tema soovist kõike kaunist ka ligimestele kättesaadavaks teha. Selle ajal arenes välja ere kunstnikuisiksus. Juba 15-aastasena eksponeeris ta oma töid näitustel ja nende reproduktsioone ilmus paljudes kunstiajakirjades.

Hoolimata nooruki kunstikalduvustest, saadeti ta kõigepealt Peterburi ülikooli juurat õppima. Mõistes, et see poega ei huvita, lubasid vanemad tal siiski Kaunite Kunstide Akadeemiasse üle minna. Pärast selle lõpetamist täiendas ta end Pariisis, pöördus seejärel Venemaale tagasi ning avaldas seal kunstialaseid kirjuti- si ja pidas loenguid. 1906. aastal omandas ta ihaldusväärse preemia, mille tsaar oli välja pannud uue kiriku kavandi eest, ning määrati Venemaa Kaunite Kunsti- de Edendamise Akadeemia direktoriks. Tema tee näis kulgevat üha tõusvas joo- nes, kuni maa kohal laotasid end laiali revolutsiooni tumedad pilved. Roerich, kes oli parajasti kutsutud Ameerikasse, leidis, et kodumaa ukсед on talle tagasi- pöördumatult suletud. Iial enam ei tõstnud ta jalga sünnimaa pinnale.

Ameerikas jätkas Roerich juba Venemaal alustatud budismi ja Aasia müsti- kamaailma uuringuid. See haaras ta kujutlusvõimet nii jäägitult, et 1923. aastal tuli ta mõttele sooritada ekspeditsioon Indiasse, Mongooliasse ja Tiibetisse. Just nimelt Himaalaja oli paik, mis teda kõige rohkem huvitas ning mille mõju ilmes- tas kogu tema edasist elu ja tööd. (1920. aastate lõpul asus Roerich Indiasse elama ja suri seal 1947. aastal.)

Ekspeditsioon, mis koosnes Roerichist, veel kaheksast eurooplasest ja koha- likest teejuhtidest, alustas oma teekonda läbi India 1924. aastal Sikkimist. Tee-

kond läks läbi Punjabi, Kašmiiri ja teiste provintside Alatai mäestikuni välja, siis läbi Mongoolia ja Gobi kõrbe, kuni jõuti lõpuks Tiibetisse. Viis aastat rändas see väike matkaseltskond. Neis Aasia üksildastes ohtlikes ja sageli peaaegu inimtühjades paikades, kogedes ühe kaasaegse sõnade järgi arvukaid luhtumisi ja vaenulikkuse ilminguid. Ekspeditsiooni juhtimine nõudis Roerichilt kogu tema mõistust, julgust ja osavust.

Peale selle, et ta pidevalt joonistas ümbruskonna loodust ja inimesi, pidas ta sõna otseses mõttes sadulas matkapäevikut. Kirjapanekutest tuleb ilmsiks, milliseid raskusi tuli ekspeditsioonil kogeda. Tiibetis langesid nad kõigepealt relativastatud röövlipande kallaletungi ohvriks. Seejärel tõkestasid Tiibeti võimud nende edasiliikumise ning nad olid sunnitud veetma viis kuud ebainimlikes tingimustes: suvetelkides 15000 jala kõrgusel umbes 40-kraadises pakases, tundes puudust nii toidust kui ka kütusest.

Kõigist raskustest hoolimata leidis Roerich kõikjalt sõpru ning järk-järgult kogunes informatsiooni, mis rikastas tema teadmisi sealsete rahvaste ning nende pärimuste kohta. Ekspeditsioon oli kõigest mõni nädal vana, kui Agharti legend esimest korda Roerichi kõrvu puutus. See teema sai tema tähtsaimaks uurimisobjektiks. Edasi sõites pani ta käigupealt paberile esimesed allmaakuningriiki puudutavad mõtted. Need ilmusid hiljem trükis tema põnevate reisi märkmetena („Altai Himalaya: A Travel Diary”, -1930). Ta kirjutab nõnda:

„Üks Kesk-Aasia legend kõneleb salapärasest rahvast, maa-aluse riigi Agharti elanikest. Selle õnnistatud kuningriigi väravaile liginedes langeb kõigele elavale vaikus, kõik seisatavad aukartlikult.” /----/

Nii nagu Ossendowski enne teda, oli ka Roerich peagi pidevalt valvel, et haarata vähimaidki informatsioonikilde, pisimaidki viiteid salapärasele maaalusele kuningriigile. Paigas nimega Lamayuru-Hemis kohtas üht burjaadi laamat, kes võrdlemisi napisõnaliselt ja otsekui vastu tahtmist ilmutas, et Agharti südames asub suur linn Shamballah, kus elab maailma kuningas ise.

„Sellesse keelatud paika viib mitu teed,” pajatas laama saladuslikult.

„Kõik nad jõuavad välja maa-alustesse käikudesse. Paiguti on need nii kitsad, et inimene pääseb sealt vaid suurivaevu läbi. Kõiki sissepääse valvavad loomad.”

Ma ei tea, kas Roerich tookord veel midagi huvitavat kuulda sai. Igatahes päevikus ta seda ei maini. On mõista antud, et peale Shamballad puudutava informatsiooni õnnestus laamalt väga vähe teada saada. /----/

Kõikide luhtumiste kiuste on ilmne, et selleks ajaks oli Agharti teema salapära Roerichit juba sügavalt haaranud ning võib-olla on tema endagi märkmed sihilikult umbmäärased ja põiklevad. Siiski annab tema päevikust välja lugeda, et temas on süvenenud veendumus: eksisteerib selline keskus, millega kõik maailma riigid on tunnelite kaudu ühendatud. Selle paiga südameks on kuldne pealinn Shamballah. Mongoolias, kus ekspeditsioon tegi mõnepäevase peatuse, võttis Roerich kätte pintslit ja maalits Shamballah' valitsejat. See värvikas interpretatsioon kujutab maailma kuningat omas lossis. (Hiljem annetas Roerich selle Mongoolia valitsusele.)

Kogu Roerichi päevik on täis põgusaid viiteid Shamballah'le, mis näitab, et ta ei lasknud mööda ainsatki võimalust seda teemat arutada. Ta oletab, et Mongoolia laamad teavad selle kohta nii mõndagi ning et ka naaberrahvad on veendunud Shamballa olemasolus. Kuid nagu ta lisab, on nende usaldust vaimsetes asjades raske võita.

Tiibeti piirile lähenedes jõuab temani uusi lugusid. Päevikust loeme:

„Kuuleme taas legende. Üks neist räägib, kuidas Shamballa valitseja külastas - Narabanchi ja Erdeni Dzo kloostreid. Saame sellele mitmelt poolt kinnitust. Yum Beise on ebameeldiv ja tuuline paik. Klooster ise on võrdlemisi sünge ja laamad mühaklikud. Kloostri taga ja kohal kõrguvalle mäele on püstitatud tohutu fallos...”

Roerichi kütkestava Aasia-matka aruande lõpuks jõuab ekspeditsioon pühasse linna Lhasasse. Lugeja huvi Agharti ja Shamballah' vastu on selleks ajaks äratatud, kuid lahendusest on ta niisama kaugel, kui Roerich kahtlemata isegi oli kõik tema vaevad ja kannatused ning hoolikas informatsioonijaht said siiski ükskord tasutud: Lhasas kohtas ta 1928. aasta suvel laamat nimega Tsa Rinpoche, kes vastas lõpuks küsimustele, mis olid teda kõige enam vaevanud. See unikaalne jutuaajamine on kirjas Roerichi teises raamatus, mis ilmus 1930. aastal ja kandis lihtsat pealkirja „Shamballah”.

Kõigepealt tuli Roerichil veenda kõrgeaulist laamat, et tema puhul polnud tegemist lihtsalt pealiskaudse uudishimuga, vaid see teema huvitas teda sügavalt. Tundub, et esialgu ei õnnestunud tal laamat seda uskuma panna, sest pühamees püüdis selgeks teha, nagu asuks Shamballah „kaugel ookeani taga”. „See on võimas taevane kuningriik,” lisas ta, „millel pole meie maiste asjadega midagi ühist. Miks tunnete siis teie, ilmalikud olevused, selle vastu huvi?”

Hetke valitses toas täielik vaikus, mille vältel kaks meest teineteist silmitsesid. Roerich mõistis, et teda püütakse teemast kõrvale juhtida ning ta pidi oma sõnu hoolikalt valima: kõrgeauline laama võinuks solvuda ja jutule üldse lõpu teha. Kui ta uuesti rääkima hakkas, seadis ta sõnu üpris ettevaatlikult:

„Laama, Shamballah suurus pole meile teadmata. Me oleme kuulnud võitmatust taevasest kuningriigist. Kuid me teame ka, et eksisteerib veel mainegi Shamballah. Me teame, et mõned kõrgeaulised loomad on seal käinud ning näinud oma teel tavalisi füüsilisi asju. Ühelt burjaadi laamalt kuulsime, kuidas teda viidi läbi väga kitsa salakäigu. Teine Shamballah's käinu jutustas meile mägiinimestest, kelle karavani soolajärvedest pärineva soolaga ta oli kohanud otse Shamballa piiril. Veelgi enam: me oleme ise näinud Shamballa valget piiritulpa, ühte kolmest eelpostist. Seepärast ära kõnele meile ainult taevasest Shamballast, vaid sellestki, mis asub maal, sest sa tead niisama hästi kui meiegi, et taevane ja maine Shamballah on omavahel ühenduses.”

Laama vaikis. Poolsuletud laugude alt uuris ta Roerichi nägu. Ja siis, õhtuhämaruses, hakkas ta kõnelema.

„Tõest - see aeg on saabumas, mil Õnnistatu õpetus tuleb taas põhjast lõunasse,” ütles ta. „Tõe sõna, mis alustas oma suurt teekonda Bodhgayast, jõuab jälle neisse paigusse. Me peame võtma seda lihtsalt nii, nagu see on: tõeline õpetus, mis lähtub Tiibetist, leiab tunnistamist ka lõuna pool. Tõepoolest, suu-

red sündmused on ees. Teie tulete lääne poolt ja ometi toote te teateid Shamballah'st. Võib-olla on Rigden Jyepo torni tuli, maailma kuninga valguskiir jõudnud kõikidesse maailmadesse.

Teemandina särab valgus Shamballah' tornis. Seal asub tema, Rigden-Jyepo, väsimatu, alati valvel inimkonna heaolu eest. Tema silmad ei sulgu. Oma võlupeeglis näeb ta kõike, mis maa peal sünnib ja tema mõttejõud ulatub ka kõige kaugemate maadeni. Ükski vahemaa pole temale pikk. Ta jõuab silmapilk appi neile, kes seda pälvivad. Pole pimedust, mis tema valguse eest ei taanduks. Ta paneb mängu oma mõõtmatud rikkused, et inimkonda tema õiglastes üritustes aidata. Ta on suuteline muutma isegi inimeste karmat...

Tajudes, et tema võõrustaja umbusaldus on murtud, küsis Roerich nüüd, kas vastab tõele, et allmaakuningriigis elab palju inimesi, ja kas nende käsutuses on suured rikkused.

„Shamballas on loendamatu elanikke,” vastas rikkalikult ehitud rüüd kandev laama. „Äraarvamatud on need uued võimsad jõud ja saavutused, mida seal inimkonna tarvis ette valmistatakse.”

„Aga kuidas Shamballah' saladusi hoitakse?” küsis Roerich. „Ma olen kuulnud, et maa peal liigub palju Shamballah' saadikuid ja kaastöölisi. Kuidas suudavad nad hoida neile usaldatud saladusi?”

Taas püüdis Tsa-Rinpoche läbitungiv pilk lugeda külalise silmadest tema varjatud mõtteid.

„Suured salateadmiste hoidjad peavad hoolega silmas kõiki, kellele on usaldatud neid teadmisi ja antud täita kõrgeid missioone. Kui neid ähvardab mingi oht, antakse neile viivitamatult abi. Neile usaldatud aaret valvatakse pidevalt. Umbes 40 aastat tagasi oli ühele Mongoolia Gobi kõrbes elavale mehele usaldatud suur saladus. Tal oli luba seda kasutada üksnes erilistel juhtudel. Kui ta tundis oma surmatundi lähenevat, pidi ta kiiresti leidma väärilise inimese, kellele oma saladus usaldada. Läks mööda palju aastaid. See mees jäi haigeks ning haiguse ajal röövisid kurjad jõud temalt teadvuse. Selles seisundis ei võinud ta muidugi leida kedagi, kellele oma varandust usaldada. Kuid suured hoidjad on alati valvel. Kõrgest ašramist asus üks neist kiiruga teele läbi Gobi kõrbe. Üle 60 tunni püsis ta vahetpidamata sadulas. Ta jõudis õigeks ajaks haige juurde ning suutis ta nii kauaks elustada, et tal oli võimalik leida vääriline sõnumi edasikandja.”

Südamevärinal esitas Roerich järgmise küsimuse, mis tal pidevalt meeles mõlkunud.

„Laama, Tourfanis ja Turkestanis näidati meile koopaid ja pikki läbi uurimata maa-aluseid käike. Kas nende kaudu pääseb Shamballah'sse? Meile räägiti, et mõnikord tulevad neist käikudest välja võõrad, kes lähevad linnadesse ja soovivad osta sealt asju iidsete võõrapäraste müntide eest, mis pole juba ammu enam käibel.”

Laama silmade ja suu ümber hõljus viivuks midagi naeratusetaolist. Kulus veidi aega, enne kui ta vastas.

„Pean sulle ütlema, et Shamballah' inimesed tulevad mõnikord tõepoolest maa peale. Nad saavad siin kokku Shamballah' kaastöölisega. Inimestele saade-

take hinnalisi kingitusi, väärtuslikke reliikviaid. Võiksin sulle niisugustest kingitustest palju kõnelda. Ka Rigden-Jyepo ise ilmub mõnikord inimkehas. Ta näitab end ootamatult pühades paikades, kloostrites, ning kui aeg on küps, siis lausub ta oma ettekuulutused.

Päriselt rahule jäämata uuris Roerich edasi.

„Laama,” küsis ta, „kuidas on võimalik, et rändajad pole maist Shamballad tänini avastanud? Ekspeditsioonid on ju maakera risti-põiki läbi uurinud. Võiks arvata, et kõik mäetipud on juba kaardistatud ning kõik orud ja jõed teada.”

Laama vana kortsuline nägu läks seepeale laiale naerule. Nii võinuks Roerichi meelest naeratada tark inimene, kes imestab, kuidas teine ei suuda taibata kõige lihtsamaid tõdesid.

„Kuula. Maa sisemuses on palju kulda ning mägedes on teemante ja rubiine, mida igaüks nii kangesti himustab. Kui paljud inimesed ka poleks proovinud nendeni jõuda, ometi pole kõik veel leitud. Katsugu vaid mõni inimene Shamballah'sse pääseda, kui teda pole sinna soovitud. Sa oled võib-olla kuulnud mürgistest jõgedest, mis piiravad mägi alasid. Oled ehk isegi näinud inimesi nende gaaside kätte suremas. Oled näinud, kuidas loomad ja inimesed hakkavad mõnele paigale-lähenedes värisema. Nii mõnigi on püüdnud ilma kutsumata Shamballah'sse pääseda. Paljud neist on igavesti kaotsi jäänud. Ainult üksikud jõuavad pühasse paika - juhul kui nende karma on selleks valmis...”

Tulega on ohtlik mängida. Ometi on tuli inimkonnale väga kasulik. Oled kindlasti kuulnud, kuidas mõned rändajad on püüdnud tungida keelatud maaaladele ja kuidas nende teejuhid on keeldunud neile järgnemast. „Pigem tapke meid,” on nad öelnud. Isegi need lihtsad inimesed taipavad, et on asju, millele peab lähemana ülima aukartusega,”

Hoolimata mõningast piinlikkustundest, jätkas Roerich Agharti ja Shamballah' asukoha uurimist.

„Laama, võid sa öelda, kas kolme suure Lhasa lähedal asuva templi, Sera, Gandeni ja Depungi all on maa-alused käigud? Ja kas peatempli all on maa alune järv.”

Tsa-Rinpoche naeratas jälle.

„Sa tead nii palju, et näib, nagu oleksid sa Lhasas juba varem viibinud. Millal sa seda tegid, ma ei tea. Tean aga, et selle järve nägemiseks pidanuksid sa olema kas väga kõrge laama või siis tõrvikut kandev teener. Teenrina ei võiks sa paraku teada kõiki neid asju, mida sa mulle oled rääkinud.”

Nähes, et vana laama ei olnud nõus kloostrite-alustest tunnelitest rohkem kõnelema, küsis Roerich, kas ta teab midagi azaradest ja kuthumpadest, pühadest meestest, keda usuti teadvat Shamballah' saladusi.

Tsa-Rinpoche vastas taas põiklevalt:

„Kui sulle on teada nii. Paljud üksikasjad, peab su tööd kroonima edu,” ütles ta. „Shamballah' kohta käivad teadmised on juba iseenesest puhastava toimega. Paljud meie inimesed on oma eluajal kohanud azarasid ja kuthumpasid ning samuti lumeinimesi, kes on nende teenistuses. Veel üsna hiljaaegu nähti azarasid meie linnades. Nüüd elavad nad kõik mägedes. Nad on väga pikka kasvu, pika habeme ja pikkade juustega ning meenutavad välimuselt hindusid. Kord nägin

üht azarat Brahmaputras. Tahtsin tema juurde minna, kuid ta pööras kiiresti ümber kaljunuki ja kadus. Ma ei näinud selles paigas ainsatki koobast ega õõnsust - kõik mis leida võisin, oli väike kaljulõhe. Nähtavasti ei soovinud see mees, et teda tülitatakse.

Kuthumpasid tänapäeval enam ei kohta. Varem liikusid nad täiesti avalikult ringi Tsangi piirkonnas ja Manasarowaris palverändurite liikumise ajal. Isegi lumenimesi nähakse nüüd vaid haruharva. Inimesed, kes neist midagi ei tea, peavad neid ilmutiseks...”

Vana laama hääl vaibus. Väsinud liigutusega tõmbas ta oma punase rüü hõlmu enda ümber koomale. Kloostrile oli nüüd laskunud pimedus ja paar põlevat küünalt suutsid ruumi hädavaevu valgustada. Roerich nägi, et tema võõrustaja on väsinud, ja kartis, et ta pole varsti enam nõus küsimustele vastama. Siiski tahtis ta kõnelda veel ühest kummalisest episoodist, mis oli temaga juhtunud matkal läbi Aasia ja polnud talle sestpeale rahu andnud.

„Laama,” ütles ta vaikselt, „Ulan-Davani lähistel nägime tohutu suurt musta röövlindu madalal meie laagri lähedal lendamas. Tema suunaga risti lendas üle meie laagri lõuna poole midagi ilusat ja säravat. Päikesekiirtes see lausa säendas.”

Isegi toas valitsevas hämaruses nägi Roerich, kuidas laama silmad äkitselt särama löid. Takerduval häälel küsis vana mees: „Kas tundsite kõrbes iseäraliku lõhna, otsekui põletataks viirukit?”

Nüüd oli Roerichi kord üllatust tunda. „Jaa,” ütles ta aeglaselt. „Tundsime küll. Kivikõrbes, inimeste eluasemest mitme päeva teekonna kaugusel tundsid paljud meist ühekorraga hurmavat aroomi. Seda juhtus mitmel korral. Keegi meist polnud varem nii meeldivat lõhna tundnud. See meenutas viirukit, mida mulle kunagi üks sõber Indias andis. Kust ta oli seda saanud, ma ei tea.”

Kui Tsa-Rinpoche taas rääkima hakkas, oli tal Roerichi jaoks varuks tolle üllatuste õhtu nael. Suur maadeuurija polnud pärastpoole kindel, kas kuuldu polnud õigupoolest kõige hämmastavam, mis kõigi tema ebatavaliste Aasia-aastate jooksul tema kõrvu oli puutunud.

„Või siis nii on lood,” jätkas vanake häält kõvendades. „Sind kaitseb Shamballah! Suur must röövlind on su vaenlane, kes himustab su tööd hävitada. Kuid Shamballah' kaitsejõud järgneb sulle sel hiilgaval ainelisel kujul! See jõud on alati sinu ligi, aga mitte alati ei taju sa seda. Üksnes mõnikord manifesteerub see, et anda sulle tuge ja suunata sind. Tõele au andes on see Shamballa kõige suurem ime!”

Nagu olen juba varem öelnud, tuntakse Nikolai Roerichit üle kogu maailma kui filosoofi ja kunstnikku. Ning ometi - ajal, mil nii paljud tema kirjatööd ja maalid on üldsusele kättesaadavad, on see panus, mille ta andis Agharti ja iseäranis Shamballa legendi mõistetavaks tegemisse, suuresti unarusse. jäetud. Mõistetud pole sedagi, et Ulan-Davani lähedal kõrbes nägi Roerich kõige tõenäolisemalt seda, mida me nüüd nimetame Vril-jõuks, otseselt toimimas!

Mõeldes siinjuures tänumeeles tagasi Nikolai Roerichile ja tema kaasmaalasele Ferdinand Ossendowskile, kes meie teadmisi laiendasid maa-aluse salajase kuningriigi asjus, peame nüüd kindlasti leidma aega, et uurida üksikasjalikumalt

just nimelt seda Vrili-jõudu. Seega jõuame inglise kirjaniku juurde, kes kajastas seda oma unikaalses ja lummavas teoses, mis tänapäeval on muutunud rariteediks. See mees oli Edward George Bulwer Lytton ja tema raamat kandis pealkirja „Tuleviku rass” („*The Coming Race*”).

6. peatükk

LORD LYTTONI ALLMAAILMA MÕISTATUS

Üks raskemini kättesaadavaid müstitsismiteemalisi raamatuid on naljakas väike köide, mis kannab pealkirja „Tulevikurahvas” („*The Coming Race*”) ja mis nägi trükivalgust 1871. aastal. Tiitellehelt võime lugeda autori nime - lord Lytton. Seda kandis väga populaarne Victoria-aegne romaanikirjanik ja novellist. Tema ajaloolist romaani „Pompei viimased päevad” mäletatakse tõepoolest veel tänapäevalgi, ehkki see just sageli lugeja kätte ei satu, ning paljudest antoloogiatest võib leida tema jutustust „Kummitused ja nende nägijad” (1859), mida isegi niisugune autoriteet nagu H. P. Lovecraft on nimetanud üheks maailma paremaks kummitusmaja looks.

Erinevalt teistest lord Lyttoni töödest on „Tuleviku rass” vajunud täiesti unarusse ja muutunud väga haruldaseks. Peale maailma suuremate raamatukogude leidub selle eksemplare vaid vähestes kohtades ning kui soovisin seda endale hankida, tuli mul aastaid otsida, enne kui avastasin ühes Londoni äärelinna vanaraamatupoes veidras köites raamatukese. Nimetan seda veidraks, sest köite nahk on iseäraliku toimega ning selle seljal pole ei pealkirja ega autori nime. Nähtavasti oleks ta minustki jäänud sinna poekesse hallitama ja tol muma, kui mu pilku poleks köitnud üksainus sõna, mis oli tindiga kritseldatud päris raamatuselja servale: VRIL. Tol ajal ei öelnud see sõna mulle just palju, kuid ärgitas mind siiski raamatut riulilt välja tõmbama. Võite mu rõõmu ette kujutada, kui leidsin tiitellehte avades, et hoian käes ammu otsitud „Tulevikurahvast”. Just nagu Ossendowski ja Roeriehi raamatud, millest on juttu olnud eelmistes peatükkides, osutus seegi teos minu Agharti uuringutes ülimalt tähtsaks.

Mäletan veel, et kui ma raamatut põgusalt lehitsesin, langes see iseenesest lahti kohast, mida eelmine omanik näis olevat sagedasti lugenud. Need leheküljed pakkusid ühtlasi selgituse, miks oli raamatuseljale kraabitud see ainumassõna. Seistes hämaras poekeses ja lugedes - tegemist oli 7. peatüki lõpulõikudega, välgatas mul peast läbi mõte, et aiman vist, miks on see teos, pealtnäha romaan ühest ülivõimetega allmaarahvaks, muutunud nii suureks harulduseks. Kas mitte sellepärast, et ta kätkes saladusi, mis ei tohtinud avalikuks saada? Kas polnud autor äkki saanud teada midagi niisugust, mis isegi ilukirjanduslikku rüüsse looritatuna ei tohtinud avalikkuse ette jõuda.

Järgmistel aastatel, kui uurisin lord Lyttoni elu ja seejärel Agharti legendi, ei hajunud need kahtlused kunagi päriselt. Nende varal ajasin jälgi, mis viisid mind aegade koidikust Adolf Hitleri tõusu ja languseni. Kuidas niisugused seosed tekkisid, seda püüan allpool kirjeldada. Alustuseks tsiteerin lehekülge, mis oli mu tähelepanu köitnud tolles äärelinna raamatupoes.

„Pöördudes oma tütre poole, ütles mu maa-alune võõrustaja seejärel:

„Ja sina, Zee, ei tohi kellelegi sõnakestki poetada sellest, mida see võõras on sulle või mulle rääkinud: et peale meie maailma eksisteerib veel teinegi.”

Zee tõsis, suudles oma isa laubale ja ütles:

„Gy keel on küll karme, kuid armastus seab sellele kindlad kammitsad. Ja kui sa kardad, et minult või sinult võiks pudeneda ettevaatamatu sõna, mis meie rahva ohtu seaks, sest meil võiks tekkida mõte seda teist maailma tundma õppi-da, kas pole siis õigesti suunatud Vril-laine suuteline pühkima meie mälusalve-dest viimsegi mälestuse sellest, mida võõras on rääkinud?”

„Mis asi on Vril?” küsisin ma.

Otsekohe sukeldus Zee selgitustesse, millest mina taipasin väga vähe, sest üheski minule teadaolevas keeles ei leidu sõna, mida võiks pidada „Vrili” täp-seks sünonüümiks. Võiksin kutsuda seda elektriiks, kui see ei hõlmaks oma pal-judes ilmingutes teisi loodusjõude, millele teadussüsteemataikas on antud mit-mesuguseid nimetusi, nagu magnetism, galvanism ja nii edasi. Nende inimeste arvates on nad oma Vril-jõus ühendanud kõik looduslikud energeetilised fakto-rid. Sellist ühtsust on oletanud ka paljud maapealsed filosoofid. Näiteks Faradaylt pärineb selline ettevaatlikult sõnastatud mõtteavaldus:

„Olen juba ammu olnud arvamusel,” ütleb see lugupeetud eksperimentaator, „ning see arvamus on nagu vist mitmel teiselgi loodusteaduste austajal muutu-nud peaaegu veendumuseks, et kõigil neil rohkearvulistel vormidel, milles aine jõud end avaldab, on mingi üks ja ühine allikas, teisisõnu: nad on nii tihedalt seotud ja vastastikku üksteisest sõltuvad, et on võimelised üksteiseks üle mi-nema ja nende toimet võib mõõta ühise jõuekvivalendiga.”

Maa-alused filosoofid nimelt väidavad, et kasutades üht Vril-jõu aspekti, mida Faraday nimetaks võib-olla atmosfääri magnetismiks, on nad suutelised mõju-tama temperatuurimuutusi ehk lihtsamalt öeldes ilma, teise aspekti kaudu, mida võiks pidada mesmerismiks, biovoole jms. Kuid teaduslikult kasutades võib spetsiaalsete Vril-juhikute abil mõjutada nii vaimu kui keha, nii taimi kui loomi viisil, millest meie müstikud oma kirjatöodes pole osanud unistadagi. Kõigile neile mõjureile kokku on nad andnud ühise nimetaja - VRIL.

Zee küsis, kas siis meie maailmas pole kuulnud, et kõiki vaimseid võimeid saab märgatavalt tõhustada, piirini, mida ärkvel olles on võimatu saavutada, ni-melt kasutades transsi ehk visiooni, mille puhul võib mõtteid ühest ajast teise üle kanda ja niiviisi kiiresti teadmisi vahendada. Vastasin, et niisugusest transist ja visioonist liigub meie seaski jutte ning et olin mõndagi kuulnud ja üht-teist ka näinud sellest, kuidas mesmeristliku selgeltnägemise taolisi nähtusi esile kutsu-takse. Lisasin, et neid on maha tehtud ja need ei ole enam kuigi laialt kasutuses, sest sageli tuli ette kuritarvitusi ning katsed ei kannatanud välja teaduslike ana-lüüside tuleproovi ega võinud neid ka seetõttu mingiks praktiliseks otstarbeks kasutada. Pealegi külvasid nad kergeusklike inimeste seas ebausku.

Zee kuulas mu juttu heatahtliku tähelepanuga ning ütles, et kui nende teadu-sed olid alles lapsekingades, tuli neilgi ette selliseid kergeusklikke usalduse ku-ritarvitamisi. See juhtus ajal, mil kõiki Vril-jõu omadusi veel ei tuntud. Edasised

selgitused lubas ta jätta pärastiseks, kui ma olen küpsem neid mõistma. Ta piirdus üksnes sellega, et lisas:

„Vril-jõu abil transsi viiduna olin ma omandanud nende keele algmed, samal ajal kui tema ja ta isa, kes ainsana perekonnast olid vaevunud eksperimendi juures viibima, olid minu keele palju paremini omandanud kui mina nende oma; osalt johtus see sellest, et minu keel oli sootuks lihtsam ning sisaldas vähem keerukaid mõisteid, teisest küljest olid nemad põlvest põlve pärandanud minu omast hoopis paindlikuma ja õppimisvõimelisema kultuuri.”

Salamisi tõrkusin omaks võtmast, et mul, kes ma olin pidanud oma mõistust nii kodus kui ka reisel pidevalt treenima, võinuks olla nende omast nigelam ajuehitus, olid ju nemad pidanud veetma kogu oma elu lambivalgel. Kui ma nii viisi mõtisklesin, suunas Zee oma nimetissõrme tasakesi mu laubale ning ma uinusin.”

Enne kui katsume midagi väita selle kummalise teose tähtsuse kohta ning oletada, kui tõenäoline on, et ilukirjandusliku vormi varjus peitub faktidele tuginev sisu, rääkimata selle kaugeleulatuvast mõjust, on oluline teada midagi mehest, kes romaani on kirjutanud. Ja sulaselge tõde on, et Edward George Earle Bulwer Lytton koondanuks endas otsekui kahte erinevat isiksust: viljakat romaanikirjanikku ja okultismi salaharrastajat.

Bulwer Lytton sündis rikkasse ja privilegeeritud perekonda, kes oma sugu puud ja ühiskonnas saavutatud positsiooni väga kõrgelt hindas. Kuni ta polnud veel piisavalt vana, et minna Cambridge'i, anti talle loomulikult haridust kodus. Tema sõpru valiti väga hoolikalt, tema lugemisvaral hoiti silm peal ja kanti hoolt, et ta ei unustaks, kui vastutusrikas ülesanne on olla Lytton.

Vanemate hoolikuse kiuste oli selgeid märke, et juba enne teise kümnesse jõudmist oli ta endassetõmbunud laps, keda köitis müstitsism. Tema poja kirjutatud biograafiast, mis ilmus 1913. aastal, loeme, et kui Edward oli kõigest 8-aastane, esines ta oma jahmunud ema ees kord järgmise mõtteavaldusega:

„Mamma, kas sind ei vaeva mõnikord identiteedi küsimus?”

Ka esitas ta alatasa küsimusi ühe esivanema portree kohta, mis rippus nende Knebworthi majas. Vanemad selgitasid talle, et see mees oli dr. John Bulwer, kes oli pühendanud oma elu kurttummadega suhtlemise mooduste uurimisele ning avaldanud 1644. aastal traktaadi „Kiroloogia”.

Kummatigi ei jutustanud Lyttonid oma pojale päris kõike. Nad jätsid ütlemata, et veelgi rohkem aega oli dr. Bulwer pühendanud müstitsismi uurimisele ja tema erilise kiindumuse objektiks oli olnud alkeemia. Perekonnas oli liikvel isegi legend, nagu oleks ta avastanud eluea pikendamise vahendi ja surnud alles üheksakümnendates eluaastates.

Tagantjärele pole midagi imeks panna, miks noormees hakkas huvi tundma üleloomulike nähtuste vastu, miks teda kolledžipäevil kütkestas mesmerism ja miks süvendas ta oma okultismiuuringuid 1825. aastal ettevõetud pika Euroopa reisi ajal. Kaks aastat hiljem abiellus Bulwer Lytton vanemate tahte vastaselt, mispeale tal polnud kodust enam mingit majanduslikku toetust oodata. Olles sunnitud tegelema elu praktilisema poolega, hakkas ta kirjutama, et ennast ja naist elatada. Tema sulest ilmus ridamisi ajaloolisi romaane, mis ta Victoria-

aegse lugeja silmis väga populaarseks tegid. Abielu ei pidanud mehe pingelise töö ja naise ekstravagantsuste all kaua vastu: 1836. läks paar lahku.

Kaks aastat pärast ema surma, kui ta oli pärinud baronetitiitli, võis Bulwer Lytton taas tagasi pöörduda oma salajase kire, müstitsismi juurde. Ta uuris kõiki maagia ja ennustamiskunsti aspekte ja ühines ühtlasi roosikristlastega, müstilise orduga, kes väitis end valdavalt tähtsaid salateadmisi, mis olevat ajast aega liikmete seas edasi kandunud. Organisatsiooni rajajaks peetakse XVII sajandi saksa müstikut Christian Rosenkreuzi, kes oli väidetavalt sattunud maa-alusesse salakambrisse ja avastanud seal raamatukogu. Sealsetest teostest pärinevatki roosikristlaste teadmised.

Oma teoses „Histoire de la Rose-Croix” (1923) kirjutab Serge Hutin:

„Roosiristi vendadele omistati järgmiste saladuste tundmist: ühe metalli teiseks moondamist, eluea pikendamist, võimet teada, mis sünnib kaugetes paikades, ning peidetud asjade leidmist okultsete teaduste abil...”

Louis Pauwels ja Jacques Bergier oma „Maagide hommikus” vihjavad isegi, et „roosikristlased olid mingi kadunud tsivilisatsiooni pärijad”.

Ehkki roosikristlaste üle võib palju vaielda, oli Bulwer Lytton ilmselgelt huvitatud ordu ajaloo ja tema iidsete teadmiste varamust. Kui palju ta ise neist teadmistest omaks võttis või mil määral püüdis sooritada nende salajasi maagilisi rituaale, võibki meil teadmata jääda - ehkki räägitakse, et 1853. aasta suveööl oli ta proovinud Londonis ühe maja katusel mõningaid elementaal-vaimu välja kutsuda. (Seda, et ta oli võimekas salateaduste adept, on enam kui piisavalt tõendanud C. N. Stewart oma teoses „Bulwer Lytton kui okultist”, mis ilmus 1927. aastal.)

Bulwer Lyttoni astroloogilised ja telekineetilised võimed on samuti väljaspool kahtlust. Ta kasutas oma teadmisi, et koostada inimestele hämmastavalt täpseid ettekuulutusi, ja demonstreeris ilmekalt, kuidas ta suudab eemalasuvaid esemeid liikuma panna. Pealtnägijad kinnitavad, et need demonstratsioonid jätsid rabava mulje. Nähtavasti vajutas kõik see ka tegijale oma pitseri: elu lõpu poole muutus Bulwer Lytton ülimalt ekstsentriliseks, ta kartis üksi olla ja tundis haiguslikku hirmu, et teda võidakse elusalt matta. Juba aastaid enne surma oli ta pannud kirja täpsed juhtnöörid, millised katsed tuleb tema kehaga ette võtta, et selgitada, kas ta pole mitte transis või koomas.

Puritaansetele viktoriaanidele oli tema ekstsentrilisus muidugi vastuvõtmatu, küllap sellepärast väljendasidki nekroloogide kirjutajad tema surma järel arvamust, et tulevaste põlvedeni kandub Bulwer Lyttoni nimi tänu ajaloolistele romaanidele. Nad eksisid!

Nüüd, mil me kõike seda teame - kuidas aitab see meil otsustada, kas „Tulevikurahvas” on fakt või väljamõeldis?

Kui kõrvale jätta need tõendid, mida raamat ise sisaldab, on meile teada kaks tähtsat mõtteavaldust, mis pärinevad Bulwer Lyttonilt eneselt. Nagu ma olen juba maininud, arvati roosikristlaste käsutuses olevad salateadmised pärinevat kusagilt „maa-alusest kambrist”. Meie autor on seda ilmselgelt uskunud, sest 1854. aastal on ta oma sõbrale, ordu liikmele Hargrave Jenningsile usaldanud

järgmist: „Rosenkreuz omandas oma teadmised salakambri. Niisamuti leiame need meiegi. Selle planeedi pinna all on veel palju, mida me seni ei tea.”

Samuti uskus ta, et salasümbolil, pentagrammil on võlujõud, mille abil on võimalik suhelda. Oma teoses „Kummaline lugu” (A Strange Story, 1861) väljendab ta kindlasti omaenese veendumust, kui väidab: „Pentagramm kätkeb juba iseenesest mõistetavat tähendust. See kuulub ainsasse universaalsesse sümbolite keelde, milles kõik mõtlevad rahvad - olgu nad siis meie ümber, kohal või all - võivad mõtteid vahetada.”

Kui Bulwer Lytton ei jõudnudki tegelikult välja allmaailma, mida ta oma „Tulevikurahvas” kirjeldab - ja kusagil ei leidu niisuguseid tõendeid -, kas pole siis võimalik, et ta sai sellest kõigest teada tema käsutuses olevate salateadmiste abil, kasutades oma müstilisi võimeid ja pentagrammi, millesse tal oli nii suur usk?

Nii autorit kui ka tema tööd ümbritseb kahtlemata salapära, kuid näib olevat siiski üsna mõistuspärane väita, et raamatus leidub mõndagi, mis on tõsi või vähemalt tõele väga lähedal ning teadlikult veidi moonutatud, nagu teeksid salaühingu liikmed, et kaitsta oma tõdesid päevavalgele tulemast. Peale minu on sellele mõttele tulnud teisedki, näiteks Nadine Smyth, kes küsis oma artiklis „UFO-d ja Agharti mõistatus” (ajakiri „Predaction”, jaan. 1979) nii: „Kas Agharti lugu rajaneb ainult Bulwer Lyttoni fantaasiarohkel romaanil? Või on asi just vastupidi: Lytton pakkus ilukirjanduse pähe välja okultistlikke fakte.”

Dr. Raymond Bernard läheb oma teoses „Õõnes Maa” veelgi kaugemale, öeldes: „Lytton oli roosikristlane ja tema romaan rajaneb nähtavasti maa-aluste linnade kohta teadasaadud okultsel informatsioonil.”

Niisuguste arvamuste juurde pöördume sobival hetkel tagasi. Praegu vaatleme lähemalt, milliseid üksikasju sisaldab Bulwer Lyttoni ainulaadne romaan.

Üldjoontes kõneleb „Tulevikurahvas” kõrgelt arenenud rahvast, kes elab maa-alustes tunnelites ja koobastes ning ületab mõistuse ja tema käsutada olevate jõudude poolest kaugelt inimsugu. Nende ülim eesmärk on ükskord oma allmaailmast välja tulla ja kogu planeeti valitsema hakata.

Loo jutustab meile nimetu mees, keda kirjeldatakse küll kui „Ameerika ühendriikide elanikku”, kuid kelle välimus ja taust sunnivad temas ära tundma noort Bulwer Lyttonit ennast. Mingil umbmäärasel aastal, 1800. aastate algul, tuleb ta Inglismaale ja viibib koos grupiga ühte vanasse kaevandusse ettevõetud matkal. Seal kuuleb ta legendi, et üks kaevanduskäik viib salapärasesse maa-alusesse riiki.

(Usun muide, et need kaevandused, ehkki neid ei nimetata nimepidi, asuvad Yorkshire'is West Ridingis, kus Bulwer Lytton mõnda aega elas. Ja nagu ma juba varem olen maininud, arvatakse just Yorkshire'is asuvatest vanadest Wharfedale'i kaevandustest algavat üks käik, mis viib lõpuks välja Aghartisse. Selles võib näha veel ühte tõendit, et romaanil on faktiline tagapõhi. Umbmäärasust, millega ta paikkonna on ümbritsenud, seletab Bulwer Lytton ise nõnda: „Enne kui lugeja selle loo lõpuni on jõudnud, mõistab ta, miks olen ma hoidunud andmast ühtegi vihjet selle kohta, kus kirjeldatud paikkond asub. Võimalik, et ta

isegi tänab mind, et ma pole oma jutustusse lisanud midagi, mis võiks tekitada kiusatuse seda üles otsida.”)

Jutustajat kütkestab see legend nii väga, et ta veedab terveid nädalaid kae-
vandusi uurides, kuni avastab äkki täiesti ootamatult tunneli, mis viib allmaailma
välja. Tema edasiliikumise teeb võimalikuks „hajutatud atmosfäärivalgus, mis ei
sarnane tulevalgusega, vaid pärineks otsekui põhjatähelt - mahe ja hõbedane”.

Tohutu suures koopas leiab ta inimasustuse, mille ehitised tuletavad stiililt
meelde Idamaid ja Egiptust. Siin kohtub ta tuunikat kandvat meest, kellel on
peas silmipimestav tiara ja käes väike läikivast metallist varras, mis meenutab
lihvitud terast. Kõige enam köidab meie jutustajat siiski mehe nägu: „See oli
inimese nägu, kummatigi ei leidunud niisugust inimtüüpi ühegi meie tuntud eel-
ajaloolise rahva seas. Neile näo joontele ja -ilmele, nii korrapärastele oma rahuli-
kus, intellektuaalses ilus, võiks kõige lähemal olla ehk kivisse raiutud sfinksi
nägu... Tundsin, et sel inimtaolisel olendil pidi olema võimeid, mis inimesele
osutuksid kahjulikuks.”

Selgub, et see imposantne, kuid heatahtlik isik on Alph-Lin, Vril-ya nimelise
allmaarahva juhte. Tema ja ta ilus tütar Zee pühendavadki jutustajat oma maail-
ma saladustesse, võimaldades tal kõigepealt alateadlikult õppida nende keelt.
Kui ta on kõnelnud neile oma maapealsest elust, paluvad nad tal, nagu lugeja
juba varasemast tsitaadist on aru saanud, maa all nähtut salajas hoida. Jutuaja-
mise käigus saab ta tundma ebatavalist jõudu, mille järgi rahvas on oma nime
omandanud. Selle jõu tundmaõppimisele pühendab ta end kogu ülejäänud raa-
matu vältel.

Jutustaja kuuleb oma võõrustajatelt, et nende esivanemad olid kord elanud
praegusest eluasemest kõrgemal, maa peal. Sealt olid neid sundinud pagema
„paljud looduse äkilised vapustused”, mille tagajärjel suured maamassiivid hä-
visid või vajusid vee alla. Lugu läheb edasi nii:

„Üleujutuse eest pagedes jõudis üks osa sellest õnnetust rahvast, kes oli vee
eest kaljukoobastes varju otsinud, mööda õõnsusi edasi liikudes nii kaugele, et
kaotas maa igaveseks silmist. Praegugi võib maapõues - seda kinnitati mulle
pühalikult - leida paljudes paikades inimasustuse jälgi, seejuures mitte hütte ja
koopaid, vaid suuri linnu, mille varemed annavad tunnistust, kui kõrgel tsivili-
satsiooni astmel olid rahvad, mille kultuur õilmitses enne Noa aega.”

Pikka aega püüdis Vril-ya rahvas raskuste kiuste taastada oma tsivilisatsiooni
ja kultuuri. Lõpuks läks see neil korda: nad avastasid aegamisi need latentsed
jõud, mida kätkeb kõikiläbiv fluidum, millele nad andsid nimeks Vril. Meie jutus-
taja jätkab:

„Zee, kes Tarkade Kolledži erudiitse professorina oli mu võõrustaja perekon-
nast neid asju kõige põhjalikumalt uurinud, kõneles mulle, et seda fluidumit võib
kohandada ja käsutada nõnda, et ta kujutab endast võimsaimat mõjurit, millele
alluvad kõik materia vormid, nii elutu- kui elusloodus. See võib hävitada otse-
kui välgunool, samas võib ta teisiti kasutatuna anda jõudu ja õhutada uue elu
tähtsust, tervendada ja säilitada. Sellel õigupoolest rajanebki nende juures hai-
guste ravi: tegelikult võimaldavad nad füüsilisel taastada oma loomulike jõudude
tasakaalu ja sel moel ise endid tervendada. Selle jõu varal võivad nad läbida kõi-

ge kõvemaidki materjale ning nõndaviisi annavad metsikud maa-alused kiviseinad teed õitsvale kultuurile. Sellest pärineb ka valgus, mis särab nende lampides - ühtlasem, mahedam ja tervislikum kui see, mida nad said varem, põlevaineid kasutades. Sedamööda kuidas õpiti tundma hirmuäratava Vrili-jõu järjest komplitseeritumaid kasutusviise, muutus selle mõju ühiskonnaelus üha märgatavamaks.

Laialdase leviku ja oskusliku kasutamise tõttu lakkasid Vrili-jõu valdajate vahel sõjad, sest hävitamise kunst oli muutunud nii täiuslikuks, et sõjalised oskused ja distsipliin või arvuline ülekaal ei andnud enam kellelegi mingeid sõjalisi eeliseid. Metallvarda õõnsuses peituv tuli võinuks isegi lapse käest suunatuna hävitada tugevaimagi kindluse. Kui vastamisi seisnuksid kaks selle relvaga varustatud armeed, tulnuks kõne alla üksnes mõlema häving. Sõdade aeg sai seega läbi ning selle tõttu tulid ühtlasi ilmsiks Vrili-jõu teisedki ühiskonna elu mõjutavad tegurid. Üks inimene oli nii põhjalikult teise meelevaldas, et igaüks oluks soovi korral võimeline teist silmapilk tapma, seepärast kadus pikkamööda nii seadustest kui ka poliitilistest süsteemidest viimne kui jõu abil valitsemise jäanus.”

Zee käest saab meie jutustaja teada, et allmaarahvast valitseb üksainus kõrgeim võimukandja, Tur. „See oli eluaegne ametikoht, kuid harva nõustusid nad jääma ametisse pärast seda, kui hakkasid ilmema vananemise tundemärgid.”

Kui Vrili-ya rahva nais- ja meessoost liikmete vahel tekkis lahkarvamusi (mehed kandsid nimetust ana ja naised gyei), lahendas need tarkade nõukogu, millesse kuulus ka Zee ise. Sugupooli peeti kõiges võrdseks, kumbagi neist ei eelistatud teisele üheski ametis ega kunstis, ehkki Zee sõnutsi olid gyei'd enamasti füüsiliselt tugevamad kui ana'd. Abielu kestis üldiselt ainult kolm aastat, seejärel võisid mõlemad pooled valida endale uue partneri.

Allmaarahvas elab rahumeelset elu ja tarvitab väga vähe füüsilist jõudu. Zee selgitab: „Kõikide tööde juures tarvitame me automaatinimesi, mis on nii täiuslikud ja alluvad nii hästi Vrili-jõule, et võib tunduda, nagu oleksid nad mõistusega olendid.”

Nähes üht neist roboteist töötamas, on meie jutustaja sunnitud tunnistama: „Oli vaevalt võimalik eristada kuju, mida ma nägin suurte masinate tööd juhtimas, inimolendist, kelle tegutsemist juhib mõistus.”

Noor naine kõneleb oma kuulajale veel, et maa all leidub palju Vrili-ya linnu, mis kõik on omavahel ühendatud tunnelite ja koobastega, milles nad võivad reisida. „Kuulsin oma isa ütlevat, et viimaste andmete järgi on selliseid asulaid poolteist miljonit. Kõik Vrili-ya rahvad on omavahel pidevas suhtlemises.”

Veidi hiljem, kui jutustaja on allmaarahva eluviisidega juba kohaneda jõudnud, demonstreeritakse talle, kuidas Vrili-jõud toimib. Esiteks õpib ta tundma Vrili-keppi, mida kasutavad selle rahva liikmed, ja teiseks „tiivulisi masinaid”, mille abil Vrili-ya rahvas oma tohututes valdustes vabalt ringi liigub. Vrili-kepi kirjeldus on järgmine:

„See on õõnes ja selle käepidemel on hulk nuppe, klahve või vedrusid, mille abil on võimalik jõudu muuta, vähendada või suurendada ja suunata, nii et ta kas hävitab või parandab, kas purustab kaljusid või hajutab udu, ühtpidi mõjutab

keha, teisel moel jälle vaimu. Tavaliselt kantakse seda jalutuskepi pikkusena, aga seda on võimalik ka pikemaks tõmmata või lühemaks kokku lükata. Kasutamise korral asus selle ülemine ots peopesas, kusjuures keskmine ja nimetis-sõrm olid väljasirutatud.

Mitte kõikides keppides ei peitunud ühesugune jõud. See sõltus kandja omadustest ja eesmärkidest, mida selle abil oli tarvis saavutada. Kogu Vrili-jõu täiust võis väidetavasti rakendada ainult selline isik, kes oli pärilikkuse teel omandanud spetsiaalse võime, aga juba nelja-aastane gyei, kes esimest korda saab kepi enda kätte, suutvat sellega korda saata rohkem kui maa-pealne kogenud, osav ja tugev mehaanik.”

Kui loeme kirjeldust, kuidas Vrili-ya rahvas lendas, leiame hämmastava sarnasuse Nikolai Roerichi Ulan-Davani kõrbe juhtumiga. Kas ei võinud Roerich näha just üht selle rahva liiget lendamas?

Pikkamööda tekib jutustajas soov pääseda tagasi maa peale. Teda abistab ei keegi muu kui Zee, kes on mõistnud, et nende vahel ei saa tekkida mingit püsivamat ühendust. Maa peale jõuab noormees hoopis teist tunnelit mööda, kui ta sinna sattus. (Bulwan Lytton on siingi truu legendile, mis räägib tervest ülemaailmsest tunnelite võrgust.) Loo lõpetuseks ütleb jutustaja nõnda:

„Mida rohkem ma mõtlen sellest rahvast, kes elab piirkonnas, mida meie ei näe ja oleme alati pidanud elamiskõlbmatuks; kelle käsutuses on jõud, millele meie omad ei küüni ligilähedalegi, ja voorused, millest meie ühiskond arenedes järjest kaugeneb, seda enam ma kardan aega, mil see rahvas kord päevavalgele ilmub, et meid hävitada. Mu arst on mulle avameelselt öelnud, et põen haigust, mis - ehkki ta küll märgatavaid vaevusi ei tekita: võib mulle iga hetk saatuslikuks osutada, seepärast pean oma kohuseks panna need hoiatused kirja raamatuna, mis kannab pealkirja „Tulevikurahvas”.

Teos jätab oma detailirohkuses sügava mulje, mida suudan siin ainult vihjamisi edasi anda. See on kirjutatud pigem traktaadi kui romaanina. Teose lõpp jääb kõlama prohvetlikuna. Teame, et Bulwer Lytton, kes selle kirjutamise ajal oli juba arstide hoole all, suri vähem kui kolm aastat pärast raamatu valmimist.

Peatselt kerkis esile rahvajuht, kes mitte üksnes ei uskunud, et Vrili-ya tegelikult eksisteerib, vaid asus kehtestama ühiskonda, mida Bulwer Lytton oli oma romaani lõpul kirjeldanud. See mees, kelle nimi veel tänagi hirmuvärinaid tekitab, oli Adolf Hitler. Ja temagi tegevusel on midagi ühist meie Agharti otsingutega.”

7. peatükk

ADOLF HITLER JA SUPERRASS

25. aprillil 1945 tegi grupp Vene sõdureid, kes otsis ettevaatlikult teed läbi sõjavaremetes Berliini, võib-olla Teise maailmasõja kõige hämmastamapaneva avastuse. Need mehed, kes olid eelmisel päeval tunginud natsliku Saksamaa puruks pommitatud pealinna, pidid mõne päeva pärast viima selle kohutava ja verise, kuus aastat väldanud konflikti lõpule. Praegu olid nad pidevalt valvel, et

avastada väikesi haletsusväärseid vastupanukoldeid, mida siin-seal ikka veel hoidsid ülal peamiselt vanadest meestest ja noortest poistest koosnevad Saksa sõdurite grupid, kes asjatult püüdsid päästa Adolf Hitleri tuhandeaastas Reichi.

Valvsalt liikusid venelased ühe purustatud hoone juurest teise juurde, kamides hoolikalt läbi rusustatud ruume ja keldreid, kust võinuks leida veel minigeid elumärke. Selle vaearikka töö juures tuli neil usaldada ainuüksi oma lahinguis teravnenud vaiste. Häving oli nii totaalne, et oli võimatu kindlaks teha, kus üks tänav lõppes ja teine algas. Kõik, mis nad võisid järeldada, oli, et nad viibivad kusagil Berliini idasektoris.

Kunagise kolmekorruselise maja varemtes avanes neile järgmine vaatepilt ühes esimese korruse toas lebasid väikese sõõri kujuliselt kuue mehe laibad. Sõõri keskel oli veel üks laip. See lamas selili, sõrmed tugevasti ristatud, otsekui palveks.

Esmapiilgul ei erinenudki need surnukehad kuigivõrd paljudest teistest, kelle peale sõdurid selles õudustäratavas surnute linnas olid sattunud. Lähemal vaatlusel oli erinevus siiski suur: ehkki laibad olid riietatud luitunud ja räbaldunud Saksa mundrisse, olid nende näojooned idamaised. Tõepoolest – nad olid tiibetlased, nagu üks mongolist Vene sõdur kiiresti kindlaks tegi. Ta märkas sedagi, et surnute ringi keskel lebav ristatud kätega kuju kandis erkrohelisi kindaid.

Mida tegid need inimesed siin, tuhandeid mille oma kodumaast eemal, keset sõjakeerist, millest nende maa üldse osa ei võtnud?

Ehkki lähedal puhkenud tulevaetus andis otsijate grupile kiiresti uut tegevust, ei kahelnud ükski selle liikmeist, et nad olid sattunud millelegi ülimalt ebatavalisele, sest isegi kui surnute välimus kõrvale jätta, viitas kõik sellele, et tiibetlased polnud langenud lahingutegevuses, vaid tõenäoliselt sooritanud mingi rituaalse enesetapu, võib-olla keskel lebava kummalise roheliste kinnastega mehe käsul.

Veel enne kui venelased ühinesid liitlastega, kes ründasid Berliini läänest, ja linn 2. mail langes, oli samasugustel asjaoludel leitud veel mitmesaja, mõningate andmete kohaselt ligi tuhande tiibetlase surnukehad. Üsna suur osa neist oli ilmselt sooritanud enesetapu, kuid mõned olid tõenäoliselt hukkunud tulevaetuses või pommirahe all, mis muutis kunagise kauni linna suitsevaks ahervareks. Need laibad kujutasid enesest mõistatust, mille lahendamine oli üsnagi vaevanõudev, aga sedamööda kuidas kogunes fakte, moodustus täiesti üllataval moel seos Agharti maa-aluse kuningriigiga, Adolf Hitleriga ja Bulwer Lyttoni romaaniga „Tulevikurahvas”. Võime isegi väita, et just nimelt selle teose pärast viibisid Berliinis kõik need tiibetlased ning vähemalt osaliselt oli see raamat süüdi veresaunas, mille füürer oli aastatel 1939-1945 suurele osale maailmast peale sundinud.

Nagu ma juba varem olen öelnud, uskusid väga paljud, et 1871. aastal ilmunud romaanis „Tulevikurahvas” on kirjeldatud tõelist rahvast, kes elab maa all. Kõige kirglikumalt oli selles siiski veendunud Adolf Hitler, endine maaler ja kapral, kes oma kohutava maailmavalitsemisjanuga külvas hävingut poolte maakera rahvaste seas.

Tundub küll eriskummaline, kuid on fakt, et peale selle, mida me võime lugeda välja „Tulevikurahva” lehekülgedelt, pole Bulwer Lytton jätnud meile oma mõistatusliku teose tõelise olemuse kohta vähimatki vihjet. Kas on see tõepoolest pelgalt romaan või rajaneb see pigem faktidel kui väljamõeldistel? Ja kui nii, siis kust pärineb tema informatsioon? Ajal, mil raamat ilmus, ei märganud seda peaaegu keegi. Need mõned kriitikud, kes vaevusid retsensiooni kirjutama, pidasid seda tööd tähtsusetuks ning ühinesid Londoni „Timesi” anonüümse autori arvamusel, et kirjanik peaks pöörduma tagasi ajalooliste teemade juurde, mis tema talendile paremini sobivad. Kui teose ümber oleks tekkinud poleemikat, oluks autor võib-olla sunnitud avaldama mõningaid detaile, kuid et vastuvõtt oli ükskõikne, varjas ta kõik temas tekkida võinud emotsioonid järgmise raamatu kirjutamise taha. Muidugi pole võimatu, et ta salamisi ootaski niisugust reaktsiooni, kartes, et on ehk kogemata paljastanud liiga palju oma "salateadmistest”

Jättes kõik need oletused kõrvale, võime vähimagi kahtluseta öelda, et Adolf Hitleri arvates oli sellel lool all tõepõhi. Ta mitte üksnes ei rahanud sellele osaliselt oma filosoofiat, vaid saatis üle Euroopa ja Aasia välja ka ekspeditsioone, et leida allmaakuningriigi sissepääs. Kas või põgusaltki uurides Bulwer Lyttoni teose rahva filosoofiat, pole raske aimata, millist mõju avaldas see Hitlerile ja kuidas selle baasil kujunesid tema plaanid: tuhandeaastane Reich, mida valitseb puhastverd aaria härrarass.

Ta ütleb meile näiteks, et Vril-ya allmaarahvas „põlvnes samadest eellastest kui suur aaria rahvaste perekond, mille paljudest harudest on alguse saanud maailma domineeriv tsivilisatsioon”.

Nemad pidasid ennast härrarassiks, vaadates teiste rahvaste peale suurema põlgusega „kui New Yorgi elanikud neegrite peale”. Nemad uskusid, et ainult parimail isendeil on eluõigus, et tugevamad peavad valitsema nõrkade üle ja aaria rass peab olema üle kõige.

Vril-ya'd pidasid demokraatiat, vabu valimisi ja vabariiki nõmedaks ja äpardunud eksperimendiks, mis kuulub poliitiliste teaduste lapsepõlve juurde. Nende juhiks oli ainuvalitseja Tur, kelle käes oli kogu võimutäius ning Vril-jõu saladus, kõigi inim- ja loodusjõudude võti. Kõigele sellele võib lisada veel allmaarahva lõppeesmärgi „saavutada oma rahva tõupuhtus ja... allutada kõik praegu eksisteerivad alamad rahvad”.

Adolf Hitleri sugusele mehele, keda köitis müstitsism ja kelle võimuiha oli muutunud maaniaks, väljendas „Tuleviku rass” kõiki tema salajasimaid soove.

Viimastel aastatel on saanud järjest selgemaks, et kuigi Hitleri võimuletulekut on üsna põhjalikult uuritud, pole tema müstitsismi- ja okultismihuvile ehk nii palju tähelepanu pööratud, kui need vääriskid. Pole kahtlust, et Hitlerit kütkestasid vanad saksa legendid ja samas tõmbas teda vastupandamatult kõige üleloomuliku poole. Muidugi oli tal ka enesel peaaegu hüpnootilisi võimeid. Tema biograaf professor Alan Bullock on oma teoses „Hitler: türannia uurimus” („Hitler - A Study in Tyranny”, 1953) öelnud nii: „Hitleri võimet kuulajaid endale allutada on võrreldud Aafrika nõidarstide ja Aasia šamaanide okultsete kunstidega; teised on kõrvutanud seda meediumi sensitiivsusega ja hüpnootisööri magnetismiga.”

On küll tõendeid, et juba noore mehena ilmutas Hitler mõningat huvi hüpnotismi vastu, lugedes tollal käibel olevaid teoseid. Kuid - tema tõeline okultismikirg seondub siiski ühe mõistatusliku ning kahtlemata kurikuulsa kujuga, professor Karl Haushoferiga, keda on kutsutud ka natside partei ülemmaagiks. Isik, kes need kaks kokku juhatas, polnud keegi muu kui Rudolf Hess.

Karl Haushofer oli sündinud 1869. aastal Baieris ning põgusalt on temast juttu kõigis Hitlerit käsitlevates töedes. Üksnes siis, kui nende kahe suhteid põhjalikumalt käsitletakse, ilmneb, kui tähtis, et mitte öelda määrav, on mõju, mida Haushofer tulevasele suurdemagoogile avaldas. Sellel mehel oli jõuline intellekt, sügavad teadmised Idamaade müstitsismi vallas ning taevani ulatuv huvi kõige vastu, mis puudutas saksa rahva minevikku ja tulevikku.

Pärinedes jõukast sõjaväeliste traditsioonidega perest, valis Haushofer pärast Müncheni ülikooli lõpetamist üsnagi loomulikult oma karjääri aluseks sõjaväe. Ta oli võimukas ja edutamised olid kiired tulema. Juba ülikoolis alguse saanud Idamaade huvi tõttu, täitis ta sageli teenistusülesandeid ka Idas. Üks ametireis viis ta Indiasse, kus ta uuris vabal ajal sealset müstitsismi ja iidseid traditsioone. Hiljem läks ta ka Jaapanisse. Nendest aastatest on Louis Pau-wels ja Jacques Bergier kõnelnud oma „Maagide hommikus” järgmist:

„Ta viibis mitu korda Indias ja Kaug-Idas. Jaapanis õppis ta selgeks sealse keele. Ta uskus, et saksa rahvas pärineb Aasia keskosast ning just nimelt indogermaani rassile võlgneb maailm oma püsijäämise, oma suuruse, oma kunstid. Usutakse, et Jaapanis pühendati Haushofer ühe salajasima budistliku ühingu liikmeks ning ta andis vande, et kui tal ei õnnestu oma missiooni lõpule viia, sooritab ta iidsete tseremooniade kohase enesetapu.”

Samal ajal hakkas Haushofer demonstreerima veel üht tähelepanuväärset annet, nimelt prohvetivõimeid. Kui ta Teise maailmasõja päevil oma oskusi ellu rakendas, kuulutades ette täpse aja, millal venelane rünnakut alustab, või koha, kus lõhkevad pommid ja mürsud, ning kui need ennustused hiljem tõeks osutsid, tuli see tema reputatsioonile ülemuste silmis suureks kasuks. Temast sai üks Saksa sõjaväe nooremaid kindrleid ning üksnes oma maa sõjaline lüüasaamine takistas tal jõudmast välja kõige kõrgemate auastmeteni.

Pärast sõda polnud mitmekülgset andekal Haushoferil raske ametit leida. Ta pöördus tagasi poliitilise geograafia poole ning jõudis Müncheni ülikoolis välja doktorikraadini. Sellega varustatult õpetas ta noortele innukalt, et kaotatud sõda tähendas saksa rahva ambitsioonidele üksnes ajutist tagasilööki. Tema saatus pidi olema valitseda ühel päeval nii Euroopa kui Aasia, aarialaste kodumaa üle.

Oma võitlust jätkas Haushofer ka trükisõnas, kirjutades mitu raamatut ja panes aluse väljaandele „Geopoliitiline Teataja”, milles ta arendas aaria rassi üleoleku teooriaid. Seal ilmus üht-teist huvitavat ka tema sajandialguse India reisi- del avastatu kohta. 1905. aastal oli ta Aasias reisisid kuulnud räagitavat, et Hiimaalaja mäestikus elab maa all tohutu suures linnas üliinimeste rass. Koha nimeks oleval öeldud Agharti ja pealinnaks Shamballah.

Haushoferi järgi oli Agharti paik, kus mediteeritakse ja valitseb headus. Shamballah seevastu oli „vägivalla ja võimu linn, mis valitseb inimmasside üle ja kiirendab nende liikumist "aja pöördepunkti poole””. On huvitav mainida, et

Haushofer on ainuke autor, kes Shamballah'st kirjutades ei nimeta seda mitte ainult võimu, vaid ka vägivalla keskuseks. On oletatud, ja ma arvan, et selles peitub oma tõetera, et oli Haushoferi enese huvides süvendada veendumust, et maailmavalitsemiseni võib jõuda ainult vägivalla kaudu.)

Haushoferi uskumist mööda asus Agharti aaria rassi päritolumaa keskuses ning kes iganes valitseks seda südamaad - loomulikult koos kõikvõimsa allmaarahvaga -, see valitseks kogu maailma üle. Trevor Ravenscroft on selle mõtte hiilgavalt sõnastanud oma raamatus „Saatuse oda” („The Spear of Destiny”, 1972).

„Ta rüütas geograafia rassilisse müstitsismi, mis pidi andma sakslastele õigustuse pöörduda tagasi nendele Aasia aladele, kust aaria rass üldist arvamust mööda pärinevat. Nii peenelt õhutas ta kogu saksa rahvast vallutama Ida-Euroopat ja tungima edasi Aasia avarustesse, mis võtavad enda läänest itta Volga ja Jangtse jõe vahel 2500 miili laiuse maa-ala ja hõlmavad oma lõunapoolses osas Tiibeti mägismaa. Haushofer oli veendunud, et, see, kes allutab endale selle südamaa ning võtab kasutusele tema loodusressursid ja organiseerib maa-ala sõjalise kaitse, saavutab maailmas kõigutamatu ülemvõimu.”

Nende noorte meeste hulka, kes professor Haushoferi ideed innukalt omaks võtsid ja joobusid filosoofiast, mida oma „Teataja” lehekülgedel arendas, oli keegi Rudolf Hess, kes oli Müncheni ülikoolis mõnda aega tema assistendina töötanud. Temast saigi see lüli, mis viis kokku Haushoferi ja Adolf Hitleri. Tegelikult tuleb meil paljugi eest, mida me Haushoferi kohta teame, tänada just nimelt Rudolf Hessi, sest endine asefüürer oligi see, kes avaldas, et tema kunagine professor oli olnud „Reichi salajane ülemmaag” - jõud, mis seisis Hitleri selja taga.

Esimest korda kohtusid vananev professor ja noor fanaatiline revolutsionäär 1924. aastal Landsbergi vanglas, kus Hitler kandis Müncheni putši läbikukkumise järel karistust. Kohtumise korraldas Hess, kes istus vandenõus osalemise pärast sama vangla teises kongis. Ta oli veendunud, et nende meeste vaadetes saksa rahva tuleviku kohta on palju ühist.

Pauwelsi ja Bergier' järgi külastas Haushofer pärast seda, kui ta oli Hitleriga tutvunud, viimast iga päev ja tema teooriad saidki „Mein Kampfi” aluseks.

Karl Haushoferi mõju Hitleri raamatule on rõhutanud ka Edmund A. Falsh, kes kirjutab oma teoses „Totaalne võim” („Total Power”, 1953) nii:

„Haushoferi juuresolek on suisa tajutav, kuigi read on Hitleri dikteerimise järgi kirja pannud Hess. Haushofer ei teinudki muud, kui ulatas oma teaduslikust arsenalist Hitlerile tupes võitlusmõõga. Hitler tõmbas selle tupest, teritas ära ja tormas lahingusse.”

Nende raamatute seas, mis Haushofer oma innukale kuulajale lugeda tõi, oli ka Bulwer Lyttoni „Tulevikurahvas”. Professor selgitas, et nagu teose autor, oli ka tema olnud roosikristlaste Saksa looži liige, ning see raamat sisaldavat ilukirjanduse pähe väljapakutuna paljusid ordu saladusi. Haushofer ütles, et eriti huvipakkuvad on maa-aluse superrassi kirjeldused. Neid kinnitavat tõendid, mida ta ise oma Aasia reisidel oli Agharti kohta kogunud.

Kuigi selleks ajaks oli Haushofer juba külvanud seemne, millest pidi võrsuma Hitleri suurim kinnisidee - usk üliinimesse, kes hakkab valitsema maailma, ei ole

tema roll meie jutustuses veel päris ammendatud. Nimelt juhtus järgmisel, 1925. aastal kolm väga tähtsat sündmust, millest lähtuvad niidid on kootud meid huvitavasse kirevasse kangasse.

Kõigepealt ilmus Adolf Hitleri „Mein Kampf”. Teiseks ilmus Ferdinand Ossendowski „Loomad, inimesed ja jumalad”, mis tõi Agharti ja Shamballah' legendi laiema lugejaskonna teadvusse. Kolmandaks loodi salaühing, mis, uskuge või mitte, kandis nimetust Vriliühingu Valgusküllane Loož.

Teame juba, kui suur mõju oli Hausenhoferil Hitleri raamatule. Loomulikult pakkus talle huvi ka Ossendowski teos. See kinnitas fakte, mida ta ise oli Aasias allmaailma kohta kogunud. Mis salaühingusse puutub, siis oli tema selle loomise juures üks tähtsamaid tegelasi.

Salaühinguga seonduvaid fakte ümbritseb tänase päevani salapära. Parim, mis me teame, pärineb andekalt raketiteadlaselt dr. Willy Ley'lt, kes oli tol ajal Berliinis ja põgenes 1933. aastal Saksamaalt. 1947. aastal ilmus temalt essee „Natside režiimi aegsed pseudoteadused”. Selles kirjeldab ta, kuidas suure saladuskatte all loodi ühing, mille filosoofia rajanes peaaegu täielikult Bulwer Lyttoni „Tulevikurahval”. Ley sõnutsi kutsus grupp kogu maailmast eriti valitud isikuid, kes pidid aitama uurida ja kujundada aaria härrasrassi. Kutsutute seas oli rohkesti Tiibeti laamasid, põhjuseks oli nende seos Aghartiga.

Ley väidab veel, nagu uskunksid looži liikmed end valdavat salajasi teadmisi jõu kohta, mida Bulwer Lytton oli nimetanud Vrili-jõuks (sealt tulenes ka nende nimi), ja lootsid, et see aitab neil saada kunagi võrdseks maa all elava rahvaga. Nad harjutasid kontsentreerumist ja neil oli välja töötatud „terve vaimsete harjutuste süsteem, mille varal nad pidid ümber kujunema”. Arvamus, mida Ley Vrili-jõu kohta avaldas, oli üsna umbmäärane, aga nagu me hiljem näeme, polnudki ta tõest väga kaugel, kui kirjeldas seda meie keha latentse energiana, millest me oma igapäevases elus kasutame vaid tillukest osa, jättes puutumata kõik ülejäänud, mis ometi annaks meile peaaegu piiramatud võimed, kui me vaid õpiksime seda kasutama. Seda veidrat salaühingut on püüdnud uurida nii Pauwels ja Bergier kui ka Trevor Ravenscroft; kes kirjutab oma „Saatuse odas” nõnda:

„Selle looži ainus eesmärk oli uurida põhjalikult aaria rassi põlvnemist ja mooduseid, kuidas taaselustada aaria veres uinuvaid maagilisi võimeid, nii et need saaksid taas üliinimlike jõudude kandjaks. Ehkki see võib tunduda üllatav, oli ühe looži liikmeid inspireerinud raamatu autoriks inglase Bulwer Lytton.

...Oma vähetuntud teoses „Tulevikurahvas” toob ta tegelikult ära tõed, millest ta kuulis, olles isiklikult sooritanud saladoktriini initsiatsiooni. Ta ei võinud teada, et tema teos, milles ta kirjeldab uue, vaimselt üliarenenud ja supervõimetega inimrassi tõusu, inspireerib kord väikest gruppi natse aretama härrasrassi, et orjastada kogu maailma.”

Günther Rosenberg Euroopa Okultismiuurimise Ühingust väljendas sedasama mõtet mõnevõrra lihtsamalt: „Nad uskusid, et maa all elavad Universumi valitsejad. Seepärast pidid maapealsed inimesed saama jumalate sarnaseks ja sõlmima maa-aluse rahvaga liidu, et tulevikurahvas ei orjastaks neid ega sunniks ehitama endale uusi linnu.”

Et Haushoferil olid laialdased Aasia ja Kaug-Ida müstitsismi alased teadmised, oli ta üks looži juhtivaid liikmeid kui mitte isegi selle juht. On mõista antud sedagi, nagu oleks professor tegelikult omandanud Vril-jõu saladuse. Pole kahtlust, et ta oli väga heades suhetes mitme Berliinis elava Tiibeti laamaga, kes võisid jõu saladust teada. Need salapärased tegelased, kelle eesotsas olevat kõrget laamat tunti üksnes kui Roheliste Kinnastega Meest, jäid Reichi südamesse, tehes kaasa tema tõusu, triumfi ja lõpuks ka kokkuvarisemise. Nii palju kui meile teada, surid nad viimseni - kas omaenese käe läbi või tule all, enne kui saksa rahvas lõpuks liitlastele alistus.

On andmeid, et Haushofer informeeris loožist ka Hitlerit, kuigi viimane ei liitunud sellega, et ta viis roheliste kinnastega tiibetlase korduvalt fүүreriga kokku. Hitler, kes uskus astroloogiasse, küsis nähtavasti laamalt sagedasti nõu. Vähe-masti väidab nõnda Eric Norman oma huvitavas raamatus "See õõnes maakera" („This Hollow Earth”, 1972): „See tiibetlane tegi ka mitu avalikku ettekuulutust, mis trükiti äranatsideajalehtedes. Näiteks ennustas ta, kes Hitleri lähikondlastest valitakse Reichstagi.

Natsi propaganda väljaanded kuulutasid, et laamale on teada Agharti sissepääsud.”

On kõigiti loogiline järeldada, et need faktorid veensid Hitlerit veelgi enam Agharti reaalsuses ja õhutasid teda selle otsingutele, säästmata aega ja inimjõudu. Legendidest oli ta teada saanud, et kogu Euroopat läbib maa-aluste tunnelite võrk, mille kaudu on võimalik lõpuks selle üli rahva eluasemeni välja jõuda. Pärast võimuletulekut algataski ta otsingud, mis kestsid kogu tema elu. Esimesed ekspeditsioonid läksid teele looži egiidi all 1926. aastal, kuid hiljem tundis Hitler nende vastu otsest huvi, juhendades nende organiseerimist isiklikult.

Niisuguse isikliku pühendumuse taga seisab kahtlemata Hitleri veendumus, et mõned allmaarahva esindajad viibivad juba maa peal inimeste hulgas. Seda veendumust on ilmekalt väljendanud Danzigi Gauleiter Hermann Rauschning, kes on kirja pannud fүүreriga peetud usalduslikud jutuajamised, mille järgi teda on nimetatud Adolf Hitleri ainsaks autentseks biograafiks.

Rauschningi teos „Hitler kõneleb...” ilmus 1939. aastal ja äratas laialdast huvi. Mõningaid tema mõtteavaldusi hakati aga nende õiges tähenduses mõistma alles palju hiljem.

Rauschning kirjeldab, kuidas ta pani kirja Hitleri võimuletulekule eelnenud aasta ja kahe natsirežiimi esimese aasta vältel peetud kõnelused (1932-1934). „Nende diskussioonide ajal kõneles ta oma kõige varjatumatest mõtetest, mida masside eest on salajas hoitud.” Rauschning ei salga, et ta kartis Hitlerit, ning nimetab teda „natsiriigi meisternõiaks ja religioosete müsteeriumide ülem-preestriks”.

Rausehning meenutab:

„Hitler armastas kõnelda müstitsismist. Tahestahtmata tekkis mõte, et ta on meedium. Sest üks ole ju meediumidki enamasti täiesti tavalised inimesed. Ja äkki valdavad neid näiliselt üleloomulikud jõud, mis tõstavad neid teiste inimeste seast esile. Nimetatud jõud asetsevad väljaspool nende tõelist olemust, olles

otsekui mingilt teiselt planeedilt tulnud külalised. Pole mingit kahtlust, et ka Hitleri üle võtsid mõnikord võimust väljaspool teda ennast asuvad jõud.”

Et Rauschning mõistis Hitleri müstikahuvi hinnata, kõnelesid nad sageli üliinimesest, kelle ilmumisest füürer unistas. Rauschning on kirja pannud vähemalt kaks juhtumit, mis täht-tähelt võetuna näivad kinnitavat, et Hitler sõna otseses mõttes nägi üht neist olenditest. Tegelikult tundub tõepärasem, et tegemist oli meeltesegadusega, millele füürer muidugi aldis oli, aga sellegipoolest tõendavad nad ilmekalt, kui sügavalt ta sellesse ideesse uskus.

Üks dramaatiline juhtum leidis aset Hitleri „Kotkapesas”, Baieri mägedes asuvas klaasseintega hoones, mis oma meekärjetaoliste tunnelitega kujutanuks endast nagu tema palavalt ihaldatud Shamballah’ väikest veidrat faksiimilekoo-
piat. Rauschning kirjeldab seda intsidenti nõnda:

„Mees, kes mulle sellest kõneles, tõi mu silme ette köitva stseeni kõigis selle üksikasjades. Kui seda oleks mulle rääkinud keegi teine, poleks ma teda uskunud. Hitler seisis vankudes keset oma tuba ja vahtis hirmunult ümberringi. „Tema! Tema! Ta on olnud siin!” kihistas ta. Tema huuled olid sinised. Higi voolas ojadena mööda tema nägu alla.

Järsku hakkas ta kuuldavale tooma kummalisi sõnu ja katkendlikke fraase, milles puudus igasugune mõte. See tundus kohutav. Ta kasutas võõrapäraselt kõlavaid, täiesti ebasaksalikke sõnaühendeid. Lõpuks jäi ta sootuks vait, ainult tema huuled liikusid. Teda masseeriti ja talle anti midagi juua. Lõpuks sai ta sõna suust:

„Vaadake, vaadake! Seal nurgas! Kes see on?”

Ta trampis jalgu ja kriiskas. Kui talle näidati, et seal polnud midagi ebatavalist, rahunes ta pikkamööda maha”.

On pakutud välja oletus, et võõrapärased sõnaühendid, mida Hitler sel korral kasutas, võisid pärineda Vrilya keelest ning et Hitler kasutas neid, soovides oma külalisega kontakti astuda. Kuid muidugi on see kõigest spekulatsioon.

Ekspeditsioonid, mida Hitler saatis Tiibetisse ja mujale Agharti otsinguile, olid oma töös põhjalikud, kuid saavutasid vähe. Ehkki see ajas Hitleri marru ning ta nõudis, et programmile pühendataks veelgi enam jõudu, tuli päevavalgele ainult üks oluline asi. See avastus tehti 1939. aastal Tšehhoslovakkias. Enne selle maa vallutamist olid Hitleri teadlased uurinud Reichi arhiive. Neile pakkusid huvi kõik Euroopa rahvamuistendid, milles oli juttu koobastest, tunnelitest või kaevandustest, mis võinuksid kuidagi seonduda allmaariigi ideega. Päevavalgele tuli fakt, et Tšehhoslovakkias leidis hulgaliselt paiku, mida legendides mainiti seoses maa-aluse ülirohuga.

Neisse paigusse saadeti eraldi kaks uurimisgruppi, kuid nende otsingute tulemustest ei ole midagi teada. Kogu Tšehhoslovakkia operatsioon oleks ilmselt täiesti unustatud, kui 1944. aasta slovaki ülestõusu ajal poleks üks sellest osavõtnu avastanud mingit salapärast tunnelit. See asus paikkonnas, kus sakslased olid oma uuringuid toimetanud. Mehe nimi oli Antonin Horak, ta oli ühe vastupanuliikumise grupi kapten ja saatuse tahtel speleoloogia spetsialist. Tema ebatavaline leid tehti teatavaks alles 1965. aastal, mil ta avaldas speleoloogide ühingu väljaandes selle kohta üksikasjaliku aruande.

Selles kirjeldab dr. Horak, kuidas tema ja veel kaks meest, ühe vastupanuvõitlejate grupi ainsad ellujäänud, avastasid Plavinee ja Lubocna asula lähedal tunneli. Pärast sakslastega löödud lahingut olid nad sunnitud põgenema. Üks neist oli raskesti haavatud ja teised väsimusest kokku varisemas. Õnneks juhtis üks kohalik talumees nad suurde maa-alusesse grotti, kus nad võisid end varjata ja puhata.

Talumees hoiatas, et mehed väga sügavale koopasse ei läheks.

„See on täis lõhesid, mürgiseid gaase ja kummitusi,” ütles ta. Väsinud mehed suutsid ainult siduda oma kaaslaste haavad ning vajusid otsekohe sügavasse unne. Järgmisel päeval aga, võimaldades kaaslasel kosuda, otsustas Horak ebauskliku talutaadi hoiatust eirates siiski tunnelit uurida. Mõnda aega liikus ta mööda käiku edasi, kuni jõudis täiesti uue haruni, mis nägi välja igati nii, nagu oleks ta inimkättega tehtud. „Süütasin mõned tõrvikud,” ütles ta, „ja nägin, et viibin avaras võlvitud mustas šahtis, millel on järsud mustad seinad. Selle pörand kujutas endast ühtlast paekivisillutist.

Tunnel, mis näis ulatuvat palju kaugemale, kui tõrvikute valgelt näha võis, hämmastas dr. Horakit. Ta otsustas võtta mõned proovid, kuid tema kirka ei jätanud „paekivisillutisele” mingit jälge. Siis püüdis ta saada seinast tükki kätte ja tulistas püstolist.

„Müra, mille tekitas vastu seina lajatav kuul, oli kurdistav, pörgulik,” kirjutas ta oma artiklis. „Sädemeid lendas, koobas oli täis mürinat, aga seinast ei langedud mitte killukestki. Sinna tekkis ainult pisike vorp, millest tõusis teravat lehka.”

Pettunult pöördus dr. Horak kahe kaaslaste juurde tagasi ja jutustas neile oma avastusest.

„Istusin tule ääres ja mõtisklesin. Kui sügavale kalju sisse see tunnel võis ulatuda? Kes või mis oli selle sinna tekitanud? Oli see inimese kiitetöö? Kas polnud see viimaks tõend, et legendides, mis kõnelesid ammu kadunud tsiviilsatsioonidest - nagu Platon - peitus tõde?”

Kahjuks pole keegi proovinud neile küsimustele vastata ning tunnelit pole pärast 1939. aastat - kui sakslased üldse sinna jõudsid -, aga kindlasti vähemalt mitte pärast 1944. aastat, kui seal viibis dr. Horak, mitte keegi uurinud.

Kogu raisatud energiast hoolimata jooksid Hitleri Agharti-otsingud niisamuti liiva nagu tema tuhandeaastase Reichiidee. See oli lihtsalt veel üks ambitsioon, mis suri arvatavasti koos temaga Berliini punkris.

Nagu juba öeldud, jagasid Hitleri saatust ka tiibetlased, keda oli köitnud see sama idee. Kui vähemalt üks inimene sellest ebatavalisest grupist oleks ellu jäänud, poleks natside Agharti-otsingutes meie jaoks nii palju vastamata küsimusi.

Selle peatüki keskseid kujusid, Karl Haushofer elas küll sõja üle, kuid nähtavasti oli tal raske kanda kõigi oma eesmärkide luhtumise koormat.

14. märtsil 1946, tõenäoliselt kooskõlas lubadusega, mille oli ta andnud aastaid tagasi Jaapanis salaühingu liikmeks astudes, tappis ta oma naise Martha ja seejärel sooritas enesetapu. Ta oli töotanud, et kui ei suuda oma missiooni täita, võtab ta endalt elu ning oma lubaduse viis ta täide: sooritas harakiri, torgates enesele noa kõhtu.

Tema surma järel vaibus ka natside huvi Agharti vastu: Jäi ainult üks püsiv kuulujutt, mida räägitakse veel tänapäevalgi. Selle kaudu jõuame ühtlasi väga sujuvalt välja järgmise peatüki juurde.

Kõlakas seisneb selles, nagu oleksid mõned natside ninamehed, nagu Martin Bormann ja Hitler ise tegelikult pääsenud Berliini matusetuleriidalt salakäikude kaudu ning jõudnud välja Lõuna-Ameerikasse, kus elavad veel tänapäevani.

Nagu edaspidi näeme, on see, et Lõuna-Ameerikas eksisteerivad salajased maa-alused käigud, fakt. lised pärimused seostavad neid Euroopa ja Aasia ning lõpuks ka Agharti enesega. Võib-olla ei olnud natside Agharti otsingud siiski asjatud. Kui nad seda ei leidnud, võib-olla avastasid nad siis pääsetee, mida mööda pageda omaloodud põrgust ja pääseda Shangri-la'sse, kus võisid elada oma elu lõpuni.

See on esmapilgul pööraselt uskumatu hüpotees. Siiski näeme õige pea, et Lõuna- ja Põhja-Ameerika aluste tunnelite kohta leidub veenvaid tõendeid, nagu on ka dokumente, mis viitavad sellele, et Ameerika ja Euroopa vahel on eksisteerinud ühendav tunnel, mis kulges kadunud mandri ehk Atlantise kaudu. Kõige hämmastamapanevad faktid tuleb meie lugejal alles avastada...

9. peatükk

LÕUNA-AMEERIKA MAA-ALUSED SALAKÄIGUD

1942. aasta märtsis, vaevalt kolm kuud pärast seda, kui Pearl Harborile korraldatud Jaapani õhurünnak oli kiskunud Ühendriigid Teise maailmasõtta, tegi president Franklin D. Roosevelt oma pingelises ajakavas nii palju ruumi, et sai Washingtonis Valges Majas vastu võtta üsna ebatavalise noorpaari. Need olid David ja Patricia Lamb ja nad olid just äsja jõudnud koju Kalifornia osariiki Los Angelesse, olles peaaegu aasta matkanud Mehhikos Chiapases. Nende naasmisele olid eelnenud pöörased kuulujutud, justnagu oleksid nad avastanud seal äärmiselt ohtliku peaaegu kääbusliku valgete indiaanlaste suguharu, kes valvas tohutute maa-aluste tunnelite võrgu sissepääse.

Need jutud äratasid presidendis niisama suurt huvi nagu igas teiseski ameeriklases. Võib-olla isegi suuremat, sest tema sugulane, kadunud president Theodore Roosevelt oli enne ja pärast oma valitsemisaega innukalt tegelnud Ameerika mandri uurimisega ning osa tema huvist oli külge hakanud ka FDR-ile, kes vanema mehe reisipäevikuid ja raamatuid lugenud oli. Niisiis teadis president sedagi, et tema eelkäija oli 1914. aastal juhtinud üht Lõuna-Ameerika ekspeditsiooni ning tema kõrvu olid puutunud lood, mis kõnelesid selle mandri aluste tunnelite võrgust, kuhu olevat peidetud röögatud kullavarud.

Üks vana teejuht rääkis Theodore Rooseveltile, et neid tunneleid valvavat kuulu järgi eriskummalist valget tõugu indiaanlased, kes kihutavat jõhkralt minema igaühe, kes neisse paigusse satub. Võimalus, et Lambid võinuksid olla kohanud neidsamu "valvureid", pakkus FDR-ile nii palju huvi, et ta kutsus mehe ja naise Valgesse majja.

See tund aega kestnud kohtumine kujunes üpris põnevaks. Lambid jutustasid presidendile, et nad olid matkanud Chiapase tihedates metsades, kui neid piirasid äkki ümber väikesed inimesed, kelle näojooned meenutasid indiaanlasi, kuid nahk oli hele, peaaegu roosakas. Ehkki Lambide teejuhid olid varitsejatest rohkem kui peajagu pikemad, oli ilmselge, et nad tundsid viimaste ees suurt hirmu.

David ja tema naine ei salanud sugugi, et nad olid ka ise väga ehmunud, kuid peagi sai selgeks, et kummalised mehikesed ei kavatse neid üldsegi tappa. Kõik, mida nad soovisid, oli see, et reisiseltskond otsa ümber pööraks ja sealt kähku minema kaoks.

Seltskond oli seal ümbruses tiirutanud kindlal eesmärgil, mida David Lambi arvates võis vabalt pidada tühja tuule tallamiseks. Käisid nimelt jutud, et kusagil seal läheduses on maiade kunagine linn, mille alustes tunneleis on varjul hindamatu väärtusega aare. Seistes väikeste vihaste meeste keskel, vilksatas Lambil peas mõte, et võib-olla on neis legendides siiski mõni tõetera sees.

Mõne hetke seisid kõik liikumatult. Halastamatult kõrvetavas päikeses oli vastamisi kaks täiesti erinevat inimgruppi: kaks ameeriklast ühest maailma moodsamast suurlinnast ja valgenahksed indiaanlased, kelle primitiivne elulaad oli nähtavasti sajandeid muutumatu püsinud. Lõpuks võttis David julguse kokku ja palus oma teejuhtide ülemat sosinal, et too küsiks indiaanlastelt, kes nad on ja mida nad tahavad. Mõningase kõhkluse järel andis teejuht tema jutu närviliselt kogeldes edasi.

Küsimusi tuli korrata mitu korda, kasutades mitmeid dialekte, enne kui saadi vastus. See polnud kaugeltki rahuldav, kuid kui sõnad Lambidele tõlgiti, võisid nad indiaanlaste kohta ometi mingisuguse arvamusel kujundada.

Nagu aru võis saada, olid need mehed pärit laneandone'i suguharust. See hääbunud hõim oli elanud sealsetes džunglites juba paljude põlvkondade vältel. Nad väitsid end olevat Suure Templi valvurid. Templis elavat „vana rahvas”, keda nad teenisid ja kummardasid. Sellesse pühasse paika ei tohtinud iialgi astuda kõrvalise isiku jalg. Kes üritas sellele läheneda, oli määratud surema.

David Lamb, kes Lõuna-Ameerika legendidest nii mõndagi teadis, kuulas seda katkendlikku jutuajamist järjest kasvava huviga. Ta oli varemgi kuulnud laneandone'e mainitavat - neid peeti kunagi Kesk-Ameerikas õilmitsenud tsivilisatsiooni viimasteks järeltulijateks. Davidile meenus isegi, kust ta oli nende kohta lugenud: prantsuse õpetlase geograaf abbe Charles-Etienne Basseur de Bourbourg'i märkmetest (1814-1874). Abbe oli 1850. aastatel olnud kirikutegelaseks Chiapases ja püüdnud tagajärjetult dešifreerida maiade kirja. De Bourbourg ütles, et need väikesed valged indiaanlased ilmusid aeg-ajalt Lääne-Guatemaala ja Chiapase piirialade talupoegade juurde ja linnadessegi, et arendada sealsete inimestega vahetuskaubandust. Kui aga keegi püüdis neile järgneda „suurde kivilinna”, kus nad väidetavasti elasid, siis tapsid nad oma jälitajad.

David Lamb pidi rahulduma teadmiselega, et tegemist on laneandone'idega. Midagi muud ta nende kohta teada ei saanud. Nagu ta presidendile ütles, pöörasid nad siis otsa ümber ja läksid tuldud teed tagasi. Enne kodumaale naasmist õnnestus Lambil koguda väikeste meeste kohta veel informatsioonipudemeid.

Talle räägiti, et laneandone'ide valvatava linna alustes tunnelites leiduvat la- demetes kullalehti, millele on hieroglüüfides kirja pandud maakera vanade rah- vaste ajalugu. Seal olevat talletatud ka suure veeuputuse lugu ja ära toodud kõi- ki Teise maailmasõja võimsamaid riike haarav täpne ettekuulutus.

Kohtumine oli nähtavasti president Rooseveltile niisama põnev kui Lambidele, kuid ei riigipea ega noorpaar osanud arvata, kas kõnealune linn üld- se eksisteerib või kas maa-aluste tunnelite lugudes peitub terakestki tõde.

Vahepealsete aastate jooksul oleme saanud üht-teist teada kadunud linna kohta, sootuks rohkem teame aga maa-alustest tunnelitest.

Ajakirjanik Harold T. Wilkins, endine kooliõpetaja, kelle huviobjektiks on Lõu- na-Ameerika legendid, on hankinud uusi tõendeid, mille kohaselt sellesamas paikkonnas peaks tõesti asuma kunagine linn. Samuti on tal rohkesti huvipak- kuvat teavet vanade pärimuste ja allmaakäikude kohta.

Oma teoses „Lõuna-Ameerika iidset saladused” („Mysteries of Ancient South America”), mis ilmus 1945. aastal, mainib ta põgusalt president Roosevelti ja Lambide kohtumist. Sellele lisaks on ta omalt poolt välja pakkuda umbes samast ajast pärinevaid uusi tõendeid:

„Üks inglise insener, kes oli veetnud suure osa oma elust Mehhikos ja Argenti- tiinas ning suri 1938. aastal Gloueesteri hooldekodus, jutustas mulle, et Jalisco osariigis ühe Sierra Madre lõunapoolse harujõe ääres, umbes 121 km Cabo de Corrientesest idas teavad indiaani peonid olevat eelajaloolisi varemeid. Meh- hiklased ei käi kunagi neis paigus, kui välja arvata üks kord, mil väike mässuliste grupp põgenes valitsusvägede eest varju otsides sinna metsikuisse mägedesse. Jalisco on muidugi tuntud kui üks kunagisi asteekide keskusi, samuti pealinna lähedases piirkonnas asuv Anahuaci tasandik.”

Jalisco osariigi asteegid räägivad, et kunagi olid need varemed eluasemeks tsiviliseeritud ja rahumeelsele rahvale. Kas see oli maiade rass või mõni veelgi iidsem rahvas, kelle päritolu võiks seostada Atlantisega, kust olevat tulnud Ameerikasse tsivilisatsiooni toonud Quetzaleoatl, seda võib otsustada ainult as- jatundlikult korraldatud väliuuringute varal. Surnud linn asub platool ning kindla- tel kellaaegadel ja koidikul kostab sealt judinaid ihule ajavaid trummipõrinaid. Need helid kanduvad kaugele, isegi Vaiksele ookeanile. Indiaanlased kinnitavad, et trummipõrinat tekitavad los Espiritos (vaimud), kes peituvad suure templi võlvkambrites, kus kunagi kummardati Universumi valitsejat. Ühel päeval, nagu ütlevad indiaanlased, saab eluratta ring ehk sündmuste tsükkel täis ning siis pöördub iidne rahvas tagasi ja algab taas kuldne ajastu.

Meil pruugib ainult hakata uurima Lõuna-Ameerika maa-aluste käikude lugu, kui selgub, et sellekohased pärimused on seal niisama rikkalikud ja vanad, nagu me juba teame neid olevat Aasias, iseäranis Tiibetis. Peab isegi ütleva, et füüsi- lisi tõendeid tegelikult avastatud tunnelite näol on seal isegi rohkem, lisaks veelgi ilmekamad ja laialdasemalt käibivad kuuldused. See on manner, mida on nimetatud iidsete hämarate aegade tsivilisatsiooni hälliks. Ja ka siin on kujukaid tõendeid, et need tunnelid, ehkki neid eraldab Agharti arvatavast Aasias asuvast keskusest tohutu Atlandi ookean, olid sellega ikkagi ühenduses ja moodustasid kunagi tolle maa-aluse hiigelriigi osa.

Tõendite otsinguil võime pöörduda tagasi päris kirjapandud ajaloo algusse. Vana Lõuna-Ameerika legend kõneleb nimelt, et inkade võimsa impeeriumi rajas kord väike grupp inimesi, kes ilmusid välja ühest Peruu tunnelist. Pole enam võimalik teada saada, mis on selle legendi aluseks, selle tagamaad peituvad aegade hämaruses ning meieni on jõudnud rahvajuttude kaudu ainult mõni detail. Need kõnelevad, et Cuzeost ida pool asuvas Paeari-Tambos ilmusid kunagi maa-alusest käigust välja neli venda ja neli õde. Vanim vend oli siis roninud mäetipule ja heitnud vägeva käega neli kivi – ühe igasse ilmakaarde. Maa-ala, mis kivide vahele jäi, oli ta kuulutanud enda omaks, legendi kohaselt oli see olnud suur impeerium.

Vennad ei jõudnud aga kokkuleppele, kes peaks riiki valitsema hakkama, ning õel noorem vend Ayar Uchu Topa tappis oma kolm venda, allutas kõik kohalikud rahvad ja abiellus oma positsiooni kindlustamiseks kõikide oma õdedega. Lõpuks rajas ta oma riigis palju linnu, sealhulgas impeeriumi pealinna Cuzeo. Hiljem sai see linn inkade pealinnaks.

Kuigi tunneli kohta on andmeid masendavalt vähe, sisaldab legend siiski viiteid sellele, et sealt ilmunud õed ja vennad olid heleda nahaga ja keskmisest pikemat kasvu ning väitsid end põlvnevat maa-aluse riigi valitsevast perekonnast. Mõned üliagarad Agharti legendi poolehoidjad on püüdnud väita, et tegemist oli maailma kuninga lastega, kes saadeti maa peale, et nad siin tema auks ja hiilguks suure impeeriumi rajaksid. Seda väidet on raske millegagi tõestada, võib ainult rõhutada fakti, et inkad olid leebe ja rahuarmastav rahvas, kellele sõda ja kuritegevus olid enne hispaanlaste saabumist täiesti tundmatud. Sellele räägib küll paraku vastu tõsiasi, et inkade juures oli levinud verine tava tuua inimohvreid - Aghartis ja Shamballah's seda ei tuntavat.

Ajast, mil Peruu tungisid hispaanlased, on meieni jõudnud kirjapanekuid, mis sisaldavad juba täpsemaid teateid Lõuna-Ameerika maa-aluste käikude kohta. 1532. aastal maabus Lõuna-Ameerika looderannikul salkkond Hispaania konkistadoore Franciseo Pizarro (1475-1541) juhtimisel. Oma uurimisretkel laastasid nad maad ja kimbutasid inimesi. Järgnevatel aastatel algas inkade kultuuri otsene hävitamine, kui Pizarro ja tema 180 kaaslast otsisid kunstiväärtusega esemeid, mille valmistamiseks kohalikud meistrimehed olevat ära kasutanud riigi tohutud kullavarud. Kuigi täpseid arve pole meil kuskilt võtta, on oletatud, et enne hispaanlaste saabumist oli inkasid üle 10 miljoni ja 1571. aastaks, kõigest 40 aastat hiljem oli rahvaarv vähenenud veidi rohkem kui miljonini. (Oma teoses „See õõnes maakera” mainib Eric Norman veidrat kumu, nagu poleks suur osa neist inkadest mitte surma saanud, vaid lihtsalt kadunud maa alla! Ta kirjutab nõnda: „Need, kes usuvad õõnsa maakera teooriat, väidavad, et väga paljud inkad, võttes kaasa enamiku oma aaretest, läksid hiigeltunnelisse, mis viis maakera sügavusse.”)

Mõrtsukatöid, mida Pizarro ja tema mehed korda saatsid, pole mõtet siin kirjeldada, piirdugem üksnes detailidega, mis on meie loo seisukohast tähtsad. Tagasi vaadates tundub tõenäoline, et hispaanlaste saamahimu ja röövlikombed töötasid lõppkokkuvõttes nende vastu. Oleksid nad ilmutanud inkade vastu samasugust sõbralikkust, nagu inkad osutasid neile, oleks see kuld, mida nad

väevõimuga võtta proovisid, tõenäoliselt vabatahtlikult antud. On teada, et inkad ei osanud pidada eriti väärtuslikuks kraami, mida neil oli ülikülluses. Hispaanlaste tõelisi eesmärke taibates peitsid nad aga suurema osa oma varandusest ja see on jäänud tänapäevani leidmata.

Sissetungijate vägivald kulmineerus inkade juhi Atahualpa vangivõtmisega. Tema vabastamise eest nõudis Pizarro, et terve varakamber täidetaks tema jaoks kullaga. (Tema kaasaegsed hispaania kroonikakirjutajad, kes olid varakambrit näinud, kinnitasid, et see oleks tähendanud 600-650 tonni kulda 384 miljoni kuldpeeso väärtuses (tänapäeval tõenäoliselt hindamatu!). Soovides päästa oma abikaasa elu, oli inkade kuninganna selle soovi täitnud, kuid kullalademetest pimestatud Pizarro keeldus vangi vabastamast ning lubas ta tappa, kui talle ei öelda, kust niisugune varandus pärineb.

Näib, et Pizarro oli selleks ajaks kuulnud, nagu oluks inkadel salajane ammandamatu varaait „hiigelsuures maaaluses käigus, mis kulges miilidepikkuselt riigi all”. Õnnetu kuninganna palus ajapikendust ja läks ettekuulutaja jutule. Süngelt silmitses oraakel oma musta võlupeeglit ja teatas kuningannale, et kõik, mida ta ka iganes ette ei võtaks, on kasutu, sest hispaanlased on otsustanud Atahualpa igal juhul surmata.

Õudust tundes käskis kuninganna viia varanduse paljudesse peidupaikadesse, nii et kübekestki sellest ei langeks iial reeturlike vallutajate kätte. Kui see ülesanne oli saladuskatte all täidetud, võttis murest murtud naine endalt elu. Harold Wilkinsi kohaselt lebab see aare veel praegu metsalagendike all ja mäestikujärvede põhjas ning samuti „kaljuustega varjatud koobastes, mille sissepääsu salamärke, ainulaadset „seesam, avane!” teab korraga ainult üks inka rahva järeltulija, neid leidub ka kummalistes maa-alustes käikudes, mille kunagi rajas ilmselt mingi salapärase kõrgelt tsiviliseeritud rahvas. See juhtus ajal, mil Peruu iidsed asukad ise olid alles barbaarne rändhõim...”

Neist päevist peale on inakde aare meelitanud Lõuna-Ameerikasse kogu maailmast terveid õnneküttide horde, kuid kõik nad on pidanud pettuma.

Möödus üle 100 aasta, enne kui Lõuna-Ameerika tunneleid jälle kirjasõnas mainiti. Seekord oli juttu Guatemaalast ning esialgu ei viidanud miski sellele, et see tunnel võiks kas otseses või ülekantud tähenduses olla kuidagi seotud tollega, mis väidetavasti pidi kulgema Cuzeo all. Seos avastati sootuks hiljem. Uue tunneli kandis kroonikatesse preestrist misjonär, kellel oli aukartustäratava kõlaga nimi, Franciseo Antonio de Fuentes y Guzman. Olles veetnud sellel maal mitu aastat, kirjutas ta umbes 1689. aastal Guatemaala ajaloo, mis on käsikirjalisesena säilinud tänapäevani.

Fuentes kirjeldab Guatemaala varemeis inimasulaid, mida tema arvates kunagi asustasid indiaani hõimud, kes nüüdseks on välja surnud. Niipalju kui me teame, võisid need olla ka juba varem mainitud laneondone'id. Nende asulate all avastati maa-aluseid käike. Iseäranis üks neist näis talle huvi pakkuvat. Fuentes kirjutab nõnda:

„Pueblo Pachuta tunnel on suurepärase ehitis, selle tsement on tugev ja kindel ning see ulatub maa all 27 miili kaugusele, Pueblo Tecpanini.

Sellest võib näha, kui võimsad olid kunagi kuningad ja nende vasallid.”

See on mõtlemapanev avaldus, eriti kui püüda endale ette kujutada ligi 30-miilist maa-alust käiku. Õnnetuseks ei maini Fuentes rohkem kusagil Guatemala tunneleid, sest on ilmne, et niisugused asjad ei pakkunud talle erilist huvi. Võib-olla just tema ükskõiksuse tõttu pidi enne mööda minema 150 aastat, kui keegi mainib taas Guatemala või üldse Lõuna-Ameerika tunneleid. Mees, kes seda teeb, on ameeriklane John Lloyd Stevens ning tema raamat sisaldab ülimalt tähtsaid andmeid ja illustratsioone.

Stephens oli üpris edukas advokaat ja maailmarändur, kes oli laialt ringi rännanud Euroopas ja Lähis-Idas, enne kui teda hakkas huvitama Kesk-Ameerika. Iseäranis köitsid teda maiade linnad ja muistised. Seda eesmärki silmas pidades organiseeris ta nendesse diplomaatilise missiooni ja võttis kaasa oma hea sõbra, tunnustatud inglise kunstniku Frederiek Catherwoodi, kes oli Egiptuses pärismaalase riietuses ringi rännates juba varem teinud raamatutele märkimisväärselt häid Egiptuse muinsusesemete illustratsioone. Koos sooritatud matka tulemuseks oli tähelepanuvääriv raamat „Seiku Kesk- Ameerika, Chiapase ja Yucatani reisilt” („Incidents of Travel in Central America, Chiapas and Yucatan”, 1838-1839). Stephens kirjeldas selles oma silmaga nähtut ja Catherwoodilt olid gravüürid.

Raamatu esimeses osas kirjeldab Stephens, kuidas nad kiirustamata liikusid läbi Kesk-Ameerika, küsitledes elanikke ja kogudes andmeid varemete kohta. Kui nad jõudsid lõpuks Santa Cruz del Quichesse, ühte Lääne-Guatemalai külla, tutvustati teda hispaanlasest preestrile, kes tuliselt ja innukalt pajatas talle lugusid salapärasest kadunud linnast. See polnud mingi ei tea kust tulnud legend, väitis preester: ta olevat seda omaenese silmaga näinud. Stephens kirjutab oma raamatus nõnda:

„Asi, mis meie meeli tõepoolest ergutas, oli padre väide, et neli päeva teekonda sealt Mehhiko poole asuvat teisel pool suurt sierrat suur, elav ja rahvarohke linn, mida asustavat indiaanlased ja mis olevat täpselt samasugune nagu enne Ameerika avastamist. Ta oli sellest palju aastaid tagasi kuulnud Chajuli küla elanikelt, kes kõnelesid talle, et sierra kõige kõrgemalt tipult on küla päris selgesti näha.

Olles siis veel noor, ronis ta suure vaevaga paljale mäetipule, kust avanes 10 või 12 tuhande jala kõrguselt vaade tohutule, Yucatani ja Mehhiko laheni ulatuvale tasandikule. Taamal nägi ta laiumas suurt linna, mille valged tornid päikeses särasid. Chajuli indiaanlased kõnelevat, et ühegi valge inimesejalg pole iial sellesse linna astunud.”

Sealsed elanikud, kes kõnelevad maia keelt, teavad, et võõramaalased on valutanud kogu ümbritseva maa, ning surmavad igaühe, kes püüab nende territooriumile tungida. Neil pole raha ega muid arveldusvahendeid, nad ei pea hobuseid, veiseid, muulasid ega teisi koduloomi, ainult kanu nad kasvatavad, hoides kukkesid maa all, et nende kiremist kuulda ei oleks.”

Ehkki Stephensit vaevas ilmselt iha seda salapärast linna näha – „võimalus heita sellele üksainus pilk kaaluks üles 10 aastat igapäevast elu”, jõudis ta järeltulele, et see oleks liiga raske ja ohtlik. „Mitte ükski inimene, isegi kui ta oleks nõus oma eluga riskima, ei võiks niisuguses ettevõtmises edu loota ilma et ta

oleks eelnevalt paar aastat ümbruskonnas ringi liikunud, õppides kohalikku keelt ja tutvudes naabruses elavate indiaanlaste kommetega ning sobitades nende seas tutvusi.”

Kogu ülejäänud Kesk-Ameerika reisi aja jätkas Stephens sellegipoolest müstilise linna kohta teadete kogumist. Tulemuseks olid uued põnevad üksikasjad, millest ta kõneles pärast raamatu ilmumist New Yorgisantud pressikonverentsil.

Stephensilt küsiti, kuidas oli selle paiga pärismaalastest asukatel õnnestunud end nii kaua varjata. „Nad läksid maa alla elama, „vastas ta. „Nad olid selleks sunnitud, muidu oleksid hispaanlased nad tabanud”.

„Aga kuidas võib see võimalik olla?” küsis teine ajakirjanik. "Päikesevalguse ta poleks nad ju elada saanud.”

„Üks indiaanlasest teejuht kõnelesmulle, et see pole hoopiski nii," vastas Stephens. „Nende maa-aluses elukohas särab hele valgus, mille saladuse pärandasid neile kuuldavasti ammustel aegadel maa alt tulnud jumalad.”

Paljunäinud New Yorgi reporterid leidsid tõenäoliselt, et niisugune jutt lõhnab kangesti fantastika järele, ning sel teemal enam küsimusi ei esitatud, kui välja arvata pärimine, kas Stephens ise oli mõnes sellises maa-aluses tunnelis käinud. Ta vastas, et oli küll - selles, mis asub Santa Cruz del Quiche varemete all, ning viitas oma raamatu lõigule, milles ta seda sündmust kirjeldab:

„Ühe hoone all oli avaus, mida indiaanlased nimetasid koopaks ja mille kaudu võis nende sõnutsi tunni ajaga Mehhikosse jõuda. Ronisin sinna alla ja leidsin teravkaarse võlvlaega käigu, mida põhjalikumalt uurimast takistasid hämarus ja padre hoiatus, et on maavärinate aeg. Kui kaugele käik ulatus ja mis oli tema lõpp-punkt, polnud mul võimalik isegi oletada. Päris kindlasti oli tegemist veel ühe Ameerika mandri saladusega.”

Kedagi ei pane vist imestama, et pärast seda, kui John Lloyd Stephens oli avalikkuse ette toonud Kesk-Ameerika mõistatusliku linna ja maa-alused käigud, ärkas õnneotsijais uus huvi inkade kadunud varanduse vastu, mis Atahualpa kuninganna oli sajandeid tagasi varjule toimetanud. Pärast ühte üsna kummalist vahejuhtumit, mis leidis aset 1844. aastal, otsustasid Peruu võimud alustada nende salajaste käikude sissepääsude otsimist. Nimetatud intsident on kirjas Harold Wilkinsi raamatus „Lõuna-Ameerika iidsete saladused”.

Lugu puudutab saladust, mille keegi quichua-indiaanlane (Peruu inkade otse- järeltulija) oli surres usaldanud ühele vanale katoliku preestrile. Ta oli rääkinud labürindist ja maa-alustest tunnelitest, mis pärinesid veel inkade impeeriumi eelsetest aegadest. See oli pihisaladus ja ka põrgutule ähvardusel poleks preester seda reetnud, kui Ra poleks mäestikus rännates sattunud kokku ühe itaallasest lurjusega, kes oli teel Limasse. See itaallane, kelle mustade läbitungivate silmade pilk oli lausa hüpnootiline, sai preestriga juttu ajades mingist vihjest aimu, et too on kuulnud kaua otsitud iidse peitvara asukohast. Pahatahtlik isand, kes ütles end Napolist pärinevat, kasutas nähtavasti midagi hüpnootilist ning tal õnnestus teada saada kogu lugu. Indiaanlasest talupoeg oli kinnitanud, et saladust teavad paljud puhastverd quichua-indiaanlased, aga segaverelisi mestiitse ei peeta küllalt usaldusväärseks, et neile sellest rääkida.

Surev indiaanlane oli kuuldavasti ilmutanud tunnelite labürindi sissepääsu koha ning kui paha itaallane oli selle Peruu võimudele teada andnud, nõudes muidugi, et tallegi leidudest mingi osa eraldataks, algatas Peruu laiaulatuslikud otsingud, et tunnelisuud leida. Sellest jahist on üksikasju väga napilt teada, näib, et otsijad esitlesid end teadlaste ja arheoloogidena, et kahtlustavate quichua-indiaanlaste eest oma tõelist eesmärki varjata. Vastab see tõele või mitte - räägitakse, et mehed jahtisid asjatult kaks aastat ning pöördusid siis niisama targalt Limasse tagasi. Atahualpa aaret nad ei leidnud.

Sellel lool on huvitav järg, mis seondub madame Helena Blavatsky nimega. Tollest tähelepanuväärsest daamist on meil eespool juba juttu olnud. See viib meid meie püüdlustes avastada Lõuna-Ameerika tunnelite kohta käivaid üksikasju suure sammu edasi. Näib, nagu oleks Helena Blavatsky sattunud kokku sellesinase mõistatusliku itaallasega, kes oli hüpnotiseerinud vana preestrit. Nad kohtusid Limas ja itaallane kõneles Blavatskyle, et ehkki võimud olid otsimise sinnapaika jätnud, usub tema, et on tunnelite labürindi sissekäigu leidnud. Siiski ütles ta, et tal pole ei aega ega raha, et otsinguid jätkata.

Et madame Blavatskyl juhtus olema asja just nimelt sinna kanti, kus mees ütles sissekäigu olevat, Peruu piiri äärsesse Aricasse, otsustas ta asja omal käel uurida. Sellest, mida ta avastas, kirjutab ta raamatus „Looritamata Isis” nõnda:

„Limast veeteed mööda lõuna poole liikudes jõudsime päikese loojanguks Arica lähedale. Meid hämmastas tohutu peaaegu püstloodne kaljurahn, mis Andide ahelikust eemal uhkes üksinduses merekaldal seisis. Viimastes päikesekiirtes võis isegi tavalise teatribinokli abil näha, et selle vulkaanilisele pinnale oli kraabitud kummalisi hieroglüüfe.

Kui Peruu pealinn oli veel Cuzco, asus seal päikesetempel, mis oli oma suursugususe poolest tuntud lähedal ja kaugel. Sellekatuseks olid paksud kuldplaadid ja seinadki olid kaetud sellesama kallihinnalise metalliga. Isegi vihmaveerennid olid puhtast kullast. Lääneseina olid arhitektid konstrueerinud sellise avause, et kui sinna langesid päikesekiired, fokuseeriti need hoone sisemusse. Kuldse ahelana ühest punktist teise küündides vöötasid päikesekiired seinu, valgustades süngeid iidoleid ja tuues nähtavale mõningaid salamärke, mis muul ajal varjatuks jäid. Ainuüksi need, kes mõistsid hieroglüüfe, mille sarnaseid võib veel tänase päevanigi näha inkade hauakambril, olid suutelised lahendama tunnelite ja nende sissepääsude mõistatust.

Üks sissepääs oli päris Cuzco lähedal, nüüd on see nii hästi maskeeritud, et seda on võimatu avastada. See viib otsejoones tohutusse tunnelisse, mida mööda pääseb Cuzcost Limasse. Seal pöördub ta lõunasse ja kulgeb edasi Boliivia poole. Selles tunnelis asub kuninglik hauakamber, milles on kaks varjatud ust või pigem kaks kivitahvli. Need ümber oma telje pöörduvad hiigeltahvlid sulguvad nii tihedalt, et ümbritsevatest seintest eristavad neid vaid salamärgid, mille võtit teavad üksnes ustavad valvurid. Üks neist pöördustest varjab Lima tunneli lõunapoolset ja teine Boliivia tunneli põhjapoolset suud. Viimane läbib lõuna poole kulgedes Tarapaca ja Cobijo, sest Arica on Peruu ja Boliivia piiri moodustavale Payaquina jõe lähedal.””

Temale omasel asjalikul moel tunneli eksisteerimise avalikuks teinud, ei tule madame Blavatskyl pähegi kõnelda lugejale selle tegelikust pikkusest. Kui heidame pilgu kaardile, võime näha, et Cuzco ja Lima vahemaa on umbes 380 miili, ning seejärel teeb tunnel kaare ja suundub lõuna poole, Boliiviasse, mis teeb veel 900 miili! (Mõned asjatundjad on oletanud, et olles läbinud Tarapaca ja Cobjjo - need on Tšiilis - pöördub tunnel itta, ning jõuab Kordiljeeride alutsi välja salapärasesse Atacama soolakörbe, kus selle jäljed kaovad. Juhuks kui tunnel peaks tõepoolest Atacamasse välja jõudma, on Harold Wilkins esitanud järgmise küsimuse: „Võib-olla oli kliima tuhandeid aastaid tagasi, kui need käigud rajati, hoopis teistsugune kui praegu ning see maa oli kaunis ja viljakandev?” Näib, et Blavatsky oli lõpuks pakkunud tõendi, mis kinnitas iidseid pärimusi, nagu kulgeksid Lõuna-Ameerika all tohutu pikad maa-alused käigud. Aga sellega polnud too daam oma lugu veel kaugeltki lõpetanud:

„Üsna selle paiga (Peruu ja Boliivia piir) lähedal paiknevad kolm mäetippu, mis kuuluvad Andidesse ja moodustavad omapärase kolmnurga. Pärimuse kohaselt asub põhja poole kulgeva koridori ainuvõimalik sissepääs ühe mäetipu all, kuid salajasi maastikumärke teadmata võiks kas või terve titaanide rügement kaljusid paigast nihutada, ilma et nad siiski midagi leiaksid. Ja isegi kui kellelgi oleks nii palju õnne, et ta avastaks sissepääsu ja jõuaks välja hauakambri asuva pöördukseni, on kaljuseinad ehitatud niiviisi, et matavad hauakambri, kõik varandused ja – nagu peruulased meile saladuslikult selgitasid – kas või tuhat sõjameest rusude alla, juhul kui keegi püüab ust jõuga avada. Arica kambri ei ole võimalik pääseda teistviisi kui ainult Payaquina lähedal oleva mäe all peituva ukse kaudu.

Kogu Boliiviast Cuzcosse ja Limasse kulgeva koridori ulatuses leidub väiksemaid peidupaiku, mis on täis kulda ja kalliskive, mida on kogunud paljude inkade põlvkonnad ja mille üldväärtus on äraarvamatu.”

Juhuks kui mõni lugeja veel kahtleb nendes hämmastavates paljastustes, toob Blavatsky ära ka viimase trumbi, mis tema arvates ei jäta enam alust mingiteks kaksipidi mõtlemisteks: tunnelite kohta on olemas ka plaan. (See on tänaseni säilinud ja asub Indias Adyari jõe äärses Madrases Teosoofilise Ühingu arhiivis.) „Looritamata Isises” kirjutab Blavatsky selle plaani kohta nõnda:

„Meie käsutuses on tunneli, hauakambri ja uste täpne plaan, mille vana peruulane meile tookord andis. Kui meil oleks olnud kavatsus sellest saladusest kasu lõigata, oleksime pidanud taotlema Peruu ja Boliivia valitsuse laiaulatusliku abi. Ma ei pea siinjuures silmas ainuüksi füüsilisi tõkkeid: ei üksikindiviid ega väikesearvuline grupp saaks niisugust uurimisretke ette võtta, ilma et tal tuleks tegemist teha salakaubavedajate ja röövliite jõukudega, kellest rannik lausa kubiseb ja kellest, võiks öelda, koosneb peaaegu kogu sealne rahvastik. Puhastada tunnel, kuhu inimjalg pole juba sajandeid astunud, mürgistest aurangutest ei pruugi samuti olla kerge ülesanne. Varandus lebab niisiis seal ja sinna jääb ta nii kauaks, ütleb pärimus, kuni Hispaania ülemvõimu viimnegi jäänus on Põhja- ja Lõuna-Ameerikast kadunud”

Veel jutustab madame Blavatsky meile, kuidas ta kohtas eakat Peruu preestrit, quichua-indiaanlast, kes oli ise tunnelis matkanud. See oli veider kibestunud

mees, kes oli kogu elu salamisi vihanud Peruu ametivõime ja hispaanlastest röövullutajaid. Preester jutustas nõnda:

„Oma rahva pärast näitan ma neile röövlinägudele ja nende katoliiklastest misjonäridele head nägu, kuid oma südames olen ma niisama truu päikesekumardaja, nagu elanuksin ma meie mõrvatud valitseja, inkade Atahualpa ajal. Ristiisku pööratud misjonärina võtsin kord ette reisi Santa Cruz del Quichesse (Lääne-Guatemalaas) ja seal viibides läksin üksiti vaatama oma rahvast, kasutades maa-alust käiku, mille kaudu pääseb salajasse linna, mis asub teisel pool Kordiljeere. Kui sinna linna peaks sattuma valge inimene, ootab teda surm!”

Madame Blavatsky väidab end seda lugu surmkindlalt uskuvat ning tsiteerib tõenduseks John Lloyd Stephensit, kes oma raamatus samuti kõneleb Santa Cruz del Quiche lähedasest tunnelist. Ta lisab veel: „Pealegi ei hakkaks mees, kelle surm ei ole kaugel, tegelema luiskelugude sepitsemisega.”

Olen ka ise leidnud veel mõningaid asitõendeid, mis kinnitavad, et need tunnelid on olemas ja et nad varjavad endas rikkalikku aaret. Üks asitõend kujutab endast vana pärgamenti. Dokumendi on XVII sajandi algusaastatel kirjutanud hispaanlane Felipe de Pomares ja praegu asub see Cuzco arhiivis. Selles on juttu ühest hispaania daamist, kes abiellus inkade mõrvatud valitseja järeltulijaga ja arvates teda teadvat, kus varandus peidus on; kimbutas meest, et see saladuse talle avaldaks.

Dona Maria Esquivel nurises, et mees, kelle nimi oli Carlos Inca, ei võimalda talle niisugust eluviisi, mis oleks tema seisuse kohane, ning nõudis, et tal lubataks kasutada osa sellest tohutust varandusest, mille pärijaks Carlos oli. Ehkki õnnetu mees püüdis väita, et varandust ei tohi puutuda, käis dona Maria nii ägedalt peale, et ta lõpuks järele andis ja nõustus viima naist kinniseotud silmadega varakambrisse. Silmade sidumine oli vajalik valvuri pärast, keda ta ütles tunnelisus vahti pidavat.

Nii juhtiski Carlos dona Maria ühel ööl pimeduse katte all, ise oma hullujulgusest värisedes ning tabamist ja karistust peljates, varjatud tunnelisse. Tuli päris kaua kõndida, enne kui daamil lubati side silmadelt eemaldada. Ta leidis end silmipimestavalt hiilgavast varakambrist, mis oli täis kulla- ja hõbedakange, templivarandusi ja ammu surnud inka valitsejate elusuurusi puhtast kullast kujusid. Carlos Inea lubas oma ahnel naisel võtta ainult peotäie väärisesemeid ning kiirustas teda siis seotud silmi, nagu oli tuldudki, tagasi pöörduma. Kui tal hiljem jälle varakambri aarete järele himu hakkas käima, katkes mehe kannatus: naisel tuli asjad pakkida ja pikema jututa Hispaaniasse purjetada.

Seda lugu jutustatakse nähtavasti kõikjal, kus tulevad kõne alla valvurid, kelle hoole all on Cuzeo-lähedase tunneli sissekäik. Harold Wilkins on kirjutanud: „Carlosoli saladusehoidjaja tema andis selle surres üle oma järglasele. Ka täna võib kambri saladus olla hoiul mõne inkade järeltulija rinnas.”

„300 aastat,” ütleb ta, „pole suutnud kõigutada arvamust, et iidse inkade pealinna all asuvas tunnelis peitub tohutu varandus.”

Väsimatu kirjamees Erich von Däniken on hiljaaegu tulnud lagedale põnevate tõenditega, et ka Peruu naaberriigis Ecuadoris asub pikk maa-alune käik. Oma

raamatus „Jumalate kuld” („*The Gold of the Gods*”, 1972) kirjeldab ta tunnelit, kuhu pääses Gualaquiza linna lähedal asuva varjatud sissepääsu kaudu.

„See on osa Lõuna-Ameerika mandri all asuvast hiiglaslikust tunnelite süsteemist, mille pikkus ulatub tuhandetesse miilidesse ja mille on teadmata ajal rajanud tundmatud ehitajad.”

Von Däniken usub, et Ecuadori tunnelid on Peruu omadega ühendatud, ning kirjeldab seda, milles tema oli kõndinud, sileda ja lihvituna, peaaegu nagu oleksid selle lagi ja seinad kaetud mingi glasuuriga.

„On selge, et need käigud ei saa olla looduslikku päritolu,” ütleb ta.

Von Däniken lisab, et sellest tunnelist on leitud hulgaliselt kullast vanavara ning sissepääsu valvab üks metsik indiaani hõim - kas pole need faktid lausa eriskummaliselt sarnased lugudega, mida oleme juba kuulnud Mehhiko, Guatemala ja Peruu kohta. Nagu aru võib saada, õnnestus temal tunnelisse pääseda ainult tänu sellele, et tema teejuht, Juan Moricz, kes tunneli avastas, oli koopavalvurite pealiku sõber ja tunnistatud usaldusväärseks. Indiaanlased ise käisid koobastes ainult kord aastas, et korraldada allilma vaimudele palverituaale.

Oma uurimiste tulemusena jõudis von Däniken järeldusele, et tunnelite süsteem oli rajatud tuhandeid aastaid enne seda, kui tekkis inkade kuningriik.

„Kuidas ja milliste tööriistadega pidid inkad ehitama sügavale maa alla sadade miilide pikkusi tunneleid?” küsis ta.

„La Manche'i alust tunnelit on insenerid meie arenenud tehnikasajandil planeerinud juba 50 aastat, ega ole ikka veel suutnud otsustada, milline meetod oleks selle suhteliselt lühikese käigu ehitamiseks kõige parem.”

Õigusega järeldab Däniken sedagi, et inkade valitsejad olid käikudest teadlikud ja kasutasid neid, et varjata oma varandust ahnete Hispaania konkistadooride eest. Kes ja kuidas võis rajada selle hämmastamapaneva labürindi, seda arutame edaspidi.

Ecuadorist pärinevate andmetega oleme nüüd Lõuna-Ameerika maa-aluseid käike puudutavale informatsioonile ringi peale teinud. On jäänud üks väga tähtis erand ja nimelt Brasiilia. Sellest materjalist peaks piisama, et väita: eksisteerib hiiglaslik tunnel, mis ulatub põhja pool asuvast Mehhikost 2500 miili ulatuses kuni lõunas asuva Peruu ja Boliiviani välja. Lõuna-Ameerika pärimustes mainitakse isegi selle tunneli nime - Inkade tee. Järgmises peatükis näitan, et üks tunneli haru kulgeb Brasiilia alt idasse, Atlandi ookeani poole. Loodan tõestada, et see oli kunagi ühenduses kadunud mandri, Atlantisega.

Veel tagapool uurin neidki tõendeid, millest nähtub, et seesinane Lõuna-Ameerika tunnel võib olla ühenduses Ameerika Ühendriikides asuva maa-aluste käikude võrgustikuga ning et selle lõpp-punkt asub New York City all. Ning kui oleme niiviisi kokku saanud tervet maailmajagu ühendava tunnelivõrgu, lähen ma veelgi kaugemale ja kinnitan, et eksisteerib gigantsem süsteem, mis seob Ameerikat Euroopa ja Aasiaga, kusjuures kõigi nende mõistatuslike käikude ühine lõpp-punkt asub maa-aluses Agharti riigis.

10. peatükk

BRASIILIA JA ATLANTISE SEOS

Brasiilia on suuruse poolest maailma neljas riik ning võtab enda alla peaaegu poole kogu Lõuna-Ameerikast. Tema suur pealinn Brasilia ja kaks hiigelsadamat Rio de Janeiro ning Sao Paulo on rahvusvaheliselt kuulsad. Nendes valitsev kultuuri ja harituse õhkkond on sundinud paljusid arvama, et brasiillased jõuavad peatselt maailma juhtivate rahvaste hulka.

Kui eemaldume Atlandi ookeani rannikumadalikest, leiame paraku, et Brasiilial on teinegi nägu: siin leidub nii läbimatuid džungleid ja metsikut ümbrust nagu vaevalt kusagil mujal maailmas. Võib-olla maailma kõige salapärasem paik on Amasoonase basseini. Brasiilia põhjapiiril tõuseb pilvedesse Mount Roraima platoo, mille sir Arthur Conan Doyle tegi surematuks oma kuulsas romaanis "Kadunud maailm".

See on tõega mõistatuslik maa. Paljud sellest alles ootab põhjalikumat läbiuurimist ning sellega on seotud kummalisi ja üksteisele vasturääkivaid legende. Juba praegu on ilmnenud selgeid märke, et kunagi õilmitses siin uskumatult iidne, vähemalt 30 000, võib-olla aga koguni 60 000 aastat vana tsivilisatsioon. Palju leide viitab sellele, et neil maadel kõndisid kunagi haritud valged mehed, kellega eksisteerisid kõrvuti nende tumedanahalised vennad. Pole võimalik eitada, et suhteliselt lühikese aja vältel, mil Brasiilia muule maailmale tuntud on olnud – esimene eurooplane portugallane Pedro Cabral maabus siin alles 1500. aastal – oleme jõudnud alles tema saladuste piirimaile. Esmajoones püüame koguda võimalikult palju materjali tolle kaksiksaladuse – iidse valge rahva ja maa-aluste tunnelite võrgu kohta. Need kaks on omavahel lahutamatult läbi põimunud ning kummagi puhul pole tegemist surnud või hääbuva traditsiooniga.

Harold Wilkins näiteks oletab oma teoses "Lõuna-Ameerika saladused" järgmist:

„On tõenäoline et selle valge impeeriumi järeltulijaid elab veel praegugi mitmel pool Brasiilia läbiuurimata osades ning Andide raskesti ligipääsetavais paigus, kullarikastes piirkondade Amasoonase ülemjooksauladel.”

Ja hiljem: „On liikvel rohkesti lugusid, milles räägitakse, et Mato Grosso tundmatuis paigus ja Brasiilia mägismaadel ning Amasoonase ülemjooksust ja tema lisajõgedes põhjas ja edelas asuvates mägedes elab veel tänapäevalgi kummalisi valgeid inimesi, nägusaid habetunud mehi ja ilusaid paljaid naisi, kellel on korrapärased kreeka näojooned.”

Dr. Raymond Bernard, kes ise elab Brasiilias, veenab meid oma raamatus „Õõnes maakera”, et seal leidub hulgaliselt salapäraseid tunneleid, mis siin-seal avanevad maapinnale ning kujutavad endast arheoloogidele täielikku mõistatust. Kuulsaim neist asub Mato Grosso edelaosas Roneadori mägedes. Sinnapoole oli parajasti teel kolonel Faweett, kui teda viimast korda nähti. Me uurime mõlema teema kohta käivat informatsiooni (ka kolonel Faweetti salapärast kadumist) selles peatükis pikemalt, püüdes oma Agharti otsingutega edasi jõuda.

Brasiilias ei ole loomulikult puudust legendidest, mis räägivad nüüdseks varemeks leivatest iidsetest linnadest, mida varjab endas hiiglaslik sisemaa. Pärast seda, kui Portugal maa 1500. aastal oma riigi osaks kuulutas ja rannikul olid 1532. aastaks tekkinud esimesed kolooniad, saadeti nende varemete otsingutele välja esimesed ekspeditsioonid. Kohe algusest peale pommitasid põliselanikud maadeuurijaid lugudega, mis pajatasid kadunud linnadest, kus ootab avastamist lademetes kulda ja hõbedat. Kohutav kliima, džunglites elavad vaenulikud pärismaalased ja juhendite ebamäärasus hukutasid ühe ekspeditsiooni teise järel.

Esimestest portugali õnneküttidest XVIII sajandi brasiilia bandeiristade ja selle sajandi alguse Kruppi relvatehaste eeskujulikult varustatud ekspeditsioonini välja on kõiki otsijaid seiranud ebaõnn: mäletamatutest aegadest jäänud varemed ja tohutud varandused on oma saladused säilitanud. Kummatigi pole nende püüdlused olnud päris viljatud: päevavalgele tulnud informatsioonist on aegade jooksul settinud välja nii mõndagi, mis Brasiilia saladustesse veidi selgust toob.

Geoloogilistele andmetele tuginedes võib kindlalt väita, et troopilisse Lõuna-Ameerikasse jääb maakera vanemaid maismaa-alasid, mida pole iial katnud ookeani veed ega rutjunud suure jääaja hiiglaslikud liustikud.

See on viinud arheoloogid arvamusele, kas ei või see salapärase südamaa kujutada endast kunagist Maa tsivilisatsiooni hälli, kust see hiljem levis kaugele - ühest küljest Euroopasse ja Aafrikasse ja teisest küljest Aasiasse. (Võrdelgem: sel ajal, 60 000 aastat tagasi elasid meie eurooplastest esivanemad alles Prantsuse Püreneedes, Hispaania Kantaabrias ja Šveitsi Laeustrine'i koobastes.)

Selle piirkonna tohutu vanus on sundinud teadlasi vältimatult seostama Lõuna-Ameerikat iidse ja võimsa kadunud maamassiiviga, Atlantisega. Niisiis usuvad paljud raamatutargad ja arheoloogid (mina nende seas), et kunagi ühendas Atlantis naabermandrid, Euroopat idas ja Lõuna-Ameerikat läänes. Sellisele usule annavad tuge samasused, mida leidub kultuurides ja reliikviatest siin- ja sealpool praegu Atlandi nime kandvat ookeani. Sellise usu varal on ühtlasi hõlpsam ette kujutada, kuidas võisid Lõuna-Ameerika tunnelid olla seotud Euroopa ja Aasia maa-aluste käikudega, mis lõppkokkuvõttes viivad kõik Aghartisse. Vaadeldagem asitõendeid.

Vanas Guatemala käsikirjas „*Popul Vuh*”, mis tõlkes tähendab täiskirjutatud lehtede kogu ning mida on nimetatud maia ja Kesk-Ameerika legendide ja müütide varamuks, on palju juttu „idas merede kallastel asuvast maast”. Niisugune asupaik sobib suurepäraselt sellega, mis meil on teada Atlantise kohta. Seesama teos räägib meile, et just nimelt sellelt maalt olid pärit rahva esiisad ning et nad olid läbi teinud suure katastroofi, mille tagajärjel too idas asuv maa oli hävinud. Olles nii väitnud, milleks muuks kui Atlantise hävingu kirjelduseks võiksime pidada järgmisi „*Popul Vuh*” sõnu?

„Tuli suur veeuputus, seejärel hakkas taevast sadama tõrva ja vaiku. Hullunult ja meelegaheites jooksid inimesed siia-sinna. Õudusest aru kaotanud püüdsid nad ronida majade katusele, kuid need varisesid kokku, paisates nad tagasi maapinnale. Nad püüdsid end päästa puude otsas, kuid sealt kukkusid nad alla. Nad otsisid varjupaika koobastest ja grottidest, mis otse kohe nende selja taga

sulgusid. Maa läks mustaks, sadas öösel ja päeval. Niiviisi pühiti maa pealt rahvas, kes oli määratud hävingule.”

Ettevaatlikult, tuginedes „Popul Vuh” tõenditele ja omaenese uuringutele, tõmbab meie arheoloog Harold Wilkins Atlantist ja Lõuna-Ameerikat ühendavaid niidiotsi üha koomale. "Lõuna-Ameerika iidsetes saladustes" kirjutab ta nõnda:

„Üks Atlantise Lõuna-Ameerika kolooniaid kandis tõenäoliselt nime Brasiilia. See ongi tolle maa iidne nimi ja ta kandis seda tuhandeid aastaid enne, kui Rio de Janeiros maabus vana Pedro Cabral, Portugali meresõitja. See juhtus 1500. Issanda aastal ning on sünnitanud legendi, nagu oleks maale andnud nime Portugali kuningas Emmanuel on muide üpris huvitav, et Brasiilia nimi oli tuttav vanadele keltidele kujul Hy-Brazil. „

Hulgas Lõuna-Ameerikas ringlevais pärimustes on juttu inimgrupist, kes ilmus sinna otsekui misjonäridena just enne veeuputust, umbes 11 000 aastat enne Kristust. Need inimesed kandsid pikka lehvivat rüüd ning olid valge naha ja kuldsete juustega. Nende pealik oli Quetzalcoati ning ehkki teda on hiljem kujutatud enamasti kui jumalat, oli ta tegelikult pühamees. Pärimuse kohaselt saabus ta tunneli kaudu Brasiiliast ida pool asuvalt saarelt. Markii de Nadaillac arutab oma „Eelajaloolises Ameerikas” sel teemal nõndaviisi:

„Üks joon tundub kõikides kogutud legendides maale saabusid valged habetunud võõrad, kes kandsid musti rõivaid ja keda hiljem on täiesti absurdelt peetud budausu misjonärideks. Täpsemalt pole nende võõraste kohta midagi teada, väidetakse üksnes, et pealikul nimi oli Quetzalcoati ehk „sulgedega kaetud madu”. Esimesed hispaanlased, kes temast kirjutasid, on eelistanud nimetada teda Pühaks Toomaks, kes oli Indiast Ameerikasse siirdunud. Tema kohta on tohutult legende ning nende mitmekesisuse järgi otsustades võib oletada, et talle omistati paljude maia jumalate kujuteldavaid või tegelikke imetegusid”

Harold Wilkins seevastu ei kahtle üldsegi, kust Quetzalcoatl oli tulnud või mis oli tema eesmärk: „Ta oli saanud Atlantisest Brasiiliasse, et Kesk-Ameerika barbareid tsiviliseerida ja hoiatada eelseisva katastroofi eest.”

Seejärel kirjeldab mr. Wilkins suurt katastroofi, milles Atlantis hävis. Selle saarkontinendi ookeanisügavustesse vajumisega kaasnesid vulkaanipursked Ameerikas, Aafrikas, Kesk-Aasia mäeahelikes ja Vaikses ookeanis. Tema kirjeldus on nii ilmekas, et toon selle siinkohal ära.

„Hy-Brazili maal ja surnud linnades, kuhu bandeiristad 10 000 aastat hiljem sattusid, polnud vahet öö ja päeva vahel. Taevas oli must. Maast keerles üles tihedaid tuha ja lämmatavate mürgiaurude pilvi, mis surmasid ümberringi kõik. Kohutavad elektrisähvatused käristasid seda lõputut pimedust, muutes selle veelgi ebamaisemaks ja tumedamaks. Meri tõusis hullununa ja tormas möirates üle Amasoonase oru, paiskudes linnamüüridele, pidamata millekski nende massiivseid kivist lainemurdjaid.

Selle suure Atlantise koloonia, vana Ameerika uue Atlantise mägismaa asukad hävitas taeva ja maa tuli. Kui maa hakkas värisema, paiskus neis läbiuurimata Mato Grosso surnud linnades maapinna põhjatutest lõhedest ja sillutatud teedest, mis kulgesid nende hiilgavate templite ja paleede kõrval, mürgiste gaaside pahvakuid. Pimestatud, poollämbunud, ootamatust kosmilisest katastroofist hul-

lunud, jooksid ilusad valgenahalised mehed ja naised, mõned punaste juustega nagu kuldne Bereniece, mõned blondid nagu kreeka jumalanna Aphrodite, linnadest välja, jättes maha kõik, mis neile kuulus. Tükati vajusid linnad maa alla, tohutud maavärinad neelasid nad. Paljudes hoonetes puhkes võib-olla tulekahju, sest bandeiristasid jahmatas mööbli ja majatarvete täielik puudumine. Suured paleed ja templid varisesid rusudeks. Osa Atlantise Brasiilia rahvast põgenes ümbritsevasse mägedesse mööda suurepäraseid sillutatud teid, mis on nüüdseks murenenud ja pragunenud ning mattunud hiiglaslike kaljurahnude alla, mida maavärinad ja tulvaveed mäetippudelt alla kuristikku paiskasid. Need, kel ei õnnestunud pageda, põlesid tuhaks või leidsid otsa maapinna lõhedes. Mis tullest puutumata jäi, selle hävitasid kiskjad ja röövlinnud, kes jäid tuhandeteks aastateks nende iidse Hy-Brazili linnade ainsateks asukateks.”

Nii Wilkins kui ka teine Lõuna-Ameerika vana-ajaloo ekspert Lewis Spence („The Problem of Atlantis”, 1924 ja „The History of Atlantis”, 1926) väidavad, et selles kohutavas katastroofis ei hukkunud sugugi mitte kõik inimesed ning aegajalt tuleb ellujäänute kohta päevavalgele üha uusi tõendeid. Räägitakse valgete inimeste hõimudest, keda on kohatud Brasiilia džunglites, ja kummalistest heleda nahavärviga valvuritest, kes peavad vahti Peruu ja Guatemala salajastes linnades. Kõik nad olevat kunagi Brasiilia koloniseerinud atlantise järeltulijad.

Rio Apure ja Orinoco vahelistes tihedates metsades elab asulas, mida – pange tähele! - kutsutakse Atlaniks vähetuntud valgenahaliste indiaanlaste suguharu los Paria. Selle rahva suuline pärimus pajatab kataklüsmist, mis hävitas Brasiilias nende kunagise isamaa ning ida pool asuvas ookeanis ka veel ühe suure saare, kus elas rikas ja tsiviliseeritud rahvas. See oli muidugi mõista Atlantis!

Lewis Spence räägib veel ühest Brasiilia indiaanlaste hõimust, nimelt tapuyadest. Ta arvab neid põlvnevat valgest orirahvast, kes iidsel ajal teenis oma Hy-Brazili isandaid ning põgenes koos nendega, enne kui veevood Atlantise enda alla, matsid. Oma raamatus „Atlantise probleem” kirjutab ta järgmist:

„Need tapuyad on niisama blondid kui inglased. Nende käed ja jalad on väikesed, näojooned õrnad ja kaunid, juuksed valged, kuldsed või punased. Nad olid osavad vääriskive töötlemise ning kandsid teemant- ja nefriitehteid.”

Eelmises lõigus viitasin valgetele indiaanlastele, kes kaitsvat salajasi linnu sissetungijate eest. Võib-olla peaksin tooma Atlantise ja Lõuna-Ameerika sissetungimete kohta ka ühe füüsilise tõendi, enne kui asun eraldi käsitlema Brasiilia maa-aluseid käike.

Järgmine huvitav tähelepanek pärineb jällegi Harold Wilkinsilt. See on kirja pandud tema teoses „Lõuna-Ameerika iidsed saladused”.

„Ida müstikute hulgas ringleb pärimus, võib-olla on see alguse saanud nendelt atlantidelt, kes olid oma emamaa suure kataklüsmi aja eel hüljanud, et vana Atlantise pealinna, kungaslinna Sardegna kesksel templil oli võlvlagi, millest säras, alla silmipimestav puhtast kullast päike. Atlantise tsivilisatsiooni jäänused pärisid tema Lõuna-Ameerika koloonia Hy-Brazili kaudu hiljem Peruu inkad - sõna „Peruu” tuleneb muide sõnast „Virus”, mis tähendab päikesejumalat ja mida quiehuas ehk Peruu indiaanlaste keeles ei leidu - ning Cuzeo suures päikese-

templis olevat samuti olnud puhtaimast kullast päike, mille silmipimestav sära templi seintelt tagasi peegeldus. Kui don Franciseo Pizarro karavellide ja galioonide kiilud 1530. aastal Peruu rannikumadalikult põhja puudutasid, oli see veel seal ning selle hiilgus pani vaataja silmamunad valutama.

Aga kui Pizarro konkistadoorid olid sirutanud selle iidse tsivilisatsiooni järele oma röövlikämblad, kadus too hiilgav päikesejumal. Nelja sajandi vältel on selle asupaik jäänud saladuseks - nii hästi hoituks, et seda teab ehk korraga üks või kaks inkade järeltulijat. Kusagil Peruu Kordiljeeride orus elab tänapäevalgi kindlasti, ilma et ükski hing kahtlustaks, keegi, kes teab, kus see päike loojus.”

Milline ka poleks Brasiilia saladusi käsitlev uurimus, liiati kui ta keskendub kadunud rahvastele ja iidsetele, nüüdseks varemeisse vajunud linnadele, ei pääse ta mööda kuulsast maadeuurijast kolonel Percy Harrison Fawcettist (1867-1925), kelle endaga seondub samuti lahendamata saladus. 1925. aastal jäi ta nimelt Mato Grossos kadunuks ning sellest ajast peale pole temast olnud ainsatki jälge.

Kolonel Fawcetti retkede tulemustest teeme juttu üksnes põgusalt, sest tema noorem poeg Brian on neid sündmusi üksikasjalikult kirjeldanud 1935. aastal ilmunud raamatus „Exploratian Fawcett”. Kolonel Fawcett oli viibinud „kummi-uumi” ajal Lõuna-Ameerikas, visandades Peruu, Ecuadori, Boliivia ja Brasülia piire, ning oli neis paigus tuttav juba enne oma viimast ekspeditsiooni. Noil aastail oligi teda nähtavasti kütkestanud legend, nagu paikneks kusagil Mato Grossos kadunud linn, kus elab tsiviliseeritud valge rahvas. (Enne teeleasumist oli ta lausunud: „Mul on ainult üks eesmärk: tuua päevavalgele saladused, mida Lõuna-Ameerika džunglid on nii palju sajandeid varjanud. Loodame leida iidse valge tsivilisatsiooni varemed ja kunagi kõrgkultuuri kandnud rahva degenereerunud järeltulijaid.”)

Fawcetti tiivustas kaks asjaolu. Esiteks oli teada, et džungles leidub uskumatult ammumustest aegadest pärinevaid varemeid. "Need kunagiste linnade rusud on võrreldamatult vanemad kui Egiptuse omad," on ta öelnud. Teiseks oli Rio de Janeiro arhiividest päevavalgele tulnud ajalooline ürik, mis pärines 1734. aastast ning kirjeldas, kuidas Mato Grossost olid leitud eelajaloolise tsivilisatsiooni jäänused. Selles dokumendis, mida võib tänapäevalgi näha Rio de Janeiro Rahvusraamatukogus, kirjeldatakse, kuidas üks Portugali ekspeditsioon oli leidnud mägedes kitsa läbikäigu ning jõudnud mööda seda roomates linnavaremeteni, mida oli nähtavasti kunagi tabanud suur loodusõnnetus. Igal pool oli vedelemas aardeid ja kuldminete. Veelgi rohkem jahmatasid ekspeditsiooni liikmeid aga kaks kuldsete juuste ja valge nahaga meest, kes neile varemete vahelt vastu astusid. Valmistudes oma avastust lähemalt uurima, saatsid portugallased pärismaalastest käskjala jooksuga Rio de Janeirosse sõna viima. Paraku ei pöördunud ekspeditsioon kunagi tagasi, vaid jäi igaveseks kadunuks. Ainus seletus näis olevat, et kummalised valged mehed kas tapsid kõik selle liikmed või siis võtsid nad vangi...

Enne kui ta koos oma vanema poja Jaeki ja sõbra Raleigh Rimelliga tolele saatustikule retkele asus, uuris kolonel Fawcett hoolikalt Brasiilia muistendeid ja legende. Nendes räägiti 60 000 aasta vanustest linnadest, sinisilmsetest indiaan-

lastest ja muinasjutulistest varandustest, mida need varemeisse vajunud linnad endas varjavad. Et ta uskus neid olevat iidse Atlantise kultuuri jäänused, ilmnes alles kirjast, mille ta 1924. aastal saatis Lewis Spenee'ile. Samas kirjas rõhutab ta ka oma üha kasvavat veendumust, et Lõuna-Ameerika kunagise rahva ja üle Atlandi ookeani elava rahva vahel pidi olema eksisteerinud mingi side.

Selle järelduseni oli ta viinud Brasiilia varemete portikustel ja sammastel ning Tseiloni (Sri Lanka) vanadel raidkividel avastatud kirjade sarnasus.

Faweett kirjutas Lewis Spenee'ile nõnda:

„Mul on tõendeid, et nende valgete atlantide otsesed järglased ehkki degeneereerunud, elavad veel tänapäevalgi... „

Faweetti uurimisrühm asus Mato Grosso poole teele, täis optimismi. Koloneli kaaslastel polnud mingit kahtlust, et Faweett teab, mida ja kust otsida, ehkki üksikasjadesse ta neid ei pühendanud. Enne seda, kui mehed astusid tundmatusse ja muutusid ise legendiks, mille salapära pole seniajani suudetud hajutada, jõudis neilt maailmani veel üks ja viimane teade. See kujutab endast kõigest mõnda koloneli käega kirjapandud rida, kuid need on täis salapära ja vihjavad sellele, et ollakse jahmatamapanevate avastuste lävel.

„Kui keegi üritab välja saata ekspeditsiooni, et uurida, mis meist on saanud – tõenäoliselt jääme me muust maailmast eemale kaheks aastaks või kauemakski - taeva pärast, ärge laske neil seda teha! Inglismaal pole nende otsingutega vähimatki pistmist. Need puudutavad Brasiiliat ning ainult Brasiiliat!”

Pärast seda saabus täielik vaikus. Selle kohta, mis on saanud neist kolmest inglasest, on meieni jõudnud ainult kuulujutte.

Mrs. Nina Faweett, koloneli naine, sai aja möödudes järjest enam usku, et tema mees pole surnud, vaid metsikute džungli indiaanlaste käes vangis. Ta oli kindel, et just nagu ekspeditsioonile innustust andnud Portugali maadeuurijate 1734. aasta ürikus kirjeldatud, oli ka tema mees sattunud mingi suure saladuse jälile.

Sealt võttiski otsa üles üks tänapäeva suuremaid maa-aluste tunnelite ja rahvaste kohta käivate legendide uurijaid dr. Raymond Bernard, Ameerika filosoof ja arheoloog, kes nüüd elab Brasiilias. Oma 1960. aastal ilmunud monograafias „The Subterranean World” („Maa-alune riik”) ütleb ta nõnda:

„Paljud Brasiilia salateaduste uurijad jagavad kolonel Fawcetti naise usku, et kolonel ja tema poeg Jack elavad tänapäevani maa-aluses linnas, mille sissepääsu moodustab Mato Grosso kirdeosas Rancadori mäeahelikus asuv tunnel. Just sinnapoole oli ta teel, kui teda viimati nähti Cuiabast lahkumas. Allakirjutanu kohtas Cuiabas üht pärismaalast, kes kinnitas, et tema isa oli olnud Fawcetti teejuht, ja lubas viia mind Roneadori piirkonnas maapinnale avaneva tunneli suu juurde, mille kaudu pääseb maa-alusesse riiki. Sellest ilmneb, et Fawcetti teejuht uskus allmaalinnade olemasolusse ning juhtis Fawcetti sinna, kus ta seejärel vangi võeti, et ta linna asukohta tagasi pöördudes kellelegi ei paljastaks, kas siis vabatahtlikult või sunniviisi.”

Roneadori tunneli sissepääsu valvavat metsikud mureego ehk nahkhiireindiaanlased. Nii väidavad paljud spetsialistid, sealhulgas ameerika loodusteadlane Carl Huni, kes on seda suguharu ja sellega seonduvaid tunnelilegende lähe-

malt uurinud Mato Grosso piirkonnas elades. Toon väljavõtte tema 1960. aastal ilmunud esseest "The Mysterious Tunnels and Subterranean Cities of South America" („Lõuna-Ameerika salapärased tunnelid ja maa-alused linnad”).

„Tunnelite sissepääsu valvavad nahkhiire-indiaanlased, väike tumedanahaline rass, keda iseloomustab suur füüsiline jõud. Nende haistmismeel on paremini arenenud kui verekoertel. Isegi kui nad teid nii palju usaldavad, et lubavad teil koopasse minna, kardan, et päevavalgust te enam ei näe, sest nad valvavad oma saladust ülimalt hoolega ega pruugi teid enam välja lasta.

Nahkhiire-indiaanlased elavad samuti koobastes, öösel liiguvad nad ümberkaudsetes džunglites ringi, kuid neil pole mingit sidet maa all elavate inimestega, keda on üpris arvukalt ning kes moodustavad omaette kogukonna. Usutakse, et nende asupaigaks on maa-alused linnad, mis pärinevad otse atlantidelt, kes nad kunagi ehtasidki, aga päris täpselt ei tea seda keegi. Mäeahelik, kus need Atlantise allmaalinnad peituvad, on Mato Grosso kirdeosas paiknev Roneader.

Neid koopaid otsima minnes riskite oma eluga, sest võib juhtuda, et jääte jäljetult kadunuks nagu Fawcett.

Brasiilias viibides kuulsin nende maa-aluste koobaste ja linnade kohta nii mõndagi. Cuiabast jäävad need paraku kaugemale Amasoonasesse suubuva Araguaya jõe lähiste. Cuiabast kirdes asub tohutu pikk Roneadori nimeline mäeahelik. Otsida tuleks selle jalamilt, kuid ma hoidusin sellest, sest tunnelite sissepääse valvatavat inimeste eest hoolega.

Tean, et hulk immigrante, kes võtsid 1928. aastal osa kindral Isidaro Lopeze juhitud ülestõusust, siirdus neisse mägedesse ja kadus seal jäljetult. Võimulolev Benavides oli Sao Paulot neli nädalat pommitanud. Lõpuks sõlmiti kolmeks päevaks vaherahu ning 4000 võitlejal lubati linnast lahkuda. Need olid põhiliselt sakslased ja ungarlased. Umbes 3000 neist siirdus Brasiilia loodeosas asuvasse Acre'isse ning 1000 leidis varju koobastes. Seda lugu räägiti kõikjal.

Suuri maa-aluseid koopaid leidub ka Aasias. Tiibetis rännanud inimesed mainivad neid sageli. Nii palju kui mulle teada, asuvad suurimad neist siiski Brasiilias ning paiknevad kolmel tasandil. Olen kindel, et kui ma sooviksin allmaarahvaga ühineda, saaksin selleks loa ning mind võetakse omaks. Tean, et see rahvas ei kasuta raha ning ühiskonnakorraldus rajaneb demokraatlikul alusel. Sealsed inimesed ei vanane ning elavad harmooniliselt.”

Seda maa-aluse Utopia kirjeldust kommenteerides ütles dr. Raymond Bernard, et see sarnaneb väga ühiskonnaga, mida kirjeldab oma teoses „Tulevikurahvas” Bulwer Lytton. Dr. Bernard jagab arvamust, et Bulwer Lyttoni romaan rajaneb okultsel informatsioonil, mille Bulwer Lytton oli omandanud roosiristlaste hulka kuuludes.

Dr. Bernard on üpris põnev kaju. Juba mõnda aega on tema elupaigaks olnud Brasiilias Santa Catarinas asuv Joinville. Ta on seal rajanud nn. New California subtroopilise asula, mis on tema meelest ideaalne paik maa-aluste tunnelite uurimiseks ning pakub ühtlasi kaitset, kui peaks puhkema tuumasõda - teema, mis talle sügavat muret valmistab. Tema sõnutsi paikneb Joinville maakera radioaktiivsuvabas tsoonis.

„On meteoroloogiline tõsiasi, et põhjapoolkeralt puhuvad radioaktiivset tolmu kandvad tuuled kohtuvad ekvaatoril lõunast tulevate vastassuunas puhuvate tuultega, mis sunnivad neid kaares põhja poole tagasi pöörduma. See kaitseb lõunapoolkera põhjast tuultega kantava radioaktiivse saaste eest, sest põhjapoolkera on tulevase kolmanda maailmasõja tallermaa.”

Seda silmas pidades õhutab dr. Bernard oma lugejaid kiiresti tegutsema:

„Hoogustuma peaks uus migratsioonilaine, mille käigus rahvas siirdub põhjapoolkeralt lõunapoolkera alumistesse piirkondadesse. Parim paik on uus töötatud maa, kus kasvavad troopilised puuviljad ning valitseb igavene kevad. Sellise paiga leidsin ma Lõuna-Brasiilia subtroopilises Santa Barbaras, olles 26 aastat otsinud Ladina-Ameerika maades maapealset paradiisi. Siin rajan ma Ameerika taimetoitluse, mahepõllunduse ja edumeelsete teadlaste kogukonna, kes paneb aluse uuele ajastule.”

Võib-olla polegi imeks panna, et dr. Bernard'i arvates ei hävitanud Atlantist pelgalt tuli ja vesi, vaid „radioaktiivne katastroof, arvatavasti tuumasõja, legendaarse titaanide sõja tagajärg, kui maakera telje asendi muutus tõi kaasaülemaa-ilmse veeuputuse”.

Ehkki dr. Bernard tunneb suurt muret tuumasõjaohu pärast, pole see takistanud teda uurimast oma uue kodumaa allmaatunneleid. Mõned tema kogukonna liikmed on teda seejuures aidanud. Nad on leidnud tõendeid, et tunnelite võrgu sissepääs asub kusagil üsna Joinville'i lähedal, ehkki päris täpset kohta pole õnnestunud välja selgitada. Ta ütleb nõnda:

„Olen aastaid uurinud salapärast tunnelite võrku, mis kulgeb risti-rästi Santa Catarina all ja mille üks iidne rahvas on nähtavasti rajanud, et pääseda maa-alustesse linnadesse. Uurimised alles käivad. Joinville'i lähedasel mäel on sageli kuulnud Atlantise naiste ja meeste koraali ning „*canto gallo*” (kuke kiremist), mis on tavaline viide, et läheduses asub maa-aluse linnani kulgeva tunneli suue. Nähtavasti ei tekita kiremishäält elus kukk, vaid mingi masin.”

Dr. Bernard jagab Harold Wilkinsi usku, et Brasiilia oli kord Atlantise koloonia. Ta on öelnud nõnda:

„On väidetud, et kunagi oli Brasiilia Atlantise koloonia. Hilisematest teadetest nähtub, et Amasoonase džunglitest on avastatud Atlantise linn oma uhkete hoonete ja tänavatega. Veel on Brasiilia raadio ja ajakirjandus levitanud teateid, nagu oleks mingi grupp teadlasi avastanud maa-aluse linna. Nad olid läinud edasi mööda tunnelit, mille sissepääs oli Parana ja Santa Barbara piiri ääres asuva mäe tipus, ning jõudnud lõpuks välja allmaalinnani. Siis oli neid haaranud selamatatu hirm ning selle asemel et linna uurida, põgenesid nad paanikas. Mida olid nad näinud? Arvatavasti tolle linna elanikke. Kaks sealkandis elavat rantšeerot rääkisid mulle, et olid mööda seda tunnelit kolm päeva kõndinud ning lõpuks laskudes välja jõudnud valgustatud linnani, kus olid näinud mehi, naisi ja lapsi. Üks nende kaaslane oli kartma hakanud, seepärast olid nad kõik tagasi pöördunud.”

Ehkki dr. Bernard suhtub neisse lugudesse mõistetava skepsisega, usub ta, et atlandid ehitasid Amasoonase basseinis ja Mato Grossos linna ning et nõndasamuti võisid nad ehitada ka mõningaid tunneleid, et „asuda ümber Agharti

maa-alusesse riiki”, kui nende kodumaad tabas katastroof. Osa neist põgenes muidugi Lõuna-Ameerikas asuvatesse kolooniatesse. Ta kirjutab niiviisi:

„Räägitakse, et maa all kulgeb tunnelite võrk ning et iseäranis rohkesti leidub neid Lõuna-Ameerikas. Need tunnelid viivat välja maa sisemuses peituvatesse tohututesse õõnsustesse ehitatud linnadeni. Kõige kuulsamat tunnelit nimetakse Inkade teeks, mis väidetavasti kulgeb Limast lõuna pool sadade miilide ulatuses Cuzco ja Tiahuanaco kaudu, kuni jõuab lõpuks välja Atacama kõrbe ning kaob seal jäljetult. Tunneli teine haru viib Brasiiliasse ning jõuab hargnedes välja rannikule. Siit edasi kulgevad käigud ookeani põhja alutsi kadunud Atlantise suunas. Sel moel oli Atlantis kunagi otseühenduses oma Peruu ja Brasiilias asuvate kolooniatega. Ühendustee moodustasidki Atlandi ookeani all kulgevad tunnelid, mis Brasiilia alutsi jooksid Parana ja Santa Catarina kaudu Mata Grossani ja sealt edasi Peruuksse ning siis juba Andide all kuni Tšiilini.”

Oma monograafias „Maa-alune riik”, millest eespool juba juttu oli, ütleb dr. Bernard, et Santa Catarina vanemate elanike seas on sageli kuulda lugusid, mis räägivad allmaarahvast ning samuti allmaasõidukitest, mis liiguvad läbi tunnelite ning on arvatavasti just niisugused, nagu oleme võinud lugeda Ossendowski Tiibeti kirjeldustest. Leidub neidki, kes usuvad, et nende sõidukite näol on tegemist pikka aega avalikkuse kujutlusvõimet erutanud lendavate taldrikutega. Selle teema juurde pöördume oma raamatus veel tagasi.

Dr. Bernard räägib, et Sao Loureneos oli ta ühelt teosoofige grupi liikmelt, kes nüüd on kahjuks surnud, kuulnud järgmist lugu.

Mees oli oma sõnutsi leidnud tunnelisuu ja matkanud mööda tunnelit Peruust Brasiiliasse. Ühtlasi oli ta kuulnud, et kunagi orjaajal olid ärakaranud orjad Paranas Ponte Grosses tunnelisse laskunud ning seda mööda Mato Gros-sosse põgenenud. Pärast orjuse kaotamist pöördunud nad sama teed mööda tagasi.

Dr. Bernardil on jutustada veel teisigi allmaaretkede kirjeldusi, mis kõik on väidetavalt tõestisündinud lood. Toome ühe tüüpilise juhtumi loo koos doktori asjakohaste tähelepanekutega ära.

„Minu juures käis veel teinegi brasiillane ning kõneles, kuidas ta oli matkanud mööda siledat ja valgustatud tunnelit kolm päeva, kõndides koos kahe koopa-suus kohatud allmaamehega 20 tundi päevas, kuni nad jõudsid välja hiigelsuurde valgustatud paika, kus oli maju ja puuviljaaed, kus elasid mehed, naised ja lapsed ning mitmesugused loomad, sealhulgas lõvid ja tiigrid, kes olid niisama taltsad kui kassid ja koerad. Sugupooled elutsesid eraldi ja naised nägid kõik välja nagu teismelised, ehkki mõned olid sajandeid vanad. Torkas silma, et kõik inimesed olid üksteise täielikud koopiad, neil polnud mingeid individuaalseid iseärasusi. Paljunemine toimus partenogeneesi ehk neitsissigimise kaudu, lapsed sündisid neitseist.

Üks laps oli hirmu tundmata tema juurde jooksnud ning kui ta tahtis teda sülle võtta (see on nende juures keelatud), tabas meest kivirahe. Ükski kivi ei teinud talle vähimatki häda ning see sundis teda arvama, et tegemist polnudki tõeliste kivide, vaid pigem mingite projitseeritud kujutluspiltidega. Ta pääses teise tunneli kaudu põgenema. Väljapääsu juures kohtas ta teist meest, kes ütles, et külastab seda linna sageli. Teda võetavat seal väga hästi vastu ning sõidutatavat

maa-aluste sõidukitega teistesegi linnadesse. Sellest kesksest valgustatud tunnelist hargnevat igasse suunda veel umbes 50 käiku, mida mööda pääseb teistesse Brasiilia all olevatesse linnadesse:

Selle ja muudegi Brasiiliast pärinevate teadete puhul ei või ma sugugi kindel olla, kas need tõele vastavad, sest enamikul juhtudel on jutustajaid ajendanud rahahimu. Kolmes põhilises punktis on kõik tunnistajad paraku ühel meelel: 1) et need allmaalinnad on valgustatud, 2) et neis elab mingi üli rahvas, 3) et nad on omavahel ühendatud tunnelivõrguga. Kus suitsu seal tuld. Kui need teated peaksidki olema välja mõeldud, on ometi kindel, et allmaarahvas eksisteerib, sest fakt on see, et leidub tunneleid, kus on kuulda inimhäält. Loodan, et mul avaneb võimalus neid uurida.”

Harold Wilkinsi, Lewis. Spence'i, dr. Raymond Bernard'i ja teiste tööd ei jäta minu arvates mingit kahtlust, et Brasiilia ja Atlantis olid omavahel ühenduses. Nendest tuleb ilmsiks seegi, kui ulatuslikud ja tähtsad on maa-alused käigud, mis ammustel aegadel ühendasid „kadunud mandrit” tema Lõuna-Ameerika kolooniatega. Kas need tunnelid olid atlantide ehitatud, jääb vaieldavaks. Minu arvates pole see tõenäoline, sest nad näivad kuuluvat Atlantise kultuuri õitsengu eelsesse perioodi. Selle kõikehõlmava saladuse juurde peame niisiis veel hiljem tagasi pöörduma.

Kui dr. Bernard püstitas uurijate ette huvitava väite, et tunnelid on valgustatud, siis 1951. aastal ilmus Bostonis raamatuke, mis kandis pealkirja „Agharti” ning mille autor kinnitab seda väidet. Raamatu on nimelt kirjutanud budistlik õpetaja Ernst Dickhoff. Tiibeti laamadelt ütleb ta end olevat kuulnud, et „neid koopaid täidab roheline valgus, mis soodustab maa all taimede kasvu ja pikendab inimeste eluiga” .

Meie uurimuse seisukohalt on ehk isegi tähtsam, et dr. Dickhoffi sõnutsi leidub peale nende maa-aluste käikude, mida me nüüd juba teame olevat Aasias ja Lõuna-Ameerikas, tunneleid ka Põhja-Ameerikas. Dickhoff läheb veelgi kaugemale, väites, et Põhja- ja Lõuna-Ameerika allmaakäigud on omavahel ühenduses ja jõuavad lõppkokkuvõttes välja Aghartisse. Niisiis on Ühendriid maa-aluste ühenduste kaudu sõna otseses mõttes muu maailmaga seotud.

Dr. Dickhoff kirjutab nõnda:

„Tiibeti laamad on arvamusel, et Ameerika all elavad hiigelsuurtes koobastes Atlantise katastroofis ellujäänute järglased /---/ ning et koopad on omavahel ühendatud tunnelitega, mis kulgevad nii Ameerika kui ka Aasia all.”

Ja tõepoolest: tasub meil vaid uurida fakte, kui näeme, et Ühendriikidel on niisama iidseid ja rikkalikud maa-aluste käikudega seotud pärimused kui need, mida me seni oleme vaadelnud.

11. peatükk

NEW YORGI ALUNE MAAILM

Frank White oli vana päevinäinud õnnekütt, kes oli veetnud suure osa oma elust kaugetel Kalifornia kullaväljadel. Tema vanaisa oli olnud üks legendaarseid *forty-niner*eid, kellel oli õnnestunud 1848. aasta kullapalaviku ajal rikkaks saada, et raisata oma varandus seejärel veini, naiste ja halbade investeeringute peale. Frank oli üksildane hunt, kes kuidagi ei suutnud otsinguid sinnapaika jätta ega loobuda kinnisideest, et kusagil selles piirkonnas ootab teda ihaldatud kullaväli.

1935. aasta kevadel tegigi Frank ootamatult avastused. Paraku ei leidnud ta mitte ihaldatud väärismetalli, vaid hoopis, maaaluse käigu, milles leidis kõige hämmastamapanevaid esemeid, mis iial tänapäeva inimese silma alla on sattunud.

Üldsus sai sellest leiust esimest korda kuulda siis, kui Frank jõudis Rio Colorado lähedasse Mehhiko piiri äärsesse Brawley'sse. Ta oli rännanud Kalifornia kõrbetes ja mägedes, jõudes põhjas välja Death Valley'ni ja lõunas Gila mägedeni. Mingil ajal oli ta äkki avastanud kaljude vahel väikese lõhe ning leidnud asja uurides, et seda kaudu pääseb maa-alusesse käiku.

Kaasas üksnes väike kullaotsijate lamp, oli ta mööda tunnelit edasi kõndinud.

Käigu kõrgus oli olnud umbes kaheksa jalga ning seinad siledad ja hoolikalt töödeldud. Kui ta oli käinud ligemale pool tundi, märkas ta äkki eespool imelikku valgust.

„See oli roheline ja tundus pahaendeline”, ütles ta. „Mida edasi, seda heledamaks see muutus, kuni lõpuks jõudis tunnel välja suurde koopasse.”

Koopas avanes Frank White'ile ebatavaline vaatepilt: hulk mumifitseeritud kehasid lebas kas põrandal või seisis seina ääres. Fluorestseerivas valguses paistis kogu stseen iseäranis õudne. Kehade väändunud asendi järgi oletas Frank, et surm oli tabanud neid ootamatult.

Vanal õnnekütil käis tahtmatult värin üle selja ja ta vaatas kähku selles surmakambris ringi.

Ühe seina ääres paiknesid kujud, mis rohekas valguses tuhmilt särasid, otsekui oluksid nad kullast. Näod meenutasid talle kummalisel kombel kunagi nähtud inkade jumalakujude omi. Veel jõudis Frank märgata, et surnu kehadel olid seljas eriskummalised rõivad, mis näisid olevat nahast.

Siiski tunnistas ta endale, et pole midagi selletaolist kunagi varem näinud. Ainus, mis talle pähe tuli, oli mõte, et ta on sattunud mingisse varakambrisse:

„See kõik tundus olevat iidne,” ütles ta hiljem. „Näis, nagu oleksid need inimesed seal niiviisi lamanud juba väga ammustest aegadest peale. Kui ammustest, seda ei osanud ma oletadagi.”

Ehkki Franki kinnisidee oli leida kulda, oli ta liiga närvis, et kauemaks sellesse paika jääda. Esiteks ei suutnud ta mõista, kust tuleb valgus, teiseks nägi ta koopa kaugemas seinas suure hulga surnukehade vahel avaust, mis tema meelest pidi olema uue tunneli algus.

Ta polnud küll kindel, kuid aimas siiski, et kui kõik need inimesed veel elus olid, valvasid nad koopas olevaid kullast kujusid.

Selline oli üldjoontes lugu, mille Frank White rääkis oma umbusklikele kuulajaile 1935. aasta aprillis Brawley's, andmata seejuures ühtki täpsemat viidet tunneli asupaiga kohta. Kummalise maa-aluse käigu avastamist mainiti põgusalt mõnes Kalifornia, eriti San Diego ümbruse ajalehes ning peagi unustati kogu lugu. Mõni aeg hiljem asus väike kullaotsijate grupp eesotsas Frankiga teele, et koobas üles otsida ja kullast kujudega oma varandusele alus panna, aga nii palju kui teada, ei õnnestunud neil paika enam leida.

Kas tegemist on tõestisündinud looga või on see veel üks värvikas Kalifornia legend?

Sellele küsimusele ei oska me tänapäevani vastata ning kogu lugu poleks ehk väärinudki kordamist, kui päevavalgele poleks tulnud mõningaid olulisi fakte. Esiteks teadmine, et Kalifornia osariigi all ja ka naaberosariikides on hulgaliselt tunnelid ning et niisuguste maa-aluste paikade kohta on teateid ka varasemast ajast - niihästi XX sajandist kui ka neist päevist, mil manner oli veel indiaanlaste päralt ning selle pinnale polnud astunud ookeanitaguse valge mehe jalg. Lisagem veel, et tunneli, "varakambri" ja kummalise roheline valguse kirjeldus ühtivad sellega, mis on meile juba eelmistest peatükkidest Agharti poole kulgeva allmaatee kohta teada.

Usun nimelt kindlasti, et Frank White avastas veel ühe tunnelisuu, mille kaudu pääseb allmaakäikude labürinti, ning kui ta oleks julgenud surmakambrist kaugemale minna, avastanuks ta möödaniku saladusi, mis on palju väärtuslikumad kui kuld.

Oma arvamusele saan tuge Harold Wilkinsilt, kes mainib oma „Lõuna-Ameerika iidsetes saladustes” seda Kalifornia piirkonda eraldi.

„Rio Colorado kanjonis leidub paiku, kus mingi kindla valgusekorral, kui valguskiired õige nurga all siledatele kaljuseintele langevad, võib näha sügavale kivisse lõigatud nooli. Rändajad kes mööda Gila kõrbet ning janus ja palavuses vaevlevat Arizonat varanduse jahil lääne poole pürivad, on arvamusel, et mingi väga vana ja tundmatu rahvas on need kunagi sinna kraapinud, näitamaks teed peidikute juurde. Võib-olla oli see sama rahvas, kelle maa-alused templid, hiiglaslikud kivist püramiidid (seitse ühel ruutmiilil), massiivsed graniitringid ja elamud, vanu puid ümbritsevad rõngasmüürid ja raidkirjadega kiviplokid panevad arvama, nagu oleks 1850. aastal avastatud San Diegost päevateekonna kaugusel asuvas metsikus piirkonnas mingid iidse Egiptuse või Foiniikia varemed. ”

Me ei pea sugugi rahulduma ainult selle katkendiga, sest kui uurime vanu legende ning muid eelajaloolise Ameerika kohta käivaid teateid, siis leiame neis rohkesti viiteid maa-alustele koobastele ja tunnelitele ning võime luua endale nende põhjal mingi ettekujutuse.

Üks varasemaid Põhja-Ameerika legende kõneleb, et inimkond tuli maakera pinnale tegelikult allmaailmast. Sabine Baring-Gold on oma „Kaljulossides ja koobaselamutes” (1911) öelnud nõnda:

„Ühe indiaani legendi kohaselt paljunesid esimesed inimesed nagu vaglad maa südames, kuid mingist allarippuvast vädrist kinni hoides õnnestus neil end päevavalgele aidata”.

Üldiselt arvatakse, et praeguste Ameerika Ühendriikide esmaasukad olid indiaanlased. Henry R. Seboolaft, kes seda valdkonda esimeste seas uuris, on kirjutanud:

„XV sajandi lõpul olid praeguste Ameerika Ühendriikide territooriumil elavad indiaani suguharud jagunenud põhiliselt seitsmesse gruppi. Nende keel erines üksteisest mõnevõrra ning kommetes ja tavades olid oma eripärad. Need olid apatši, atšalaki, tšikoori, algonkvini, irokeesi, dakoota ja šošooni indiaanlased”.

Pole midagi imeks panna, et niipea kui eurooplastest meremehed olid Uue Maailma avastanud, tõusid seal elavad „punanahad” kohe erilise huvi orbiiti. Et nad indiaanlasteks ristiti, tulenes muidugi sellest, et Kolumbus arvas end olevat välja jõudnud Indiasse. Mis üldse vaidlusi ei tekitanud, oli arvamus, et see on üks unikaalne inimtüüp, kes on oma salapärasel mandril elanud muust inimkonst eraldi juba loendamatuid sajandeid.

Hilisemad uurimused on näidanud, et Ameerika indiaanlased olid nähtavasti nende suguharude järeltulijad, kes algselt olid elunenud hoopis Aasias ja tulnud oma „salapärasele mandrile” üle kitsa Beringi väina. Markii de Nadaillae kirjutab oma klassikalises teoses „Eelajalooline Ameerika” (1885) selle kohta järgmist:

„Ameerika põliselanike füüsilised karakteristikud on asjatundjate arvates üsna lähedased Põhja-Aasia rahvaste omadele. Et Aasiat ja Ameerikat lahutab ainult kitsas Beringi väin, muutub üpris tõenäoliseks migratsioonihüpotees. Uurimused on näidanud, et Beringi väina kaudu väljarändamise tee pole sugugi võimatu.

Jääajal, mil väina ümbrus oli, nagu arvata võib, mandrijääd täis kuhjatud, võisid eskimotaolised või veelgi madalamal arenguastmel olevad rahvad vabalt ületada selle ajutise silla, elatudes mereloomadest, keda seal hulganisti pidi leiduma.”

Nõnda kujutab endale Ameerika asustamist ette teadusmees. Aga Sabine Baring-Goldi sõnutsi, nagu ma juba olen tsiteerinud, väidavad indiaanlased ise, et nende algkodu oli maa all või mis veelgi üllatavam - kadunud mandril, mida võib oletamisi ka Atlantiseks pidada. Vaatame, mida legendid veel räägivad!

Lewis Spenee on oma „Põhja-Ameerika indiaanlaste müütides” öelnud, et „punaste meeste” mütoloogias-leidub vaieldamatult rohkem maailmaloomise- ja veeuputusemüüte kui teistel maailma rahvastel. Ta lisab, et need müüdid, milles räägitakse inimese põlvnemisest, on väga sagedased ning tihtipeale hämmastavalt sarnased Euroopa ja Aasia samalaadi müütidega.

„Mõnede indiaani suguharude loomemüütide järgi on suured jumalad Universumi vorminud, teiste kohaselt on nad selle aga valmiskujul eestleidnud. Leidub neidki, milles inimsugu juhitakse maa peale maakera sügavusest.”

Selles kontekstis tsiteerib Spenee F. H. Cushingit, kes on oma "Sunni loomemüütide põhijoontes" ära toonud järgmise legendi (1896):

„Siis võtsid maa neljast koopast kõige alumises kuhu ning kasvasid inimesemned ja olendid, nii nagu kasvavad soojas kohas munadest vaglad, linnud

või maod. Nõnda kasvasid ja paljunesid inimesed nagu teisedki olendid neid oli palju ja igat liiki. Sedaviisi sai alumine maailmakoobas lõpuks elusolenditest üle küllastatud: see oli tulvil valmis ja poolvalmis olevusi, kes roomajate kombel pilkases pimeduses üle üksteise ronisid ja üksteist tallasid, üksteise peale sülitasid ja muid sündsusetuid asju tegid, nii et nurin ja kaebehääl paisusid suureks ning paljud, kes olid juba targemaks ja inimtaolisemaks muutunud, otsisid selles üha kasvavas segaduses pääseteed. Siis tõusis sügavaimast merepõhjast üles P-shai-an-K'ia, esimene ja targim inimene, ning leidis elusolendeid haletsedes tollest algsest ilmakoopast väljapääsu. See oli nii pime ja kitsas, et need, kes pisutki nägid ja talle järgneda püüdsid ei pääsenud läbi - nii innukalt tunglesid nad üksteise kannul. Niisiis jõudis P-shai-an-K'ia üksinda ühest koopast teise liikudes sellesse maailma, mis sellal lebas saarena keset ilmamerd - tohutusuur, märg ja ebakindel. Ta otsis Isa-päikest, kuni lõpuks leidis ta ning palus, et too päästaks inimesed ja teised olendid tollest allmaailmast.”

Spenee'il oli ka endal kogutud hulk loomemüüte. Olgu ära toodud üks spetsiifilisemat laadi manda-indiaanlaste (Missouri piirkonnas elav siuu keelerühma kuuluv suguharu) legend. Needki indiaanlased on arvanud end allmaailmast pärinevat. Tsiteerimist väärib see sellepärast, et tegemist on Põhja-Ameerika varaste asukate seas väga laialt levinud uskumusega ning et Sabine Baring-Gold on seda nähtavasti oma tsitaatide aluseks võtnud.

"Siuu-indiaanlaste manda suguharul on loomemüüt, mis on tuttav teistelegi Põhja-Ameerika rahvastele. Nad usuvad, et nende rahvas elas kord suure järve ääres maa-aluses külas. Nendeni tungisid välja maa peal kasvava suure viinapuu juured. Mööda juuri üles ronides silmasid mõned neist maapealset ilma, mis tundus neile rikas ning täis loomset ja taimset toitu. Olles uut maailma oma a silmadega näha saanud, rääkisid nad koju jõudes teistele selle külluse ja hiilgu-se kohta nii lummapaid jutte, et üheskoos otsustati hüljata oma süngevõitu elu-ase ning vahetada see välja rõõmsama ja päikeselisema vastu. Kogu rahvas asus teele ning ühel meelel roniti mööda viinapuu juuri ülespoole. Paraku olid ainult pooled elanikest päralt jõudnud, kui juur ühe paksu naise raskuse all kat-kes.

Manda-indiaanlased usuvad, et pärast surma pöörduvad nad oma maa-alusesse algkodusse tagasi. Ülejärve jõuavad külasse ainult need, kes on elanud kõlblat elu, teiste patukoorem ei võimalda neil järve ületada.”

Mida muud võib niisugune fantastiline müüt tähendada kui veendumust, et eksisteerib maa-alune riik. Teiste, üldisemat laadi pärimuste seast leiame siuude legendi, mis kõneleb indiaani kangelasest, kes võtab ette retke allmaakuningriiki. Siuud elasid praeguses Põhja- ja Lõuna-Dakota osariigis. Nagu hiljem näeme, on just sellest piirkonnast jõudnud meie päevini enim maa-aluseid käike puudutavaid pärimusi.

Üks järgneva loo versioon on kirjas ka Spence'i "Põhja-Ameerika indiaanlaste müütides". Selles kõneldakse ühe siuu suguharu pealikust, kelle poeg on maa-aluses käigus kadunuks jäänud. Poiss oli koos teiste noorte uljaspeadega pühvilit jahtinud ning ummikusseadetud loom oli põgenenud koopasse. Pikemalt mõtlemata oli nooruk talle järele tormanud.

Nimetatud koopa ees tundis suguharu aukartusega segatud ebausklikku hirmu ning ükski noormees ei julgenud pealiku pojale järgneda; Kui kaaslast mõne aja pärast nähtavale ei tulnud, pöördusid, teised laagrisse tagasi ja rääkisid toimunust. Vihaselt läks pealik koos noorte küttidega uurima, miks tema pojast ikka veel jälgegi pole.

Esiailgu ei julgenud ükski nooruk koopasse minna, aga kui pealik pakkus sellele, kes tema poja kohta teateid toob, oma tütre kätt, astus üks kütt ette.

„Mina lähen,“ ütles ta ning astus pikema jututa koopasse. Tema ees oli pime tunnel, mis järsult allapoole suundus. Südame vasardades kõndis nooruk mõnda aega edasi, kuni komistas millelegi. Hämaras suutis ta suurivaevu eristada, et see oli pealiku poeg ning et ta oli arvatavasti surnud.

Kurvalt tassis indiaani-nooruk surnukeha tunnelisuu juurde tagasi ning hõikas pealikule ja kaaslastele, et oli kadumajäänud poja üles leidnud. Teisi ootama jäämata pöördus ta ning suundus tulnud teed mööda uuesti koopasse. Miski, mida ta selles tunnelis oli näinud, õhutas teda uuringuid jätkama.

Olles mõnda aega kõndinud, jõudis meie kangelane äkki välja heledasti valgustatud koopasse, mille põrandal ta nägi istumas heleda nahaga meest ja kuldsete juustega naist. Nad paistsid olevat väga kurvad.

Vargsi lähenes nooruk neile kahele, kes ei märganud teda enne, kui ta oli päris nende juurde jõudnud. Teda nähes hakkasid mõlemad nutma. Kui noormees küsis, mis neil viga on, vastasid nad, et nende ainuke poeg on äsja surnud.

Järgneva lühikese jutuajamise vältel selgitas noor kütt, kuidas ta koopasse oli sattunud. Mees ja naine kuulasid vaikselt ja ütlesid siis, et nemad on maa-aluse riigi elanikud ning ehkki nad on maa peal elavate inimeste kohta palju kuulnud, on tema esimene, kes nende silma alla satub.

Indiaani-nooruk püüdis kõigest väest õnnetut isa ja ema lohutada ning jutud, mis ta siuude elu kohta rääkis, panidki nood lõpuks naeratama. Seejärel palus noormees, et tal aidataks leida tee maapinnale tagasi, sest tunnel oli hargnev ning täis käänakuid.

Mees ja naine olid meeleldi nõus ning andsid indiaanlasele poolehoiu märgiks kaks kingitust - valge hobuse ja rauast talismani, millel ütlesid olevat võime täita kõik tema soovid. See pidi suutma isegi kaljusid sulatada ning kergendada see-ga tema kojujõudmist.

Varsti pärast seda, nagu räägib legend, jõudiski kütt oma suguharukaaslaste juurde tagasi. Pealik jäi oma sõnale truuks ja andis tütre kangelasele naiseks. Ühtlasi tegi ta tema suureks pealikuks.

Jutud tema allmaareisist levisid kogu siuu rahva hulgas ning tema kuulsus kasvas veelgi, kui ta oma maagilist rauatükki kasutades suutis pühvlitele nõnda lummasvalt mõjuda, et ühelgi teisel kütil ei õnnestunud neid nii palju tappa kui temal. Ta oleks võinud elada oma elupäevad lõpuni aus ja rahu, aga sel polnud määratud sündida, nagu jutustab Lewis Spence. Siin on legendi lõpp.

„Juhtus nõnda, et pealiku teine poeg oli oma õemehe peale väga kade. Ta arvas, et isa oleks pidanud hoopis tema pealikuks tegema, ning austusavaldused, mis õemehele osaks said, tekitasid temas sappi. Nõndaviisi otsustas ta oma noore sugulase tappa ning hävitada ka tema valge hobuse.

Järjekordse pühvljahi ajal leidiski kuri kadetseja võimaluse oma plaan täide viia. Mantlit lehvitades hirmutas ta pühvleid nii, et need tormasid kokku sinna, kus seisis meie kangeline. Iga hetk pidid nad tema surnuks tallama. Kui kari lõpuks laiali aeti, polnud kangelasest ja tema piimvalgust ratsust jälgegi: nad olid allmaariiki tagasi pöördunud.”

Selliseid legende, milles on juttu allmaariiki külastanud indiaanlastest, leidub rohkesti, aga pole mõtet neid kõiki korrata. Meelsamini räägin sellest, mida on neis müütides öeldud tolle maa all eluneva rahva kohta.

Lewis Spence'i teada arvatakse neid olevat elanud tunnelites ja koobastes mäletamata aegadest peale ning neid peetakse vaimseks rahvaks, kes on inimestest arengu poolest mitu astet kõrgemal. Need olevused söövat, joovat ja lõbustavat ennast enam-vähem samamoodi nagu maisedki inimesed ega olevat sugugi haavamatud või surematud. Indiaanlastest eristavat neid kõige rohkem see, et neil on kahvatu nahavärv ning heledad juuksed.

Kuulsaimal indiaanisuguharul apatšidel, kes osutasid Arizonas ja Põhja-Mehhiko sissetungijaile väga vihast vastupanu, on eriti ilmekaid ja elavaid pärimusi, mis kõnelevad nende reservaatide all tunnelites elavatest heledanahalistest inimestest. See lisab jumet teadetele, mis kõnelevad tänapäeval Arizona osariigis Phoenixi läheduses asuvatest tunnelitest. Viimaste juurde jõuame õige pea.

Apatšid andsid sellele rahvale nimeks numingkake ja väitsid, et enne kui nad neisse allmaakäikudesse elama asusid, olid nad tulnud ühelt suurelt saarelt. Kas oli see saar Atlantis ja kas olid need inimesed atlandid, kes, nagu me eelmises peatükis kirjutasime, koloniseerisid suure osa Lõuna-Ameerikast? Harold Wilkins arvab, et just nimelt nii see ongi oma teises raamatus, „Lõuna-Ameerika vanad salajased linnad”. („*Secret Cities of Old South America*”, 1950) kirjutab ta selle kohta nõnda:

„Apatši-indiaanlased väidavad, et nende esivanemad olid tulnud idaookeanis asunud suurelt tulesaarelt, kus oli võimas sadam ja selle ette olid sissepääsuks ehitatud mereväravad, millest läbisõitmiseks läks vaja lootsiabi. Ärganud lõõmav draakon oli sundinud nende kauged esivanemad saarelt põgenema. See oli kahtlemata Atlantis, mida on kirjeldanud Platon ning maininud ka puunia ajaloolane Prokles.

Lõpuks jõudsid apatšid välja Tiahuanacu mägedesse, kus olid sunnitud varjuma hiiglaslikesse ja iidsetesse tunnelitesse, mida mööda nad aastaid edasi liikusid, kandes endaga kaasas seemneid ja istikuid.”

Wilkins räägib, et siuude hulka kuuluvate mandade meelest olid esimesed inimesed, kes nendest vanadest Ameerika tunnelitest välja ilmusid, histoppad ehk tätoveeritud.

Nemad said veeuputuses hukka, sest olid kärsitusest ilmunud maa peale liiga vara. Teised jäid veel maa alla. Wilkins lisab veel, et Põhja-Ameerika pärimustes kinnitatakse selgesõnaliselt, nagu oleks need tunnelid puurinud või ehitanud ammu surnud valge rahvas, kes oligi põhjustanud kataklüsmi.

Sellised viited Põhja-Ameerikasse siirdunud atlantidele on küll kütkestavad, kuid mitte päris veenvad. Markii de Nadaillac kirjutab oma „Eelajaloolises Ameerikas” nõnda:

„Samasuguseid müüte leidub paljudel indiaani suguharudel: veeuputus, inimsoolunastaja ja heategija pole võõrad ka Alaska põlisrahvale ning ühel või teisel kujul tulevad need ette kõigi maailma rahvaste juures. Neid müüte ei saa sugugi seletada pelgalt kristluse levikuga...

Et Ameerikat on aegade vältel asustanud mitmete rasside järeltulijad, saab päris ilmsiks, kui vaadelda, mil määral erinevad üksteisest eelajalooliste inimeste jäänused ning kui erinevad näojooned ja nahavärvi on pärinud nende ajaloolised järglased.”

Mida nendest tõenditest aga surmkindlalt järeldada võib, on see, et enne indiaanlasi elasid Ameerika mandril heledanahalised inimesed, kes on rajanud palju meie päevadeni säilinud objekte, eriti puudutab see nii Põhja- kui ka Lõuna-Ameerikas paiknevaid suuri tunnelite süsteeme.

Prantsuse teadusmees de Nadaillac toob oma argumentide tõestuseks jällegi appi indiaanlaste pärimused.

„Shawnee-indiaanlased olevat väitnud, et Florida iidsed asukad olid valgenahalised ning nemad olid maale saabudes leidnud eest ehitised ja kombes, mis nagu kogu sealse rahva tsivilisatsioon erinesid tunduvalt nende omast.

Tuscarora indiaanlastel olevat ajaarvamine, mis ulatuvat peaaegu kolme tuhande aasta taha; nende esiisad olevat pärinenud kaugelt põhjast, teiselt poolt Suurt järvistut, ning olevat ilmunud välja tunnelitest.”

Veelgi enesekindlama avaldusega tuleb lagedale W. S. Blacket. Ameerika eelajalugu käsitlevas teoses „Last Histories of America” (1883) kirjutab ta järgmist.

„See töö tugineb osaliselt teooriale, et Ameerikas on eelajaloolisel perioodil elanud suur rahvas, keda Euroopa kirjanduses sagedasti mainitakse kui okeaniide - neid, kes elavad keset ookeani. Selle maa asukad polnud sugugi nii isoleeritud ja üksi, vaid olid muu maailmaga üsna tihedas läbikäimises.”

See muu maailmaga, Euroopa, Aafrika ja Aasiaga läbikäimine toimus nähtavasti läbi tunnelite süsteemi, mis kulges kogu Ameerika mandri alutsi ning ühest otsast Atlantise, teisest otsast Beringi väina kaudu. Toon hiljem selle kohta veenvaid tõendeid.

Nii palju siis Põhja-Ameerika tunneleid puudutavatest muistsetest pärimustest. Mis viitab sellele, et need tunnelid veel tänapäevalgi eksisteerivad? Mul on õnnestunud kindlaks teha, et selle kohta leidub tõendeid kõigis neljas indiaani legendides mainitud piirkonnas - Kalifornias, Dakotas, Beringi väina ümbruses ja võib-olla tähtsaimana Arizonas, kus praegu on käimas uurimistööd.

Alustagem ehk Kaliforniast, sest seal on Harold Wilkinsi sõnutsi päevavalgele tulnud „jahmatamapanevaid veeuputuseelseid leide”. Teiste seas mainib ta 130 jala sügavusest kaevandusest laava alt leitud ning nähtavasti tertsihaarist pärinevat inimkolpa, arhailist inimkujutist, mille kõrvale olid kraabitud tundmatud kirjatähed, 18 jala sügavuses kõrbe all kulgevat kummalist käiku ja graniittahvleid maa-aluses käigus, mis kõigi märkide järgi kujutab endast veeuputuseelset kae-

vandust. Need Kalifornia tunnelite ja allmaaelanike kohta käivad asitõendid pärinevad vähemalt Atlantise ajast, ütleb ta.

Huvitava loo on rääkinud ka Tom Wilson, vana indiaanlasest teejuht, keda tunti kogu Lõuna-Kalifornias. Tom kuulus Cahroei suguharusse, kelle legendides figureeris Chareya-nimeline mees, aukartust äratav kuju, kes kandis pikka liibuvat tuunikat ning kellel olid pikad ja lehvivad valged juuksed. Chareya olevat aeg-ajalt Cahroci rahva sekka ilmunud ning kui tema missioon oli täidetud, kadunud ta sügavasse maa-alusesse käiku, mis kulges ei tea kuhu.

Ehkki enamik Cahroei suguharu liikmeid arvas, et maa-alustes käikudes elavad ainult surnute vaimud, oli Tom veendunud, et Kalifornia maa-alustes elas tõeline rahvas - mehed ja naised. Tema usk rajanes eriskummalisel juhtumil, mille oli sajandivahetusel läbi elanud tema vanaisa. Vana indiaanlane olevat nimelt avastanud tunneli, mis kulges miilide viisi maa all, kuni suubus lõpuks koopasse, kus elasid heledanahalised inimesed. Vana teejuht kõneles järgmist:

„Mu vanaisa rääkis mulle, et need inimesed võtsid teda lahkesti vastu ja kuigi ta nende keelest aru ei saanud, elas ta mõnda aega nende keskel. Need inimesed kandsid rõivaid, mis meenutasid nahka, ei olnud aga vanaisa sõnutsi siiski nahast. Koobast täitis kahvatu kollakasroheline valgus, mille allikat ei olnud näha.”

Lõpuks pöördus indiaanlane maa peale tagasi, kus tema lugu, nagu arvata võibki, keegi ei uskunud.

Noorele Tom Wilsonile aga avaldasid vanaisa jutustuse siirus ja veenvus nii suurt muljet, et ta otsis suure osa oma ülejäänud elust selle salapärase allmaailma sissepääsu.

Kui ta 1968. aastal suri, oli ta ikka veendunud, et see maailm eksisteerib, ning uskus selle sissepääsu paiknevat piirkonnas, kus Mojave kõrb ja Sierra Nevada mäed kokku saavad.

Liikudes nüüd mööda Ameerika läänerannikut ülespoole, Oregoni osariiki, tuleb meil tähelepanu pöörata veel ühele loole. Selleski on juttu maa-alusest elupaigast, milleni viivat mitu tunnelit. Mitmed eksperdid, sealhulgas Eric Norman („See õõnes maakera”, 1972) seostavad seda lugu Dakota piirkonna siuude ja manda indiaanlaste allmaariigi legendidega. Ehkki seda teooriat on raske tõestada, usun minagi, et ka selles Ühendriikide osas on allmaakäigud ning et need moodustavad ühe osa suuremast süsteemist, mis jõuab põhja pool välja Kanasse, lõuna pool aga Mehhikosse ja kaugemale Lõuna-Ameerikasse.

1967. aasta jaanuaris avaldas „Searh” George Wagner juunior põneva artikli „Koopad ja teised maailma salajased paigad”, milles oli juttu Oregonis paiknevast iidsest maa-alusest linnast.

Analüüsides teateid, mida tal oli õnnestunud selle paiga kohta koguda, mainib ta mõningaid spetsiifilisi detaile, mida talle oli teatavaks teinud mr. Azerland:

„Ta väitis, et 75 miili Oregoni osariigi Portlandist loode pool, Portlandi ja Seattle'i murrukohtade vahel, piirkonnas, mis kunagi oli vee all, on sügaval maa sees ühe imeilusa linna jäänused. Linn asuvat 8-10 miili sügavusel ja selleni viivat hulk tunneleid, mis hargnevad igasse kaarde.”

Wagneri artiklis jääb mulje, et tema meelest on see linn Atlantise päritolu (viide veeuputusele) ning võib sarnaneda teiste allmaa-asulatega, mida leiduvat Lõuna-Ameerikas ja Aasias.

Kui see nii oleks, räägiks see tugevasti ülemaailmse omavahel seotud tunnelivõrgu kasuks.

Minnes veelgi põhja poole, Alaskasse ja Beringi väina piirkonda, leiame uusi tõendeid allmaatunnelite kohta. Siinsed elanikud, sealhulgas Athapasci indiaanlased usuvad, et eksisteerib maa-alune rahvas, kes on seal varjatuna elanud harmooniliselt juba enne seda, kui indiaanlased neisse paigusse saabusid.

Oma kütkestavas raamatus „Arktiline seiklus. Minu elu jäises Põhjas” („Arctic Adventure – My Life in the Frozen North”, 1935) viitab uljas seikleja Peter Freuchen mitmes kohas lugudele, mida ta indiaanlastelt oli kuulnud. Neis räägitakse eqidleetidest, rahvast, kes elab maa all. Alaska südamaal, üsna Tanani linnal lähedal näitas tema teejuht Asayuk talle mägedes lõhesid, millede kaudu Asayuki sõnutsi aastate vältel oli kadunud palju inimesi, kes olid otsustanud minna elama eqideetide juurde. Nõnda kirjutab Freuchen:

„Need lõhed olid laiad ja sügavad. Asayuk orienteerus neis hästi, näis intentsiivselt teadvat, kus nad asuvad, ning viis meid õnnelikult paika, kuhu meil oli plaanis välja jõuda. Asayuk kõneles hättasattunud inimestest, kes olid kodust põgenenud ja mägedesse läinud. Tema sõnutsi olid neist saanud vaimud või olid eqideetid nad enda juurde viinud.”

Eskimod, kes elavad mandri põhjapoolses osas, teavad samuti rääkida hulgaliselt legende maakoore all elavast rahvast. Allmaainimestel on oma tunnelite süsteem, mida mööda nad saavad maa peal käia ja maa alla tagasi pöörduda. William F. Warren on oma raamatus „Avastatud paradiis ehk Inimsoo häll” („Paradise Found or The Cradle of the Human Race”, 1911) öelnud, et eskimote arvates võivad nende esivanemad pärineda allmaailmast, mis on püsivalt valgustatud. Nende käikude asukoht oli neile peaaegu kindlasti teada, aga on nüüdseks arvatavasti unustatud.

Nii huvitavad kui need teated ka ei oleks, pärinevad kõige tähtsamad ja põhjanevamad tõendid siiski Ühendriikide lõunaosast, täpsemalt Arizonast, kus innukas uurija Charles A. Marcoux on veerandsajandi vältel uurinud allmaailma kohta käivaid legende. Oma uurimiskeskuse rajas Marcoux Phoenixisse, sest ta on veendunud, et läheduses paiknevas mäeahelikus, mida tuntakse Ebausumägede (Superstitious Mountains) nime all, peab paiknema üks tunnelisuu.

Marcoux on põhjalikult tutvunud kõigi maailma allmaakäikude kohta käivate materjalidega ning on juba nüüd veendunud, et „Kanadast kuni Lõuna-Ameerikani, iseäranis tihedalt Brasiilia all kulgeb tunnelite võrk ning tunnelitega on omavahel ühendatud kõik maailmajaod”. Iseäranis huvitavad teda need tunnelid, mille sissepääsud paiknevad Kesk- ja Lõuna-Ameerika paigus, üks just nimelt Arizona Ebausumägedes.

Dr. Raymond Bernard, kes Marcoux'd hästi tunneb, ütleb viimase olevat tagasihoidliku ning isegi ujedavõitu.

„Ta on tunnelisuud otsinud juba 20 aastat ning ehkki ta pole seda veel leidnud, väidab ta end olevat allmaarahvaga kontakti saanud. Ta jätkab otsinguid,

sest usub, et sissepääsu leidmine tähendab inimsoole viimset ellujäämislootust.”

Maroux' väidetavate kontaktideni jõuame hiljem, praegu räägime pisut sellest, miks on Marcoux' meelest nii tähtis leida tunnelisse sissepääs. Ta usub, et meie atmosfääri radioaktiivne saastumine suureneb väga kiiresti:

„Ma tean, et inimkond ei saa enam kuigi kaua maa peal elada, vaid peab lõpupeude lõpuks minema maa alla. Mõned usuvad, et kui see aeg kätte jõuab, viivad lendavad taldrikud nad Maalt minema, kuid minu uurimused ses vallas on näidanud, et see pole võimalik. Hefflingi järgi seisis maailm kunagi samasuguse probleemi ees ning siis leidis Atlantise rahvas varjupaiga maa sügavuses.

Seal rajasid nad oma riigi ning nende jäänused puhkavad praegugi seal, kus nüüd elavad nende järglased. Et ellu jääda, peab praegune inimkond olema valmis tegema sedasama.

Minu eesmärk on rajada uus koloonia, koguda enda ümber grupp inimesi, kes on valmis maapealse elu maha jätma ning alustama uut, mis ei ole küll kerge, aga parem kui see, mille nad seljataha jätsid.

See on põhjus, miks ma soovin ühineda maa-aluse riigi elanikega, et need, kes seal elavad, võiksid mulle õpetust jagada.”

Nagu juba öeldud, tuleme hiljem tagasi selle juurde, mida Marcoux'l on öelda allmaarahva ja nende elustiili kohta. Siiski peame enne Põhja-Ameerikast lahkumist lähemalt uurima veel ühte ebatavalist väidet: nimelt, et üks tunnel, mis on ühenduses Agharti võrgustikuga, paikneb otse New York City all!

Selle väitega tuli lagedale Robert Ernst Dickhoff oma teoses „Agharta” (1951), kui ta arutas paljusid Ameerika, Euroopa ja Aasia paiku, kus inimesed on allmaatunnelitest teatanud.

(Maa-alustest käikudest kirjutab muide veel teinegi ameerika autor, dr. M. Doreal. Tema usub, et sellised käigud eksisteerivad ka Kalifornias Mount Shasta all, Oklahomas Sulphur Springsis ja Kentuckys kuulsas Mammutikoopas. Kahjuks ei täpsusta ta, kus võiksid asuda tunnelisuud, kuid on teada, et Mammutikoopast hargneb mitmesse suunda 226 käiku, mille pikkus öeldakse olevat 160 miili. Üks neist võib ju ulatuda allmaailma kulgeva võrgustikuni.

Dickhoff kirjutab „Aghartas”, et „iseegi New Yorgi all on omad tunnelid, mis kulgevad miile Central Parki all, ilma et linlased selles teadlikud oleksid. Mis vahenditega need tunnelid olid ehitatud, pole teada, kindel on vaid, et nad on väga vanad.”

See ongi kõik, mida Dickhoffil on asja kohta öelda. Ehkki New Yorgi all on teadagi loendamatu metrootunnelid ning muidki käike, mida praegu enam ei kasutata, pole mul õnnestunud leida mingeid tõendeid, mis kinnitaksid väidet, nagu võiksid need olla mingil moel seotud Agharti legendiga.

Hiljem, kui ma esitan oma teooria Agharti võrgustiku tegeliku paiknemise kohta, näeb lugeja, et New York jääb sellest rajast üsnagi eemale.

Arvan, et väide, nagu asuksid New Yorgi all salapärased käigud, pole siiski lausa tuulest võetud. Selle aluseks on eriskummaline lugude sari, mis esitati küll tõe pähe, kuid kujutas endast tegelikult põhiliselt ilukirjandust. Ameerikas on need tuntuks saanud Shaveri luiskelugudena.

Nimelt hakkas 1945. aastal ameerika ajakirjas „Amazing Stories” ilmuma järje-
jutt, milles esitati teooria, et aegade koidikul elas Maal mitu inimrassi, teiste seas
titaanid ja atlandid. Autor Richard S. Shaver (1907-1975) väitis, et see informat-
sioon pärineb saksakeelsest mantongist. Nimelt oli ta avastanud raidkirjadega
kaetud kivid, mis atlandid ja titaanid olid siia planeedile jätnud, enne kui nad siit
lahkusid.

Atlandid ja titaanid olevat olnud jumalikud surematud olevused, kes rajasid
võimsad tsivilisatsioonid, aga kui päikese radiatsioon hakkas muutuma kahjuli-
kuks, ehtasid nad maa-alused tunnelid ja koopad, kus päikesekiirte eest varju
leida. Et need ei pakkunud küllaldaselt kaitset, siis olid nad sunnitud 12 000 aast-
tat tagasi Maalt lahkuma, aga muist rahvast jäi tunnelitesse maha. Mahajäetuid
oli kahesuguseid, ühe grupi nimi oli teros, rahumeelsed ja kõrge intelligentsita-
semega olendid, ja teine oli deros, väikesed kurjad olendid. Just derose rahvas
oligi Shaveri sõnutsi vastutav kõige maailma kurja eest. Nemad olid süüdi sõda-
des, katastroofides ja õnnetustes, mis inimkonnale sajandite vältel osaks said.
Kirjanik oletas, et iidset linnad, mille varemed on säilinud meie aegadeni, ning
maa-alused tunnelid ja koopad, mille rajamine pidi ammuste aegade inimesele
kaugelt üle jõu käima, olid tegelikult atlantide kätetöö.

Need lood tekitasid oma ilmumise ajal tõelise sensatsiooni. Ajakirja tiraaž
suurenes lausa plahvatuslikult ning toimetusele tuli üle 2500 kirja. Lugejate
reaktsioon varieerus antud usust kuni otsese naeruvääristamiseni. Mõned väit-
sid koguni, et on teroste ja derostega isiklikult kohtunud. Järgmise viie aasta
jooksul käis vaidlus Shaveri lugude üle vahelduva eduga, kord veidi vaibudes,
siis jälle uut hoogu saades. Shaver ei väsinud kinnitast, et kõik kirjapandu
vastab tõele, kuna geograafid ja teised teadlased tembeldasid selle väljamõeldi-
seks. Tänapäeval ollakse enamasti seda meelt, et tegemist on sulaselge luiske-
looga. Ulmekirjanduse austajate meelest tegi see ebatavaline saaga palju kahju
tollal alles lapsekingades olevale ulmekirjanduse žanrile, mis suurte raskustega
otsis endale teiste kirjandusvormide seas tõsiselt võetavat kohta. Kuni oma
surmatunnini keeldus Shaver kirjapandust ainsatki sõna tagasi võtmast ning ül-
dine arvamus on, et vähemasti ise uskus ta kõike seda tõemeeli. Asja objektiiv-
sest vaatenurgast hinnates võis üksnes möönda, et äärmiselt kõrgelennulise
fantaasia sekka on sattunud ka mõningaid (vaieldavaid) tõepudemeid.

Nagu ulmesuunitlusega ajakirjale kohane, leidub enamiku Shaveri lugude te-
gevus aset kosmoses. Vaatluse all on nimelt atlantide ja titaanide edasine elu
lendavates taldrikutes, millega nad paigast paika rändavad ja aeg-ajalt ka Maad
küllastavad - muidugi, et meie planeedil silma peal hoida. Kuid ühes seeria võt-
meloos, mis kandis pealkirja „Maskeeritud maailm” („The Masked World”,
„Amazing Stories”, 1946. a. mai), on toodud jahmatamapanev ilmutus: New Yor-
gi moodsa New Yorgi all paiknevad koletislikud deroste koopad, mis kujutavad
endast tervet õuduste maailma. Mida Shaver siis tegelikult väidab?

„Tiheda basaldikihi all, mis moodustab USA pinnase aluspõhja, sügaval mus-
ta kalju sees, kuhu vesi ei suuda tungida, asub linn. Ehkki mitte nii hästi tuntud,
kui otse selle kohal paiknev moodne New York City, on siingi omad sõbrad ja
vaenlased, omad agulid, omad lordid ja plutokraadid. See on osake ammuunus-

tatud allmaailmast, mis pole maapealsele inimesele küll tundmatu, kuid mille kohutavat tõelisust ja kahjulikku osalust omaenese elus ta ei oska teadvustada. Meie jalge all on tsivilisatsioon, mida need vähesed, kes sellest teadlikud on, kutsuvad maskeeritud maailmaks.

Allmaailm kujutab endast paljudel tasapindadel asuvaid keerukaid tunneleid ja hiigelsuuri koopaid, mis paiknevad kõikjal meie moodsa maailma all. Kuid New Yorgi all kulgevad igivanad maanteed on osake sellest planeedist, mida Maa kujutas endast siis, kui tal polnud veel Päikest. Siin need koonduvad ja just selles paigas asub suurem linn kui kõik teised, mis asetsevad ida pool... Allmaailm on nii suur, et üsna väike osa sellest on asustatud ning seda on üsna vähe uuritud. Ning kõik selle on rajanud muistsed rahvad, kes lahkusid Maalt tuhandeid aastaid tagasi.”

Shaver teeb asja veelgi põnevamaks ja räägib New Yorgis asuvast sissepääsust, mille kaudu „üksikutel väljavalitutel” on lubatud allmaailma astuda, kuid ei anna vähimatki vihjet selle kohta, kust seda otsida võiks. Kui lugejad hiljem nõudsid, et ta oma väidet tõestaks ja ühe inimgrupi koobastesse juhataks, vastas ta teravalt:

„Mul poleks midagi selle vastu, kui leiduks mõni koopasuu, kus meid ei ootaks ees hädaohud. Loomulikult ei saa ma juhtida inimesi paika, kus neist võidakse teha orjad!”

Usun, et salapärase New Yorgi aluste tunnelite kohta käivad kuulujutud on ammutanud materjali just Richard S. Shaveri kõmulistest ja vastuolulistest lugudest. Samuti ei näi olevat kahtlust, et nende lugude kirjutamiseks sai Shaver inspiratsiooni Bulwer Lyttoni, Helena Blavatsky, Ferdinand Ossendowski, Nikolai Roerichi ja teiste varem mainitud kirjanike teostest. Shaver oli tuntud kui inukas lugeja ning tema riivleid täitsid maa-aluste riikide ja tunnelite kohta käivad kõited. Robert Paltock kirjutas „Peter Wilkins’i elu ja seiklused” (1751), Ludvig Baron von Holberg „Niels Klimi allmaareisid” (1741) ja Jules Verne oma klassikalise „Teekond maakera südamesse” (1864). Hulga vähetuntud XX sajandi kirjanike seast peaks vahest mainima vaid Edgar Rice Burroughs, kes kirjutas mitu romaani maakera sisemuses elavatest inimestest. Shaver astus üksnes nende auväärt meeste jälgedes ning püüdes nii visalt tõestada, et iga sõna tema lugudes on tõsi, kahandas ta tegelikult oma tööde väärtust.

Mis paljudele lugejatele Shaveri juures ehk kõige vastuvõetamatum tundus, oli deroste võime kutsuda esile kõike maa peal juhtuvat halba. Selle saavutamiseks olid nende käsutuses Shaveri sõnutsi tohutud jõud - jõud, mis nende destruktiiivsetes kätes oleksid kindlasti kontrolli alt väljunud ja toonud endaga kaasa maailma lõpu. Kahjuks ei suutnud Shaver vastu panna kiusatusele arendada üpris üksikasjalikult tollal väga levinud tuumasõja teemat. Süvenenuks ta põhjalikumalt Blavatsky, Ossendowski ja Roerichi teostesse ning iseäranis Bulwer Lyttoni „Tulevikurahvasse”, millest ta oma lugudes mitmeski mõttes ammutanud, leidnuks ta, et käepärast on palju usutavam ja niisama võimas jõud - nimelt Vril-jõud.

Seni olen oma loos kõnelnud Vril-jõust ainult üldiselt. Nüüd on jõudnud kätte aeg vaadata sügavamale selle saladustesse.

12. peatükk

SALAPÄRANE VRIL JÕUD

Pole vist põhjust kahelda, et põnevaim faktor, mis seostub Agharti legendiga, on see kummaline mõjur, mida tuntakse Vril-jõu nime all.

Sellest ajast peale, kui Bulwer Lytton oma „Tulevikurahvas” seda salapärast elementi esimest korda mainis ning hilisemad maa-aluse riigi käsitlused selle olemasolu võimalust ühel või teisel moel möönsid, on järjest teravamalt tõusnud päevakorra küsimus, mida see jõud endast kujutab. Veelgi enam: kas midagi niisugust üldse eksisteerib või oli see pelgalt tolle Victoria-ajastu andeka kirja-mehe väljamõeldis?

Enne kui asume analüüsima fakte, mis meil Vril-jõu kohta teada on, oleks õige meenutada, mida on selle kohta öelnud Bulwer Lytton. Esimest korda mainitakse seda kohe, kui jutustaja on jõudnud allmaailma ning kohtunud mõningate sealsete elanikega. Vril-ya rahvas ei jäta talle mingit võimalust kahelda, kui suur tähtsus on sel jõul nende elus.

Jätkame jutustaja sõnadega:

„Meie keeles ei tea ma olevat ühtki sõna, mida võiks pidada sõna „Vril” täielikuks sünonüümiks. Nimetaksin seda elektriks, kui see ei hõlmaks oma mitmekestes ilmingutes teisi loodusjõude, millele on meie teaduslikus nomenklatuuris omistatud erisuguseid nimesid, nagu magnetism, galvanism ja nõnda edasi. Sealne rahvas arvab, et Vril-jõus on nad jõudnud kõigi looduslike energeetiliste mõjurite sünteesini. Niisuguse korrelatsiooni võimalikkust on ettevaatlikult möönnud ka paljud maapealsed filosoofid, kõige selgesõnalisemalt ehk Faraday”

„Juba ammu olen hellitanud mõtet,” ütleb see kuulus teadlane, „mis on muutunud peaaegu veendumuseks: nimelt, et kõigil neil erinevail jõududel, mille kaudu materia ennast avaldab, on üks ühine allikas. Teisisõnu on need jõud omavahel nii otseselt seotud, vastastikku nii suuresti sõltuvad, et võivad üksteiseks üle minna ning nende toimet võib mõõta ühe ekvivalendiga.”

Allmaarahva filosoofid väidavad, et Vril-jõu ühe faktori abil - Faraday nime-taks seda võib-olla atmosfääri magnetismiks – võivad nad mõjutada temperatuuri kõikumisi, lihtsamalt öeldes siis ilma. Teise faktori abil, mis meenutab mesmerismi, elektrobioloogiat jms. Teaduslikult, Vril-jõudu juhtivate aparatuuride varal on nad suutelised mõjutama nii vaimu kui keha, nii taimi kui loomi moel, mille kõrval kahvatuvad kõigi maapealsetemüstikute muinaslood. Kõik need mõjurid kannavad ühist nime - VRIL”

Oma romaani jutustaja suu läbi avab Bulwer Lytton meile seejärel üksikasjalikumalt Vril-jõu omadusi. Ta ütleb, et selle abil on võimalik laiendada teadvuse piire ning kanda transi või visiooni kaudu ühe inimese mõtteid teisele üle. Just Vril-jõu varal oli talle pärast transsi viimist kohe esimesel päeval selgeks tehtud Vril-ya keele alged. (Ei tohi unustada, et Bulwer Lytton oli huvitatud mesmerismist ning arendanud endas olulisel määral telekineetilisi võimeid.)

Analüüsidest Vrili tsivilisatsiooni arengut, kirjeldab ta, kuidas selle teenistusse rakendati „kõikeläbiva fluidumi” latentsed jõud. Seda võib vormida ja kujundada nõnda, et see muutub võimsaimaks mõjuriks, millele alluvad kõik aine vormid - nii elusad kui elutud. See võib hävitada nagu välgunool, kuid samas võib see teisiti kasutatuna soodustada ja ergutada kõige elava kasvu, tervendada ja säilitada. Jutustaja selgitab, et allmaarahvas kasutab Vrili jõudu haiguste raviks, õigemini - nagu ta ütleb – „võimaldab see organismidel taastada oma jõudude õige tasakaalu ja nõndaviisi iseennast tervendada”.

Bulwer Lyttoni noorele ameeriklasele räägitakse, et selle jõu abil on võimalik lõigata läbi kaljuseinad ja hävitada vaenlased. Talle näidatakse keppi või sau, mille õõnsusest paiskuv tuli võiks isegi lapse käes kujutada endast relva, mis põrmustaks tugevaima kindluse ning põletaks suure armee eelvägedest kuni järelvägedeni sisse hõõguva raja. (Kas pole see moodsa laserkiire prohvetlik ettekuulutus - peaaegu sajand varem, kui see lõplikult välja töötati?)

Jõudu kasutati veel robotite käivitamiseks, lendavate ja maas liikuvate sõidukite energiaallikana ning maa-aluse riigi valgustuseks, mis soodustab kõikide eluvormide eksistentsi, ütleb jutustaja.

Kokkuvõttes kujutab Vrili endast tohutut universaalse jõu reservuaari. Mõningaid selle komponente on võimalik koondada inimkehasse.

Kas maksab kõike seda arvesse võttes imeks panna, et inimkond tänase päevani pead murrab, on's loos ka tõetera sees?

Mõned Vrili jõule omistatud atribuudid on ilmselt küll Bulwer Lyttoni viljaka ajutegevuse tulemus.

Uurijad on siiski üksmeelsel arvamusel, et asjal näib olevat all tugev tõepõhi. Usutakse, et kirjeldatud jõud tõepoolest eksisteerib ega pruugigi peituda sügaval maakera sisemuses.

Bulwer Lyttonile ja tema „Tulevikurahvale” pühendatud peatükis rõhutasin, et autoril olid müstikas sügavad teadmised ning ilmselgelt ammutas ta neist salateadmistest ainet oma raamatu kirjutamiseks. Kummatigi ei rääkinud ta neist allikatest kunagi ning andis üpris põiklevaid vastuseid, kui temalt uuriti, mida see Vrili jõud endast õigupoolest kujutab. Tema ainus teadaolev kommentaar sisaldas varsti pärast raamatu ilmumist sõbrale saadetud kirjas:

„Vrili jõu all ei pidanud ma silmas mesmerismi, mis on üksnes selle kogu loodust hõlmava fluidumi üks haru.”

See selgitus näib mulle huvipakkuv, ehkki pisut umbmäärane, nagu oleks muidu nii täpne ja selgesõnaline Bulwer Lytton hakanud kõhklema, kas ta pole siis mitte liiga palju paljastanud. Roosiristi vennaskond, millesse ta kuulus, pidas rangelt kinni vaikimistöotusest. Kaldun arvama, et „Tulevikurahva” autor, kel tollal oli peenike peos, kasutas viimases kitsikuses temale teadaolevat informatsiooni, et raamat kiiremini lõpule viia ja vajutada sellele too spetsiifiline autentsuse pits, mis kogu teost iseloomustab. Ehkki ta ei olnud nõus raamatut edaspidi arutama, jäi lugejaile mulje, mis aegapidi kasvas veendumuseks: „Tulevikurahvas” kirjeldatu vastab põhiliselt tõe. Kõige suurema poolehoiu leidis see veendumus, nagu ma olen juba näidanud, Adolf Hitleri võimuloleku aastatel.

Nadine Smyth on kirjutanud huvitava artikli „UFO-d ja Agharti saladus”, mis süvendab mu usku, et Bulwer Lyttoni romaan rajaneb tegelikkusel.

„Hitler ja teised Kolmanda Reichi kõrged tegelased uskusid Aghartisse ja Vrili jõusse ning just nimelt nende huvi on asetanud selle teema teenimatult halvaendelisse valgusse. Okultismil oli natslikus liikumises kahtlemata omaosa, kuid Hitler ja tema lähikondlased moonutasid seda oma huvides ning lõppkokkuvõttes võis just see pöörduda nende endi vastu ning hävitada nad.”

Natsid polnud aga sugugi esimesed, kes Vrili jõusse uskusid ja püüdsid selle saladuse jälile jõuda. See au kuulub hoopis vene emigrandile teosoof madame Blavatskyle, kes oli „Tulevikurahvast” nähtavasti lugenud ja sellest nii tugeva mõjutuse saanud, et mainis seda oma esimeses raamatus, „Looritamata Isises”, mis ilmus kuus aastat hiljem, 1877. Osas, mis käsitleb „jõudu, mis liigutab aatomeid”, ja milles ta arendab üht omakinnisideed, nimelt et iga tahtepingutuse tulemusena tekib jõud, kirjutab ta nõnda:

„Eksisteerib niisugune jõud, mille salajased ilmingud olid täiesti tuttavad iidsetele teurgidele, ehkki moodsad skeptikud seda tunnistada ei taha. Veeuputuse-eelsed lapsed kutsusid seda Phtha veeks ning mängisid sellega ehk niisamuti, nagu Bulwer Lyttoni „Tulevikurahva” poisid kasutavad tohutut Vrili jõudu. Nende järglased andsid sellele nimeks Anima Mundi, Universumi hing. Veelgi hiljem, keskajal kutsuti seda sideeriliseks valguseks, taevase neitsi piimaks ja paljude muude nimedega. Üksnes tänapäeva õpetatud mehed ei ole nõus seda aktsepteerima ega selle ilminguid ära tundma, sest see kuulub maagia valdkonda ning maagia pole nende silmis midagi muud kui häbiväärne ebausku.”

Olles nõndaviisi väljendanud oma veendumust, arendab Blavatsky seda argumentatsiooni edasi:

„Üht ja sedasama asja on väljendatud nii paljude nimedega, et on tekkinud tõeline segadus. Vana-aja rahvastel oli see kaos, Zarathustra nimetas seda pühaks tuleks, parsid aga tundsid seda Antusbyrumi nime all. Kybele välg, Apollo tõrvik, Paani altaril põlev leek, igavene tuli, mis leegitseb Akropolise ja Vesta templites, dioskuuride sädelevad peakatted, Gorgo pea, Mercuriuse heeroldikepp, egiptlaste Phtha ehk Ra, kreeklaste Zeus Cataibates, Moosese leegitsev põõsas, Teise Moosese raamatu tulesammas. /---/ Delfi oraakellikud aurangud, roosiristlaste sideeriline valgus, hindu adeptide Akaša, Eliphas Levi astraalvalgus, magnetistide närviaura ja fluidum, Reichenbachi od, Babinet'i tulekera, atmosfääri magnetism, nagu seda nimetavad mõningad loodusteadlased, ning lõppude lõpuks elekter – kõik need nimed tähistavad vaid üht ja sama salapärase ning kõikehõlmava põhjuse eri manifestatsioone ehk tagajärgi.

Sir Bulwer Lytton nimetab seda oma „Tulevikurahvas” allmaaelanike käsutuses olevaks Vrili jõuks ja pakub seda oma lugejaile ilukirjanduse pähe.”

Toonud ära Faraday sellekohase tsitaadi, mis meilegi eespool kirja on pandud, arutleb madame Blavatsky, et Bulwer Lytton tuletas oma kummalised nimetused nähtavasti klassikalisest keeltest pärinevatest sõnadest. Näiteks Vrili tuleneb tema meelest sõnast „viriilne”.

Tema veendumus, et Vrili jõud tõepoolest eksisteerib, tuleb taas ilmsiks järgmises teoses „Saladoktriin” (1888).

„Eksisteerib kohutav sideeriline jõud, mida atlandid tundsid Maš-Makina ja Bulwer Lytton tulevikurahvas Vrili-jõuna. Ja kui nimetus võib olla fiktsioon, siis jõud ise on fakt, milles Indias ei kahelda, sest seda mainitakse nende salajastes teostes.

„Aštar Vidyas” leiduvate kirjanduste kohaselt on see niisugune jõud, mille vibratsioon põletas lennumasinale kinnitatud Agni Rathi kaudu suunatuna tuhaks 100 000 meest ja elevanti niisama hõlpsasti, nagu olnuks tegemist surnud rotiga. „Višnu Puranas”, „Ramayanas” ja teistes teostes olevad allegooriad räägivad targast Kapilast, kelle pilk muutis kuningas Sagara 60 000 poega tuhahunnikuks. Esoteerilistes teostes viidatakse sellele kui Kapilakašale ehk Kapila silmale.”

Nagu see madame Blavatskyle nii iseloomulik on, räägib ta kõigest mõistukõneliselt ja vihjamisi. Ta ei täpsusta peagu kunagi üksikasju, kuid tsiteerib piisavalt allikaid, et püsida faktide pinnal ka siis, kui ta mõnikord maksabki lõivu sensatsioonilisusele.

Lausa prohvetlikuks võib pidada seda osa „Saladoktriinist”, kus ta viitab ohutudele, mida kätkeb võimalus, et see hirmus relv satub mõne „moodsa Attila” kätte. Milline teine epiteet sobiks veel paremini iseloomustama meest, kes nii inukalt püüdis Vrili-jõu saladuse jälile jõuda – nimelt Adolf Hitler? Hitleri müstisismi- ja okultismivaimustust oleme eespool juba kirjeldanud. Põnevates üksikasjades on seda teemat käsitletud ka J. H. Brennan oma raamatus „Okultistlik Reich” („Occult Reich”, 1974).

Brennan kinnitab meile, et Hitler õppis tundma kolme tähtsat okultset saladust, mis kinnitasid tema veendumust, et Vrili-jõud tõepoolest eksisteerib.

1. Lyttoni Vrili-jõud või Mesmeri anomaalse magnetismi taolise peenenergia tahteline valdamine ja juhtimine. Seda energiat võib vastavalt pühendanu temperamendile kasutada kas valgustatuse saavutamisele, ravimisele või teiste üle võimu haaramisele.

2. Füüsilise plaani sündmuste suunamine, soovitavate situatsioonide tekitamine. See saavutatakse pühendatu kontsentratsioonivõime tugevdamisega, kuni ta on suuteline oma tahet laserina fokuseerima. Selline üleloomulikult tugevdatud tahtejõud ühendatakse soovitavate situatsioonide ereda kujutluspildiga, kogu operatsiooni käivitab kõrge emotsionaalsus. Milliseid sündmusi või situatioone nimelt soovitakse esile kutsuda, sõltub taas pühendatu temperamendist.

3. Väljaspool füüsilist tasandit asuvate üksustega ühenduse loomine. Neofüüt mõistab peagi, et samad võtted, mille abil saab võtta sidet „taevaste sfääridega”, aitavad ligi pääseda ka „põrgulistele”.

„Meil on piisavalt tõendeid väitmaks,” ütleb Brennan, „et Hitler õppis kõike kolme ja keskendus nimelt nende negatiivsetele külgedele. Me teame, et ta oskas suurepäraselt kasutada peenenergiat ning see aitas tal üle saada rasketest tervisehäiretest, mille all ta oma karjääri lõpul kannatas. Okultsete oskuste teist aspekti on muidugi kõige raskem omandada, kuid vähemasti mõtles ta kindlasti nagu maag. Tema instinktid ja reageeringud näitasid, et ta on salateadustesse süüvinud. Üldteada on tema usk sellesse, mida suudab korda saata tahtejõud.

Ikka ja jälle väljendas ta veendumust, et kõik inividid ja situatsioonid alluvad üliluslikule tahtele. Polekski ehk tarvis rõhutada, et see usk on maagiline, ent paraku on see paljudel ajaloolastel kahe silma vahele jäänud.

Selles, et Hitler omandas salateaduste kolmanda aspekti, ei kahtle vist keegi. Sideliinid, mis ühendasid teda sisemiste tasanditega, töötasid väga hästi, ehkki psühholoogidel on täielik vabadus väita, et olendid, kellega ta ühendust võttis, kujutasid endast tema enese sügavaima alateadvuse jõudude personifikatsiooni.”

Mõningates ringkondades on pakutud välja oletus, et Hitler polnud mitte üksnes teadlik Vrili-jõu olemasolust, vaid oskas seda ka tegelikult kasutada. Näiteks toovad nad tema võime lummata suuri rahvahulki, manipuleerida nendega, kes teda ümbritsesid, ja ammutada vampiiri kombel vaimutoitu oma personali hulka kuuluvatest inimestest. Ma ei eita, et need omadused Hitleril tõepoolest olid, siiski ei poolda ma teooriat, nagu tulenuksid need Vrili-jõu kasutamisest. Pigem olid selle taga tema kohutav kontrollimatu võim ja teda ümbritsevate inimeste hirm.

Näib, et Hitleril nagu nii paljudel teistelgi enne teda polnud korda läinud Vrili-jõu saladustesse tungida. Hiljaaegu õnnestus mul aga uurida üpris kummalisi dokumente, mis kunagi kuulusid Saksa Vrili Ühingu pühitsetuile. Nagu neist paaberitest aimub, oli ühingu liikmeil siiski õnnestunud saladusloori kergitada.

Dokumendis öeldakse, et kui inimene on õppinud käsutama Vrili-jõudu, alluvad talle ka kõik teised jõud. Vrili-jõu võivat endale allutada kahte viisi.

Esimest moodust on nimetatud teaduslikuks. Sel puhul peab inimene keemiliselt eraldama tinas sisalduvad prooton Al osakesed. Kui seda tehakse Saturni õige seisu juures või tegevavulkanist pursanud laavat kasutades, aktiveerivad mehe sugunäärmed selles protsessis eralduva kiirguse toimele kõiki vajalikke keskusi ning Vrili-jõud on adeptil sama hästi kui käes.

Teist moodust nimetatakse dokumendis müstiliseks ning see on niisama kummastav. Nähtavasti on see tuletatud mõnest mandala ees sooritatavast maagilisest rituaalst. Adept peab nimelt kümblema. ametüstist kiirgavas lillas valguses, kusjuures protseduuri peab saatma lakkamatu vibratsioon, mida tekitab K-hääliku kordamine.

Ühtlasi on viidatud sellele, et jõud alistub hõlpsamini, kui nähtaval on Saturni märk ja ankh ehk T-kujuline rist, mille rõhtjoone kohal on look ning mis sümboliseerib elu. Rituaali ajal tajub pühitsetav elu sümboolset taandumist, kuni omandab lõpuks imetabase Vrili-jõu, lõpetab dokument.

Kui lugeja peab seda kõike ebausklikuks hooauspookuseks, siis pean tunnistama, et minule endale jätab see samasuguse mulje.

Lisan siiski, et ma pole müstitsismis piisavalt kodus, et kõiki selle dokumendi „saladusi” pikema jututa jamaks tituleerida. Pigem kaldun arvama, et neis leidub tõe elemente, mis on rüütatud nõnda, et lugejat intrigeerida, jättes pühamast pühamatele saladustele siiski varjava loori. Muidugi juhul, kui dokumentide koostajad neid saladusi üldse teadsid.

Seda usku süvendab minus veelgi fakt, et Vrili-jõu olemusele ja selle saavutamisele on võimalik leida sootuks lihtsam selgitus - kui sel siis ehk küll polegi

kõiki neid omadusi, mis Bulwer Lytton ja teised rikkaliku kujutlusvõimega kirjanikud on väitnud tal olevat.

Minu uurimused on nimelt näidanud, et Vril on tegelikult iidne India päritolu sõna, millega tähistati neid tohutuid energiaressursse, mis avanevad sellele, kes õpib kasutama inimkehas peituvaid elujõudusid. Bulwer Lytton nimetab seda kõikehõlmavaks fluidumiks, India müstikud aga kundaliniks.

Püüan võimalikult lühidalt selgitada, mida kujutab endast kundalini, lootes, et lugeja mõistab: Vril pole midagi muud kui inimese enda seesmine jõud, mis on kõrgeima tasandini välja arendatud. Ta adub sedagi, miks Bulwer Lytton kirjeldas seda allmaarahva tähtsaima atribuudina ning miks inimkond nii innukalt selle poole on püüelnud.

Kõige lühemalt võiks kundalinit kirjeldada kui inimeses peituva tohutu jõu potentsiaalset allikat, mis on praegu uinuvus olekus.

Seda on kujutatud väikese rõngassetõmbunud maona, mis võib olla väga kasulik, kuid mida ettevaatamatult ja hooletule äratada on äärmiselt ohtlik. Ajit Mookerjee ja Madhu Khanna on seda teemat käsitleanud tantristlikus teoses „The Tantrik Way” (1977). Nende sõnutsi võib kundalini mõistmiseks laenata paralleeli Lääne bihevioristidelt, kes kõnelevad kuristikust, mis lahutab meie potentsiaalseid ja tegelikke võimeid. Need teadlased on leidnud, et keskmine inimene kasutab ainult 10% oma võimetest, kuna suurem osa tema annetest ja potentsiaalset jääb realiseerimata.

Autorid lisavad, et kundalinit ei tohi siiski segi ajada inimese loominguiliste võimetega, vaid seda tuleb pidada jõuks, mis suudab äratada meile kõigile seesmiselt omased, kuid uinuvad psüühilised võimed.

Paljud Lääne asjatundjad on proovinud selle võime omandamist kirjeldada, kuid vähesed on teinud seda paremini kui sir John Woodroffe („Shakti ja Shakta”, 1920). Sir John ütleb, et hindude meelest on inimene mikrokosmos. Mis iganes ka ei eksisteeriks väliskosmoses, eksisteerib ka temas.

Ta jätkab nõnda:

„Keha võib jaotada kahte ossa - ühelt poolt pea ja kere ning teiselt poolt jalad. Inimese keha keskkohal on nende kahe vahepeal, seal, kus selgroog lõpeb ja jalad algavad. Kogu keha hoiab püsti selgroog. See on keha telg, nagu Mount Meru on maakeratelg. Seepärast kutsuksingi inimese selgroogu merudandaks.

Selgrooga on ühenduses hulk nähtamatuid ganglione, millest suunduvad voolud nagu veresooneid kõigisse keha osadesse. Need voolud koonduvad kindlates kohtades, mis ühendavad neid füüsilise kehaga ning mida kutsutakse chakrateks ehk ratasteks. Sir Johni sõnutsi usutakse, et need chakrad on „superfüüsilise” energia keskused, omamoodi psüühilised dünamod.

Ehkki need ei ole midagi käegakatsutavat, öeldakse neid olevat seitse ning nad asetsevad järgmiselt: üks selgroo alumises osas, järgmine suguelundite lähedal, kolmas päikesepõimiku piirkonnas, neljas südame lähedal, viies kõri juures, kuues otsmikul ninajuurest veidi kõrgemal ja viimane pealael.

Selgroo alaosas paikneb kundalini, väike rõngasse tõmbunud madu, mis virgutatuna vallandab tohutud jõud. Kui see sünnib valedes tingimustes, võivad äratatud jõud olla äärmiselt ohtlikud.

Kui kundalini vallandamiseks on kasutatud võhiklikke meetodeid, möllab see ohjeldamatult madalamates chakrates ning õhutab madalaid instinkte ja kirgi.

Kui kundalini on äratatud õige distsipliini ja harjutuste varal, saab inimese kehas Mookerjee ja Kunna sõnutsi teoks ülimalis jõu sünd.

Kõige lihtsamalt väljendudes ärgitab see aktiivsesse tegevusse seni passiivseksa püsinud aju osad. Neuroloogidele on ju hästi teada, et me kasutame ainult väga väikest protsenti sellest, milleks meie aju on võimeline. Sel moel omandatakse üleloomulikud võimed, mida hindud kutsuvad siddhideks. Siddhisid olevat kokku kaheksa ning minu meelest langevad need üsna täpselt kokku Vrili-jõule omistatavate võimetega.

Mookerjee ja Kunna on loetlenud neid nõnda: meelevald elementide üle, võime kehast omatahtsi lahkuda ja sellesse tagasi pöörduda; supernormaalne kuulmine; kaalutus; võime näha pisimaidki osakesi ja haarata mõtteid, nii et päikesesüsteemi ja Universumi printsiibid muutuvad mõistetavaks; mõistuse võime materia üle ning võib-olla kõige tähtsamana - võime genereerida tohutut motivatsioonijõudu.

Ma ei püüagi kirjeldada neid keerukaid võtteid, mille abil on võimalik äratada seda „rõngassetõmbunud madu”. Ütlen vaid, et selleks on vaja palju õppida, omandada ülimalis kontsentratsiooni võime, suuta kontrollida oma keha, iseäranis hingamist ja silmade fokuseerimist. Tarvis läheb tohutut distsipliini.”

Kui mõnel nende ridade lugejal tekkis soov kundalini kohta rohkem teada saada, peaks ta alustama tantristliku ja joogakirjanduse lugemisest.

Usun, et pole sugugi mõistusevastane väita, et ülalloetletud omadused iseloomustavad kõrgema astme pühitsetuid või üliarenenud tsivilisatsiooniga superrahva liikmeid.

Kui maa all tõepoolest peaks eksisteerima selline rahvas, on ju üpris ootuspärane, et sõdadest, vastandlikest poliitilistest süsteemidest ja sotsiaalsetest rahutustest häirimatult on ta juba ammu jõudnud sellise seisundini.

Tahan niiviisi lõpetuseks öelda, et Kundalini praktiseerimine võibki olla Vrili-jõu võti. Selle sarnasus Bulwer Lyttoni kirjeldatud kummalise jõuga on kahtlemata rabav. Pühitsetuna pidi ta loomulikult esitama mõningaid selle omadusi looritatuna, aga see ei kahanda minu oletuste tõepärasust.

Jätan lugejale võimaluse teha omad järeldused, sest mul on aeg pöörduda tagasi käegakatsutavamate teemade, nimelt Agharti ja tema maa-aluste tunnelite juurde.

Meil seisab ees avastada üha uusi hämmastavaid fakte, millest tuleneb üpris ootamatuid järeldusi...

13. peatükk

SHANGRI-LA AVASTAMINE

Meie Agharti otsingud hakkavad nüüd lähenema lõpule. Loodan, et olen eelnevatel lehekülgedel piisavalt valgustanud nii maa-aluse kuningriigiga seonduvaid iidseid pärimusi kui ka neid üksikasju, mida tänapäeva uurijad on sellele

loole lisanud, tuues ühtlasi lugeja ette hulgaliselt materjali väidetavalt Aghartisse suunduvate maa-alust käikude kohta. Paljugi kirjapandust tugineb faktidele, mille tõepäras mul pole mingit kahtlust, ülejäänul on aga asjatundliku ja hoolikalt kaalutletud mõttetöö tulemus. Ma arvan, et nii Agharti kui ka allmaakäikude reaalse eksistentsi kohta käivad tõendusmaterjalid on veenvad. Siiski on veel hulk tähtsaid küsimusi, millele pole vastust leitud.

Esiteks: kui ongi olemas tunnelid, mis legendide kohaselt ühendavad kõiki maailma mandreid, kuidas võib isegi eksisteerida side Ameerika ning Aafrika, Euroopa ja Aasia vahel, mida lahutab üksteisest ääretu Atlandi ookean? Teiseks: kas me oskame kindlaks teha koha, kus asub maaaluse kuningriigi süda, nõiduslik Shangrila linn, mida tuntakse ka Shamballah' nime all? Ja kolmandaks: kas meie moodsa teaduse valguses saab pidada tõenäoliseks, et ükskõik millisel möödunud ajajärgul võidi rajada niisugune maa-alune riik, kus inimesed elavad sedavõrd erinevates tingimustes kui meie siin maa peal?

Järgnevatel lehekülgedel püüan anda kõigile neile küsimustele jaatava vastuse.

Alustan tunnelite võrgu mõistatusest. Kaardilt võib lugeja näha, et olen oma uurimuses jõudnud veendumusele: need tunnelid on tõepoolest eksisteerinud ning nende põhimagistraal on kulgenud mööda kaardil märgitud marsruuti. (Mainin ära ka mõned arvatavad kõrvalliinid, mis hargnesid peateelt teistesse riikidesse.) Seda kaarti vaadates taipab lugeja kohe, et minu veendumust mööda ühendasid need tunnelid Põhja-Ameerikat kitsa, 50 miili laiuse mereriba, Beringi väina aluse Aasiaga. Selles väites pole midagi ennekuulmatut ja seda toetavad eskimote pärimused. Robert Ernest Dickhoff on selle kohta kirjutanud nõnda:

"Nende tunnelite eksistentsi, väärtust ja tähtsust ei peaks keegi kahtluse alla panema. Eriti kehtib see niisuguste kohta, mida inimesed, kes on nende olemasolust ja asupaigast teadlikud, võivad veel tänapäevalgi kasutada... Just nimelt nende kaudu rändasid eskimod Aasiast Alaskasse ja Kanadasse. Nad kinnitasid, et ei tulnud maapealse teed mööda, nagu ajaloolased eelistasid seda nimetada, vaid jäid kindlaks oma väidetele, et migratsioonilained said teoks Beringi väina all kulgevate, Aasiat ja Ameerikat ühendavate tunnelite kaudu."

Kui see seletus näib olevat täiesti vastuvõetav, arvestades Beringi väina kitsust, siis lõuna pool paistavad lood sootuks teistsuguses valguses, sest Ameerikat lahutab seal lähimast maamassiivist, Aafrikast 2000 miili. Siiski usun ma, et tunnelivõrk ühendas kunagi kõigest hoolimata kahte suurt kontinenti ja nimelt kadunud Atlantise mandri kaudu!

Tuginen siinjuures oma veendumusele, et nendel tunnelitel polnud tarvis mere all kulgeda põrmugi pikemat vahemaad kui Beringi väina puhul: ainult paar tosinat miili kuni Atlantiseni, kus nad võisid edasi kulgeda samades tingimustes kui mujalgi maismaa all. See osa mu hüpoteesist on muidugi raskeim tõestada, sest Atlantise häving tõi loomulikult kaasa süsteemi selle osa kokkuvarisemise. Kuid lubage kõigepealt selgitada, kuidas ma jõudsin niisuguse üllatava järelduseni.

Esimene viide, millele ma oma teooriat rajama hakkasin, sattus mu silma alla täiesti juhuslikult mitu aastat tagasi, kui lugesin üht vana ajalooramatut, mille

pealkiri oli „*Oera Linda Boek*”. Seda ürikut pandi kirja rohkem kui 500 aasta vältel, kuid põhiline osa sellest pärineb Ovira Linda nimelise friisi sulest umbes meie ajaarvamise 803. aastast. See raamat on ajalooürikute ning kogu Euroopast pärinevate suuliste pärimuste ja iidsete käsikirjade lühikokkuvõte. Teose koostamist on ilmselt jätkanud keegi selle alustaja järglastest - mees, kelle nimi oli Hiddo Oera Linda. Ta pöördub lugeja poole palvega „hoida neid raamatuid ihu ja hingega”. Kui ma vanu lehekülgi silmitsesin, paelus mu pilku miski, mis sundis mind üha kasvava huviga edasi lugema.

„Nendes raamatutes on kogu meie rahva ja kõigi meie esiisade ajalugu. Eelmisel aastal õnnestus mul need üleujutuse ajal säilitada, kuid nad, said märjaks ja hakkasid hävima. Et neid päästa, kirjutasin nad ümber vööramaa paberile. Kui nad jõuavad teie kätte, peate tegema sama ning pärandama selle kohustuse oma lastele. Siis ei lähe need raamatud iialgi kaduma.”

Ehkki need read olid juba küllalt lummasid, leidsin nende all veel postskriptum, mis mu huvi alles õigel käel äratas: „kirjutatud Liuwertis (Ljuwert) 3499. aastal pärast Atlandi (Atlantise) vajumist ehk 1256. aastal kristliku ajaarvamise järgi.” Et Atlantise legend oli mulle juba ammu huvi pakkunud, jätkasin raamatu lehitsemist, lugedes friisi rahva vägitegudest ja kontaktidest teiste Euroopa rahvastega.

Ei läinudki kaua aega, kui leidsin uue viite Atlantisele, sedapuhku juba üpris huvipakkuva. „*Oera Linda Boeki*” autor väitis siin, et Atland (ehk Atlantis) hävis, kui „maa värises, taevast muutus mustaks, ning kaikusid vägevad plahvatused ja kõuekärgatused”.

Seepeale „juhtis Atlandi kuningas need, kes polnud veel hukka saanud, hiigelsuurte ja väga vanade tunnelite kaudu (minu sõrendus) Votani maale”.

Tolles „*Oera Linda Boek*” väljaandes, mida mina lugesin ja mille oli 1876. aastal tõlkinud William R. Sandbach, oli ääremärkusena selgitatud, et Votani maa kujutas endast tegelikult Kesk-Ameerikat. Nõnda siis oli juba nii vanal ajal mainitud Atlantise ja Lõuna-Ameerika vahel eksisteerinud ühendused - fakt, mis toetab üht eelmist siinse raamatu peatükki -, aga tähtsaim on ikkagi see, et on selge sõnaga öeldud, milles see ühendus seisnes, nimelt hiigelsuurtes ja väga vanades tunnelites. Ma ise olin selle mõttega mängelnud tollest ajast peale, kui hakkasin Agharti legendi uurima.

Järgmise tõendusmaterjali leidsin Harold Bayley suurepärasest teoses „Arhailine Inglismaa” („*Archaic England*”, 1919). Olin siis juba asunud selle raamatu kallal tööle. Ehkki ma polnud veel jõudnud sõnastada oma teooriat, leidsin ühes Bayley raamatu lõigus midagi niisugust, mille peale mu süda löögi vahele jättis.

Ta kirjutas nõnda:

„Fakt, et Ida ja Lääne vahel eksisteeris ühendus juba ammu enne seda, kui Kolumbus Ameerika avastas, ei ole just laialt teada. Ei maksa siis imeks panna, kui Lõuna-Ameerika pärimustes räägitakse, et olles Läänega suhted sisse seadnud, külastas Votan Hispaaniat ja Roomat. Legendi kohaselt kasutas ta seejuures teed, mille tema „culebresi rahva hulgast pärinevad vennad olid puurinud”.

See oli tõepoolest jahmatamapanev väide. Ei saanud ju tee, mille culebresi rahvas oli puurinud, olla midagi muud kui tunnel - tunnel, mille kaudu inimene

võis Lõuna-Ameerikast käia Hispaanias ja Roomas, pidi aga loomulikult kulgema Atlandi ookeani all. Välgusähvatusena meenus mulle „Oera Linda Boek”, milles oli juttu Votani maaga tunnelite abil seotud Atlantisest. Kas ma olin tõesti komisitanud aastatuhandete vanuse saladuse lahendusele? Kas pidi see selgitama neid varem üleloomulikuna tundunud sarnasusi, mis kahelpool ookeani elavate rahvaste kultuuris ilmnevad?

Harold Bayley selgitas järgmistel lehekülgedel, et ehkki pole õnnestunud selgitada, kes see Mehhiko pärimuste culebresi rahvas on, ei vähenda see tõenäosust, et mingi rass, kes kord kas alaliselt või ajutiselt Aafrikas oli elanud, oli need tunnelid rajanud. Ta kirjutab nõnda:

„Vihjet teele, mille Culebresi rahvas olevat puurinud, võiks pidada väljamõeldiseks, kui Livingstone ei mainiks huvitavat fakti, et Ruandas elavat mõned suguharud maa all: mõned neist kaevistest olevat kolmekümne miili pikkused ning neis voolavat ojad - terve piirkonna rahvas võiks neis sõja ajal ükskõik kui kauaks varju leida.”

Mr. Bayley ei tee mingit saladust sellest, et ta on veendunud Atlantise kunagises eksistentsis:

„Kaldun arvama, et Platoni lool oli tugev tõepõhi all ning et Peruu, Mehhiko, Briti, libeeria ja Põhja-Aafrika kultuurides leitud sarnasused johtuvad asjaolust, et need maad nagu ka Vahemere saared mahtusid kõik Atlantise mõjusfääri.”

Mu üha kasvav veendumus, et eksisteeris Atlantise kaudu kulgev tunnelisüsteem, sai veel kolmandagi kinnituse, nimelt Harold Wilkinsi raamatust „Lõuna-Ameerika iidsete saladused” („Mysteries of Ancient South America”, 1945), mida olen juba eespool tsiteerinud. Harold Wilkins kirjutab:

„Muistsest Aasiast on meieni jõudnud pärimus, et Atlantisel oli igas suunas kulgev allmaakäikude ja tunnelite labürint ajal, mil uppunud mandri ning ühest küljest Aafrikaja teisest küljest. Brasiilia vahel eksisteeris veel maismaa ühendus. Atlantises kasutati neid käike nekromantiliste ja musta maagia kultuste toimetamiseks.” Mille põhjal Wilkins viimased järeldused on teinud, pole mul õnnestunud välja selgitada, aga mandritevahelise tunnelisüsteemi olemasolus ei näi tal olevat kahtlust.

Allmaakäikudest kõnelevad pärimused on tugevaimad Aafrika põhjaosas. Harold Bayley on selle kohta kirjutanud nii:

„Arvamus, et atlantislased koloniseerisid Põhja-Ameerika, on laialt levinud. Sellest võiks järeldada, et Ruanda kaevised on seotud madujumal Rhea kultusega. Livingstone viitas sellele, kui kirjutas: „Ruas elavad suguharud maa-alustes majades. Mõned kaevised öeldakse olevat 30 miili pikad ja neis voolavat ojad: sõja korral võiks terve piirkonna rahvas seal ükskõik kui kaua varju leida.””

Räägitakse, et iidseid allmaakäike, mida pärismaalased kunagi peidupaikadena kasutasid, leidub ka Nigeerias Wama piirkonnas - arvestades, et asjatundjate arvates tuleneb paikkonna nimi üska tähendavast sõnast, võib seda pidada üpris tõenäoliseks. Ühe vana legendi kohaselt asub seal tunnel, mis ulatub sadade miilide pikkuselt „mere alla”. Et lähim meri on Atlandi ookean, tähendab see kõigi eelduste kohaselt, et punkt, milles Aafrika tunnel suubus Atlantise omasse, oli

mandri läänerannikul Guinea lähedal. Sellega Aafrika tunnelite kohta käivad tõendid veel ei lõpe, sest Harold Bayley'l oli meile öelda veel järgmist:

„Näib, et Aafrikas leidub maa-aluseid käike üsna mitmel pool. Kapten Grant; kes osales koos kapten Spake'iga Niiluse allikate otsimise ekspeditsioonis, kirjeldab tohutut tunnelit, mis kulges Kaoma jõe all. Kui kapten Grant pärismaalasest teejuhilt küsis, kas too teab selletaolisi ka mujal olevat, vastas mees: „Nägin midagi niisugust ka Tanganjika järvest lõuna pool asuval maal.” Järgnevalt kirjeldas ta käiku, mis kulges samuti Kaoma-nimelise jõe all. See tunnel oli tema sõnutsi olnud nõnda pikk, et karavanil võttis sellest läbimineks aega päikese tõusust kuni keskpäevani. Käik olevat olnud nii ruumikas, et ka siis, kui mees kaamelil seljas püsti tõusis, ei ulatunud ta lage katsuma. Tunnelis kasvas jalutuskepijamedune pilliroog, tee oli kaetud valgete kivikestega ning käik oli 440 jardi lai, nii et selles oli edasiliikumiseks piisavalt valgust. Seinad nägid välja, nagu oleksid nad inimkätega tasandatud.”

Sellised tunnistused ei jäta mulle mingit kahtlust, et läbi Aafrika kulges erakordselt pikk allmaakäik, mida polnud mingil juhul suutnud ehitada sealsed pärismaalased.

Oleme niiviisi jälgi ajades jõudnud Egiptusesse, kus meid ootavad eest antiikaja imed, Kairo lähedal paiknevad püramiidid. Siin El Gizas öeldakse olevat tunnel, mille sissepääs peitub ühe püramiidi all. Kui see üles leitakse, avaneb meie ees „käik, mis kulgeb otsejoones Tiibetisse”, nagu ütleb üks vana jutustus. Maa-aluse riigiga seonduvad uskumused kuuluvad kindlalt Egiptuse rahvapärimate hulka ning üks nende auväärsemaid jumalaid oli Osiris, allilma jumal. Tunnelite süsteemile olevat väidetavasti viidatud ka iidse „Surnute raamatus”: „Minu juured on eilses. Maa tunnelid andsid mulle elu ning kui aeg on käes, ilmutan ma end.”

Dr. Raymond Bernard, kellest meil on eespool juttu olnud, on Egiptuse allmaakäike eraldi uurinud ning usub kindlalt, et need on ühenduses nii Aghartiga kui ka kadunud Atlantiseaga. Loeme, mida ta selle kohta kirjutab:

„Tunnel, mis saavat alguse Egiptuse püramiidide alt, kulgevat sealt 900 km ulatuses lõuna poole. Teine tunnel, mis suubub Aafrika läänerannikule, olevat kulgenud vee all edasi kadunud Atlantise suunas. Sama käik jätkub ka teises suunas, selle sihiks on linn, mis, väidetakse olevat nende allmaakäikude pealinn. Võib oletada, et hiigelkujud, mida varem peeti Egiptuse kunagisteks valitsejateks, olid tegelikult atlantislaste jumalad või üliinimesed, kes elasid maa-aluses riigis ja kellega Egiptuse valitsejad pidasid ühendust. Allmaakäik, mis lõppes Giza püramiidi sügavuses asuvas kambris, ühendas Atlantist kolooniaga ja just selle tunneli kaudu ilmusid egiptlastele nende hiigeltemplites Atlantise valitsejad - jumalad.”

Kui ikka veel Egiptuse-teemadel jätkata, siis on Harold Wilkins jutustanud huvitava loo ühest prantsuse maadeuurijast monsieur Frot'st, kes 1938. aastal kinnitas, et Boliivias leidub tõendeid, mille kohaselt vanad egiptlased olevat võtnud ette käike Lõuna-Ameerikasse. M. Frat ütles end olevat leidnud Kartaago asemelt raidkirjadega kivi, mis „tõestas, et egiptlaste esivanemad olid enne seda, kui nad

asusid elama Aafrikasse Niiluse kallastele, rajanud Lõuna-Ameerikas impeeriumi, mis ulatus nüüdsest Boliiviast kuni Brasiilia rannikuäärse Bahia osariigini”.

Kusagil Mata Grosso kandis jäi prantslane kadunuks, ilma et oleks saanud oma teooria tõenduseks andmeid tuua. Kui me oleme valmis teda uskuma, tuleb meil tunnistada, et tema öeldu kinnitab juba teadaolevat: Aafrika ja Lõuna-Ameerika vahel oli ühendus, mida pidasid inimesed, kes ei võinud olla muud kui atlantislased!

Võtame nüüd tunnelijärje üle Indiast, kus, nagu ma üsna raamatu algul näitasin, prantsuse orientalist Louis Jaeolliot esimesena kuulis Agharti kuningriigist ja tõi need kuuldused Lääne lugejate ette. Tahtmata eelnenut korrata, toon ära üksnes lõigu Eric Normani raamatust „Õõnes maakera” („The Hollow Earth”), milles India pärimused on kokku võetud niiviisi:

„Hindude hulgas liigub muistne legend, mis kõneleb Aasia südamaa all õilmitsenud imepärasest tsivilisatsioonist. Himaalaja mägedest põhja pool, võib-olla”, Afganistanis või Hindukuši all öeldakse paiknevat mitu maa-alust linna. Seda Shangri-la'd asustab kuldne inimrass, kes nende kohal asuva maailmaga üksnes harva ühendust võtab. Aeg-ajalt reisivad need inimesed läbi igas suunas kulgevate tunnelite siiski meie maailma. Nende käikude sissepääsud paiknevad paljudes vanades Idamaa linnades. Neid leidub India Chandore'i mäeahelikus Elloraja Ajanta koobastes.”

Oleme nüüd jõudnud maa-aluste käikude südamele, Shamballah' linnale üsna lähedale. Enne kui teha viimased sammud, peame võtma tunnelijälje üles sealt, kuhu ta meist Beringi väina juures maha jäi, ning jälgima, kuidas kulgeb süsteem üle väina, läbi Venemaa, Mongoolia ja Hiina.

Ferdinand Ossendowski ja Nikolai Roerich on juba andnud meile selge pildi sellest, mida teatakse Agharti kohta Venemaal, seepärast võime otsekohe siirduda paigusse, mis on tähtsaimad ning mis asuvad Kolõmas Tšerski mäeaheliku piirkonnas. Siin, mitusada miili Beringi väinast eemal asub tunnelite võrk, mida peaaegu polegi uuritud pärast seda, kui need käigud läinud sajandil avastati. Tegelikult teati nende olemasolust juba sadu aastaid, kuid neid peeti pelgalt suurteks koobasteks, kuni maadeuurijad avastasid, et nad ulatuvad mägede all lõpututesse kaugustesse ja kulgevad põhiliselt edela suunas.

Tunneleid uurides ilmnes, et kui mõned neist olid nähtavasti looduslikku päritolu, siis teiste juures oli ilmselgelt märgata inimese kätt: kaljuseinad olid nii siledad, nagu oleks käigud puuritud mingite masinatega.

Need tunnelid, mis minu veendumust mööda jõuavad välja Mongooliasse ja kaugemalegi, meenutavad mulle väga teist käikude süsteemi, mille ma avastasin vähem kui veerand sajandit tagasi Aserbaidžaanis. Seal ajendasid ühest põhjast koopast tulevad kummalised hääled ning vilkuvad tuled teadlasi asja uurima. Uurimise tulemusena avastati terve allmaakäikude võrk, mis jätkus Gruusias ja mujalgi Kaukasuse all. Peter Kolosimo kirjutab oma raamatus „Ajatu maakera” („*Timeless Earth*”, 1961) selle avastuse kohta nii:

„Esiailgu peeti neid eelajaloolisteks koobasteks N ende sissepääsude juures leiti jooniseid ja inimluid, kuid selgus, et luud olid palju hilisemad kui joonised. Edasi uurides tuli ilmsiks, et enamikust koobastest läbisid tunnelid, mis kulgesid

mäeaheliku all. Üht käiku mööda oli võimalik liikuda üsna kaugele. Lõpuks jõud-
sime välja suurde maa-alusesse saali, mis oli üle 65 jala kõrge. Polnud võimalik
kahelda, et see oli inimeste kätetöö, aga miks oli see ehitatud? Sellele küsimuse-
le pole õnnestunud vastust leida, võib-olla peitub see kaugemal, tunneli sisseva-
rinenud osas.”

Selles oletuses peitub minu arvates tõetera. Veelgi rohkem tõde - ehkki autor
ise ehk ei aimagi - sisaldavad järgmised read.

„Tunnelite peasissekäigud on korrapärase kujuga,” ütleb ta, „ilusate püstiste
seinte ja teravkaartega. Kõige iseäralikum näib nende juures see, et nad on pea-
aegu identsed Kesk-Ameerika samasuguste tunnelitega.”

Muidugi peavad nad seda olema, kui nad on ühe ja sellesama globaalse võr-
gustiku osad!

Kolosimo sõnutsi usuvad vene arheoloogid, et need maa-alused käigud on
osa suurest labürindist, mis kulgeb Iraani suunas ja on tõenäoliselt ühenduses
Turkestanis Amu-Darja lähedal ja Vene-Afganistani piiri ääres avastatud käiku-
dega. „Või miks ka mitte,” lisab ta, „Kesk- ja Lääne-Hiinas, Siberis ja Mongoolias
olevate allmaalabürintidega.”

Siberis liigub jutte lumiste Altai mägede piirkonnas asuvatest maa-alustest
käikudest. Kusagil seal öeldakse olevat sissepääse Belovodjesse, õnnistatud
maale. See on nimetus, mille sealsed inimesed on Aghartile andnud. „Lääne-
Siberi Geograafia ühingu Žurnaalis” ilmus 1916. aastal artikkel „Belovodje ajalugu”,
mille autor T. Belošinov kirjutab, et selle piirkonna elanikud usuvad pimesi
seda legendi ning peavad maa-alust kuningriiki otsekui paradiisiks, kus kõik
elavad rahus ja üksmeeles. Üks vanamees olevat autorile rääkinud nõnda:

„Kui kõigi hädaohtude kiuste teie vaim on valmis sellesse paika jõudma, tervi-
tab Belovodje rahvas teid ning juhul kui teid peetakse selle vääriliseks, võidakse
isegi lubada teid sinna jääda. Paraku on seda harva juhtunud, ehkki nii mõnedki
on püüdnud Belovodjesse jõuda.”

Neid jutuajamisi kommenteerides ütleb Belošinov: „Need vanad inimesed,
kes seda legendi usuvad, on raskusi põlgamata katsunud muinasmaad leida.
Mõnda aega usuti see paiknevat Altais, kuid hiljem hakkas selle oletatav asupaik
Himaalaja mäestiku poole nihkuma.”

Liikudes lõuna poole, leiame, et Mongoolias on „maise paradiisi” pärimused
veelgi rikkalikumad. Robert Dickhoff kirjutab: „Mongoolia sisemaa asukad usu-
vad, et Agharti on rajanud veeuputuse-eelse tsivilisatsiooni esindajad. See riik
on nende meelest uskumatult vana ning paikneb kusagil Afganistanis, kusjuures
seda salapäraselt linna ühendavad teiste maailma piirkondadega igas suunas kul-
gevad tunnelid. Nikolai Roerich oli veendunud, et sellest mõistatuslikust kuning-
riigist ei olnud teadlikud mitte üksnes kohalik rahvas ja õpetatud laamad, vaid ka
valitsuse liikmed, ehkki nemad olid selle teema puhul välismaalaste ees kõige
kidakeelsemad. Ulan-Batoris pani Roerich kirja rahvajutu, milles räägiti üht
Agharti sissepääsu märgistavatest kummalistest kivisõõridest. Neid kive talle
näidates rääkis üks vana mees järgmist:

„Siin on paik, kus tšuudid alla liikusid. Kui Altaisse tuli valge tsaar, ei tahtnud
tšuudid talle alluda. Nad läksid maa alla ja sulgesid käigu vägevate kividega -

vaadake! Aga tšuudid ei läinud igaveseks. Kui saabub uus aeg – kui Belovodje inimesed tulevad maa peale ning hakkavad inimestele teadmisi jagama, siis tulevad ka tšuudid ja toovad kaasa varandused, mida nad on leidnud.”

Roerich räägib, et Gobi kõrbet on ammustest aegadest Agharti legendiga seostatud ning paljud usuvad, et just sealsete liivade all asubki kuningriigi pealinn Shamballah. Ta lisab: „Mongoolias ei üllatanud meid põrmugi, kui leidsime palju Shamballah'st kõnelevaid märke. Sealsete inimeste psüühilised võimed on võrdlemisi kõrgelt arenenud.

Gobi kõrbe kaguservas, Hiina territooriumil on aga tõepoolest maa-aluseid käike avastatud. Kõnealust paika nimetatakse Tunhwangiks ja see asub otse Tübeti piiril.

Umbes 16 km linnast põhja pool asub kaljusel maastikul rida inimkätega rajatud grotte, mida nimetatakse Tuhande Buddha koobasteks. Need pärinevad umbes meie ajaarvamise 357-384 aastast, ajast, mil budism Hiinasse jõudis, ning olid nähtavasti mõeldud uue usu monumendiks. Mis need koopad meile huvipakkuvaks teeb, on varjatud trepp, mida mööda pääseb ühest grotist sünkjas pimeduses lõuna poole kulgevasse tunnelite labürinti. See asjaolu on erutanud Peter Kolosimot, kes oma teises raamatus „Mitte sellest ilmast” („*Not of The World*”, 1969) kirjutab nii:

„Räägitakse, et esimesi koopaid ei rajanud tegelikult mitte budausu mungad, vaid keegi, kes oli elanud juba tuhandeid aastaid varem. Need ehitised pidid nähtavasti varjama sissepääsu labürintidesse, mis hargnevad tohutute Aasia südamaa territooriumide all. Need on legendaarse Shamballah' ja Agharti kuningriigi tunnelid. Kõneldakse veel, et preestritel tuli galeriide esimesed sektsioonid kinni müürida, et takistada bandiitidel sisse tungimast ja nende varjatud aardeid röövimast.

Üks asi on Tunhwangi kohta vähemasti kindlalt teada: grotis, mis arheoloogidel kannab numbrit 58, on niagava Buddha altar, millel oleva Buddha kuju taga on kujutatud usklike koos heade ja halbade vaimudega. Me võime selle küll lihtsalt kunstniku tujude arvele kanda, kuid väärib siiski mainimist, et inimeste riietes ja näojoontes on ilmseid sarnasusi Ameerika indiaanlastega!

Kas on siin tegemist veel ühe tõendiga, et Ameerika mandri ja tolle kauge Aasia südamaa vahel on eksisteerinud ühendus? Mingit teist seletust on raske leida.

Nende Hiinast pärinevate üksikasjadega võime oma maa-aluse rännaku ümber maakera sama hästi kui lõpetatuks pidada.

Me oleme järginud tunnelite kulgu läbi kogu Ameerika mandri, lõunast läbi Atlantise Aafrikasse, Egiptusesse ja Indiasse kuni Himaalaja mäestikuni ja põhjast Beringi väina kaudu läbi Venemaa, Mongoolia, Siberi ja Hiina. On jäänud veel üks maa, mis asub nende kahe arteri ühendusteel - salapärane Tiibet. Ning just seal kaugel kõledal platool usun hinneleid koonduvat allmaakuningriiki Agharti pealinnas Shamballah's, tolles muinasjutulises ja ihaldatud legendaarses Shangri-la's.

Tiibet on vaieldamatult üks maakera salapärasemaid paiku, mis on paljude põlvkondade vältel olnud muust maailmast ära lõigatud. Olles 1700. aastast pea-

le nimeliselt Hiina ülemvõimu all, tuli Tiibeti! 1951. aastal üle elada see, et Hiina pani oma võimu tegelikult maksma, ajades riigi ajaloolise juhi dalai-laama maalt välja ning sundides munki, kes moodustasid suure osa elanikest, kloostritest lahkuma. 1965. aastal kuulutas Hiina Tiibeti oma autonoomseks piirkonnaks ning seega muutus tema ülemvõim Tiibetis absoluutseks.

Saladuskate, mis lasub tolle 471 000-ruutmiilise riigi kohal, on nüüd läbitungimatum kui kunagi varem.

Paljud selles raamatus mainitud eksperdid on juba välja pakkunud oma oletused Shamballah' asupaiga kohta. Ühed peavad selleks Hindukuši, teised Gobi kõrbe ääretuid ja vaenulikke liivalagendikke, omad pooldajad on õnnetul Afganistanil, Hiinas on tõenäoliseks peetud koguni kahte paika. Robert Dickhoffil pole mingit kahtlust, et see paikneb Hiinas Sangpa orus, ehkki ta ei esita oma väite toetuseks ühtki fakti. Eric Norman seevastu tsiteerib ameeriklasest maadeuurijat „Doe” Andersoni, kelle sõnutsi sissekäik paiknevat „seitsme püramiidi all Shensi provintsi pealinna Sian-fu lähedal”, üks vana hiina laama olevat talle jutustanud, et Agharti saladused paiknevat neis ehitistes. „Ta ütles, et püramiidide all peituvat tunnelite sissekäigud. Tunnelid olevat ühendatud Egiptuse püramiididega ning kulgevad ookeanide all, hargnedes igasse riiki.”

Ehkki neis arutlustes ei puudu loogika, olen oma uuringute põhjal jõudnud veendumusele, et Shamballah' asub kahtlemata Tiibeti all. Kui täpsem olla, siis Brahmaputra jõe oru alguses, ühes vähestest kohtadest, kus on võimalik hankida kergesti ja märkamatuult õhku ja vett, mis on igale allmaa-asulale eluliselt tähtsad.

Mu veendumus rajaneb Tiibeti klassikalise teose „Tee Shamballah'sse” („*The Way to Shamballah*”) põhjalikul uurimisel. Selle teose on kirjutanud tashi-laama li umbes 300 aastat tagasi. Seda on ainult üks kord tiibeti keelest tõlgitud: aastal 1915 sai sellega hakkama suur saksa orientalist Albert Grunwendel. Grunwendel tunneb ühtviisi hästi nii Hiinat kui ka Tiibetit ning on kirjutanud kaks klassikaliseks muutunud teost nende maade müstiliste tõekspidamiste kohta, „*Mythologie du Buddhismes au Tibet et en Mongolie*” (1900) ja „*Altbuddhist Kultstatien in Chinesisch-Turkestan*” (1912). Niisiis oli ta just õige mees tashi-laama raamatuga rinda pistma: viimase geograafiliste ja sümbolistlike vihjete segadik teeb selle teose raskeks lugeda ja veelgi raskemaks tõlkida ning üksnes tänu Grunwendeli abistavatele ääremärkustele ongi õigupoolest võimalik teha sellest mingeid positiivseid järeldusi. Nikolai Roerich, kes samuti seda raamatut oli lugenud, kirjeldab Shamballah' otsijate ees seisvaid raskusi järgmiselt:

„Idas teavad inimesed, et eksisteerib kaks Shamballah' d, üks neist on maine, teine aga nähtamatu. Palju on arutletud selle üle, kus võiks asuda maine Shamballah. Mõned usuvad selle paiknevat Kaug-Põhjas, väites, et virmalised ongi Shamballah' kiired. See teooria on kergesti mõistetav: Shamballah' iidne nimetus on Chang-Shambhala, mis tähendab Põhja-Shamballah. Nimetuses olevat epiteeti seletatakse järgmiselt: õpetus tekkis algselt Indias, kus kõigele, mis pärines Himaalaja mäestikust põhja poolt, viidati loomulikult kui põhjamaisele.

Paljude sümbolitega ähmastatud viited paigutavad Shamballah' Pamiiridesse, Turkestani või keset Gobi kõrbet. Kogu sellel segadusel on omad põhju-

sed: kõikides selleteemalistes raamatutes, kõikides pärimustes kirjeldatakse seda paika ülimalt sümbolises sõnastuses, mida pühitsematuil on sama hästi kui võimatu lahti mõtestada. Ainult laialdased teadmised vanade budistlike paikade ja kohapeal kasutusel olevate nimede kohta võivad aidata seda keerulist sasi-pundart lahti harutada.

Laskmata end neist püünistest kohutada, töötasin sakslase tõlke metoodiliselt läbi ning avastasin seejuures lõpuks, et Shamballa asupaiga kohta on antud kaks tähtsat näpunäidet.

Kõigepealt ei jäta tashi-laama oma raamatus kahtlust, et maa-alune kuningriik paikneb „Lhasast lääne pool asuvas orus”, ja teeb rohkesti uduseid vihjeid kusa-gil läheduses oleva suure asula „Mount Sumeru” kohta. Tiibeti kaarti silmitse-des ei ole raske märgata, et pealinnast lääne pool paikneb Brahmaputra jõe org. Selle maalilise jõe kaldal, umbes 150 miili Lhasast seisab Shigatze, suuruse pool-est teine Tiibeti linn, mille tohutud kindlustused laiuvad orus ja milles asub kuu-lus Tashi Lhunpo klooster.

Veidi uurimist, ning selgus, et Shigatze tähendab äraseletatult sedasama, mis Mount Sumeru - hiilgavat massi. Kas pole see küllalt hea seletus tashi-laama viite-le? Mount Sumeru on ilmselt budistlike pühakirjade legendaarne mägi.

Teiseks kinnitab Tashi-laama, et „Shamballah piirneb oma kaugemas küljes püha järvega”.

Mööda Brahmaputra orgu Shigatze poole ja sealt edasi liikudes leiame „püha järve”, mida tashi-laama ilmselt on kirjeldanud - see on Manasarowar. See ka-heksanurkne veepeegel, mis võtab enda alla umbes sada ruutmiili, öeldakse ole-vat maailma kõrgeimal paiknev mageveekogu: ta asub 15 000 jalga üle merepin-na. Seda kutsutakse Tsa-Rinpoche (püha järv) ja hindude mütoloogias on sellel eriline koht, sest sellest mõne miili kauguseit saavad alguse neli India suurimat jõge, Indus, Sutlej, Ganges ja muidugi Brahmaputra. Kui mul olnukski järve identsuse kohta veel mõni kahtlus, hajutanuks selle tashi-laama edasine viide „pühale mäele, mille varjus see järv laiub”. Manasarowari loodeserval seisab nimelt Kailas Parbat, laamade austatud mäetipp, mis kõrgub teiste, järve põhja poolt ümbritsevate mägede kohal. Selle kõrgus tasandikust on umbes 7000 jal-ga, selle tipp on mattunud lumme ja selle jalamil öeldakse olevat hulgaliselt koopaid ja kaljulõhesid.

Kolmandaks, ja see on võib-olla kõige tähtsam, ütleb tashi-laama, et just sel-les pühas mäes oleva avause kaudu „kohtusid mõned laamad ammu möödunud aegadel Shamballah' pühade meestega”. Veel veidi vaeva ja ma sain kinnitust oma kalkulatsioonide õigsusele: kapten C. G. Rawlingsi klassikalisest uurimu-sest „The Great Plateau” (1905) leidsin järgmise Kailas Parbati kirjelduse: „Seda paika peavad nii hindud kui muhameedlased kõikide jumalate asupaigaks. Selle järve vett joovad jumalad ja selle mäe põhjatutes koobastes on jumalate kodu. Hindud nimetavad seda Pühaks mäeks.”

Kõik viited, mis mul endal oli õnnestunud välja kookida, sobisid laitmatult kokku püha laama sõnadega, nii et ma olin kindel: Shamballah asub Brahma-putra oru all, piiratuna idast Shigatzega ja läänest Manasarowari järvega. Ühtlasi näis kõik osutavat sellele, et Kailas Parbati mäe all asub üks linna sissepääse.

Ajendatuna Grunwendeli tõlkest, uurisin veel üht raamatut, millest leidsin oma veendumusele uut kinnitust. Mainitud teos oli jaapani teosoofi Ekai Kawaguchi „Kolm aastat Tiibetis” („*Three Years in Tibet*”, 1909). Manasa-rowari ja selle ümb-
ruse kohta on seal kirjutatud nõnda:

„See on ainuke tõeline maapealne paradiis, mille kadumatut ilu naudivad loodes paikneva Mount Kailasa asukad, elav Buddha ja viissada pühakut, ning lõunakaldal kõrguva Man-ri viissada surematut asukat... Ei leidu vist inimest, kes ei himustaks seda paika näha, kuid pühades raamatutes olevad asjad pole määratud surelike silmadele. Kogu see paikkond kannab ülendatuse pitserit ning igaüks tunneb sellest hoovavat pühalikkust.”

Olles kuulnud üht-teist teosoofide kohta - teades, mida nad arvasid Aghartist, Shamballah'st ja maailma kuningast, kas ei tundu teile, et leidub neid, kes jagavad minu veendumust?

Lugeja loodetavasti nõustub, et ülaltoodud faktid teevad minu hüpoteesi, nagu asuks maa-aluse kuningriigi Agharti süda just nimelt selles Tiibeti paigas, väga tõenäoliseks. Pean üksnes kahetsema, et teooriat pole võimalik proovile panna enne, kui see riik on taas kord avatud Läänest tulnud külalistele.

Olgu minu hüpoteesi tõepäraga kuidas on - peale selle on meil allmaakuningriigi kohta veel teisigi lahendamata küsimusi. Eelkõige puudutavad need Aghartisse suunduvaid tunneleid. Kas on võimalik, et inimesed tõepoolest kasutasid neid, ületamaks vahemaid, mis, nagu me teame, on tohutud? Kui jah, siis milliste transpordivahenditega? Ning tähtsam veel: kes võisid need inimesed olla ja mis võiks tõendada, et nad tänapäevalgi eksisteerivad? Ja lõpuks: kes on selle kuningriigi mõistatuslik valitseja, keda tuntakse maailma kuningana?

Need ongi punktid, mida kavatsen käsitleda sellesinase kummalise jutustuse lõpupeatükis.

14. peatükk

MAAILMA KUNINGA RIIK

Nende aastate jooksul, mil ma selle raamatu tarvis materjali kogusin, sattusin aeg-ajalt viidetele, mis kõnelesid Aghartiga seonduvatest maa-alustest käikudest. Tollal ajas mind segadusse asjaolu, et paljud käigud näisid jäävat liiga kaugemale sellest globaalsest marsruudist, mille ma eelmises peatükis visandasin. Olnuks muidugi üpris mugav eirata neid jutte ja teha nägu, nagu poleks need mingil moel seotud minu teemaga. Siiski leidus teadete hulgas selliseid, mis sundisid mind mõtlema, et neid ignoreerida poleks aus. Niisiis kogusin informatsioonikillud kokku ja otsustasin nende juurde tagasi pöörduda, kui hakkab oma elamustest kokkuvõtet tegema.

Nüüd, mil olen uuesti üle vaadanud allikad, mis viitavad neile kõrvalistes paikades asuvatele tunnelitele, muutub minu silmis järjest tõenäolisemaks üpris jahmatav oletus. Nimelt, et Agharti tunnelite süsteemil võib olla selliseid osi, mille kaudu ta on ühendatud suurema osaga maakera pinnast. Vaatleme mõningaid viiteid.

Üks esimesi, mis mu silma alla sattus, leidis prantsuse arheoloogi ja ajakirjaniku Robert Charroux' 1969. aastal ilmunud teoses „Salapärase tundmatus” („*The Mysterious Unknown*”): See kujutas endast ülihuvitavat kogumit kummalisi ja salajasi fakte, mis olevat teada ainult pühitsetuile.

Teose autor väitis, et inimene on tegelikult maa peal elanud palju varem, kui seni on olnud kombeks arvata. Praegune inimkond olevat paljudest kunagi maa-kerast asustanud rassidest viimane.

Eraldi peatüki on Charroux pühendanud Agharti ja Shamballa saladusele. Selles kirjutab ta nõnda:

„Agharta on salajane maa-alune kuningriik, mis öeldakse paiknevat Himaalaja mäeaheliku all ja milles veel praegugi elavat kõik praeguse tsükli suured pühitsetud ja meie maailma suurvaimud. Agharta on suur initsiatsioonikeskus ja arvatakse funktsioneerivat samal põhimõttel kui Egiptuse püramiidid: Himaalajad moodustavad välise monumendi ning krüptiks on maa-alune kuningriik, mis on maisele ja kosmilisele saastale kättesaamatu. Ent kuidas on selles isoleeritud õõnsuses võimalik edendada kõrgemat vaimujõudu ja mõttetervust? Näib olevat tõenäoline, et tohutuid potentsiaalseid inimlikke ja üliinimlikke võimeid on sootuks hõlpsam välja arendada ilmakärast eemajal isoleerituna kui ümbruse mõjudele kättesaadava ja avatuna. Ja teisest küljest näib olevat teoreetiliselt tarbetu, et täiuslikkus peaks veel edasi arenema.”

Sellele huvitavale arutlusele lisab Charroux järgmise informatsiooni:

„Pärimuste kohaselt pääseb Aghartasse neljast kohast. Üks sissekäik on Giza sfinksi käppadevahel, teine Saint-Micheli mäel, kolmas Broceliande'i metsas asuvas väikeses lõhes ning neljas on Shamballah peasissekäik mis, paikneb Tiibetis.”

Mis mind selle mõtteavalduse puhul otsekohe rabas, oli asjaolu, et kui me kõik teadsime kahest sissepääsust, mida eraldas teineteisest tuhandete miilide pikkune vahemaa, üks Egiptuses ja teine Tiibetis, näis üpris huvitav, et teised kaks paiknesid mõlemad autori kodumaal Prantsusmaal. Et ta oma väiteid mingite faktidega ei toetanud, otsustasin ise järelepärimisi teha.

Mõlemal juhul tabas mind pettumus. Saint-Micheli-aluste tunnelite kohta ei ole võimalik leida muud kui üksnes suulisi pärimusi ning sama kehtis ka salapärase Broceliande'i metsa kohta. Aga kogu Agharti mõistatuse olemus on niisugune, et ülaltoodust ei järeldu põrmugi kategooriliselt, nagu ei eksisteeriks neid tulleid.

Sellegipoolest leidsin Prantsusmaal paiknevate tohutute maa-aluste käikude kohta ka konkreetsemaid tõendeid. Neid pakkus Sabine Baring-Gouldi klassikaline teos „Euroopa kaljulossid ja koobaselamud” („*Cliff Castles and Cave Dwellings of Europe*”, 1911). Selles kirjeldab ta, kuidas 1834. aasta 13. veebruari ööl varises Picardias Gapennes'is, võib-olla ühes Prantsusmaa iidsemas provintsis kokku üks kirik:

„Esialgu arvati, et tegemist on olnud maavärinaga, kuid mõne aja pärast selgus tõeline põhjus. Kirik oli püstitatud suure maa-aluste käikude ja tunnelite võrgu kohale ning need olid tükati sisse vajunud. Järgnes käikude uurimine ning nii kaugemale, kui võimalik oli tungida, koostati nende allmaakäikude plaan.

Gapennes pole siiski ainus koht, kus selles provintsis maa-aluseid käike on avastatud. Neid teatakse olevat saja ümber ning iga natukese aja tagant tuleb ilmsiks mõni uus. Võib julgesti öelda, et Arras' ja Amiens'i, Raye ja mere ning Somme'i ja Authie' vahel leidub vaevalt küla, milles selliseid tunneleid poleks. Kõik need on enam-vähem ühesugused. Mis aegadest nad pärinevad? Mõned kindlasti väga iidsetest."

Juba enne mind on nii mõnedki uurijad avaldanud arvamust, et neil allmaakäikudel võib olla midagi pistmist muistse Agharti legendiga. (üks prantsuse rahvapärismus räägib, et mingist Marseille-lähedasest sügavast koopast on aegajalt kuulnud veidraid hääli. Ajaloolane E. Lucan on selle kohta kirjutanud nõnda: "Jutud käivad, et maa vappub ja liigub veidralt ning koobastest kostab hirmsaid hääli." on arvatud, et see võib olla kuidagi seotud Agharti legendiga, sest need hääled meenutavad masinate müra ja mõnikord on seal lähikonnas nähtud ka roheliste tulede välgatusi - need on kaks faktorit, millest selles raamatus veel juttu tuleb.)

Teine raamat sundis mind arvama, et selliseid tunneleid võib leiduda ka Saksamaal. Raamatu pealkiri oli „Maakera sisemus” („*The Inner Earth*”). Dr. M. Doreal avaldas selle 1946. aastal Ameerikas, kui Shaveri müsteerium, millele ma selles raamatus juba olen viidanud, oli just hoogu võtmas. Dr. Doreal kinnitas, et allmaakuningriigil on mitu sissepääsu, sealhulgas need, mis asuvad Tiibetis, Gobi kõrbes, Lõuna-Ameerikas (Yukataniis), Põhja-Ameerikas (Californias), Kanadas ja Saksamaal Harzi mägedes.

Selles maa-aluses riigis elavad tema sõnutsi jumalate rassi järglased. Too rass oli elanud maa peal „enne kui adamiidid said füüsilisteks olenditeks”. Ta usub, et nimetatud rahva esindajad on pikad ja ilusad ning elavad väga kaua. „Ja pealegi ei lahkunud nad Maalt päriselt,” ütleb ta, „vaid eksisteerivad ka veel paljudes maa-alustes keskustes, mida kaitsevad ruumi "köverused".”

Viide ebatavalistele inimestele, keda seostatakse Harzi mägedega, on väga huvitav, sest seda piirkonda on ammustest aegadest peale peetud nõidade kogunemispaiaks. Legendi kohaselt kogunevad kõik, nii mees- kui ka naissoost nõiad mõningatel kindlatel öödel sellele mäele, et pidada oma pühadusteotavaid pidustusi. Kohalikud inimesed on suhtunud sellesse paigasse ebauskliku hirmuga ning kõik õnnetused ja ebatavalised sündmused on kantud nõidade arvele. Oluliseks tuleb ehk pidada seda, et nõiad sooritasid pärimuste kohaselt suurema osa oma salajasi rituaale koobastes, kuhu ei ulatunud uudishimulike pilk. Kummatigi on kahtlane, kas neid lugusid annab seostada Agharti legendiga. Kõige põhjal, mida mul on õnnestunud Agharti kohta teada saada, tundub mulle väheusutav, et teda võidaks seostada saatanakummardamisega.

Niisiis jääb Harzi mägede aluste tunnelite saladus hämaraks, ehkki Sabine Baring-Gouldil on Saksamaa kohta varuks mõningad käegakatsutavamad faktid. Oma „Euroopa kaljulossides ja koobaselamutes” väidab ta, et Böömimaa ja Sileesia vana piiri lähedal asuvate Adersbachi ja Wickelsdorfi all kulgevad pikad allmaakäigud, nende kohta on kindlaid tõendeid.

„1866. aastal tungis Preisi sõjavägi Tšehhimaale. Seal tuli ilmsiks, et ühe piirkonna elanikud on kadunud tükki oma kariloomade ja varaga, olles jätnud

maha tühjad majad ja laudad. Niisamuti oli see olnud ka Kolmekümneaastase sõja ja Seitsmeaastase sõja ajal. Ka siis polnud sissetungijad leidnud eest ühtki elavat hingelist ning olid pidanud rahulduma sellega, et hävitasid viljasaagi ja põletasid maha külad. Kuhu olid inimesed läinud? Adersbachi ja Wickelsdorfi labürinti, millesse pääses kummassegi üksnes üheainsa kitsa lõhe kaudu. Kuni 1824. aastani ei teadnud mitte keegi peale talupoegade nende labürintide olemasolust.”

Nagu Baring-Gould selgitab, on olnud võimatu kontrollida nende labürintide ulatust ning suunda, mis poole nad kulgevad. Eksisteerib pärimus, mille kohaselt ühte tunnelit nimetatakse Lõuna-Siberi omaks, sest seda mööda kõndides võivat inimene välja jõuda neisse külmadesse paikadesse.

Peter Kolosimo loetleb oma raamatus „Ajatu maakera” („*Timeless Earth*”, 1968) samuti hulgaliselt tunneleid, mis tema meelest väga meenutavad samas raamatus eespool käsitletud Lõuna-Ameerika omi. Ta kommenteerib nõnda:

„On eriskummaline tõsiasi, et seda sorti tunneleid leidub peaaegu igas maailmapaiga. Peale Lõuna-Ameerika on neid veel Californias, Virginias ja Havail, kus nad arvatavasti seovad saarestiku üksikuid saari, Okeaanias ja Aasias aga niisamuti Rootsisis, Tšehhoslovakkias, Baleaaridel ja Maltal. Tohtu tunnel, millest 30 miili on läbi uuritud, kulgeb Hispaania ja Maroko vahel ning paljud usuvad, et just nimelt seda kaudu jõudis Gibraltarisse üks liik ahve, kes muidu on Euroopas tundmatud. On oletatud sedagi, et need kükloopilised galeriid moodustavad võrgustiku, mis ühendab omavahel meie planeedi kaugeimaid paiku.”

Aeg, vahemaa ja täpsete viidete puudumine on takistanud mind Kolosimo kirjeldatud käikude tõepära kindlaks tegemast ning mul on tulnud leppida asjaoluga, et suulistes pärimustes püsivad need jutud visalt ja neid antakse edasi põlvest põlve. Minu arvates kinnitavad nad oletust, et Agharti tunnelite põhisüsteemil on kõrvalharusid.

Kui ma nüüd viimaks Suurbritannia poole pöördusin, leidsin, et allmaakäikude pärimusi leidis riigi kõigis paigus, võib-olla tuntuimad olid Kentis asuvad Chislehursti koopad. Kuigi selle süsteemi ulatus pole veel sugugi selge - seniajani on avastatud umbes 30 miili käikusid - arvan ma, et neid on raske seostada Agharti legendiga. Kummatigi on nad ümbritsetud rohke salapäraga, nagu mõni aasta tagasi tunnistas Briti Arheoloogiaühingu asepresident W. J. Nichols.

„Üks huvitavamaid vaatepilte, mida need koopad pakuvad, on galeriide süsteem. Käigud ristuvad omavahel täisnurgi, moodustavad rohkesti poolsõõrikujulisi või apsiidseid kambreid. Neid on 30 ümber või rohkemgi ja mõnes neist on lubjakivist moodustatud altarilauad peaaegu täpselt selles kohas, kus need asetsema peavad. See võib ju olla juhus, aga fakt on see, et nende kõrval on avastatud kambrid, mis oleksid nagu ette nähtud teenistust pidava preestri jaoks. Kogu seda paika ümbritseb sügav salapära: sajad asjad viitavad sellele, et tegemist on maa-aluse Stonehenge'iga.”

Harold Bayley teatab oma „Arhailises Inglismaas” samuti rohketest allmaakäikudest ja märgib eraldi ära Kenti.

„See krahvkonid on iseäranis rikas koobaste poolest,” kirjutab ta. „Oma suuruselt ja tähtsuselt ulatuvad need salapärasest Dene Hole'i nimelisest üksikust

koopast hämmastava tunnelisüsteemini, mis paikneb meekärgedena Chislehursti ja Blackheathi all”

Minule tundus kõige intrigeerivam tema põgus viide Yorkshire'i ulatuslikele allmaakäikudele, mida rahvas tema sõnutsi seostavat maa all elava rahvaga. Mõnedes rahvajuttudes väidetavat, et tegemist pole kellegi muu kui haldjatega, kuid veelgi vanemates pärimustes olevat neid peetud kogu inimkonna esivanemateks, sest üks mängi ju kogu maailma mütoloogiates koopad ja maa-alused tühikud inimkonna sünnis tähtsaimat rolli. Mr. Bayley oli ilmselgelt segaduses, millist vaatenurka eelistada, ning olles pigem arheoloog kui mütoloog, jättis ta asja sinnapaika ja pöördus teiste teemade poole.

Nagu ma juba varem olen maininud, koosneb maakera sisemus sulanud südamikust, mida ümbritsevad laias laastus võttes kaks kihti. Seda, mis südamikule lähemal asub, mõjutavad kuumus ja rõhk, mis muudavad kivimid pehmeks, ülemises, jahedamas kihis võivad aga tekkida lõhed.

Maa-aluste koobaste eksistentsi võimalust on uurinud Montreali professor Frank Adams. Ta on katsete varal tõendanud, et sellised õõnsused võivad graaniidis vabalt tekkida isegi 11 miili sügavuses. Tema avastusi on kinnitanud matemaatik Louis V. King, kelle kalkulatsioonide kohaselt võib normaalse temperatuuri puhul õõnsus tekkida 17,2 ja 20,9 miili vahelises sügavuses.

Maa-aluste koobaste ja neid ühendavate kitsaste kaljulõhede näol oli muistsetel tunneliehitajatel muist tööd juba tehtud. Aga millist tehnikat nad oma edasises tegutsemises kasutasid?

Mulle näib, et Robert Charroux on leidnud tähtsa viite, kui ta jutustab Eupalinosest, kes rajas iidsetel aegadel tunneli Samose saarel.

„Tööd alustati korruga kahest otsast. Tunnel oli 1000 jardi pikk ja absoluutselt sirge ning kaks meeskonda kohtusid nii, nagu plaan oli ette näinud. Prantsuse ja itaalia insenerid, kes rajasid Mont Blanc'i alustunnelit, kasutasid elektroonilisi mõõteriistu, radarit, magnetdetektorit ja ultraheliaparatuuri. Eupalinosel, nii palju kui teada, polnud isegi kompassi.”

Juhuks, kui niisugune inseneriteaduse ime meis kahtlust peaks tekitama, ei unusta Charroux meile meelde tuletamast:

„Tehnilises mõttes niisama hämmastamapanevad on 1939. aastal Mehhiko džungli sügavusest leitud basaltkulptuurid - viis tohutu suurt pead, mis meenuvad tuntud Lihavõttesaare monumente - ning teisedki hiiglaslikud raidkujud, mis on päevavalgele tulnud Andides, Aasias ja Okeaanias.”

Väsimatul Erich von Dänikenil, kes, nagu juba varem mainitud, on uurinud Ecuadori tunnelite süsteemi, pole nende käikude ehitamise meetodi suhtes mingit kahtlust. Ta kirjeldab oma läbielamisi teoses „Jumalate kuld” („The Gold of the Gods”, 1972). Selles raamatus jätkab te. teooriat, et kunagi elasid meie plaanidil Maa-välist päritolu olendid. Tema sõnutsi kasutasid nad nende käikude rajamiseks omalaadi termopuuri. Ta argumenteerib nõnda:

„Äsja maandunud astronautid läksid maa alla. Nad seadsid end seal sisse, rajasid pikkade vahemaade taha maa-alused ühendusteel ning kindlustasid end igasuguste ohtude vastu, ehkki nad võisid oma kindlustatud asulatest ka maa peale ilmuda, et kultiveerida uue kodumaa mõningaid piirkondi ja sobitada need

oma hoolikalt läbimõeldud infrastruktuuri plaanidesse. Lükkan tagasi vastuväite, et niisugustest tunneliehitustes pidanuks tekkima tohutul hulgal jäätmeid. Usun, et ehitajate käsutada oli väga arenenud tehnika - tõenäoliselt midagi termopuuri-taolist, mida 1972. aasta 3. aprilli „*Der Spiegel*” tehnika viimase sõnana välja pakub.”

Von Däniken kirjeldab, kuidas see suur Ühendriikide Los Alamose Aatomi-uurimise Laboratooriumis välja töötati. See on valmistatud volframist ja selles on kasutatud grafiidist kütteelementi. Niisuguse puuriga töötades ei teki jäätmeid, sest see sulatab kivimeid ning pressib aheraine kaljuseina vastu, kus see jahtudes tardub. Veel usub Däniken, et muistsete ehitajate käsutuses oli elektronkiiremasin. Ta lisab:

„Nõndaviisi arutlema innustas mind Ecuadori tunnelisüsteem. Mu giid Juan Moricz arvab, et pikkadel sirgetel galeriidel on glasuuri-taoliselt sulanud seinad, aga suured koopad on tehtud tema meelest lõhates. Tunneli alguses võib selgesti eristada lõhatud kaljukihte. Öhkimise tulemusena on tekkinud kaljupinda ka ristkülikukujuline uks. Sellest, kui hästi see süsteemtehniliselt on läbi mõeldud, annavad tunnistust regulaarsete vahemike järel rajatud ventilatsioonišah-tid. Kõik nad on korralikult töödeldud ning nende pikkus ulatub viiest jalast kümnest tollist kuni kümne jalani ja laius on kahe jala ja seitsme tolli ümber. Just siin, oma ligipääsmatutes sügavikes otsustasid „jumalad” hiljem, kui nad ei pidanud enam avastamist pelgama, luua inimese „oma näo järgi”.”

Jääb igaühe enda asjaks, kas ta usub, et tunnelisüsteemi rajasid tulnukad, või mitte, aga igatahes ehitajate oskusi ei saa küll kahtluse alla seada. Peter Kolosimo, kellele tunnelite algupära samuti rahu ei anna, ütleb, et üks tiibeti laama, kellelt ta selle kohta aru päris, olevat talle vastanud nõnda:

„Jah, nad on olemas. Nende rajajad olid hiiglased, kes siis, kui maailm oli veel noor, pärandasid meile oma saladuse.”

Õigupoolest leidub palju teooriaid selle kohta, kes olid tunnelite rajajad ja kuidas need tunnelid Aghartiga seonduvad. Nad on väärt, et vaadelda neid eraldi.

Esimesed, kes meile selle kohta midagi on pärandanud, olid, nagu juba öeldud, Louis Jacolliot, markii Saint-Yves d'Alveydre ja madame Blavatsky. Nad kõik olid veendunud, et kadunud maailma asukad kuulusid selle planeedi esialgse põlisrahva hulka.

Ferdinand Ossendowski ja Nikolai Roerich näivad mõlemad eelistavat idamaist vaatenurka, mille kohaselt Agharti rajasid umbes 60 000 aastat tagasi üks püha mees ja tema juhitud rahvas.

Dr. Lewis Spence, Harold Wilkins ning nende kaasaegsed, kes on pühendanud nii palju aega Atlantise legendile, on veendunud, et need tunnelid on atlantislaste rajatud.

Tänapäeva uurijate teooriad on veelgi suurejoonelisemad. Budist Robert Dickhoff väidab kategooriliselt:

„Nende tunnelite kunagised rajajad polnud pärit sellelt planeedilt, vaid olid tulnud siia maailmast, mida nüüd kutsutakse Marsiks.”

Dickhoff usub, et tunnelite tegelikud ehitajad olid kehaehituse poolest hiiglased ning et neile viidataksegi Piibli ilmutusraamatus, kus öeldakse: „Noil päevil elasid maa sees hiiglased.”

Prantslane Robert Charroux seevastu on oma kirjatöodes kinnitanud, et tunnelite rajajad olid tulnud siia Veenuselt.

Dr. Raymond Bernard pooldab nagu Ossendowski ja Roerichki maisemaid vaateid, mille kohaselt maa-aluse riigi rajas keegi Atlantise Noa moodi isik.

Arizona osariigis Phoenixis asuva Maa-aluste Uuringute Keskuse direktor Charles A. Marcoux, kes on tegelnud Agharti legendi uurimisega juba 20 aastat, usub samuti, et sealsed asukad on Atlantise päritolu.

Marcoux' tähelepanuväärseim väide puudutab aga vist meetodit, mille varal allmaariigi elanikud oma tunnelites edasi liiguvad. Tema teate kohaselt on just sealse rahva loodud need sõidukid, mida me tavaliselt nimetame tundmatuteks lendobjektideks ehk UFO-deks. Need saladuslikud sõidukid ei liikuvat mitte üksnes tunnelites, vaid ilmuvat aeg-ajalt ka meie taevasse. Kui see teooria vastab tõele - ning leidub teisigi, kes seda usuvad - siis pakub see üpris erutava lahenduse lendavate taldrikute mõistatusele, mis on inimkonda segadusse ajanud juba palju aastaid. Selle varal on võimalik seletada ka Ossendowski „Läänemaailma rahvastele tundmatut tüüpi autosid”, mis tormavad läbi allmaakäikude, ja Roerichi „sfäärilisi läikiva pinnaga objekte”, mida ta nägi ilmuvat Mongoolia taevasse. Samuti lisab see kaalu von Dänikeni taoliste kirjanike veendumusele, et Agharti kunagised esmarajajad võisid pärineda kosmosest.

Lendavad taldrikud on vaieldamatult üks XX sajandi veidramaid ja püsivamaid müsteeriume, ehkki uurijad on tõendanud, et just niisamasuguseid kummalisi tulesid ja objekte on taevas nähtud juba Vana-Kreekas. Alati on peetud iseenesestmõistetavaks, et need on Maa-välist päritolu ning ilmuvad ühel või teisel eesmärgil siia mõnest teisest galaktika tsivilisatsioonist. Väljaande „*Prediction*” 1979. aasta jaanuarinumbris ilmus Nadine Smythilt sellele teemale pühendatud artikkel „UFO-d ja Agharti mõistus”. Ta kirjutab nõnda: „UFO-de Maa-väline päritolu on selle valdkonna uurijate seas üha laiemalt kahtluse alla pandud, seda enam, et meie Päikesesüsteemis Maa lähimatele naabritele saadetud sondid on teinud selgeks: niisugusel kujul, nagu meie seda silmas peame, pole elu neil planeetidel võimalik. Üha enam ja enam kaaluvad UFO-asjatundjad võimalust, et kõne alla võiks füüsilise seletuse asemel tulla hoopis psüühiline. Nad pakuvad välja oletuse, et UFO-d ei ilmu siia mitte teistelt planeetidelt, vaid teistest dimensioonidest, „nähtamatust maailmast, mis ruumilises mõttes ühtib meie füüsilise Maaga”. 1969. aastal Caxton Hallis peetud loengus ütles lennuväemarssal sir Victor Goddard nõnda: „Seesmine maailm! Kas polegi see kogu tõde Agharti ja Shamballah' kohta. Maakera sisemuse, varjatud riigi ja muu selletaolise kohta räägitud jutud polegi ehk midagi muud kui üksnes katse väljendada parapsühholoogia valda jäävat reaalsust? See selgitaks ühte Shamballa kohta käibivat versiooni, mille kohaselt see asub Gobi kõrbes ning on nähtav ainult pühitsetuile ja kättesaamatu kõigile teistele. Kas pole kahe, UFO-de ja Agharti saladuse asemel tegemist üheainsaga? Või eksisteerivad äkki mõlemad nii füüsilise kui ka mingi teise tasandi Agharti? Kas selle asukad on head või kurjad või leidub mõlemad?”

Neid küsimusi võib pidada fantastiliseks, aga teisest küljest võivad need olla tähtsamad, kui me arvatagi oskame.”

Jääb üle kaalutleda veel Agharti loo viimast elementi: väidet, et seda maa-alust riiki valitseb kõikvõimas monarh, maailma kuningas. Ossendowski, Roerich ja teised on kirjutanud sellest müstilisest kujust, kirjeldades igaüks ise-seisvalt teda kui maailma valgust, isikut, kes on häälestatud nii Jumalale kui ka inimkonnale, kes on võimeline suunama elu ja inspireerirna maailmareligioone. Niisugused väited on ipso facto raskesti hoomatavad ning kuigi ma ei sea kahtluse alla maa-aluse riigi võimsa valitseja eksistentsi ennast, usun, et tema võimeid on mõnevõrra üle hinnatud. Kui ta peaks eksisteerima, on ta tõenäoliselt väga kõrgesti pühitsetud isik, kes säilitab varasemate põlvede traditsioone. Seda sunnib mind arvama asjaolu, et kõik tema kirjeldused kipuvad olema udused ja üle paisutatud. Võib-olla veenvaima mulje jätab see, mida kirjutab temast Ossendowski oma raamatus „Loomad, inimesed ja jumalad”. Seal ta jutustab meile edasi loo, mille talle oli maailma kuninga külaskäigu kohta rääkinud keegi vana tiibeti laama. See oli juhtunud ühes Lhasa kloostriis.

„Öösel ratsutas kloostriisse mitu ratsameest, kes andsid korralduse, et kõik laamad trooniruumi koguneksid. Siis tõusis üks võõras troonile ja eemaldas oma kapuutsitaolise peakatte. Kõik laamad langesid põlvili, tundes ära mehe, keda oli kirjeldatud ammustes dalai-laama, tashi-laama ja Bogdo-khaani salajas-tes bullades. Tema oligi see mees, kellele kuulus kogu maailm ja kes oli tunginud kõikidesse looduse saladustesse. Ta tõi kuuldavale lühikese tiibeti palve, õnnistas kõiki kuulajaid ja tegi tulevaseks pool sajandiks ettekuulutusi. See juhtus 30 aastat tagasi ja seniajani on viimne kui üks tema ettekuulutus täide läinud.

Kui ta selles väikeses pühakojas palveid luges, avanes iseenesest suur punane uks, altari ees süttisid küünlad ja tuled ning pühad viirukipannid hakkasid ilma sütetagi välja saatma tugevaid viirukiaure, mis täitsid kogu ruumi. Siis kadusid maailma kuningas ja tema saatjad sõnagi lausumata meie hulgast. Neist ei jäänud maha ainsatki jälge, ainult trooni siidkattes olid mõned voldid, mis iseenesest silenesid, nagu poleks seal äsja keegi istunud.”

Selles jutustuses pakkusid mulle erilist huvi kaks asjaolu. Esiteks jutt täitunud ennustustest ja teiseks mainitud uks, mille kaudu maailma kuningas nähtavasti kadus. Mul tekkis mõte, kas ei võinud see olla üks Agharti sissepääs.

Järgnevad uuringud on tekitanud minus veendumuse, et just nõnda see oligi ning et see sissepääs eksisteerib veel praegu Potala, pagendatud dalai-laama palee südames. See palee asub Lhasas väikesel mäel, ümbritsetuna kloostritest ja templitest. Minu veendumust kinnitas kõigepealt ühe laama üsnagi salapärase jutt, mida on maininud Roerich: „Agharti pealinna ümbritsevad linnad, kus on palju kõrgeid preestreid ja teadlasi. See toob kohe mõttesse Lhasa, kus mäetipul asub dalai-laama palee ning mäeküljed on täis kloostreid ja templeid. Need on omavahel seotud nii vaimselt kui füüsiliselt.”

Järeldused lausa sundisid ennast peale ja ma hankisin endale Potala trooni-saali illustratsiooni, millel on näha suur punane uks. Leidsin, et see klapi Ossendowski kirjeldusega nii täpselt, et mul polnud enam võimalik kahelda: seal

paiknebki üks tunnel, mis viib välja otse Aghartisse. Võib-olla saabub päev, mil mõnel tarmukal hingel väljastpoolt Tiibeti suletud piire õnnestub seda teooriat kontrollida ning avada lõpuks salajasse allmaakuningriiki viiv tee.

Ülipõnev väide, nagu oleks maailma kuningas teinud rohkesti ettekuulutusi, mis seejärel täide läksid, sundis mind alustama oma viimaseid uuringuid, et selgitada selle tagamaid. Mu vaev kandis vilja ning ma sain teada, et Ossendowski ei olnud eksinud. Tiibetlase sõnutsi oli maailma kuningas teinud oma ettekuulutused 30 aastat tagasi, niisiis võime oletatavasti lahutada need 30 aastat Ossendowski raamatu ilmumise ajast - 1922.

Alljärgnev on siis see, mida ta kuulutas maailmale aastal 1890, ning jäägu lugeja enda ülesandeks tõlgendada kuninga nägemusi maailmasõja, isevalitsejate languse, kommunismi esilekerkimise (ja allakäigu) ning inimsoo degenerereerumise kohta. Täendusrikkaimad on ehk tema märkused, millest ilmneb, et Agharti rahvas peaks täitma meie hukkumise äärel oleva maailma päästmise missiooni. Selle tõdemusega ongi mul ehk sobivama raamat lõpetada. Leidub neid, kes arvavad, et just nimelt seda eesmärki on allmaarahvas oma ligipääsmatutes linnades silmas pidanud juba mäletamatutest aegadest peale.

„Üha enam ja enam jätavad inimesed hooletusse oma hinge ja hoolitsevad üksnes keha eest. Maailmas pääsevad võimule ülim patt ja korrupsioon. Inimestest saavad metsloomad, kes ihkavad oma vendade verd ja surma. Kuusirp kahvatub ning tema järgijad vaesuvad lakkamatutes sõdades. Võitjad seisavad päikesekiirtes, kuid nende edasiliikumine takerdub ja kaks korda tabab neid suurim õnnetus, mis saadab nad teiste rahvaste ees häbisse. Varisevad suurte ja väikeste kuningate kroonid: ... üks, kaks, kolm, neli, viis, kuus, seitse, kaheksa... Tuleb suur ja kohutav sõda kõigi rahvaste vahel. Mered muutuvad punaseks, maa ja merepõhi kattuvad luudega... kuningriigid pühitakse maa pealt, terved rahvad surevad... nälg, haigused, seadustes mainimata ja maailmale seni tundmata kuritööd.

Inimese üle võtavad võimust Jumala ja Püha Vaimu vaenlased. Kes kummagi neist mesti löövad, peavad hävima. Hüljatud ja tõugatud tõusevad ja kogu maailm saab neist teada. Tulevad udud ja tormid. Paljaid mäekülgi katab äkki tihed mets. Tulevad maavärinad. Miljonid vahetavad orjuse ja alanduse kütked nälja, haiguste ja surma vastu. Muistsed teed on täis inimesi, kes hulguvad ühest kohast teise. Suurimad ja kauneimad linnad hävivad tules... üks, kaks, kolm... Isa tõuseb poja vastu, vend venna vastu, ema tütre vastu. Järgnevad pahed, kuri teod ning ihu ja hinge tabav häving... Perekonnad pillutatakse laiali... Tõde ja armastus kaovad...

Siis saadan ma rahva, keda praegu veel ei tunta ning kes karmil käel kisub välja hulluse ja pahede juured, juhtides need, kes on jäänud truuks vaimule, võitlusse kurja vastu. Nad alustavad uut elu maal, mis on puhastunud tervete rahvaste surma kaudu. Viiekümnenadal aastal tekivad ainult kolm suurt kuningriiki, mis eksisteerivad õnnelikult 71 aastat. Järgneb 18 aastat sõda ja hävingut. Pärast seda tulevad Agharti rahvad oma maa-alustest koobastest üles maa peale.”